

Lietuvos Respublikos
Seimo
penktoji sesija

2018 m. gruodžio 6 d.
240 ir 241 posėdžiai

Stenogramos

131

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

V (RUDENS) SESIJA

2018 m. gruodžio 6 d.

Rytinis posėdis Nr. 240

Seniūnų sueigos patikslintos 2018 m. gruodžio 6 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	7
2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2715(2) antrasis svarstymas	11
Finansų ministro V. Šapokos kalba	11
Finansų ministro V. Šapokos atsakymai į Seimo narių klausimus	12
Seimo nario S. Jakeliūno kalba (Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu)	16
Seimo nario A. Kubiliaus kalba (Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu)	17
Seimo nario K. Glavecko kalba (Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu)	18
Seimo nario J. Sabatausko kalba (Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu)	19
Seimo narės A. Armonaitės kalba	20
Seimo nario P. Gražulio kalba	20
Ministro Pirmininko S. Skvernelio kalba	21
Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų, 2020 metų ir 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projekto Nr. XIIIIP-2718(2) svarstymas	25
Seimo nario M. Majausko kalba	25
Seimo nario A. Kubiliaus kalba	26
Seimo nario K. Glavecko kalba	27
Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo Nr. VIII-385 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3007 pateikimas (V. Šapoka)	28
Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2, 4, 5, 11, 17, 30, 39, 55 straipsnių, 3 priedėlio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2613(2)ES priėmimas	30
Šio įstatymo priėmimas	31
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 8, 13, 27 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2614(2) priėmimas	31
Šio įstatymo priėmimas	31
Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 17 ² straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1471(2) svarstymas	31
Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 1, 6, 7, 9, 13, 14, 15, 17, 18, 21 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2733(2) priėmimas	31
Šio įstatymo priėmimas	36
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 82 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1988(2) priėmimas	36
Šio įstatymo priėmimas	36
Valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų, valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo 2019 metais, įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2735(3) priėmimas	36
Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. XIII-198 9 straipsnio, 1, 2, 3 ir 4 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2736(2) svarstymas	39
Seimo nario E. Pupinio kalba	39

Vyriausybės valanda

Ministro Pirmininko S. Skvernelio, teisingumo ministro E. Jankevičiaus, socialinės apsaugos ir darbo ministro L. Kukuraičio, žemės ūkio ministro G. Surplio, sveikatos apsaugos ministro A. Verygos ir energetikos ministro Ž. Vaičiūno atsakymai į Seimo narių klausimus	40
---	----

Vakarinis posėdis Nr. 241

Opozicinių Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos ir Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos darbotvarkė

Seimo rezoliucijos „Dėl 2019 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų projekto ir kritinės padėties Lietuvos viešajame sektoriuje“ projekto Nr. XIIIIP-2940 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (G. Landsbergis)	47
Seimo nario V. Bako kalba (Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu)	52
Seimo nario A. Kubiliaus kalba (Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu)	53
Seimo rezoliucijos „Dėl pedagogų darbo užmokesčio, derybų dėl mokytojų streikų užbaigimo ir atlyginimo už prarastą darbo užmokesį streikuotojams užtikrinimo“ projekto Nr. XIIIIP-3019 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Kubilius)	58
Seimo nario T. Tomilino kalba	61
Seimo nario P. Gražulio kalba	62
Seimo nario K. Masiulio kalba	63
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. XIII-1482 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-2982 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	66
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. XIII-1482 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-2946 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (G. Skaistė)	69
Šio nutarimo priėmimas	69
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2904 pateikimas (G. Skaistė)	69
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1554(2) pateikimas (J. Olekas)	71
Lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2399 pateikimas (J. Olekas)	72
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 24, 31, 33 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2974 pateikimas (A. Strelčiūnas)	74
Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2686 pateikimas (R. Popovienė)	76
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 20, 21 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1335 2 ir 7 straipsnių pakeitimo projekto Nr. XIIIIP-1558(2) pateikimas (A. Sysas)	78
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. XIII-1482 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-3018 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	80
Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų, 2020 metų ir 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projekto Nr. XIIIIP-2718(2) svarstymo tęsinys	81
Seimo nario R. J. Dagio kalba	81
Valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų, valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo 2019 metais, įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2735(3) priėmimo tęsinys	82

Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. XIII-198 9 straipsnio, 1, 2, 3 ir 4 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2736(2) svarstymo tęsinys	82
Seimo nario A. Syso kalba	83
Seimo nario J. Oleko kalba	84
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-167 54 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3009 pateikimas (G. Kazakevičius)	91
Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų, 2020 metų ir 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projekto Nr. XIIIIP-2718(2) svarstymo tęsinys	94
Valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų, valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo 2019 metais, įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2735(3) priėmimo tęsinys	94
Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3001 pateikimas (K. Mažeika)	85
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 15 ³ ir 15 ⁴ straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-2401 svarstymas	95
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2965 pateikimas (R. J. Dagys)	96
Seimo savaitės (2018-12-10–2018-12-14) – 2018 m. gruodžio 11 d. (antradienio) ir 13 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas (V. Pranckietis)	96
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	98

SANTRUMPOS

- LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
- LSDDF – Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija
- LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
- LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
- LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
- MSNG – Mišri Seimo narių grupė
- TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
- TTF – Frakcija „Tvarka ir teisingumas“

- A – alternatyvus teisės aktas
- ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
- GR – Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
- VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 240 STENOGRAMA

2018 m. gruodžio 6 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS
ir Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Labas rytas, gerbiamieji kolegos! Pradedame 2018 m. gruodžio 6 d. plenarinį posėdį. Registruojamės.

Užsiregistravo 97 Seimo nariai.

10.01 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2018 m. gruodžio 6 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Dėl darbotvarkės – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, frakcijos vardu teikiu du pasiūlymus. Pirmas pasiūlymas būtų išbraukti iš darbotvarkės biudžeto projekto antrąjį svarstymą ir lydimąjį rodiklių projektą. Dėl ko aš tą siūlau? Mes vis dėlto tikimės, kad premjeras ryšis konkrečiai derėtis su streikuojančiomis mokytojų profsąjungomis ir su kitomis tą veiksmą palaikančiomis profsąjungomis. Derybų objektas yra tiesiogiai susijęs su kitų metų biudžeto projektu. Aš manau, kad šiandien mums nėra prasmės svarstyti to projekto, kuriuo visiškai neatsižvelgiama į streikuojančiųjų reikalavimus, ir nesudaryti tokio įspūdžio streikuojantiems, kad mes ignoruojame jų reikalavimus. Jeigu nukeltume šitą svarstymą, tuomet Vyriausybė po derybų turėtų galimybę pateikti patikslintą variantą ir tada mes jau svarstytume kitą projektą. Tai vienas siūlymas.

Antras siūlymas yra iš opozicinės darbotvarkės į pagrindinę, į biudžetinę, dalį įrašyti mūsų rezoliucijos projektą dėl mokestinės reformos nukėlimo, aš taip sąlyginai sakau, nes tai yra tiesiogiai susiję su biudžeto projektu ir logiška, kad viskas svarstoma kartu, nes vienas kitą veikia.

PIRMININKAS. A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Labai prašau išbraukti 1-7 klausimą – Valstybės politikų, teisėjų (ir taip toliau) įstatymo projektą Nr. XIII P-2735 dėl bazinio dydžio. Aš manau, kad viešasis sektorius kunkuliuoja. Siūlymas, kuris buvo svarstytas... Svarstymo metu čia, salėje, manau, kad buvo pažeista Statuto norma dėl svarstymo, nes nebuvo svarstomi abiejų komitetų sprendimai, tiek pirmo, tiek antro, o buvo svarstoma tik pono S. Jakeliūno pataisa. Aš kreipiausi į Etikos ir procedūrų komisiją. Etikos ir procedūrų komisija turėtų duoti išvadą, nes mes darome blogą precedentą, kai svarstoma ne komiteto išvada dėl įstatymo, o Seimo narių. Todėl prašau išbraukti šitą įstatymą, Etikos ir procedūrų komisija padarys išvadą ir tada galėsime daryti priėmimą.

PIRMININKAS. I. Degutienė.

I. DEGUTIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų šiandien Lietuvoje yra neeilinė situacija, kai mokytojų streikas užsitęsė daugiau nei vieną dieną. Matome, kad visuomenės reakcija irgi yra labai aktyvi, visuomenė yra susirūpinusi, kad mūsų vaikai negali lankyti mokyklos, kad mokytojai yra iš tikrųjų brutaliai ir arogantiškai engiami, su jais niekas nebendrauja. Akivaizdžiai matome, kad šiandien Vyriausybė yra neįgali spręsti susidariusias mokytojų problemas. Tik pavieniai Seimo nariai lankosi pas streikuojančius mokytojus, bet bendros Seimo reakcijos į susidariusią tikrai neeilinę padėtį Lietuvoje nėra. Todėl norėdami, kad ir Seimas kaip nors reaguotų, nes mes atliekame ir Vyriausybės darbo kontrolę, ir reaguodami į tai mes registruojame šiandien rezoliuciją.

Noriu priminti, kad 2008 metais, kai buvo Seimo Pirmininkas Č. Juršėnas, situacija buvo labai panaši kaip šiandien. Tada Seimas vieningai, vadovaujant Seimo Pirmininkui Č. Juršėnui, priėmė rezoliuciją, kuri skambėjo taip: „Dėl pedagogų darbo užmokesčio, derybų dėl mokytojų streikų užbaigimo ir atlyginimo už prarastą darbo užmokestį streikuojantiems užtikrinimo“. Ir yra tik keli punktai, tai yra kad atsižvelgiant į tai, kad dėl Vyriausybės neveikimo, tuomet premjeras buvo G. Kirkilas, užsitęsę mokytojų streikai trikdo mokinių ugdymosi procesą, dėl to kenčia vaikai, mokytojai ir tėvai, ir taip toliau. Panašaus teksto rezoliuciją mes įregistravome šiandien. Todėl prašau įtraukti į darbotvarkę Seimo rezoliucijos projektą Nr. XIIIIP-3019. Mes negalime būti abejingi tam, kas vyksta šiandien Lietuvoje.

PIRMININKAS. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Man, kaip patyrusiam politikui, seniai buvo aišku, kas organizuoja švietimo darbuotojus, – tai konservatoriai, ir šią akciją jie tęs iki Prezidento rinkimų, tai grynai politinė prezidentinė akcija, kiršinama visuomenė. Aš siūlyčiau paprastą dalyką – svarstymo stadijoje pateikti pasiūlymą dėl biudžeto: iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų krašto apsaugai lėšų 300 mln. skirti švietimo sistemai. Jei mes vienu tanku nupirksime mažiau, kai Kaliningrado srityje ir prie Baltarusijos stovi po tūkstantį tankų, mūsų saugumo tikrai nesumažinsime.

PIRMININKAS. Svarstome darbotvarkę.

P. GRAŽULIS (MSNG). Palaukite! Ką kalbėjo, vienu žodžiu, I. Degutienė! Nedarykite dvejojų standartų! Kiek? 10 minučių ji kalbėjo. Man neleidžiate išsakyti minties. Kas čia yra? Konservatoriai ir čia visagaliai? Ir čia jie vadovauja Seime? Ir Pirmininkui vadovauja? (*Triukšmas, šūksniai salėje*)

PIRMININKAS. Dėl darbotvarkės. Ji kalbėjo dėl darbotvarkės, pateikė rezoliucijos projektą.

P. GRAŽULIS (MSNG). Taip, dėl darbotvarkės aš siūlau. Dėl darbotvarkės. Aš siūlau šio rezoliucijos projekto neįtraukti į darbotvarkę, nes aš taip pat esu parengęs šiuo klausimu rezoliuciją, tik nespėjau užregistruoti. Todėl prašyčiau visų Seimo narių neįtraukti šiandien ir abi rezoliucijas svarstyti vienu metu.

PIRMININKAS. S. Jakeliūnas

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Man P. Gražuliui prilygti nepavyks ir nepretenduoju, bet siūlau į darbotvarkę įtraukti tam, kad nuramintume aistras, kad būtų nuramintos aistros, Statuto pakeitimo projektą Nr. XIIIIP-2401 dėl koregavimo parlamentinių lėšų dydžio, kuris, jeigu nieko nedarysime, didės 29 %, ir abejoju, ar mokytojai ir visi kiti tuo labai džiaugtųsi. Vienas siūlymas.

Kitas siūlymas. Nežinau, kiek čia rezoliucijų yra siūloma, bet, matau, yra Seimo rezoliucijos „Dėl 2019 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų projekto ir kritinės padėties Lietuvos viešajame sektoriuje“ projektas Nr. XIIIIP-2940. Šį projektą siūlau išbraukti iš darbotvarkės.

PIRMININKAS. Ar siūlėte frakcijos vardu?

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Taip.

PIRMININKAS. Iš opozicinės darbotvarkės mes neturime galimybės išbraukti.

P. GRAŽULIS (MSNG). Atmesti. O kodėl mano rezoliucijos neįtraukėte į darbotvarkę?

PIRMININKAS. V. Juozapaitis – dėl darbotvarkės.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Gerbiamas Pirmininke, aš suprantu, kad tas klausimas šiandien turbūt nebus įtrauktas į darbotvarkę, bet aš primenu, kad lapkričio 8 dieną Seimo gana žymios daugumos balsais po pateikimo buvo priimtas Profesionalaus scenos meno įstatymo projektas, pataisa dėl socialinių išmokų padidrinimo tų įstaigų darbuotojams. Tuomet buvo paprašyta Vyriausybės išvados, deja, šiandien mes dar jos neturime. Bet pats klausimas turėjo būti sprendžiamas būtent gruodžio 6 dieną. Tai aš kreipiuosi ir į premjerą, ir Vyriausybės narius, šiandien tikrai žmonės žiūri transliaciją ir laukia jūsų sprendimų. Tai bus dar vienas židinytis, pūlinys, jeigu tai nebus sprendžiama. Aš tik perduodu ir prašau skubos tvarka tą klausimą spręsti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėl darbotvarkės – K. Glaveckas.

K. GLAVECKAS (LSF). Labai trumpai norėjau pasidžiaugti, kad Seimas, atrodo, artėja prie Britanijos parlamento tradicijų. Mums reikia vis dėlto per vidurį perskirti, tada iš tikro iki kumščiavimosi lygio galėtume eiti. Tai džiaugiuosi tuo, kad Seimas dar nėra britaniškas Seimas, o yra kitoks. Ačiū.

PIRMININKAS. N. Puteikis.

N. PUTEIKIS (*LVŽSF*). Dėl darbotvarkės. Gerbiamas Seimo Pirmininke, aš noriu paklausti. Mes su M. Puidoku surinkome reikalingus parašus, kad šiandien atsirastų darbotvarkėje Vaiko teisių pagrindų įstatymo pataisos. Teisės departamentas turėjo per 7 dienas pateikti išvadą, jis papildomo laiko neprašė, tai turėtų būti darbotvarkėje?

PIRMININKAS. Teisės departamentas paprašė pratęsi laiką išvadai pateikti ir seniūnai pritarė. J. Olekas. Prašau.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Aš noriu šiek tiek antrindamas kolegai pasakyti. Vienas iš įstatymų – Ligos ir motinystės, jį mes teikėme opozicinėje darbotvarkėje, buvo pateiktas kovo mėnesį ir paprašyta Vyriausybės išvadų. Tai daugiau kaip 8 mėnesiai, o mes jų nesulaukiame. Noriu kreiptis į jus, kaip į Seimo vadovą, kad mes turėtume galimybę ar teigiamą, ar neigiamą Vyriausybės išvadą turėti, arba siūlau pataisyti Statutą, kad, negavus laiku, nereikėtų laukti ir tai būtų suprantama kaip pritarimas.

PIRMININKAS. Gerai. Nuosekliai pagal teiktus pasiūlymus Seimo narys J. Razmas frakcijos vardu siūlė išbraukti 1-2.1 klausimą – 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą. Turiu informuoti, kad Statuto 177 straipsnio 1 dalis skelbia: „Ne vėliau kaip per 15 dienų nuo valstybės biudžeto projekto pirmojo svarstymo skiriamas antrasis svarstymas.“ Rytoj bus 15 dienų, tai mes privalome šiandien jį antrąjį kartą svarstyti, todėl nenorčiau teikti šio klausimo balsuoti.

Toliau. Kitas pasiūlymas buvo taip pat J. Razmos frakcijos vardu – perkelti iš antrosios dienos pusės rezoliucijos „Dėl 2019 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų projekto ir kritinės padėties Lietuvos viešajame sektoriuje“ projektą, kuriam pritarė Seniūnų sueiga, kad ji būtų tuo metu svarstoma. Seniūnų sueiga pritarė balsų dauguma, jums dar nedalyvaujant posėdyje. Reikalavimas yra teisėtas, bendru sutarimu siūlau gražinti į tą darbotvarkės vietą, kur buvo ryte paskelbta. (*Balsai salėje*) Balsuojame. Gerai, balsuojame. Tie, kurie pritaria, kad būtų perkelta į rytinę darbotvarkę... (*Balsai salėje*) Reikalavimas buvo į artimiausią posėdį. Siūlau ne balsuoti, o perkelti, palikti tas pačias penkias minutes pateikti ir pabaigti šią diskusiją. (*Balsai salėje*)

A. Sysas siūlė 1-7 klausimą išbraukti. (*Balsai salėje*) J. Olekas – frakcijos vardu. Atsiprašau, J. Bernatonis.

J. BERNATONIS (*LSDDF*). Aš atsiprašau, gerbiamas Pirmininke, kol kas J. Bernatonis, J. Olekas, matyt, po to kalbės. Mes siūlome balsuoti dėl visų pasiūlymų. Kadangi pasiūlymas buvo statutinis, mūsų reikalavimas balsuoti dėl pono J. Razmos pasiūlymo taip pat yra statutinis. Seimas pritarė, bus atkelta atgal, dabar Seniūnų sueiga nutarė perkelti. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, mes ginčijamės dėl Statuto normos. 47 parašai buvo, 50 parašų surinkta.

Mes privalėjome įrašyti į artimiausią posėdį ir tai buvo padaryta. Seniūnų sueiga buvo iškelusi ir dabar mūsų tas reikalavimas toks yra ne visai statutinis.

A. Palionis. Prašau.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke ir posėdžio pirmininke, esu kelis kartus surinkęs 47 parašus, tvirtinant darbotvarkę klausimas netgi buvo išbrauktas ir buvo paaiškinta, kad salė apsisprendžia ir salės balsavimas yra pagrindinis. (*Balsas salėje: „Ne kartą taip buvo.“*) Taip, ne kartą taip buvo. Mes dabar tik kalbame... (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerai. Balsuojame dėl pasiūlymo, kad būtų įkelta į rytinę darbotvarkę rezoliucija. (*Balsai salėje*) Jūs nenorite balsuoti? (*Balsai salėje*) A. Kubilius.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Pirmininke, ar yra galiojantis Statutas, ar nėra jo? Jeigu yra galiojantis Statutas, yra surinkti 47 parašai, tai klausimas privalo būti įtrauktas ne į opozicinę darbotvarkę, o į artimiausio posėdžio darbotvarkę, kuri ir yra šis rytinis posėdis. Dėl to negalima balsuoti, nes dauguma nubalsuos prieš mūsų teisę įrašyti į posėdžio darbotvarkę paprastą klausimą. Aš nelabai suprantu, kodėl valdantieji taip bijo, kad štai šituo klausimu bus surengta paprasta diskusija dėl rezoliucijos. Galėsite nubalsuoti prieš rezoliuciją, galėsite palikti mokytojus ir toliau be jokių perspektyvų. Viską jūs galite padaryti – jūs turite daugumą. Ir P. Gražulis gali *nesinervuoti*, nes taip *besinervuodamas* iš tikrųjų praras vaisingumą.

PIRMININKAS. Penkių minučių techninė pertrauka.

Pertrauka

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, situacija yra keistoka. Vieni teisūs sakydami, kad reikia įrašyti į darbotvarkę privaloma tvarka, kiti teisūs sakydami, kad darbotvarkė yra balsuojama Seime, todėl... Ir dar prašymas yra įrašyti į Seimo 2018 m. gruodžio 6 d. posėdžio darbotvarkę, taip ir yra padaryta – dabar yra įrašyta į darbotvarkę, bet kadangi yra reikalaujama perkelti į rytinį posėdį, tai ir skelbiu balsavimą dėl perkėlimo į rytinį posėdį. Daugiau į diskusijas dėl šio klausimo nesileisime. Kas už tą pasiūlymą, kad būtų perkelta į rytinį posėdį, prašau balsuoti už, kas mano, kad turi likti vakariniame posėdyje, prašau balsuoti prieš.

Balsavo 121 Seimo narys: už – 54, prieš – 45, susilaikė 22. Nepakeista. Lieka darbotvarkėje, 6 dienos darbotvarkėje taip, kaip prašyme ir parašyta – gruodžio 6 dienos posėdžio darbotvarkė. (*Balsai salėje*)

Pasiūlymas dėl darbotvarkės 1-7 klausimo. A. Syso pasiūlymas išbraukti iš darbotvarkės 1-7 klausimą – Valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų, valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos bazinio dydžio, taikomo 2019 metais, įstatymo projektą. Tie, kurie mano, kad turėtų būti pritarta A. Syso siūlymui, balsuoja už, kurie mano, kad turi likti darbotvarkėje, balsuoja prieš, kiti – kitaip.

Balsavo 123 Seimo nariai: 53 – už, prieš – 48, susilaikė 22. Nepritarta, kad būtų išbraukta.

Kitas pasiūlymas buvo I. Degutienės, nauja rezoliucija. Rezoliucija yra siūloma opozicijos ir ji yra įtraukiama į opozicinę darbotvarkę.

Ir S. Jakeliūnas frakcijos vardu prašė įtraukti į darbotvarkę Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 15³ ir 15⁴ straipsnių pakeitimo“ projektą Nr. XIIIIP-2401.

Balsuojame. Kas pritaria S. Jakeliūno pasiūlymui, balsuoja už, kiti – kitaip. (*Šurmuly salėje*)

Nutraukiu balsavimą, siūlymas neišgirstas. Kartoju: Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 15³ ir 15⁴ straipsnių pakeitimo“ projektas. Tai yra dėl parlamentinių išlaidų. Balsuojame. Pritariantieji, kad būtų įtraukta, balsuoja už.

Balsavo 113 Seimo narių: už – 75, prieš – 7, susilaikė 31. Klausimas į darbotvarkę įtrauktas.

Dėl visos darbotvarkės. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Negalime. Balsuojame. Kas už tai, kad darbotvarkė su jau priimtomis pataisomis būtų patvirtinta, balsuoja už.

Balsavo 120 Seimo narių: už – 74, prieš – 25, susilaikė 21. Darbotvarkė patvirtinta. (*Balsai salėje*)

G. Landsbergis – dėl vedimo tvarkos.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Gerbiamas Pirmininke, iš esmės aš noriu tik priminti, kad dėl posėdžio vedimo tvarkos tokia teisė vis dar egzistuoja ir jūs nesuteikėte jos. Noriu...

PIRMININKAS. Aš suteikiau, jūs kalbate.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Tada, kai jau yra priimta darbotvarkė. Aš noriu pasakyti, kad į opozicinę darbotvarkę nei jūs, nei Seniūnų sueiga teisės įrašyti įstatymų projektų ir rezoliucijų neturi teisės. Opozicinė darbotvarkė yra pateikiama Seimo Pirmininkui ir valdybai su parašais tų opozicinių frakcijų seniūnų, kurie tą darbotvarkę sudaro.

Šiandien Seniūnų sueigoje buvo įtrauktas projektas neturint tos teisės. Lygiai taip pat šiandien tvirtinant darbotvarkę irgi buvo įtrauktas įstatymo projektas į opozicinę darbotvarkę neturint tam teisės. Pirmininke, jūs pažeidėte Statutą du kartus šiandien, todėl mes prašome grąžinti abu projektus, rezoliucijas į rytinį posėdį, kaip reikalauja to Statutas. Ir aš būčiau tą pasakęs, jeigu jūs būtumėte suteikę teisę prieš balsavimą.

PIRMININKAS. Darbotvarkė patvirtinta, dirbame. T. Tomilinas. Prašau.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš tikrai noriu padėkoti visiems Seimo nariams, kurie neįtraukė parlamentinių lėšų padidinimo, bet mane tikrai nustebino kai kurių, ir nemažos dalies, konservatorių balsavimas už tai. Jie dabar lieja ašaras dėl mokytojų, o sau ką tik norėjo pasididinti parlamentines lėšas. kažkaip nenuoseklu, kolegos!

PIRMININKAS. Dėl vedimo tvarkos – V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju, Pirmininke. Aš vis dėlto dar kartą kartoju, nes į mano komentarą buvo visiškai neatsižvelgta ir nesureaguota. Aš kreipiuosi į Ministrą Pirmininką, į jus, mielas Pirmininke, į Kultūros komiteto pirmininką.

Gruodžio 6 dieną, šiandien, turėjo būti įtrauktas į darbotvarkę (svarstymo stadija) Profesionalaus scenos meno įstatymo pakeitimo projektas. Iki šios dienos Vyriausybė nepateikė išvados. Jeigu ta išvada neatsiranda šiandien, tai galimai mes nebespėjame to įstatymo pakeisti ir tu pini-gų atrasti tiems žmonėms, kurie šiandien laukia nuo sausio 1 dienos. Aš dar kartą kartoju ir prašau visų atsakingų asmenų ir pareigūnų įvykdyti savo pareigą laiku, tą išvadą pateikus priimti įstatymo pakeitimo projektą ir įtrauki jį į darbotvarkę tuomet, kai yra Seimo priimta data. Šian-dien šio klausimo nėra darbotvarkėje, nors jis buvo numatytas būtent gruodžio 6 dieną. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju ir prašyčiau... Nenorėčiau būti jums mielas, norėčiau būti kolega.

10.30 val.

2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2715(2) (antrasis svarstymas)

1-2.1 klausimas – 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2715. Antrasis svarstymas. Pranešėjas – V. Šapoka.

V. ŠAPOKA. Gerbiamas Seimo Pirmininke, Seimo nariai, teikiu patobulintą 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą. Jis parengtas, įvertinus Seimo Biudžeto ir finansų komiteto, kitų Seimo narių, Seimo komisijų, Seimo narių, valstybės institucijų ir įstaigų, taip pat asociacijų pasiūlymus, ir šių pasiūlymų išraiška viršija 400 mln. eurų.

Pagrindiniai prioritetai išlieka tie patys: struktūrinių reformų įgyvendinimas, negalime sau leisti praleisti šito galimybių lango, turime spręsti besitęsiančias problemas, susijusias su skurdu, bet, žinoma, turime reaguoti į tai, kas vyksta pasaulyje – tarptautinė aplinka keičiasi, ekonomikos augimas lėtėja daugelyje šalių, taip pat ir Lietuvoje. Turime užtikrinti fiskalinę drausmę ir, žinoma, kaupti rezervus, jeigu ateityje ta rizika, kokia yra šiuo metu, pasireikštų.

Atkreipiu dėmesį, kad nepriėmus biudžeto įsitvirtintų vadinamoji 1/12 taisyklė. Tokiu atveju taptų neįmanomas pensijų mokėjimas, nes bazinė pensija yra perkelta į valstybės biudžetą, įsipareigojimų vykdymas NATO, Vyriausioji rinkimų komisija negalėtų organizuoti rinkimų ir daugelis įsipareigojimų, Seimo prisiimtų gyventojams, nebūtų įgyvendinta.

Patobulintame projekte neįvyko esminių pokyčių. Kalbant apie bendrą balansą, patobulini-mas PSDF ir valstybės biudžetų projektu neturi neigiamos įtakos valdžios sektoriui, taikomų fis-kalinės drausmės taisyklių laikymuisi. Iš pateiktos informacijos jūs matote, kad pagrindinės sritys, kurios apima patį didžiausią finansavimą, yra socialinė apsauga – 5,7 mlrd., švietimas – 2,2 mlrd., sveikatos apsauga – taip pat beveik 2,2 mlrd. eurų.

Kokie patobulintame projekte yra numatyti išlaidų pokyčiai? Kalbant apie savivaldybes, ma-tyti, kad pagal šiuo metu galiojančius įstatymus 48 savivaldybėms pajamos, apskaičiuotos pagal pastoviąją gyventojų pajamų mokesčio procentinę dalį, mažėtų nuo 0,01 % iki 0,6 %. Patobulinta-me projekte numatomi pakeitimai leis kompensuoti tokių pajamų mažėjimą ne 90 %, kaip dabar numatyta, o 100 %. 2019 metais savivaldybių biudžeto pajamos ir valstybės biudžete dotacijos iš viso sudarys beveik 3 mlrd. eurų. Pajamos savarankiškomis funkcijoms sudarys 1 mlrd. 899,9 mln. eurų, tai yra beveik 60 mln. eurų daugiau negu 2018 metais. Valstybės biudžeto dotacijos sudarys 1 mlrd. 37 mln. eurų, arba beveik 10 % daugiau, 94,6 mln. eurų daugiau negu šiemet.

Patobulintame įstatymo projekte asignavimus siūloma padidinti beveik 19,7 mln. eurų. Di-džiausią papildomų lėšų dalį – 18,2 mln. eurų numatoma skirti darbo užmokesčiui didinti, iš jos daugiausiai tenka rezidentams, mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, diplomatom, saugomų teritorijų tarnybų darbuotojams, Lietuvos Respubli-kos Seimo kanceliarijos politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojams, Konkurencijos tarybai, Mo-kslų akademijai, Priešgaisrinės apsaugos, Sienos apsaugos tarnyboms ir kitoms tarnyboms.

Iš pateiktos informacijos matome Valstybės biudžeto pajamų sudėtį. Noriu atkreipti dėmesį, kad patobulintame įstatymo projekte, nekeičiant bendros asignavimų sumos, perskirstyti asignavimai tarp asignavimų išlaidoms, iš jų darbo užmokesčiui ir turtui įsigyti, tarp asignavimų valdytojų ir savivaldybių. Taip pat atsižvelgus į šiuos pakeitimus, atitinkamai patikslinti su jais susiję patobulinto įstatymo projekto straipsniai ir priedai, detalus asignavimų paskirstymas pagal asignavimų valdytojus pateikiamas patobulinto įstatymo projekto prieduose.

Taip pat, atsižvelgus į gautus pasiūlymus ir pastabas, patobulintame įstatymo projekte patikslintas 3 straipsnio 1 dalies 1 punktas, nustatant, kad valstybės institucijos ir įstaigos apie specialios tikslinės dotacijos, skirtos etatinio mokytojų darbo apmokėjimo antram etapui įgyvendinti nuo 2019 m. rugsėjo 1 d., paskirstymą savivaldybėms praneša iki 2019 m. spalio 1 d., ir išimtis papildyta žodžiais „ir kitiems darbo apmokėjimo pakeitimams įgyvendinti“.

Patikslinta 13 straipsnio 3 dalies 1 punkto nuostata dėl įsipareigojimų, susijusių su naryste NATO, įrašant žodžius „užtikrinant ne mažiau kaip 2,01 % BVP“. 13 straipsnio 7 dalis papildyta nuostata, kad 80 mln. eurų valstybinės reikšmės rajoniniams keliams su žvyro danga asfaltuoti ir 10 mln. eurų vietinės reikšmės keliams su žvyro danga asfaltuoti gali būti skirta iš Kelių priežiūros ir plėtos programos finansavimo lėšų, netaikant Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtos programos finansavimo įstatymo 9 straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatytų procentinių dydžių.

13 straipsnis papildytas nauja 9 dalimi, suteikiant Kultūros ministerijai teisę skirti 500 tūkst. eurų tikslinę dotaciją Kauno miesto savivaldybei programai „Europos kultūros sostinė 2022“ finansuoti.

13 straipsnis papildytas nauja 11 dalimi, suteikiant Kūno kultūros ir sporto departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės teisę vykdyti likusius įsipareigojimus pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą Nr. 482, taip pat patikslinti Ūkio ir Švietimo ir mokslo ministerijų pavadinimai atitinkamai į Ekonomikos ir inovacijų bei Švietimo, mokslo ir sporto ministerijas.

Kalbant apie pajamų pokyčius, tiek teigiamus, tiek neigiamus, puikiai žinome, kad dėl lengvatinio PVM tarifo malkoms ir periodiniams leidiniams tai sudarys minus 9 mln. eurų. Lengvatinis 9 % PVM tarifas vietoj šiuo metu galiojančio 21 % malkoms ir iš medienos pagamintai kūrenti skirtai produkcijai ir lengvatinis 5 % PVM tarifas vietoj šiuo metu galiojančio 9 % laikraščiams, žurnalams ir kitiems periodiniams leidiniams. Taip pat pajamos didėja 5 mln. eurų dėl 10 % padidinto akcizo tarifo etilo alkoholiui, 13,9 mln. eurų pajamos didėja dėl valstybės įmonių pelno įmokos, 2 mln. eurų – dėl GPM pajamų didėjimo į valstybės biudžetą ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos biudžetą, dėl padidinto tarifo tantjemoms, atlygiui už veiklą stebėtojų taryboje ar valdyboje, paskolų komitete, mažųjų bendrijų vadovų pagal civilines sutartis gautoms pajamoms ir autorių atlyginimams iš darbdavio.

Taigi po visų šių pakeitimų bendras balansas išlieka nepakitęs – 0,4, bendras viešųjų finansų balansas. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju, ministre. Dabar mes turime susitarti, kiek laiko skiriame klausimams, kiek laiko skiriame diskusijai. Yra pasiūlymas 20 minučių atsakinėti į klausimus ir 20 minučių diskutuoti. (*Balsai salėje*) Kolegos, dėl klausimų 20 minučių, atrodo, jau susitarėme. Tada klausiamo iš eilės. Pirmoji klausia Seimo narė A. Armonaitė. Ruošiasi M. Majauskas. 20 minučių.

A. ARMONAITĖ (MSNG). Dėkoju. Gerbiamas ministre, biudžete yra numatytas mokesčių mažinimas – NPD ir GPM, nes buvo Seimo priimti sprendimai. Tai lėmė tam tikrą biudžeto praradimą. Kita vertus, kai kuriems žmonėms mokesčiai mažėja. Kai mokesčius mažini vienoje vietoje, vadinasi, turi kažkur karpyti išlaidas, tačiau šitas biudžetas pasižymi ypač netaiklia socialine parama. 10 mln. būstui regionams, 300 mln. vaiko pinigams, maisto kuponų, rodos, šiame biudžete dar nėra, o lyg ir nori įgyvendinti Vyriausybė kitais metais. Kai kurie ekspertai skaičiuoja, kad jeigu visiems gyventojams suteiksime maisto kuponus, tai 200 mln. kainuos.

Ar jums neatrodo, kad vis dėlto reikėtų pasirinkti nuoseklų kelią, kaip mes žiūrime į biudžetą? Jeigu yra mažinami mokesčiai, vadinasi, ir valstybės valdžios aparatas turi mažėti. Jeigu mes nenorime mažinti valdžios aparato, ką jūs ir darote, vadinasi, gal ir mokesčių negalima mažinti? Koks jūsų požiūris?

V. ŠAPOKA. Ačiū už klausimą. Pradėsiu nuo to, kad Vyriausybė tikrai yra labai nuosekli. Praėjusiais metais patvirtintas šių metų biudžetas visiškai atitiko tikslus ir šiuo atveju, OECD vertinimu, buvo ypač tiksliai išnaudota fiskalinė erdvė, nes ji buvo nukreipta į produktyvumo didinimą, į ilgalaikius tikslus ir skurdo mažinimą.

Paminėjote, jog labai netikslios, netaiklios yra socialinės išlaidos. Didžioji lėšų dalis yra skirta būtent skaudžiausioms problemoms, tai yra šeimų su vaikais skurdui mažinti. Čia taip pat Europos Komisija yra atkreipusi dėmesį, kad vaiko pinigai yra labai tinkama priemonė, ir šiuo atveju yra numatytas vaiko pinigų didinimas.

Kalbant apie pensijų didinimą, yra numatyta pagal indeksavimą 212 mln. eurų pensininkų skurdui mažinti, taip pat daug kitų socialinių priemonių. Šiuo požiūriu tikrai manau, kad Vyriausybė yra nuosekli sprendama skurdo problemą.

Kalbant apie mokesčių, pensijų ir šešėlio mažinimo priemones, mažindami su darbo santykiais susijusį apmokestinimą, mes vadovaujamės visomis tarptautinėmis rekomendacijomis, kokios pateiktos, tai yra Tarptautinio Valiutos Fondo, Europos Komisijos, Eurogrupės, OECD. Tai yra teigiamas žingsnis tiek mūsų požiūriu, tiek jų požiūriu, nes tai leis ir mažinti nedarbo lygį, ir, žinoma, padidinti vartojimą, tai leis sustiprinti kovos su šešėliu priemones. Vertinant finansinę išraišką, poveikis fiskalinei padėčiai bus neutralus, nes praėjusių metų planas šešėliui mažinti veikė visiškai. Aš tikrai tikiu, kad veiks ir kitais metais, kadangi tų priemonių gausa ir efektyvumas taip pat patvirtintas tarptautinių ekspertų.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys M. Majauskas. Ruošiasi G. Skaistė.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, kalbate apie galimybių langą įgyvendinti reformas, kalbate apie galimybių langą, kurio negalima praleisti, tačiau ar jūs atkreipėte dėmesį, kad pro jūsų galimybių langą šiuo metu lipa mokytojai į Švietimo ministeriją ir iš ten neišeina, pro jūsų galimybių langą išgaruoja 312 mln. iš valstybės biudžeto netektų pajamų?

Mano klausimas. Ar jūs suprantate, kad priimta reforma mažina galimybę didinti viešojo sektoriaus atlyginimus? Ar jūs jaučiate atsakomybę už vykstančius streikus dėl mažų viešojo sektoriaus atlyginimų? Jei jau neplanuojate atšaukti 2019 metų reformos, tai ar planuojate atšaukti neapmokestinamąjį pajamų didinimą 2020 ir 2021 metams, kai 2020 metais bus netekta papildomai 210 mln. ir 2021 metais – 220 mln., kurie galėtų būti skirti viešojo sektoriaus atlyginimams didinti? Mano klausimai, pakartosiu. Ar suprantate, kad priimta reforma mažina galimybę didinti atlyginimus? Ar jaučiate atsakomybę dėl vykstančių streikų dėl viešojo sektoriaus mažų atlyginimų ir ar diskutuojate dėl 2020–2021 metų NPD didinimo atšaukimo?

V. ŠAPOKA. Ačiū už klausimą. Aš turiu girdėti ne tik tuos, kurie garsiausiai šaukia, nes aš turiu girdėti visus. (*Balsas salėje*) Jeigu leisite, gerbiamas Gabrieliau Landsbergi, atsakysiu į klausimą. (*Balsas salėje*) Galima?

PIRMININKAS. Gerbiami Seimo nariai, malonėkite netrukdyti atsakyti į klausimą.

V. ŠAPOKA. Gerai, pasinaudosiu pasiūlymu nekreipti į jus dėmesio. Aš turiu girdėti ir skurstančius pensininkus, aš turiu girdėti ir skurstančius vaikus, aš turiu girdėti balsą išvykusiųjų, kurie nori viltis čia sugrįžti. Yra nemažai problemų, kurias reikia spręsti, ir nemažai tų problemų trunka metų metais. Siūlydami didinti mokesčius, jūs tikitės, kad iš Lietuvos sustos emigracija? Aš čia jau klausiu retoriškai. Jūs tikitės, kad kuo Lietuvoje bus mažiau žmonių, tuo bus daugiau mokesčių ir tuo geriau finansuosime viešąsias paslaugas? Aš taip nemanau.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narė G. Skaistė. Ruošiasi N. Puteikis.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Labai keista skamba, kai jūs sakote, kad norite girdėti visus, bet iš tikrųjų tam tikri sprendimai dėl bazinio dydžio, dėl kitų dalykų rodo, kad girdite tik tai visuomenės grupes, kurios turi didžiausią užtarimą Vyriausybėje.

Mano klausimas būtų išvis ne dėl to, nes man apskritai labai keistai atrodo Vyriausybės ir Seimo pažadai 2020 metams, kai, atrodo, čia prisnigs kažkokios aukso vilnos, manos iš dangaus ir bus galima didinti atlyginimus tiek, kiek buvo pažadėta. Tokie elementarūs pavyzdžiai, kaip ikimokyklinio ugdymo pedagogų atlyginimai. Aš pasiklausiau, ką prižadėjo ministerija ikimokyklinio ugdymo pedagogams, kad sulygintų jų atlyginimus su bendrojo ugdymo pedagogais, kiek reikėtų tam pinigų, tas buvo pažadėta kolektyvine sutartyje padaryti iki 2020 metų, man

buvo pasakyta, kad tam reikia 52 mln. eurų. Žiūrėdami nuosekliai, turėtume kažkaip to link eiti. Matau, kad šiemet padidinimas jūsų dabar pakeistame biudžete yra padidinti 1,5 mln. eurų, lyg tai ką nors iš esmės pakeistų. Mano klausimas, iš kur, pavyzdžiui, ikimokyklinio ugdymo pedagogams 2020 metais prisnigs 50 mln.? Kitas lygiai toks pats apie bazinį dydį. Mes kalbame, kad 2020 metais jis turėtų būti atkurtas prieškrizinio dydžio, dabar didiname 1,29 %, kas yra 33 mln., o tam, kad atkurtume, kitais metais dar reikės iš kur nors surasti papildomai 150 mln. eurų. Tuo tarpu mažinant mokestines pajamas į biudžetą, neatrodo, kad tų pinigų turėtų padidėti tokia geometrine progresija. Iš tikrųjų ar nemanote, kad tas nuoseklumas turėtų būti didinti kaip pažadėta metai iš metų, o ne tiesiog žadėti, kad kada nors ateityje, kada nors 2020–2025 metais, nes, atrodo, kad mes niekada ir neprieisime iki tų pažadų įgyvendinimo.

V. ŠAPOKA. Ačiū už klausimą. Požiūris, kad gyvename tik šia diena ir negalvojame apie ateitį, nėra priimtinas ir nemanau, kad valstybės politikoje apskritai tai galėtų būti priimtina. Mes perėjome prie trejų metų planavimo ir tikrai nuosekliai to laikomės. Kalbant apie ikimokyklinio ugdymo pedagogų atlyginimų augimą, yra sutarta kitais metais didinti 10 %, toks sutarimas yra, mes jį vykdysime, pats finansavimas, į ką jūs atkreipėte dėmesį, tai yra tiek papildomai skirta, tiek yra perskirstyta ministerijos viduje. Tuos pažadus, kuriuos mes duodame, mes vykdome.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys N. Puteikis. Ruošiasi J. Razma. N. Puteikio nėra. Ruošiasi A. Kubilius.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamasis ministre, turbūt sutiksite, kad ir pateikus patikslintą biudžeto projektą liko daug jautrių, neišspręstų poreikių? Čia galima vardyti pradedant nuo gaisrininkų, netgi baigiant premjero mylimais policininkais, kuriems mokos fondui, kiek buvo žadėta prieš reformą, į kurią jie ėjo sąžiningai, taip pat nėra skiriama, aš jau nekalbu apie mokytojus, kultūros darbuotojus ir taip toliau. Vis dėlto kodėl jūs nesvarstėte ir nebandėte atsitraukti bent nuo kai kurių tos vadinamosios mokestinės reformos elementų, pavyzdžiui, kodėl nepakviesti tuos pačius turtingiausius žmones, kurie uždirba 8–10 tūkst. eurų, kad palauktų dar metus ir pakentėtų be „Sodros“ lubų įvedimo, na, kiek nors vis tiek tų milijonų jau gautumėt, ką nors galėtumėte spręsti? Kodėl neparodėte tokio socialinio jautrumo? Ar būtina reikia jau leisti uždirbti į rankas daugiau tiems patiems turtingiausiems žmonėms kitais metais, gavus „Sodros“ lubas?

PIRMININKAS. Laikas.

V. ŠAPOKA. Ačiū už klausimą. Pradėjote klausimą nuo tikrovės neatitinkančios informacijos, nuo gaisrininkų. Su gaisrininkų bendruomene susitikau aš asmeniškai ir su profesinėmis sąjungomis ir radome sutarimą. Radome sutarimą ir dėl būtinų reformų jų srityje, ir dėl finansavimo. Manau, kai klausimas remiasi netikra informacija, tai net sunku į tokį klausimą atsakyti.

Kalbėdamas apie socialinio draudimo įmokų lubas, jūs puikiai žinote, jog ne iš Socialinio draudimo fondo yra mokami atlyginimai, klaidinate visuomenę ir puikiai žinote, kad nuo „Sodros“ lubų įvedimo tiems, jūsų pavadintiems turtingiesiems, atlyginimas nuo to nei keisis, nei nesikeis. (*Balsai salėje: „Laba diena.“*) Laba diena. ...dėl to, kad įstatymas negarantuoja, jog darbdavys šią dalį skirs būtent darbo užmokesčiui į rankas padidinti. Apklausa parodė, jog daugiau nei 90 % šitos lėšos bus skirtos arba naujoms darbo vietoms kurti, arba vidurinės grandies atlyginimams didinti.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys A. Kubilius. Ruošiasi K. Glaveckas.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiamasis ministre, gal aritmetikos pradžiamokslį išėikime greitai. Jūs šiais metais nuo rugsėjo mėnesio mokytojų atlyginimams padidinti skyrėte 17 mln. eurų. Kaip ten paskirstyta buvo su tuo etatiniu, sunku suprasti, bet skyrėte. Kitais metais jūs numatote skirti 49 mln. daugiau, negu buvo skiriama šiais metais, ir tie 49 mln. yra lygiai tiek, kiek reikia, kad kitais metais išlaikytumėte tą mokytojų atlyginimų lygį, koks yra mokamas dabar – spalio, lapkričio, gruodžio mėnesiais. Kitaip sakant, kitais metais mokytojų atlyginimai dėl tokios sumos nė kiek daugiau nedidės. Jūs nemeluokite mokytojams, jūs nemeluokite opozicijai, bet svarbiausia – jūs nustokite meluoti savo kolegoms frakcijoje valstiečiams.

Aš keliu klausimą labai paprastą: kada jūs išdrįsite atsiprašyti jau net ne mokytojų, ne visuomenės, o savo kolegų Valstiečių frakcijos, kuriuos, stumdamas tokią reformą, kokią jūs prastumėte, paliekate visiškai...

PIRMININKAS. Laikas!

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Tuoj pat bagiu. Paliekate didžiulėje politinėje krizėje iki pat artėjančių Seimo rinkimų, nes mokytojų atlyginimai nedidės nei kitais metais...

PIRMININKAS. Klauskite.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). ...nei 2020 metais, nei 2021 metais. Tai mano klausimas, kada atsi-prašysite?

V. ŠAPOKA. Ačiū už pareiškimą, nes nepanašu, kad norėjote paklausti. Etatinio įvedimas tikrai yra rimta reforma, ir aš suprantu, kad yra daug emocijų. Sau emocijų tų leisti tikrai negaliu, turbūt nepridera finansų ministrui. Lėšos numatytos šiai reformai, jūs patys paminėjote skaičių. Apskritai švietimo sistemai finansavimas auga 190 mln. eurų. Manau, kad kuo bus mažiau emocijų, kaip jūs sakote, nesuprantate etatinio įvedimo, kuo jūs geriau suprasite, tuo visuomenėje susipriešinimo bus mažiau.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys K. Glaveckas. Ruošiasi R. J. Dagys.

K. GLAVECKAS (*LSF*). Gerbiamas ministre, jūs puikiai žinote situaciją dėl mokytojų, dėl atlyginimų, akivaizdu. Jūs kartu žinote ir situaciją, kad Lietuvoje yra 30 tūkst. mokytojų mokyklose ir 21 tūkst. 856 ne mokytojai, pagalbiniai darbuotojai. Laisvosios rinkos institutas siūlo, kad tas rezervas, kur yra 21 tūkst., būtų iš tikrųjų mokytojų atlyginimų padidinimo rezervas. Pavyzdžiui, Vokietijoje vienam mokytojui tenka 2 kartus mažiau pagalbinių personalo, Čekijoje – 2,5 karto mažiau, faktiškai daugelyje Europos Sąjungos valstybių yra kelis kartus mažiau. Ar jūs nemanote, kad savivaldybės turėtų iš tikrųjų pasinaudoti ta proga ir su efektyvinti mokytojų darbą, padidindamos jiems atlyginimą, taikliau arba tiksliau naudodamos mokos fondus? Ačiū.

V. ŠAPOKA. Ačiū, profesoriau, už klausimą. Klausimas tikrai labai taiklus. Puikiai žinome, kad mokyklų savininkai yra savivaldybės, ir matome labai skirtingą situaciją – skirtingų savivaldybių situacija kai kur net dramatiškai skiriasi. Manau, kad erdvės sutvarkyti sistemą nemažai savivaldybių tikrai yra. Ir tikrai savivaldos rinkėjai įvertins ir merus, ir miestui vadovaujančius politikus, kurie nesitvarko. Etatinio įvedimo vienas iš tikslų buvo, kad būtent mokytojus pasiektų atlyginimai, tie atlyginimai nebūtų naudojami perteklinei infrastruktūrai ar mokyklos direktoriaus automobiliui.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, turbūt sudėtinga su jumis diskutuoti „Sodros“ klausimais, nes lubų įvedimą jūs taip pakomentavote, kad tai yra mažesnių mokesčių mokėjimas. Tai nėra mažesni mokesčiai. Be to, pasiuntėte žinutę, kad darbdaviai gali nuo naujojo perskaičiavimo kaip ir nedaryti, tokiu būdu išvengti „Sodros“ mokesčių. Mano klausimas yra susijęs su tuo, bet šalia to, tai yra politinių kalinių ir tremtinių pensijos ir mokslininkų pensijos, kurios paliekamos neindeksuotos, nors politinių kalinių ir tremtinių pensijos yra priedas prie socialinio draudimo pensijų. Jos mokamos todėl, kad nebuvo galima įvertinti stažo. Ten tam visam lėšų reikėjo 2,5 mln., ir jos liko neindeksuotos net pagal infliaciją. Nežinau, kodėl jūs priėmėte tokį sprendimą, nes dėl pačios „Sodros“ pensijos į infliaciją atsižvelgiama.

PIRMININKAS. Laikas!

V. ŠAPOKA. Ačiū už klausimą. Kalbant apie valstybines pensijas yra numatytas didelis darbas peržiūrėti visą sistemą, nes dabartinėje sistemoje tikrai yra netvarka, ir ta sistema tikrai nėra tvari. Vyriausybėje ir programoje tas klausimas yra numatytas. Numatyta ateinančiais metais tai kompleksiskai įvertinti ir pateikti siūlymus, kaip tą sistemą pertvarkyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Laikas klausti baigėsi. Ačiū, ministre.

Diskusija. Gerbiami kolegos, turime nusistatyti diskusijos laiką. Siūloma suteikti žodį frakcijos vardu kalbantiems, nes tai būtų po septynių minutes, ir tam skirti turbūt iki pusės valandos ar 20 minučių? 20 minučių tiesiog neužteks. (*Balsai salėje*) Gerai. Kokių yra? A. Kubilius nori pasakyti dėl laiko, kiek skirti diskusijai.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Man keista – vienintelį kartą metuose svarstomas biudžetas ir siūloma tam skirti 20 minučių. Visa visuomenė sunerimusi: mitingai, streikai ir taip toliau, o Seimas sako, ne, mes čia nesvarstysime. Aš siūlau suteikti galimybę kalbėti visiems, kurie yra užsirašę. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*TTF*). Gerbiamas Pirmininke, aš prieš tai sakiau: 20 minučių – klausimams, 20 minučių – diskusijoms. Frakcijos vardu visi pasisako ir užtenka, nes 11 val. 20 min. numatytas kitas klausimas. Mes atsiliksime su kitais klausimais, popietinė darbotvarkė yra opozicijos, vėl bus kas nors pažeista. 20 minučių, ir viskas, ir baigiame.

PIRMININKAS. A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (*MSNG*). Gerbiamasis Seimo Pirmininke, aš tik noriu atkreipti dėmesį, kad nėra tiek daug diskutuoti užsirašiusių žmonių. Ir jeigu mes mažiau diskutuotume dėl procedūros ir visiems jiems leistume pasisakyti, būtų ir demokratiška, ir racionalu. Tiesiog siūlau leisti kalbėti visiems, kurie užsirašė.

PIRMININKAS. Tai bus valanda. Buvo pasiūlymas 20 minučių. Yra kitokių pasiūlymų dėl laiko? Kitas pasiūlymas – neriboti laiko. J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Taip, Pirmininke, galime neriboti laiko ir akivaizdu, kad tas neribotas laikas pagal užsirašiusiųjų skaičių bus 40, *maximum* 50 minučių. Na ką gi, negi net tiek mes biudžeto svarstymui negalime skirti?

J. OLEKAS (*LSDPF*). Pirmininke, vieną motyvą ar galiu?

PIRMININKAS. Prašom.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Pirmininke, aš tikrai siūlau neriboti, nes jūs pats pasiūlėte, kad bent frakcijų vardu pasisakytų. Jeigu po septynias minutes frakcijos vardu, jau išeina 1 val. 10 min. Man atrodo, negailėkite ir palikite tą laiką, kad galėtų kalbėti ir tie, kurie yra užsirašę, ir siūlau neriboti pasisakymų. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Jonas.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Gerbiamas Pirmininke, kompromiso dėlei padvigubinkime tą laiką iki 40 minučių ir, manau, užteks.

PIRMININKAS. Ačiū.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Gerbiamas Pirmininke, kolega Jonas, matyt, pamiršo skaičiavimo ypatumus, kad septyni kart... kiek mes frakcijų turime? Tai jau išeina tikrai virš valandos. Jeigu viena frakcija atsisako, tai 50 minučių. Vien frakcijos vardu pasisakymams tikrai neužteks 40 minučių.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, jau diskutuojame penkias minutes. A. Palionis. Prašom.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš žiūriu į užsirašiusius, tik du yra užsirašę frakcijos vardu. Buvo laikas, kai buvo galima užsirašyti. Aš siūlau tiek, kiek yra patvirtinta darbotvarkėje, – 70 minučių, 34 jau praėjo. Einame pagal darbotvarkę.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, paliekame tą pasiūlymą, kaip buvo. Kiekvienos frakcijos žmogui suteikiame galimybę kalbėti, nepaisydami to, kad neužsirašė frakcijos vardu, ir po to nutarsime. Skiriame iki pusės valandos, o jei nutarsime pratęsti, pratęsime. (*Šurmulys salėje*) Ar reikia balsuoti dėl tokio pasiūlymo? Sako, balsuoti nereikia. Pradedame diskusiją. Frakcijos vardu yra užsirašęs S. Jakeliūnas. Kviečiu į tribūną.

S. JAKELIŪNAS (*LVŽSF*). Dėkui, gerbiamas Pirmininke. Manau, tikrai finansų ministras bando suteikti racionalumo ir aiškumo, pateikė tarptautinių institucijų vertinimus. Aš manau, kad kai Europos Komisijos vertinimas buvo pateiktas ir paviešintas apie mūsų biudžeto projektą, kažkaip dalis Seimo tiesiog nuščiuvo, matyt, nesitikėjo, kad mūsų projektas bus teigiamai įvertintas kartu su kitomis 8 ar 9 šalimis, netgi geriau negu Estijos ir kitų šalių projektai. Taigi draskyti dabar šitą biudžetą ir kelti streikus, inspiruoti žiniasklaidą, profsąjungas, kurioms mes, beje, skyrėme papildomai šiais metais pirmą kartą istorijoje gyventojų pajamų mokesčio dalį – 1 %, o nuo kitų metų didiname tą dalį 12 ar 13 %, yra gana neatsakinga.

Kas mane nustebino jau šį ryt svarstant biudžetą... prieš šitą pokalbį, dėl darbotvarkės dėl parlamentinių lėšų, kad du Seimo nariai, kurie inicijuoja ir rezoliucijas, ir streikus, atrodo, A. Kubilius ir G. Landsbergis, pasisakė prieš arba nepalaikė įtraukimo į darbotvarkę Statuto pakeitimo svarstymo dėl parlamentinių lėšų. Kai mokytojams, gydytojams, kitiems didėja pajamos nuo 10 iki 15 ir daugiau procentų, šitie Seimo nariai norėjo pasididinti, jeigu nieko nebūtų įtraukta ir nebūtų svarstyta šito įstatymo pataisa, 29 %. Mes turime suprasti, kas čia vyksta – sau pajamas didinti, o kitiems bandyti sugriauti galimybę pasididinti pajamas. Jeigu būtų sustabdytas biudžeto

priėmimas, sustabdyti mokesčiai, sustabdytos pensijų pertvarkos, nieko neįvyktų – paprasčiau siai gyventume 1/12 pagrindu. Aš neprieštarauju tam, kadangi valstybės rezervas gana apčiuopiamai išaugtų, ir tai labai svarbu, bet tiek, kiek galima iš tų rezervų, ir skiriame žmonėms.

Siūlau neiti tais keliais, kuriais nuėjo Graikija, ir labai sunkiai grįžta į racionalų finansinį gyvenimą, siūlau neiti tuo keliu, kuriuo bando eiti arba bandė eiti Italija, sugriovusi biudžetą ir išpūtusi neprotingai galimybes, ir inspiravusi nepamatuotus lūkesčius. Siūlau eiti kitų šalių keliu – tos pačios Vokietijos, Austrijos, Nyderlandų ir imti pavyzdžius iš ankstesnės kadencijos, kuomet biudžetas buvo pirmą kartą istorijoje netgi subalansuotas. Subalansuotas ir šiemet ir perteklinis. Toks turi išlikti ir kitais metais.

Gynyba, vaiko pinigai, švietimas, socialinė apsauga yra tos sritys, kurios išlieka ir bus prioritetingos, bet turime visa tai daryti pagal galimybių ribas. Atrodo, kad kai kam, buvusiems krizių valdytojams, tos galimybės atrodo neįmanomai didelės. Pateiksiu skaičius. Kuomet 2009–2010 metais buvo priimti sprendimai finansuoti iš komercinių bankų, iš tų pačių Švedijos bankų, mokant palūkanas 8 % ar 10 %, tuomet iš bankų, tokių kaip „Barclays“ bankas, kuris čia turi savo paslaugų centrą (deja, traukiasi), iš kitų tarptautinių korporacijų taip pat mokant aukštas palūkanas... Per 10 metų sumokėtos perteklinės palūkanos, lyginant su tuo, kaip Latvija finansavosi per visą tą 10 metų laikotarpį ne tik iš Valiutos fondo, bet ir finansų rinkose, – 1,9 mlrd. Štai jums ir pinigai: ir mokytojams, ir gydytojams, ir vaiko pinigai vidutiniškai po 200 mln. ar panašiai per metus. Taigi ten tos galimybės yra. Aš nežinau, kokius kabinetus ar kokius rūmus reikia užimti. A. Kubilius paminėjo, kad Prezidentė D. Grybauskaitė gavo apdovanojimą – politikos Nobelio premiją už tai, kad suvaldė krizę. Krizės suvaldymo kaštai yra ir šitie skaičiai – 1,9 mlrd. Tai galbūt Daukanto aikštėje arba Daukanto rūmuose reikėtų protestuoti ir reikalauti pinigų iš ten, nes turbūt ten tie sprendimai buvo priimami.

Aš manau, kad subalansuoti pertekliniai biudžetai yra vertybė, nes priešingu atveju mes atsidursime ten, kur nenorime atsidurti, kur atsidūrė kitos šalys, kur patys buvome atsidūrę 2008 metų pabaigoje ir 2009–2010 metais. Manau, sveikas protas nugalės ir tie žmonės, kurie protestuoja, streikuoja, turi teisę tą daryti, bet kai į tai intervenciją daro politiniai agitatoriai, tai gali tapti maištu. Tai panašu į kažkokį perversmą. Tai panašu į Vyriausybės nuvertimą.

Manau, kad yra civilizuotų būdų. Galima teikti interpeliacijas, nepasitikėjimą ir tokiu būdu priimti sprendimus. Užuoat kėlus sumaištį ir reikalavus stabdyti mokesčių pertvarką, galima registruoti pasiūlymus dėl neapmokestinamojo pajamų dydžio lėtesnio augimo, dėl jo taikymo plėtos mažesnio didinimo 2019, 2020, 2021 metais, ką aš ir pats siūliau. Vietoj to einama tokiu keliu. Linkiu sėkmės. Pažiūrėsime, kaip seksis.

Aš manau, kad Vyriausybė ir valdančioji koalicija yra tvirta ir priims sprendimus, kuriuos reikia priimti. Kreipiuosi į visus Seimo narius, kad palaikytų šitą biudžeto projektą, kuris yra pateiktas.

PIRMININKAS. Tėvynės sąjungos frakcijos vardu kalbės A. Kubilius.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, ką tik Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas (noriu pabrėžti pareigas – pirmininkas) pakalbėjo apie viską, bet ne apie kitų metų biudžetą. Prisiminė ir krizę, ir Prezidentę, ir ką tik nori. Tai ir yra simbolis, kaip gyvename ir kaip gyvena visų pirma šiandien turinti didžiausią atsakomybę už tai, kas darosi Lietuvoje, Seimo Valstiečių frakcija. Apie biudžetą, apie jo konkrečius reikalus, apie tai, kaip kitų metų biudžetas paveiks Lietuvos žmones, Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas nepasakė nė žodžio.

Taip, mes galime pasidžiaugti, kad tarptautinės institucijos biudžeto fiskalinės drausmės skaičius vertina pozityviai. Ačiū Dievui, bent čia jau neturime problemų. Tačiau fiskalinės drausmės skaičiai neatspindi, ar valstybė protingai planuoja kitų, ateinančių metų biudžeto išlaidas, ir to nevertina tarptautinės institucijos. Tai vertina Lietuvos žmonės. Tai vertina streikuojantys mokytojai. Tai vertina kitos viešojo sektoriaus profesinės sąjungos ir jos sako, kad su tokiu biudžetu ir su tokia valdžios politika nebenori taikstyti.

Gerbiami kolegos, šių metų birželio mėnesį, jeigu jūs prisimintumėte diskusijas čia, Seimo salėje, dėl vadinamosios mokesčių reformos, mes čia, salėje, sakėme: gerbiamieji valstiečiai, pasiskite. Paimti iš 2019 metų biudžeto 320 mln. eurų potencialių pajamų – tai gali daryti tik tas,

kam visiškai nerūpi, kaip toliau gyvens valstybė ir ypač jos viešasis sektorius. Mes jus tada perspėjome, kad viešojo sektoriaus problemos kaupiasi, žmonės nemato perspektyvos būdami mokytojai, daktarai, kultūros darbuotojai, socialiniai darbuotojai. Jie nemato, kaip ir kada jų atlyginimai pradės augti taip, kaip auga vidutiniai šalies atlyginimai, ir to rezultato sulaukėme. Sulaukėme mokytojų streiko.

Kas dar turi įvykti Lietuvoje, kad jūs kada nors pagaliau atsibustumėte ir patys savęs paklaustumėte, ir paklaustumėte finansų ministro, ir paklaustumėte premjero, ką mes čia pridirbome?

Dar daugiau. Atsiminkime, kad šiandien turime kalbėti ne tik apie 2019 metus, bet turime kalbėti ir apie 2020 metus, ir 2021 metus, nes finansų ministro prastumta čia buldozeriu mokesčių reforma garantuoja, kad prie 2019 metais išimamų 320 mln. eurų 2020 metais prisidės dar 320 mln. išimamų eurų, jau 600 mln. bus sumažintos pajamos, o 2021 metais – dar 300 mln. Ką tai reiškia konkrečiai mokytojui? Tai reiškia, kad kitais metais jo atlyginimas nedidėja. Tie 49 mln., kurie dabar įdėti į biudžetą, reiškia, kad bus išlaikytas tik tas lygis, kiek dabar gauna, kiek gauna spalio, lapkričio, gruodžio mėnesį. Tai reiškia, kad ir 2020 metais jų atlyginimas nedidės, ir 2021 metais jų atlyginimai nedidės. Tai reiškia, kad 48 savivaldybių biudžetai, kurie dabar po ilgų pastangų galų gale nebus mažesni, nei buvo šiais metais, irgi nebus didesni nei 2020 metais, nei 2021 metais.

Man kelia nerimą paprastas klausimas. Iš tikrųjų tie skaičiai ir ta situacija, kurios nei ministras, nei premjeras nepaneigia, turėtų kaip nors galų gale rasti galimybę patekti į jūsų sveiką protą. Galų gale tai, kad jūs jau esate savo lyderių, taip sakant, čia kažkaip, nežinau, suvilioti ir apgauti įgyvendinti libertarinę reformą, čia jau jūsų reikalas aiškintis, bet jūs paliekate visos valstybės vieną iš svarbiausių pamatinių dalykų, visą viešąjį sektorių, artimiausius trejus metus laikytis bado dietos, o tada premjeras sako, žinote, bet dabar, pirmadienį ar kada, rinkimės čia visos partijos ir tarkimės dėl to, kaip galima būtų didinti viešojo sektoriaus atlyginimus iki 2025 metų. Iš ko gi tie atlyginimai galės būti didinami, jeigu visos pajamos, kurios galėtų būti išleidžiamos viešojo sektoriaus atlyginimams didinti, yra išimamos ir suplanuotos išimti ateinančius trejus metus kiekvienais metais vis po 300 mln. eurų?

Tai aš nežinau, kaip su jumis kalbėti, kaip jums tuos dalykus parodyti pirštais, kad tai, ką jūs padarėte, yra visų pirma iš tikrųjų užprogramuota bado dieta visam viešajam sektoriui ir užprogramuotas galvos skausmas jūsų Vyriausybei ir jūsų valdančiajai frakcijai čia, Seime. Ir ne tik dabar tas galvos skausmas, kokį matote dėl mokytojų streiko, bet tas galvos skausmas mums truks visus metus iki pat 2020 metų Seimo rinkimų.

Mes bandome jus įtikinti, bando jus įtikinti ir streikuojantys mokytojai, bet kažkas jums neleidžia išgirsti paprastų argumentų, todėl paraginčiau Ministrą Pirmininką paaiškinti savo frakcijai, kaip atrodys viešojo sektoriaus likimas per ateinančius trejus metus, ir paraginčiau taip pat vykdyti naująjį Darbo kodeksą – paskirti derybininkus, kurie su streikuojančiais mokytojais (taip numato Darbo kodeksas) vestų derybas dėl streiko nutraukimo, tada nereikės kalbėti apie krizę, katastrofą, sąmokslus ir taip toliau, ir taip toliau. Tiesiog raginu surasti šiek tiek sveiko proto ir atsakomybės už valstybės reikalus.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu kalbės Seimo narys K. Glaveckas.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, iš tikrųjų gal nuraminsiu visus, kad pasaulio pabaigos dar neturėtų būti, nors, kaip žinote, pasaulio pabaiga kartais prognozuojama daugelio pasaulio mokslininkų ir kitų. Norėčiau pakalbėti gal apie tas problemas, kurios iš tikrųjų biudžete išlieka, kurias reikėtų taisyti ir reikės taisyti mums visiems. Visų pirma, gal reikėtų prisiminti tai, kad mes esame Europos Sąjungoje, ir tai, kas vyksta Europos Sąjungoje. Mums labai svarbu, netgi kitų metų mūsų biudžetas didele dalimi priklauso ne tik nuo mūsų norų ir perskirstymų, ir kitų dalykų, bet ir nuo to, kaip klostysis situacija Europos Sąjungoje. Daug kas sako, kad dabar juodos gulbės, žinote, jos nešioja krizę, yra atsikridusios į Europos Sąjungą, kelios atsitūpusios Italijoje, viena Prancūzijoje, taip pat jau ant kai kurių savivaldybių stogų tupi, kitaip tariant, ta situacija iš tikrųjų tokia yra, išorinė rizika, kuri gali mūsų optimizmą dėl pajamų smarkiai sumažinti. Taip yra iš tikrųjų.

Biudžetas sudarytas remiantis labai *gerietiskai* gerais norais ir labai dideliu optimizmu. Čia mes, liberalai, iš tikrųjų matome gana dideles rizikas, kurios ateina iš išorės, nes Europos Sąjun-

goje yra problemų, euro zonoje yra didelių problemų, neišsprendžiamų, ir vidinių, kurių visuomet buvo ar nebuvo. Aš neatsimenu to biudžeto, apie kurį kas nors sakytu, kad man per daug pinigų, visi sakė, kad trūksta pinigų. Niekada nebuvo geriausiai perskirstomo biudžeto, niekada nebuvo bet kokio kitokio biudžeto, geriausiai reguliuojamo, geriausių programų biudžeto. Visi biudžetai visuomet būdavo kritikuojami ir tai visiškai natūralu. Tačiau biudžetų kritika turi tam tikrus sisteminius dalykus, aš pradėjau nuo jų, kad Europos Sąjunga turi, kad yra rizikos, susijusių su pajamomis. Be abejo, daugelis klausimų susiję su fiskaline politika, su mokesčių politika.

Negalima nematyti pozityvių dalykų, kurie yra padaryti, nors daugelis kitų dalykų dar ne visai išspręsti. Savivaldybių klausimai taip pat labai aktualūs. Ir mokytojų atlyginimai aktualūs. Aš jau klausiau finansų ministro ir kalbėjau, kad algas iš tikrųjų mokytojams galima padidinti, ir tai nėra paslaptis. Jūs žinote, kad dabartiniu metu Lietuvoje yra 30 tūkst. mokytojų ir 21 tūkst. 869 ne mokytojai, aptarnaujantis personalas. Tokių skaičių nėra jokiose kitose valstybėse. Čia taip pat yra didelis rezervas. Aišku, už to rezervo ribų gali atsirasti problema, kur tuos žmones dėti, bet čia tada jau investicijų klausimas, savivaldybių stambinimo klausimai ir kiti dalykai. Visus tuos dalykus reikės sudėti į kitų ir tolesnių metų biudžetus ir įtraukti tą situaciją, kad iš Europos Sąjungos gaunamos lėšos mažės ir kofinansavimas mažės. Šia prasme negalima to nematyti ir negalima to nenorėti ir sakyti, kad šis biudžetas jau pradėjo tų problemų sprendimo kelią. Dar nėra to kelio pradėta.

Dar vienas labai svarbus dalykas, dėl ko yra priekaištų iš konservatorių, iš liberalų, tai ekonomikos skaitmeninimas. Mes nuo ryto iki vakaro kalbame – reikia skaitmeninti, reikia vystyti „Fintechą“, bet ministerijų skaitmeninimas ir darbas reiškia ne ką kita, kaip sumažinimą, galų gale pačių funkcijų pakeitimą. Negalima nematyti, kad didėjimas skaitmeninimo ar, kitaip sakant, investicijos į IT didina ir skaičių darbuotojų, kurie aptarnauja IT. Tai visiškai nonsensas. Iš esmės ministerijų darbas galėtų būti pagrįstas kelių kompiuterių ir keleto žmonių darbu, bet ne tokiais skaičiais kaip dabartiniu metu. Čia didžiuliai viešųjų finansų taupymo rezervai yra. Visa tai yra labai svarbu.

Kalbant apie kitų metų biudžetą, mano supratimu, remiantis ta situacija, kuri dabar yra, tai jis yra pakankamai neblogas, nors prie jo problemų, pagrindinių, sisteminių problemų, kurios mūsų laukia ateityje, dar nematome tokio pagrįsto ėjimo ir jų sprendimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Frakcijos vardu kalbės Seimo narys J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, finansų ministras, pavasariį pristatydamas milijardą milijonui siekį, ir šiandien pasidžiaugė, kad štai mes biudžetu nustatome tokius standartus, kad labiausiai vargstančius mes paremsime. Deja, biudžetą mokantys skaityti mato kitaip. Gerbiamas ministre, ar jūs tyčia, ar netyčia pamiršote apmokestinti tantomą? Sakote, netyčia. Gerbiamas ministre, ar įvairios lengvatos, kurios siekia pusantro milijardo eurų, kurios apima tiek GPM, pelno, PVM, akcizų mokesčių, peržiūrėtos kompleksiskai ir sistemiskai? Ar einama *ad hoc* keliu, kai priešokiais taisoma tai viena, tai kita?

Pagaliau mokytojų streikas išryškino dar vieną problemą, tai yra viso viešojo sektoriaus darbo užmokesčio sistema, kurios ši Vyriausybė tarsi ir nemato, arba, tiksliau, praregėjo tik dabar, kai sugalvojo kurti darbo grupę viešojo sektoriaus atlyginimams peržiūrėti ir didinti. Na kaip gi? Kitais metais sukaks dešimt metų, kai buvo sumažintas viso viešojo sektoriaus atlyginimas per bazinį dydį, kurį šiandien siūloma didinti tik 1,7 euro, nors buvo sumažinta kur kas daugiau. Ir kai priešokiais Vyriausybė pasiūlė didinti tai vienai sričiai, tai kitai sričiai atlyginimus, akivaizdu, kad tai tos problemos nesprendžia. Ar tai nereiškia, kad norima užsitikrinti tam tikrų sluoksnių palankumą, o dėl visų kitų – po mūsų nors ir tvanas?

Štai šiandien mes matome, kad NPD lengvatomis ištuštinamas biudžetas daugiau kaip milijardu (...), įvertinus per trejus metus gali siekti net ir du milijardus. Mažas pajamas gaunantys žmonės šiandien iš to gaus tik kelis eurus, o didelės pajamas gaunantys gaus didelę naudą. Pavyzdžiui, jeigu asmens pajamos per metus 30 tūkst., jam liks 3 tūkst., o tam, kurio 10 tūkst. per metus, liks tik 500 eurų. Ar čia yra rūpinimasis tais vargstančiais ir tais, kurie gauna mažesnes pajamas? Aš matau, kad čia yra rūpinimasis tik tais, kurie gauna dideles pajamas. Ir to įrodymas

yra būtent „Sodros“ įmokų lubų įvedimas tiems asmenims, kurie gauna daugiau negu 120 vidutinių atlyginimų, tai yra suskaičiavus šiandien – virš 100 tūkst. eurų. Kaip, pasakysite, siejasi „Sodros“ lubos, nes tai yra socialinio draudimo biudžetas? Ogi paprastai su valstybės biudžetu siejasi, nes perkeliamas bazinių pensijų mokėjimas iš valstybės biudžeto, kad nenuskęstų „Sodros“ biudžetas, kai išimame ir padarome didžiulę skylę „Sodros“ įmokomis.

Šiandien mes išgirdome, ministras pranešė, kad Vyriausybė nusprendė padidinti, darbo užmokesčiui skyrė 18,2 mln. eurų, bet tai vėl padaryta ne sistemiškai ir ne kompleksiškai sprendžiant visų visuomenės sluoksnių gerovę, o tik atskirų visuomenės grupių, pavyzdžiui, diplomatų tarp jų.

Taigi šis biudžetas tikrai nėra socialiai orientuotas. Šis biudžetas orientuotas į turtinguosius, kad tik jiems užtikrintų gerovę, o tie, kurie šiandien skursta, skurs ir toliau. Socialdemokratų frakcija tikrai negalės balsuoti už tokį biudžetą.

PIRMININKAS. Toliau kalbės Mišrios grupės atstovai. Dviese sutarė pasidalinti po pusę laiko, tai yra po 3 minutes 30 sekundžių. Kviečiu A. Armonaitę.

A. ARMONAITĖ (MSNG). Dėkui. Kolegos, aš noriu labai trumpai atkreipti dėmesį į tam tikrą šizofreniją, kuria išsiskiria šitas biudžetas, ko gero, ir kritikuoja jį ir kairieji, ir dešinieji, nes jis yra šiek tiek šizofreniškas.

Tai, kad buvo sumažinti mokesčiai, nėra blogai. Aš palaikau tą dalį, kad neapmokestinamas pajamų dydis buvo padidintas mažiausias pajamas turintiems žmonėms, tai buvo teisingas sprendimas. Lygiai kaip ir darbo mokesčiai – tarptautinės organizacijos visada rekomenduodavo mažinti darbo mokesčius. Tačiau mažesni mokesčiai visada reiškia, kad turi mažėti biurokratija, turi mažėti valdžios sektorius. Aš noriu atkreipti dėmesį, jog jis nemažėja.

Šitas biudžetas išsiskiria labai didele ir netaiklia socialine parama. Neaišku, ar pasiteisins būstas regionuose, tiesą sakant, manau, kad nepasiteisins. Tai kainuos 10 mln. eurų, 300 mln. eurų kainuoja vaiko pinigai ir galbūt ne visoms šeimoms reikia skirti vaiko pinigus, galbūt reikia skirti tik toms, kurios nedirba, ar toms, kurios gauna mažiausias pajamas. Dabar šitą paramą gauna visi.

Aš bijau net pagalvoti, kas bus, jeigu bus įgyvendinta maisto kuponų idėja. Bijau net pagalvoti. Ekspertai skaičiuoja, kad jai įgyvendinti reikėtų 200 mln. eurų, kurių net nėra šiame biudžete. Valstybės tarnybos ir biurokratijos apimtis nemažėja, sveikatos srityje biurokratija nemažėja, Lietuva vis dar išsiskiria vienu didžiausiu Europoje laisvų lovų skaičiumi, švietimo biurokratija taip pat nemažėja, ji net buvo sutvirtinta, įvedus klasės krepšelį ir absoliučiai nepasiruošus mokytojų etatinio apmokėjimo sistemai, ir dabar mes tas pasekmes matome prie Švietimo ir mokslo ministerijos ir joje.

Aš negaliu palaikyti šizofreniško biudžeto ir noriu pasakyti, kad jeigu yra norima sumažinti mokesčius, vadinasi, valdžios sektorius, biurokratijos sektorius turi mažėti, o šiame biudžete jis nemažėja. Dėkoju.

PIRMININKAS. Kalbės Seimo narys P. Gražulis. (*Balsai salėje*) Jis nenori. Ateina P. Gražulis, atbėga.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamieji Seimo nariai, mieli konservatoriai, mieli streikuotojai mokytojai, aš noriu jums pabrėžti vieną dalyką. Aš suprantu, kada galima streikuoti principą: tada, jeigu biudžetas mažintų pajamas. Šis biudžetas numato papildomai beveik 190 mln. eurų švietimui, nė vienam sektoriui lėšos tiek nedidėja, švietimo sektoriui didinama daugiausia. Sektorius, kuris finansuojamas iš biudžeto, yra antras pagal dydį po socialinės politikos biudžeto.

Gerbiamieji, konkrečiai rugsėjo mėnesį buvo pridėta apie 20 mln. mokytojams, dabar plius iš viso sudaro apie 50 mln. vien tik mokytojų atlyginimams. Tai tikrai nėra maža suma. Kitas dalykas: 31 mln. eurų dėstytojams, mokslininkams, 12 mln. eurų – kokybės krepšeliui, 11 mln. – klasės krepšeliui, 5,5 mln. – socialiniams pedagogams ir dar 5 mln. eurų. Gerbiamieji, kaip tokioje situacijoje, kai didinamas biudžetas, galima streikuoti, lipti pro langus? Aš manau, tai yra sąžinės neturėjimas.

Kitas dalykas. Iš kur paimti jums, gerbiamieji, 300 mln., kurių reikalaujate? Mokytojai, kurie streikuojate, aš jums pasakysiu: 2 mlrd. prarandame vien tik todėl, kad konservatoriai krizės sąly-

gomis 8 mlrd. paskolino beveik po 10 % metinių palūkanų. Tai padalinkime iš 10 ir gausime 200 mln. per metus.

Antras dalykas „Independence“ dujos. Pasirašytas mums jo išlaikymas... dėl sutarties pasirašymo už laivo nuomą... pirksime už rinkos kainą po 10 metų ir dujas, už kurias mokame brangiau, vėl kas metus Lietuvai kainuoja 100 mln. eurų! 300 mln. eurų!. Taigi, gerbiamieji mokytojai, jus apvogė, apiplėšė konservatoriai, atidavė šituos pinigus bankams ir „Independence“! Čia „Barclays“, kuris bando kraustytis. Eikite prie jų būstinės, karkitės pro jų langus ir ten streikuokite, o konservatoriai jus išnaudoja kaip politinį įrankį daryti sąmyšį Lietuvoje, kad jų kandidatas į prezidentus laimėtų, bando griauti Vyriausybę. Reikia kreiptis į prokuratūrą, Saugumo departamentą, kad imtųsi priemonių ir šitą konservatorių terorizmą sustabdytų! (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Jūs viršijote vieną sekundę. Ačiū. Frakcijų vardu užsirašiusieji, visų tų frakcijų, kurios užsirašė kalbėti, kalbėjo. Siūlome diskusiją nutraukti ir suteikti žodį premjerui, kaip turinčiam teisę kalbėti laisvai.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, svarstome biudžetą, jau antrasis svarstymas ir vėl tenka stoti į tribūną, kad paneigčiau kai kurių kolegų atvirai skleidžiamą mūsų visuomenei melą. Nieko nepadarysi, matyt, šiame etape turime ir tai daryti, ir tam tikrus... aš nenoriu sakyti, mitus, tai yra sąmoningą melą paneiginti.

Dar kartą noriu priminti visiems, kalbėdamas apie kitų metų biudžetą, tas jautrias sritis, kurios yra mums ypač svarbios, dėl papildomų eurų skyrimo. Pirmiausia kalbu apie socialinę apsaugą. Papildomos sumos yra 427 mln. eurų, iš jų yra pensijoms padidinti, indeksuoti, vaiko išmokoms iki 50 eurų padidinti, pareiginės algos dydžio baziniam dydžiui ir minimaliai mėnesinei algai padidinti, socialinės apsaugos paslaugų kokybei gerinti, paramai būstui įsigyti mažas pajamas gaunantiems jaunuoms šeimoms ir asmenims, socialiniams darbuotojams. Tai yra tai, kas šiandien yra darbotvarkėje ir kas yra labai aktualu.

Sveikatos apsauga – 279 mln. eurų, iš jų taip pat medicinos darbuotojų, rezidentų, visuomenės sveikatos priežiūros specialistų atlyginimų kėlimui užtikrinti ir toliau didinti, sveikatos apsaugos kokybei gerinti.

Švietimas. Skaičius po šito antrojo pateikimo yra papildomai skirti beveik 190 mln. eurų, iš jų – 49,1 mln. eurų yra mokytojų darbui apmokėti. Tai yra visiška demagogija, ką sako, kad mokytojų atlyginimai nekils kitais metais. Beveik 10 % yra numatytas kilimas, kaip ir dėstytojų, kurių daugelį metų jūs nedidinate, planuojama per artimiausius dvejus metus – jau buvo pakėlimas 20 %, dar 20 % didinti. Lygiai tas pats sutarta anksčiau laiko, negu buvo sutarta nacionaliniame susitarime su švietimo profesinėmis sąjungomis, artinti ikimokyklinio ugdymo specialistų atlyginimą prie pedagogų. Tas buvo numatyta 2020 metais. Dabar tai daroma nuo rugsėjo 1 dienos ir tokiu pačiu procentu – apie 10 % bus taip pat jiems atlyginimai padidinti.

Lygiai taip pat yra labai svarbu išlaidos, susijusios su aplinkos apsauga. Tai yra klimato kaitos priemonės įgyvendinimas, investicijos į aplinkos apsaugos infrastruktūrą – papildomai 102 mln. eurų. Krašto apsaugai – papildomai beveik 75 mln. eurų, kultūrai – 41 mln. eurų, inovacijoms, struktūrinei reformai šitoje srityje pabaigti – 23 mln. eurų.

Dabar dėl to skleidžiamo įžūlaus melo dėl to, kad mokesčių ir pensijų reforma atima iš viešojo sektoriaus, na, nesusitariama, kalbama apie 300–350 mln. eurų. Reikėtų turbūt žinoti, gerbiamasis kolega, vis dėlto buvote Ministru Pirmininku, kad tai nėra tie skaičiai, kuriuos įvardinate. Dėl mokesčių reformos pertvarkos 200 mln. eurų neatimami iš viešojo sektoriaus. Nustokite meluoti vieną kartą. Tie pinigai yra skirti visiems – daugiau nei milijonui šalies dirbančiųjų, nesvarbu, kas jie dirbtų – viešajame sektoriuje ar privačiame sektoriuje. Visi, atsižvelgiant į uždirbamą atlyginimą, kitais metais dėl to gaus nuo 18 iki beveik 60 eurų daugiau, užsidirbs, nes bus sumažinti darbo santykius lemiantys mokesčiai. Užsidirbs ir viešasis sektorius, prie to, kas yra įvardyta, atlyginimų kilimas visiems: tiek mokytojams, tiek gydytojams, tiek valstybės tarnautojams, tiek biudžetininkams, tiek policininkams, gaisrininkams, teisėsaugininkams ir kitiems. Prie tų sumų, skirtingų sumų, prisidės tai, ką aš paminėjau, visiems dirbantiems.

Skleidžiamas jūsų melas, kad viešajame sektoriuje darbo užmokestis ženkliai atsilieka nuo privataus. Tai yra melas. Šiandien trijų ketvirčių rezultata mes jau turime ir vidutinis šalies darbo

užmokestis viešajame sektoriuje yra virš 230 eurų, ir tai yra 20 eurų daugiau nei privačiame sektoriuje. Mes neturime matyti privataus sektoriaus? Ten žmonės nedirba? Ar kasininkai „Maximose“, ar valytoja, ar inžinierius, ar tarnautojas, ar vadybininkas, dirbantis privačiame sektoriuje, nenuspelnė, kad mokesčiais taip pat jo darbo pajamos būtų padidintos?

Pagrindinė šalyje problema, kurią kelia gyventojai pagal visas apklausas – mažos pajamos. Mokesčių reforma šitas pajamas didina visiems dirbantiems tiek viešajame, pabrėžiu, tiek privačiame sektoriuje. Plius viešasis sektorius dar yra papildomai finansuojamas, ką aš paminėjau.

Dar daugiau. Esate susirūpinę mokytojais. Sąžiningai rūpinkitės. Kas į tokią situaciją atvedė, pone Kubiliau? Jūsų reforma švietimo srityje, kai mokinys tapo ne mokiniu, o pinigų krepšeliu, kai mokyklos buvo tuščiai renovuojamos, siekiant jas uždaryti, ir po to buvo uždarytos. (*Balsai salėje*) Džiaukitės, sako, mums sako džiaugtis J. Razma, kad uždaromos mokyklos. Gerbiamieji Lietuvos gyventojai, štai yra jų tikras veidas, liepė džiaugtis, kad uždaromos mokyklos. (*Balsai salėje*) Aš šneku Lietuvos žmonėms, kurie šiandien girdi, ir kolegoms. Tai yra jų tikras veidas.

Dabar dėl pensijų pertvarkos. Jeigu mes nedarome pensijų reformos... Čia dar 100 mln. dabar iškilo, nors jie nesusigauja, kas yra tie 200–300 mln., arba susigauja, bet specialiai jus apgaudinėja. Jeigu mes jos nedarytume, turėtume kasmet, kas buvo, 200 mln. eurų, dabar aš jau kreipiuosi į mūsų senjorus, iš jūsų „Sodros“ biudžeto pervesti į privačius fondus, toliau priešinti „Sodra“ su privačiu pensijų kaupimu sakydami, kad „Sodra“ bankrutuos arba privatus kaupimas yra blogis. Mūsų reforma pasako – nėra konkurencijos, „Sodra“ yra stabili, mes panaikiname jūsų įvairią „Sodros“ skolą – 3,5 mlrd. eurų ir sakome, kad nebediskredituokite daugiau pačios „Sodros“, tai yra tvari sistema.

Mes sakome, kad žmonės kauptų, bet ne visi, kaip jūs suvarėte prievarta arba agitacija į privačius fondus, o tie, kas gali sukaupti ir gauti be „Sodros“ papildomą privačiuose fonduose sukauptą pensiją. Bet, skirtingai nuo jūsų, kurie išėjo arba sugrižo, mes sakome, jūs gaunate visą „Sodros“ pensiją, mes jos nesumažiname, nors ir jūs dalyvaujate kaupime, neatimame iš jūsų senatvės pensijos. Pasakome, kad jums apsimoka kaupti ar neapsimoka kaupti.

Bet pagrindinis dalykas – 200 mln. eurų „Sodros“ pensininkų sąskaita buvo finansuojama. Dabar tai bus, jeigu žmogus apsispręs kaupti ir jam bus naudinga, daroma iš biudžeto. Aš suprantu, kad jums yra labai blogai – 200 mln. iš privačių pensijų fondų, nes jūsų lyderio mokyklą stato pensijų fondas – 11 mln. eurų yra. Matyt, čia yra esminis dalykas. (*Triukšmas salėje*) Čia yra esminis dalykas.

Mes jus sutrukdėme toliau, matyt, daryti tuos darbus, ką jūs anksčiau darėte. V. Bako padarytas tyrimas parodė, kokia žala valstybei yra daroma, kiek šimtų milijonų eurų buvo padaryta. Atominės elektrinės uždarymo ir statybos procesai, galiausiai jūsų nuolatinės konsultacijos su verslu dėl partijos programos vykdymo padarė tai, kad tų pinigų ir nėra. (*Balsai salėje*) Čia yra Lietuvos Respublikos Seimas, apie tai ir kalbėkime. Gerai, kad jūs gaudotės bent jau šitoje situacijoje. (*Balsai salėje, plojimai*) Labai džiugu yra, kad supratote, kur esate. Nors – galbūt reikėtų ir toje įstaigoje kai kam pabūti dėl to, ką jūs padarėte. (*Triukšmas, plojimai salėje*) Taip.

Dabar pakalbėkime apie tam tikrą mitą, apie tam tikrą mitą, susijusį su viešojo sektoriaus finansavimu, ką jūsų satelitai socdemai irgi kalba.

Švietimas. 2014 metais skirta nulis. Čia jums yra skirta, mokytojų atlyginimams. 2015 metais – nulis yra skirta. 2016 metais – truputį pabarstėte. 2017 metais – 41 mln., 2018 metais – 17 mln., 2019 metais numatyta 60 mln.

Kultūra buvo finansuojama, reikia tai pripažinti, tačiau ir dabar: 2017 metais – 7,2 mln. 2019 metais planuojama – beveik 5 mln., toliau – taip pat 5 mln.

Kaipgi visas, jeigu paimtume darbo užmokesčio fondą valstybėje, biudžetiniame sektoriuje, kito? 2016 metais – plus 5 %, 2017 metais – 7,1 %, 2018 metais – 6,5 %, 2019 metais prognozuojama 11 %.

Valstybės tarnautojai, kuriems, jūsų manymu, niekas neaugo viešajame sektoriuje. Atlyginimas popieriuje 2016 metais – 1 tūkst. eurų, 2017 metais – 1 tūkst. 54, 2018 metais – vidurkis 1 tūkst. 126, 2019 metais – 1 tūkst. 594 eurai, arba 993 eurai į rankas. Pabrėžiu, valstybės tarnautojų vidurkis dėl didėjančio bazinio dydžio ir mokesčių reformos – 53 eurai, arba plus 15 %.

Mokytojai. 2016 metais vidurkis yra 783, čia jau į rankas, 2017 metais – 822 į rankas plius 5 %, 2018 metais – 934 plius 13 %, paskutinę prognozę patikslinus, jau yra, kaip minėjau, per 950. Ir prognozuojama, kad 2019 metais dar 9 % augimas viršys 1 tūkst.

Policijos pareigūnai. Nuo 2016 metais – 1 tūkst. 22 eurų, iki 2019 metų prognozės – 1 tūkst. 842 eurų. Medikai. 8 %, 813, dabar, panašia suma taip pat bus kitais metais didinama. Ugniagesiai ir taip toliau.

Mokytojų tema labai jautri. Taip, iš viso dėl mokesčių reformos, vaiko pinigų didinimo nauda bendrojo ugdymo, priešmokyklinio ugdymo, profesinio ugdymo ir neformalaus ugdymo pedagogams sudarytų dar papildomai apie 26 mln. eurų, tai yra tie žmonės gaus iš kitų finansavimo šaltinių, netiesiogiai keliant atlyginimą. Dėl mokesstinės reformos mokytojams, jau kalbant apie 2019 metus, preliminariu vertinimu, – 21 mln. eurų. Taip pat šitai grupei pedagogų dėl išmokų vaikams didinimo, vėlgi preliminarus vertinimas yra, 2019 metais nauda sieks papildomai plius 5 mln. eurų.

Tai yra tokie faktai ir kalbėkime faktais, neklaidinkime Lietuvos žmonių. Šitas biudžetas yra tai, ko laukia senjoras, tai, ko laukia kiekvienas dirbantis žmogus, nepaisant to to, ar jis dirba viešajame ar privačiame sektoriuje, tai, ko laukia valstybės tarnautojai. Taip, lūkestis yra didesnis, niekas dėl to nesiginčija. Dėl to mes ir pakvietėme kalbėti apie ilgalaikę strategiją ir ją sudėlioti, bet priimti tai įstatymu, kad, pasikeitus situacijai, nereikėtų sakyti, mes savo pažado nevykdysime. Taip. Kaip jūs puikiai įvykdėte partijų susitarimą dėl šalies gynybos. Priminti jums, kas buvo padaryta? Priminti? Jūs neturėjote net procento, skirto šalies gynybai. Dabar yra 2 %. Galima prisidengti visomis krizėmis. Jūs labai mėgstate sakyti – Estija. Estija per krizę nemažino nieko. (*Balsai salėje*) Taip, oho. Taip. (*Balsai salėje*) Mes parengėme dvejais metais anksčiau įsipareigojimą, kurį jūs priėmėte ir kurio sąžiningai negalėjote įvykdyti. Todėl tie lūkesčiai tebėra svarbūs ir aš visam viešajam sektoriui sakau, taip, sėdame nuo pirmadienio, yra formatas, yra visi pagrindiniai ministrai, visos profesinės sąjungos, savivaldybės, politinės partijos, kurios norės deleguoti, ir kalbame apie tvarų sistemos užtikrinimą iki 2025 metų. Baigiame darbą vasario 17 dieną, kas yra suplanuota. Bet to nepakanka. Tiesiog nėra noro tą padaryti, nes reikės kalbėti ir apie reformas, apie struktūrines reformas kalbėti reikės, kad viešasis sektorius būtų ir efektyvus, ir jis tarnautų žmonėms, o ne neefektyvią sistemą bandyti užmaitinti pinigais, kurių labai dažnai tiesiog pareikalaujama dėl to, kad reikia, po to kitais metais dar daugiau reikia, dar daugiau reikia. Šis biudžetas yra skirtas ir dėstytojams, ir mokytojams, ir medikams, ir policininkams – visiems viešojo sektoriaus darbuotojams. Ir tarnautojams, kurių bazinis dydis, taip, nedaug tas bazinis dydis dabar auga, bet vėlgi, bus 10 metų, o kur jūs buvote? Turėjote galimybę ketverius metus atkurti? Ką veikėte? To nedarėte. Labai lengva kalbėti ir dalinti pažadus, kas ne vieną kartą buvo padaryta, aš tuos pažadus irgi girdėjau, buvau asignavimų valdytojas ir jaučiau, kaip mumis rūpinosi. Mačiau tą situaciją, kurią jūs irgi turite žinoti. Kai buvo uždaromas „Snoro“ bankas, išvakarėse buvo žinoma, kad tai bus padaryta, tačiau nepaisant to tos dienos pirmą pusdienį policijos pareigūnų darbo užmokestis iš Finansų ministerijos plaukė į „Snoro“ banką, kuris per pietus buvo uždarytas. 12 mln. litų tada buvo, staigiai taip liko. Žinodami, kad uždaromas bankas, jie pumpavo į tą banką policijos pareigūnų pinigus. Po to pasakė – stokite į bendrą kreditorių eilę. (*Balsai salėje*) Tai taip yra, tokie pažadai buvo dalinami. Mes, valdančioji dauguma ir Vyriausybė, nė vieno nepagrįsto pažado nepadalino ir šiandien nemeluojame nei tam streikuojančiam mokytojui, nei kitiems nepatenkintiems žmonėms. Yra paradoksas, tikrai, yra ženklus kilimas, bet yra natūralu, žmonės turi teisę reikalauti daugiau. Mes jums nemeluojame ir nesakome, kad mes padarysime tai, ko neįgyvendinsime, kas buvo daroma daug metų. Mes už savo pažadus atsakome ir nė vieno karto per dvejus metus jūsų neapgavome.

Todėl aš siūlau susitelkti, neleisti, kad valstybėje sukeltų chaosą, ką jie nori padaryti, ir priimti biudžetą, kurį pajaus visi Lietuvos žmonės. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Prieš balsuojant po svarstymo dvi nuomonės: viena už, viena prieš. Nuomonė už – Seimo narys S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (*LVŽSF*). Kolegos, premjeras paminėjo ir skaičių, ir faktų, ir argumentų. Bet aš patikslinsiu vieną skaičių, jis sakė, kad 200 mln., jeigu niekas nebūtų keičiama, o 30 Seimo narių

norėjo, kad išliktų tai, po 200 mln. kitais metais, bet 2020 ir 2021 metais po 400 mln. tekėtų iš pensininkų pinigų į pensijų fondus. O keli Seimo nariai, konkrečiai I. Šimonytė viena iš jų, buvo pasirengusi atstovauti, aš manau, kad atstovaus turbūt Konstituciniame Teisme šitiems dalykams, kad pensininkų lėšomis būtų finansuojama Landsbergių šeimos mokyklos statyba. Jeigu tokie siūlymai yra, konservatorių manymu, racionalūs, pagrįsti ir reikalingi, tai aš manau, turėtų žmonės suvokti, kur yra visų problemų šaknys. Kalbėjau apie skolinimąsi, kalbėjau apie kitus dalykus ir, aš manau, problemos yra sprendžiamos ir mes jas išspręsimė. Jeigu norima sabotuoti, norima griauti valstybės pamatus ir galbūt tokiu būdu ant sugriuvusių pamatų laimėti rinkimus, tai linkiu sėkmės. O visiems kitiems siūlau balsuoti už šitą projektą tam, kad gyventume tvariai ir atsakingai.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – Seimo narys M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, priminsiu balsavimą, mes balsuosime dėl datos. Mes siūlome datą ne gruodžio 11, o gruodžio 18 dieną tam, kad būtų laiko atsisėsti su profesinėmis sąjungomis, viešojo sektoriaus profesinėmis sąjungomis ir susitarti, kaip jiems jau nuo kitų metų turėtų didėti atlyginimai. Taigi siūlome ne skubos tvarka, ne jau ateinantį antradienį, o gruodžio 18 dieną.

Dabar aš trumpai paminėsiu, kodėl Ministras Pirmininkas taip aktyviai ragino balsuoti už šį biudžetą ir kodėl čia sėdintys Seimo nariai pasiruošę tai daryti ir darys, matyt, šypsodamiesi ir besidžiaugdami. Pirmas dalykas, – nes Seimo nario atlyginimas, priėmus šiuos įstatymus, šį biudžetą, didės 60 eurų, o Ministro Pirmininko atlyginimams net 110 eurų. Dabar jūs balsuosite... (*Šūksniai salėje*) Na, deja, deja, tokia situacija.

Jūs taip pat balsuosite už šį atlyginimą, nes jūs tvarkotės automobilių oficialiai, pas oficialų distributorių, jūs nevažiuojate į garažą, kaip kad daro rajonuose mokytojas ar biudžetininkas, nes jis neturi pinigų pirkti naują automobilį. (*Triukšmas salėje*) Tvarkydami automobilių servise jūs nuo kitų metų gausite papildomus 400 eurų. Mokytojas tų pinigų negaus, jūs juos gausite. Jūs taip pat balsuosite, nes skaitote žurnalą „Žmonės“, žurnalą „Stilius“, ir priėmus PVM lengvatą spaudai jie atpigs. Jūs taip mėgstate barbekiu ir balsuosite už lengvatą malkoms, nes barbekiu gal išeis šiek tiek pigesnis.

Mokytojas nebalsuotų jūsų vietoje už šį biudžetą, nes jo atlyginimas ir toliau išliks lygus vidutiniam darbo užmokesčiui ir tai nebus jokia prestižinė profesija. Jis nebalsuos už šį biudžetą, nes jis negalės pasinaudoti autoserviso lengvata taip, kaip galėsite pasinaudoti jūs, nes jis ir toliau taisy automobilių garaže, kur mokės gryniais pinigais. Jis nebalsuos...

PIRMININKAS. Laikas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). ...už mokesčių lengvatą malkoms, nes jis gyvena daugiabutyje ir jam šildymo kaina augs.

PIRMININKAS. Laikas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Taigi aš kviečiu balsuoti prieš ir...

PIRMININKAS. Balsuojame. Skaitau tiems, kas nežino, dėl ko balsuojame: „Po diskusijos balsuojama dėl Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo priėmimo paskyrimo viename iš artimiausių Seimo posėdžių.“ Gruodžio 11 dieną. Paskelbiau balsavimą. (*Balsai salėje*) Balsuojame. Replikos po balsavimo bus po balsavimo.

Balsavo 122 Seimo nariai: už – 81, prieš – 29, susilaikė 12 Seimo narių.

Dėl vedimo tvarkos ar?.. A. Kubilius. Prašom.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Pirmininke, M. Majauskas oficialiai frakcijos vardu pasiūlė 18 dieną kaip tą datą, dėl kurios reikia balsuoti. Kas pasiūlė 11 dieną, mes taip ir nežinome, jūs ją įvardijote. Vadinasi, buvo dvi datos, turėjo būti balsuojama alternatyviai. Jūs labai aiškiai šiuo atveju pažeidėte Statutą. Tai arba perbalsuojame ir balsuojame dėl alternatyvų, nes mūsų motyvai labai aiškūs – iki 18 dienos leistų premjerui tartis su mokytojais ir surasti sprendimą. Jeigu jūs pasirinkote 11 dieną, vadinasi, nebus jokio tarimosi, jokių derybų nei su mokytojais, nei su kitomis grupėmis, kurios reiškia nepasitenkinimą.

Gerbiamas Pirmininke, aš raginu dar kartą balsuoti ir pateikti abi alternatyvas, arba mes turėsime šį jūsų sprendimą neleisti balsuoti dėl mūsų pateikto siūlymo skusti Etikos ir procedūrų

komisijai, kuri dirba labai sąžiningai. Ir tokiu atveju kyla grėsmė, kad toliau biudžeto svarstymas bus neteisėtas.

PIRMININKAS. J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Noriu kreiptis į jus. Jūs, gerbiamas Pirmininke, esate Seimo Pirmininkas, atsakingas už darbo organizavimą. Aš suprantu, kad dauguma turėjo motyvą balsuoti už 11 dieną, viskas gerai, bet buvo ir kitų pasiūlymų. Tai negi jūs negirdite, kad Seime yra įvairių siūlymų, dėl kurių mes priimame sprendimą balsuodami? Būkite malonus, pasistenkite šiek tiek mažiau manipuliuoti savo pozicija suteikdamas žodį arba nesuteikdamas žodžio dėl pasiūlymo. Jau mes tai ne kartą stebėjome. Etikos ir procedūrų komisija buvo atkreipusi dėmesį. Jūs pats esate sakęs, kad taip reikėjo valdančiajai daugumai. Aš manau, kad metai bėga, patirties atsiranda. Suraskite, būkite Seimo Pirmininku!

PIRMININKAS. P. Urbšys.

P. URBŠYS (MSNG). Reaguosiu į gerbiamo Seimo nario M. Majausko apeliavimą į mūsų sąžinę ir moralę, kad mes, balsuodami už šitą biudžetą, balsuojame ir už savo atlyginimo padidinimą. Aš gerbiama M. Majauską kviečiu prisidėti būtent prie tokio sprendimo. Praeitoje sesijoje, irgi reaguodamas į tą padidinimą ir su tuo nesutikdamas, aš įvairioms socialinėms organizacijoms pervedžiau 4,5 tūkst. litų – iš padidintos savo atlyginimo dalies. Ir dabar aš persiunčiu tą padidintą dalį. Aš kviečiu prisidėti prie to ir iš savo kišenės ištraukti tą pinigų sumą, kuri, kaip jis mano, vis dėlto nėra socialiai teisinga.

PIRMININKAS. Ačiū. Replikas nutraukiu pagal Statuto 106 straipsnio 4 dalį.

12.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų, 2020 metų ir 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projektas Nr. XIIIIP-2718(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-2.2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų, 2020 metų ir 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projektas Nr. XIIIIP-2718. Pranešėjas – S. Jakeliūnas.

Posėdžiui pirmininkauja Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Patobulinus biudžetą ir jį čia apsvarsčius, pateikus per antrąjį svarstymą, atitinkamai buvo koreguojami 2019 metų, 2020 metų ir 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamos pajamos ir asignavimai. Tai aptarus Biudžeto ir finansų komitete, vakar vyko balsavimas. Už šį projektą balsavo 6 komiteto nariai, prieš balsavusių nebuvo, susilaikė 4. Dėkui.

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Dėkoju. Gerbiami kolegos, diskusija. Užsirašę yra penki Seimo nariai. Gal galima prašyti trumpesnės diskusijos, nes tikrai žvelgiant į mūsų Seniūnų sueigos ir Seimo patvirtintą darbotvarkę mes ženkliai vėluojame? Jeigu kolegos sutiks kalbėti konstruktyviai ir trumpai, būsimė dėkingi.

M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju. Aš gal pradžioje reaguosiu į Ministro Pirmininko pastabas dėl „Snoro“. Jeigu jūs, kaip teigiate, žinojote, gerbiamas Ministrė Pirmininke, apie „Snoro“ uždarymą ir linksite, kad žinojote, ar galėčiau paklausti: jūs, kaip Policijos departamento vadas, kodėl atidarėte ir laikėte policijos sąskaitą „Snore“? Galbūt norėjote uždirbti didesnes palūkanas? Kodėl jūs paprašėte, kad būtų pervesti papildomi asignavimai į „Snoro“ banką, jeigu, kaip jūs teigiate, žinojote, kad buvo uždaromas „Snoro“ bankas? Ar neplanavote tokiu būdu rizikuodamas valstybės pinigais uždirbti daugiau pinigų?

Dabar taip pat priminsiu ir grįšiu, kodėl jūs čia juokiatės ir balsuosite už šį biudžetą, nes konkrečiai jūsų atlyginimas dėl priimto šio biudžeto didės 110 eurų. Kaip ir minėjau, Seimo narių atlyginimas nuo Naujųjų metų didės 60 eurų. Kaip ir minėjau, jūsų ne tik atlyginimas didės, taip pat ir mano, bet aš vis tik balsuosiu prieš šį biudžetą, jūs gausite ir daug lengvatų. Lengvata spaudai, taip pat ir pramoginei spaudai, lengvata *barbekiu* malkoms, taip pat gausite lengvatą auklėms

bei automobilių remontui. Kaip minėjau, didelė dalis žmonių Lietuvoje, ypač rajonuose, automobilius remontuoja garaže ir nemoka jokių mokesčių, ir neturės galimybės pasinaudoti šia mokesčių lengvata. Tačiau miestuose gyvenantys, taip pat ir Seimo nariai, kurių didelė dalis važinėja naujais automobiliais, galės pasinaudoti tokia lengvata ir per metus sumokės autoservisams, oficialioms *dilerinėms* maždaug 400 eurų mažiau. Taigi vien dėl šito priimto biudžeto Seimo nariai išloš.

Dabar aš atkreipsiu dėmesį, kad šitas biudžetas tvirtina ir keletą kitų dalykų, – mes kalbame ne tik apie 2019 metų biudžetą, bet kalbame apie 2020 ir 2021 metų biudžetą ir šiandien konkrečiai dėl šio įstatymo projekto dabar mes ir diskutuojame. Aš atkreipsiu dėmesį, kad, priimdami ir ateinančių, ir 2020, ir 2021 metų biudžetą, mes taip pat netenkame didelių pinigų. 2019 metais dėl mokesčių reformos neteksime 312 mln. pajamų, kurias galėtume skirti viešojo sektoriaus atlyginimams didinti. 2020–2021 metais mes taip pat neteksime labai reikšmingų pajamų: 2020 metais – 210 mln. eurų, 2021 metais – 220 mln. eurų papildomų pajamų. Aš labai kviečiu rimtai susimąstyti, nes, priėmę šį įstatymo projektą, mes *ant* bado ir skurdo *dietos pasodiname* viešąjį sektorių ne tik 2019 metais, bet 2020–2021 metais. Kviečiu atsitokėti ir susimąstyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Kubilių, ruošiasi K. Glaveckas.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų ir šį nutarimą svarstydami, mes neišvengiamai grįžtame prie tų sprendimų, kurie priimami šiomis dienomis dėl kitų metų biudžeto. Aš, deja, su giliu liūdesiu klausiausi premjero kalbos, nes supratau vieną dalyką, kad ir premjeras, ir, įtariu, didžioji dalis valstiečių taip ir nesuprato iki šiol, kad tokiomis savo kalbomis per paskutinius dvejus metus, tokiu savo arogantišku elgesiu per paskutinius dvejus metus ir priimtais sprendimais, ypač dėl mokesčių reformos, jūs ir sukėlėte tą krizę, apie kurią patys dabar turite daug kalbėti. Jūs patys esate didžiausi savo priešai, nes nepagalvojate, kokius sprendimus priimate.

Ir dabar šis nutarimas, ką kalbėjo ir M. Majauskas, įtvirtina viešojo sektoriaus bado dietą ne tik kitiems metams, bet ir visiems ateinantiems trejiems metams. Mūsų siūlymas yra nepriimti šito nutarimo dabar. Premjeras kviečia tartis dėl viso viešojo sektoriaus atlyginimų. Mes tą jau kalbėjome nuo pat mokesčių reformos priėmimo, sakėme, pradžioje susitarkime dėl to, kokio norime viešojo sektoriaus, kiek norime mokėti jiems atlyginimų, gal galima susieti su EBPO standartais, pagal kuriuos, pavyzdžiui, mokytojų atlyginimai turėtų būti 20 % ar 30 % didesni už vidutinius šalies atlyginimus, gydytojų atlyginimai turėtų būti maždaug du su puse karto didesni už vidutinius šalies atlyginimus. Lietuvoje dabar gydytojų atlyginimai viršija tikrai pusantro karto vidutinį šalies atlyginimą, yra į ką rikiuotis, yra ką galvoti, yra ką strateguoti. Mes tą siūlėme jau nuo pat birželio mėnesio, jūs to negirdėjote. Dabar kvietimas eiti ir tartis dėl kokios nors strategijos yra visiškai beviltiškas, nes jūs šiuo nutarimu įtvirtinsite ateinantiems trejiems metams tokias pajamas, kokias leidžia turėti įgyvendinama mokesčių reforma, ir jokių galimybių kam nors kokius nors kitokius atlyginimus viešajame sektoriuje mokėti nebelineka.

Dabar dėl mokesčių reformos. Būtų gerai, kad ir finansų ministras, ir premjeras kada nors pasiklausytų prieš eidami ir šaukdami apie melus opozicijos ir taip toliau, ir taip toliau. Gerbiamieji, mes labai aiškiai įvardijome – taip, darbo jėgos apmokestinimą Lietuvoje reikia mažinti, taip, ir tas suplanuotas sujungimas „Sodros“ ir gyventojų pajamų yra visai neblogas dalykas. Labai panašiai ir mūsų programoje parašyta buvo, ką citavo prieš kurį laiką ir finansų ministras. Bet ir mūsų programoje, ir Valiutos fondo visose rekomendacijose – visur pasakyta labai aiškiai: įgyvendinant tokią reformą, sumažėja biudžeto pajamos iš gyventojų pajamų mokesčio ir reikia ieškoti kitų pajamų. Mes savo programoje labai aiškiai sakėme: ieškokime kitų pajamų, kitų mokesčių, ar žaliųjų, ar nekilnojamojo turto, ar dar kokių nors, bet nepalikime tokios skylės. Jūs kažkodėl nutarėte, kad tokia skylė, atsirandanti biudžete, yra gėris. Aš suprantu, jeigu jūs būtumėte kokie nors ultraliberalai – mažinti mokesčius yra šventas reikalas, ir taškas. Ministro klausiau, gal jis yra pasislėpęs liberalas. Bet rezultatas yra tas, kad tą skylę jūs palikote valstybės biudžete ir ji liks trejus metus. Kiekvienais metais jūs turėsite ir mes visi kartu turėsime tą pačią problemą.

Dabar streikuoja mokytojai, nežinome, kas streikuos svarstant kitų metų biudžetą. Bet neišvengiamai iš viešajame sektoriuje dirbančių žmonių tokiais biudžetais ir tokiu nutarimu dėl trejų metų yra atimama bet kokia viltis, nes jų gyvenimas, jų atlyginimai, jų galimybės iš tikrųjų užsi-

dirbti sau ir savo vaikams normalią ateitį yra visiškai neįmanomos. Paliecate *ant bado dietos* viešąjį sektorių tokiu nutarimu. Tai reiškia, kad atlyginimai trejus metus iš eilės bus išaldyti. Štai ką reiškia šis nutarimas. Aš nežinau, kas gali jums papasakoti ir paaiškinti paprastus dalykus.

PIRMININKĖ. Ačiū, laikas baigėsi.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Aš bandžiau... Tuoj pat baigiu, viskas.

PIRMININKĖ. Laikas visiems vienodas. Ačiū, kolega.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš raginu nebalsuoti už šitą nutarimą, daryti pertrauką, eiti tartis su profsąjungomis ir tik tada pradėti toliau tokius dalykus spręsti.

PIRMININKAS. Ačiū. K. Glaveckas.

K. GLAVECKAS (LSF). Laba diena. Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, kad truputį sumažinčiau įtampą, pasakysiu, kad buvo toks V. Čerčilis, kaip žinote, didelis lietuvių draugas, bet senais laikais. Jis sakydavo, kad aš tikiu tik ta statistika, kurią pats sugalvojau. Čia maždaug tas pats žanras pas mus yra ir šitų šešių dydžių priėmimas.

Šitie šeši dydžiai, pajamos ir asignavimai, yra tradicinis instrumentas, bent priėmimo stadijoje, ir pateikimo, ir priėmimo, bet jis mažai ką rodo, nes normaliai jis visą laiką kinta ir dabar numatyti, kas bus po trejų metų, iš tikrųjų labai sunku.

Mes visuomet, asmeniškai aš visuomet siūliu, kad kalbant apie trimetę perspektyvą, be tų skaičių, kurie yra atskirose biudžeto pozicijose, reiktų numatyti ir prognozuoti, iš tikrųjų pateikti Seimui tuos dalykus, kurie labai svarbūs žmonėms. Tai, visų pirma, kokia laukiama infliacija, nes tai labai svarbu ir yra susiję ne tik su tuo, kiek pinigų lieka kišenėje ir už kiek tu gali nusipirkti. Labai aišku, kad šiandien tu gali nusipirkti mažiau, negu vakar galėjai nusipirkti.

Kitas dalykas, kurio čia nėra ir kuris turėtų būti, – nedarbo procentas, nes iš tikrųjų nedarbas Lietuvoje beveik nemažėja arba labai mažai mažėja, yra sezoninis. Tai visų pirma susiję su tuo, kad nėra pakankamai investicijų, užsienio investicijų ir vidaus rinkos investicijų, nes tas pats mokytojų klausimas, aš sakiau, kaip būtų galima spręsti, algų, yra susijęs su tuo, kur dėti žmones, kurie yra išlaisvinami rajonuose, ligoninėse ir visur kitur. Jiems reikalingas koks nors darbas. Ne visuomet užsienio investoriai, „Barclays“ ar koks kitas bankas ir finansinė struktūra atėjusi sukurs darbo vietas.

Mes turime daug žmonių pinigų, mes turime indėlių pinigus, ir valstybė, konsoliduodama instrumentus, turėtų numatyti ir tą. Deja, Finansų ministerija nenumato arba stengiasi eiti tuo keliu, bet nepasiekia, kaip žmonių pinigų – 13 mlrd. eurų, kurie guli nulinėmis palūkanomis (nulinėmis palūkanomis!), investuoti į infrastruktūros kūrimą, darbo vietų su valstybės dalyvavimu, kofinansavimu. Kitaip sakant, su garantija, kad tie investoriai, žmonių pinigai uždirbs 2–3 % daugiau, negu bankai moka, ir turės garantiją. Mes tuo galime išspręsti tas problemas lygiagrečiai. Bet kol kas atrodo, kad tas dalykas mažai eina.

Taip pat investicijos eilutėse yra sudėtos Europos Sąjungos investicijos, Europos Sąjungos parama. 2021 metais ji dar išlieka tokia, nes metai eina atgal, ji išlieka dar reikšminga. 2022–2023 metais laukiamas jos gana didelis sumažėjimas – 30 ar kiek ten procentų. Mes nematome, kas toliau bus. Tai šia prasme šis dokumentas, kaip sakiau, yra dokumentas, kurį gali priimti ar nepriimti, dėl jo niekas nesikeis. Jis yra kaip biudžeto vaizdinė priemonė, daugiau nieko. Todėl liberalai mano, kad to dokumento turinys turėtų būti papildytas rimtesniais skaičiais ir rimtesnėmis prognozėmis, tada tai būtų kur kas konkrečiau ir aiškiau. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už sutauptas minutes. Dėl vedimo tvarkos – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiama pirmininke ir gerbiami kolegos, aš noriu atkreipti dėmesį, kad, priėmus šį nutarimą, tai yra nustačius aiškius biudžeto rodiklius 2019, 2020 ir 2021 metams, mes oficialiai nutrauksime derybas dėl viešojo sektoriaus atlyginimų didinimo. Frakcijos vardu kviečiu šiuo klausimu daryti pertrauką iki kito posėdžio ir atrišti rankas Ministrui Pirminkui derėtis su profesinėmis sąjungomis dėl atlyginimų didinimo 2019, 2020 ir 2021 metais. Ačiū.

PIRMININKĖ. Deja, tenka balsuoti. Frakcijos vardu pasiūlyta daryti pertrauką iki kito posėdžio. (*Balsai salėje*)

Balsavo 103 Seimo nariai: už – 34, prieš – 59, susilaikė 10. Vienas penktadalis yra, pertrauka iki kito posėdžio.

12.17 val.

Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo Nr. VIII-385 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3007 (pateikimas)

Gerbiami kolegos, susijęs su valstybės biudžetu Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo pateikimas. Prašau jūsų pritarimo leisti ministrui V. Šapokai pateikti įstatymo projektą Nr. XIIIIP-3007... Atsiprašau, gerbiamas ministre! Gerbiamas ministre Šapoka! Ar gali kolega netrukdyti ministrui ateiti į tribūną pateikti Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-3007? Dėkoju jums, kolegos, už pritarimą, kad gali jį teikti būtent dabar.

V. ŠAPOKA. Gerbiami Seimo nariai, teikiu Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Kaip jau prieš valandą minėjau, tai pagal šiuo metu galiojančius įstatymus 48 savivaldybėms pajamos, apskaičiuotos pagal pastovią GPM procentinę dalį, mažėtų nuo 0,01 iki 0,6 %. Šie pakeitimai, kurie yra numatomi, leis kompensuoti tokių pajamų mažėjimą ne 90 %, kaip dabar, o 100 % ne tik 2019, bet 2020 ir 2021 metais. Kviečiu pritari.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamas ministre, nori paklausti šeši Seimo nariai. E. Pupinis. Ruošiasi A. Sysas.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, iš tiesų tai tam tikras postūmis savivaldybių pusėn, bet labai menkas. Jūs esate priėmę ir kitą įstatymo pataisą, kur dėl Vyriausybės priimtų sprendimų jūs neproporcingai teisingai dalinate našta. Ar nemanote, kad ir tai turėtumėte pakeisti, nes dėl to dar labiau nukenčia savivaldybės, dėl neapmokestinamojo pajamų dydžio, kur padalinimas užmetamas po 50 %? Ar nemanote, kad ir tą reiktų pakeisti? Ačiū.

V. ŠAPOKA. Ačiū už klausimą. Su Savivaldybių asociacija, su merais prieš keletą dienų buvome susitikę ir tikrai sutarėme, kad atėjo tas laikas, kai reikia persižiūrėti funkcijų pasidalinimą tarp valstybės ir savivaldybių. Yra numatyta Seime labai plačios darbo grupės veikla, kuri remsis ir Valstybės kontrolės pateiktais pasiūlymais, nes kaip tik šiuo metu tokią analizę Valstybės kontrolė atlieka. Tas darbas yra numatytas, jis tikrai kompleksinis, ir manau, kad metodikos pakeitimus... na, ji apims žymiai platesnę nuostatų dalį, nei kad jūs šiuo metu įvardijote.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas. Jo nėra salėje. M. Majauskas. Ruošiasi A. Kubilius.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, jūs čia kalbėjote apie sudarytą darbo grupę ir aš joje dalyvauju. Atkreipsiu dėmesį, ką Savivaldybių asociacija sako, kad jeigu bus nepadidinti asignavimai savivaldybėms, tai gali nulį dalinti n kartų, bet nuo to pinigų niekam nepadaugės. Pirma, turi būti padidinti asignavimai ir kitas finansavimas savivaldybėms, dalis, tenkanti gyventojų pajamų mokesčio, galbūt papildoma dalis sumokama ir ta sumokėta papildoma dalis galėtų būti dalinama proporcingai, pagal tai, kiek viena ar kita savivaldybė pritraukia investicijų.

O klausimas jums dabar. Smagu, kad atsitokėjote ir bandysite užtikrinti, kad nė viena savivaldybė nenukentėtų ir finansavimas išliktų bent jau toks, koks šiais metais. Bet mano klausimas. Kodėl nesvarstote kompensuoti savivaldybėms dėl kainų augimo? Vien dėl kainų augimo savivaldybės neteks maždaug 35 mln. eurų ir galės nusipirkti prekių ir paslaugų už 35 mln. eurų mažiau vien dėl infliacijos kitų metų biudžete ir jūs to niekaip jiems nekompensuojate.

V. ŠAPOKA. Ačiū už klausimą. Reiktų pradėti iš toliau. Viso ciklo metu, kai dabar yra kaupiami rezervai, tai niekas nekvieta savivaldybių prisidėti prie šito kaupimo. Natūralu, kad ciklui pradėjus leistis, kai ekonomika lėtėja, natūralu, kad tos pajamos yra mažesnės. Praėjusiais metais augimas buvo virš 260 mln. eurų, šiemet yra virš 150 mln. eurų. Tai iš kur jūs gaunate nulį, man suprasti tikrai yra sunku. Kvieščiau tada neklaidinti visuomenės.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Kubilius. Ruošiasi S. Gentvilas.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiamasis pranešėjau, aš čia žiūriu į gerbiamą posėdžio pirmininkę. Man keista, kad nėra siūloma tuo pat metu pateikti iš karto po ministro J. Oleko ir kitų kolegų, A. Kupčinsko ir E. Gentvilo pasirašytą įstatymo projektą taip pat dėl savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos, kuria siūloma spręsti problemą iš esmės. Kaip jūs žinote, tas siūlymas kaip tik atitinka Savivaldybių asociacijos nuostatą, kad, Vyriausybei priėmus sprendimus

dėl mokesčių sumažinimo ir dėl to netenkant biudžetuose didelės dalies pajamų, tą našta ant savo pečių turi prisiimti Vyriausybė, o ne savivaldybės. Mane jaudina, kodėl nėra įtraukta į darbotvarkę tuo pat metu.

Antra klausimo dalis. Ministre, sakykite, kas yra įvykę Lietuvoje, kad augant ekonomikai ir augant atlyginimams savivaldybės kitus trejus metus turės gyventi su tokiais pat pajamomis...

PIRMININKĖ. Ačiū.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). ...kokias gauna šiais metais?

PIRMININKĖ. Klausti laikas baigėsi.

V. ŠAPOKA. Ačiū už klausimą. Tai į kurią klausimo dalį man dabar atsakyti, pasirinkti? Gerai, tada pasirinksiu antrąją dalį, nes pirmoji dalis labiau skirta posėdžio pirmininkei. Savivaldybių pajamos šiemet iš tikrųjų padarė šuolį ir augo tikrai kur kas sparčiau nei kad ekonomika, virš 10 %. Kitais metais auga virš 5 % ir jūsų paminėtas pasiūlymas, puikiai suprantate, nėra niekuo pagrįstas, jūs nenurodėte pajamų šaltinio, o vien tik asignavimų didinimas taip, kaip jūs nurodėte, prieštarautų konstituciniam įstatymui. Jeigu jūs norite įvaryti Lietuvą į krizę, tai teikite šį pasiūlymą, bet tokiam pasiūlymui aš kategoriškai nepritarsiu, o atsakomybę jūs vis tiek turėsite prisiimti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia S. Gentvilas. Ruošiasi P. Gražulis.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas ministre, pateikdamas šį įstatymo pasiūlymą lyg ir žengėte kai kurių savivaldybių gerovės link, bet tu, kurios yra silpnesnės, ir nesiimate sisteminio sprendimo. Norėčiau, kad pateiktumėte komentarą.

Iš esmės dabartinis Vyriausybės arba jūsų siūlomo projekto trūkumas yra tas, kad savivaldybėms atimama natūrali motyvacija stengtis, nes kas dabar šituo siūloma, kad toms, kurios mažiau gauna ir kurioms mažėja, bus pridėta, bet visoms savivaldybėms, kurios stengiasi ir investuoja į sritis, kurios atsiperka, iš tikrųjų GPM vis tiek lieka sumažintas, nes valstybė nekompensuoja numėmimo. Tos tikrosios motyvacijos, kurios savivaldybės įgytų, iš tikrųjų netenka. Čia toks kosmetinis pasiūlymas, kuris iš tikrųjų subalansuoja mažiausiai gaunančių arba daugiausiai pajamų prarandančių savivaldybių, bet iš esmės aukojama...

PIRMININKĖ. Laikas!

S. GENTVILAS (LSF). ...visa motyvacinė sistema.

V. ŠAPOKA. Aš tikrai negalėčiau su tuo sutikti. Jeigu nuo savivaldybių pajamos auga ne 10, o auga 5 %, tokiu atveju jūs teigiate, kad savivaldos politikai nebesistengs dėl žmonių? Ar teisingai jus supratau? Tikrai negaliu su tuo sutikti. Tikrai esu įsitikinęs, kad savivalda visuomet stengiasi dėl žmonių ir tikrai įvertina tai ir mokestinę pertvarką įvertina, kad tos papildomos pajamos pasieks visas savivaldybes, nes savivaldybė – tai ne tik mero administracija. Savivaldybė – tai yra žmonės, kurie gyvena toje savivaldybėje. Aš manau, kad... Prisiminkime, kad ne mero pastatu vis dėlto turėtume rūpintis, o žmonėmis, kurie ten gyvena.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia P. Gražulis. Ačiū.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamas ministre, jūs man atsakykite, kas darosi arba kas yra su konservatoriais, kad biudžetas auga visose srityse, šiuo metu savivaldybių biudžetas auga 160 mln. eurų, o konservatoriai visur mato minusą – minus 160 mln.? Kas su jais yra? Kokią jūs jiems diagnozę nustatytumėte?

V. ŠAPOKA. Aš ne gydytojas, tai tikrai diagnozės nenustatysiu. Retorika šiuo atveju... Aš galiu vertinimą tokios retorikos pateikti, nes kuomet yra bandoma supriešinti visuomenės grupes, viešąjį ir privatų sektorius, kuomet bandoma jau turbūt K. Markso šmėklą prižadinti kviečiant į klasių kovą, tai kuria nestabilios valstybės išpūdį. Šitoje geopolitinėje aplinkoje kurti nestabilios valstybės išpūdį, raginant atšaukti reformas, aš manau, tai yra daugiau negu neatsakinga. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Ačiū, ministre, už atsakymus į pateiktus jums klausimus.

Motyvai. Už – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Reikia pripažinti, jog šiuo įstatymo projektu savivaldybėms skiriama maždaug 2,4 mln. eurų. Yra toks pasakymas – ir tai duona. Vis tik kviesčiau balsuoti ir palaikyti šį sprendimą.

Bet priminsiu, jog centrinės valdžios mokestinė politika neturėtų būti įgyvendinama savivaldybių sąskaita, nes 2018 metais, pakeitus Biudžeto pajamų nustatymo metodikos įstatymą, mažinant šias savivaldybių pajamas, įskaitant ir dėl NPD, savivaldybėms kompensuojama tik 50 % netekimo. Taip bus ne tik 2019 metais, bet taip bus 2020 ir 2021 metais. Jeigu jau apsisprendėte neatšaukti 2019 metams ir prarasti tuos 320 mln. ar 312 mln. eurų, tai susimąstykite dėl 2020 ir 2021 metų, nes dar turite šansą. Dar turite šansą nedusinti savivaldybių 2020 ir 2021 metais ir pasiūlyti galimybę didinti viešojo sektoriaus atlyginimus. Kviečiu susimąstyti apie 2020 ir 2021 metų neapmokestinamųjų pajamų didinimą, o dabar balsuoti už šį įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prieš – A. Kubilius.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų mane pasisakyti prieš privertė ministro V. Šapokos kalbos. Aš nežinau, kiek galima taip, sakyčiau, ciniškai kvailinti, nepavartojus kito žodžio „durninti“, Seimo narius? Ministras toliau aiškina, kad savivaldybių biudžetai didėja 5 %. Tai gal didėja Vilniaus, Kauno ar Klaipėdos. O jūs pats žinote, kad 48 savivaldybių, mažųjų savivaldybių, kurioms kaip tik atstovauja daugelis Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos narių, biudžetai buvo mažesni. Dabar jūs šiaip ne taip išlyginate, bet tai daroma... Ir reikia išivaizduoti vaizdą: ekonomika auga, žmonių vidutiniai atlyginimai auga, pajamos galėtų didėti taip, kaip didėjo iki šiol, staiga 2019 metais savivaldybių, 48 savivaldybių, mažųjų, *biednujų* savivaldybių, biudžetų pajamos liks tokios pačios kaip šiais metais, nors prieš tai augdavo po 8–10 %. 2020 metais liks tokios pat kaip 2019 metais – štai, kas yra suprogramuota šioje mokesčių reformoje su didžiuole skyje. Jos didelė dalis yra užkraunama ant savivaldybių.

Gerbiami kolegos, aš nesuprantu dėl procedūrų, čia ministras pasiūlė tokį drėgną kompresą tai problemai spręsti, kai po pietų yra J. Oleko ir kolegų įregistruotas įstatymo projektas, kuris spręstų iš esmės problemą ir dėl tos naštos. Mokesčių reformos našta, kuri užkraunama ant savivaldybių, būtų perkelta ant gerbiamo ministro V. Šapokos pečių. Gerbiamasis ministras sako, kad to negalima padaryti, nes tai prieštarautų konstituciniam Fiskalinės drausmės įstatymui, bet tas problemas sukūrė pats ministras V. Šapoka, ne merai, tad kodėl dabar merams turėtų galva skaudėti, kaip ministras V. Šapoka spręs savo susikurtas problemas. Todėl aš siūlau nebalsuoti už šią įstatymą, sulaukti popietinio posėdžio, visiems vieningai pritarti J. Oleko pasiūlymams.

PIRMININKĖ. Laikas, gerbiamasis kolega!

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Ir tada matysime kitą situaciją.

PIRMININKĖ. Balsuojame. Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo projektas, kurį ką tik pateikė ministras V. Šapoka.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 100, prieš – 2, susilaikė 12. Po pateikimo pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Tiek Biudžeto ir finansų komitetas, tiek frakcija siūlo taikyti skubą ir svarstyti gruodžio 10 dieną. Ar galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Bendru sutarimu pritarta. (*Balsai salėje*)

Balsuojame. Prašom, kolegos, balsuoti. Kas už tai, kad taikytume skubą ir svarstytume gruodžio 10 dieną? (*Balsai salėje*) Suderinsime datas, bet yra siūloma per nenumatytą posėdį, siūlysimės valdybai. Jeigu nepavyks – gruodžio 11 dieną.

Balsavo 105 Seimo nariai: už – 88, prieš – 4, susilaikė 13. Taikoma skuba. Dėkoju, kolegos. (*Balsai salėje*)

Darbotvarkės 1-3 klausimas. (*Balsai salėje*) Mielas Kęstuti, labai vėluojame! (*Balsai salėje*) Prašau, Kęstuti.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš noriu, kolegos, pasakyti, kad priešpaskutiniame balsavime dėl savivaldybių biudžeto aš paspaudžiau neigiamą mygtuką, norėjau paspausti žalią.

PIRMININKĖ. K. Masiulis paaiškino savo balsavimą. Ačiū. Į protokolą tai lieka įrašyta.

12.34 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2, 4, 5, 11, 17, 30, 39, 55 straipsnių, 3 priedėlio pakeitimo ir įstatymo papildymo 30¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2613(2)ES (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 kai kurių straipsnių įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2613(2)ES. Priėmimas. Pasiūlymų nebuvo gauta. Yra devyni, minutėlė,

pasitikslinu, iš viso yra 11 straipsnių. Pastraipsniui. Kadangi, kaip jau ir minėjau, pasiūlymų nebuvo gauta nė dėl vieno straipsnio, galime juos visus priimti? Galime.

Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 110 Seimo narių: už – 108, prieš – 1, susilaikė 1. Įstatymą (projektas Nr. XIIIIP-2613(2) skelbiu priimtą. (*Gongas*)

12.35 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 8, 13, 27 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2614(2) (priėmimas)

Lydimasis teisės aktas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2614(2). Priėmimas. Taip pat nekviečiu pranešėjo. Pasiūlymų nebuvo gauta. Iš viso yra šeši straipsniai. Pastraipsniui. Galime juos visus priimti? Galime.

Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra. Prašome balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 114 Seimo narių: už – 113, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymą (projektas Nr. XIIIIP-2614(2) skelbiu priimtą. (*Gongas*)

12.36 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 17² straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1471(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 17² straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1471(2). Svarstymas. Kviečiu V. Ačienę perskaityti Biudžeto ir finansų komiteto išvadą. Prašom.

V. AČIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas šių metų lapkričio 28 dieną svarstė minėtą įstatymo projektą ir bendru sutarimu nutarė pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui, atsižvelgė į komiteto pasiūlymus bei komiteto išvadas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pasiūlymų nėra gauta. Norinčių dalyvauti diskusijoje taip pat nėra. Motyvai. Už – A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, manau, kad tai yra neblogas siūlymas, remiantis mūsų atgimstančią kino pramonę. Visą savaitę, o gal dar ir šiandien visai šalia Seimo vyksta filmavimai. Aš manau, mes, suteikdami tokią lengvatą, visgi pritraukiame ir stipriname kino pramonę Lietuvoje, todėl siūlau šitą terminą pratęsti penkeriems metams.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių kalbėti prieš nėra. Galime bendru sutarimu? Galime bendru sutarimu. Dėkoju.

12.38 val.

Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 1, 6, 7, 9, 13, 14, 15, 17, 18, 21 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2733(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Išmokų vaikams įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2733(2). Kviečiu Socialinių reikalų ir darbo komiteto pranešėją R. Šalaševičiūtę. Yra gauta daug pasiūlymų ir mums dėl jų reikia pasitarti.

Gerbiami kolegos, J. Džiugelis teikia pasiūlymą... Pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio nėra gauta pasiūlymų. Galime priimti? Galime. Dėl 2 straipsnio yra gautas J. Džiugelio pasiūlymas. Justai Džiugeli, prašome pristatyti. Tada paklausime, ar yra 29 Seimo nariai, kurie mano, kad reikia svarstyti toliau.

J. DŽIUGELIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų augant ekonomikai, kadangi valstybės biudžetas yra perteklinis šiais metais, teikiu dėl įstatymo pasiūlymą, kad vaikams, kurie turi negalią, vaiko pinigai būtų 70 eurų. Kaip žinome, nuo kitų metų vaikų pinigus didiname iki 50, aš siūlau, kad 70. Tokia diferencijavimo tvarka iš tiesų egzistuoja tam tikrose Europos šalyse. Ir, ko gero, visi sutiksite, kad vaikų su negalia poreikiai tikrai yra didesni, negu vaikų, kurie neturi negalios. Elementarus pavyzdys – valstybė kompensuoja ortopedinius batus vaikams, kurie turi negalią, tačiau tokių batų kompensuoja vieną porą per metus. Tai reiškia, kad vaikas su negalia gali nešioti arba žieminius, arba vasarinius batus.

Gerbiami kolegos, kreipiuosi į jus visus ir labai prašau ir valdančiosios daugumos palaikyti šį siūlymą, nes jis iš tiesų biudžeto neišsprogdins, bet į labiausiai pažeidžiamų žmonių ir šeimų poreikius tikrai turime puikią galimybę atsižvelgti. Todėl labai prašau pritarti mano siūlymui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar yra 29 Seimo nariai, pritariantys, kad būtų svarstomas J. Džiugelio pasiūlymas? Prašom balsuoti, ar yra 29.

Balsavo 77: už – 56, prieš – 4, susilaikė 17. Svarstome. Prašom išsakyti komiteto argumentus.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Komiteto nuomonė buvo nepritarti. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš – 1, susilaikė 4. Pirmininkės balsas lėmė balsavimą. Argumentai – visose Europos Sąjungos valstybėse narėse universali išmoka vaikui, skiriama visiems vaikams, arba vienodo dydžio, arba atsižvelgiant į vaikų amžių, skaičių, bet ne į vaiko specialiuosius poreikius. Tai pagrindinis argumentas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Už pasiūlymą kalba V. Čmilytė-Nielsen. Prašom.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų galima daug ginčytis dėl vaiko pinigų pakėlimo, universalios išmokos visoms Lietuvos šeimoms, nediferencijuojant. Tačiau dėl negalią turinčių vaikų, manau, ginčytis neturėtume, tikrai jų poreikiai yra didesni, ir aš tikrai manyčiau, kad kolegos J. Džiugelio pasiūlymas yra vertas mūsų pritarimo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Daugiau norinčių išsakyti motyvus nėra. Balsuojame dėl J. Džiugelio pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė.

Balsavo 111 Seimo narių: už – 56, prieš – 6, susilaikė 49. Pasiūlymui pritarta.

Kitas pasiūlymas. Seimo nariai R. Tamašunienė, V. Kravčionok ir grupė Seimo narių teikia pasiūlymą. Kuris iš kolegų? Vanda? R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LLRA-KŠSF*). Ačiū. Pasiūlymas, kuris buvo ir pateikimo metu pateiktas. Vis dėlto manome, kad universalią vaiko išmoką, palaiapsniui didinant ir norint pasiekti ribą, įgyvendinant šios kadencijos programą, reikėtų padidinti šiais metais 60 eurų, ir tų pinigų galime biudžete surasti. Vertiname, kad vis dėlto mūsų pastangomis ta išmoka didėja šiais metais, bet galvojame, kad jeigu norime nuoseklumo ir nepalikti didinimo paskutiniais kadencijos metais, siūlome pritarti šiam mūsų pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar yra 29 Seimo nariai, kurie palaiko? Prašom balsuojant apsispręsti. Norint svarstyti toliau, reikia 29 Seimo narių.

Yra 40. Prašom išsakyti komiteto argumentus, gerbiama pirmininke.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Komitetas nepritarė pasiūlymui. Balsavimo rezultatai: už – 2, prieš nėra, susilaikė 8. Pritarus pasiūlymui vaiko išmoką didinti iki 60 eurų, papildomas lėšų poreikis būtų 56 mln. eurų. Iš viso tada mums reikėtų 173,3 mln. eurų. Siekiant, kad valstybė tinkamai vykdytų priisiemtus finansinius įsipareigojimus, komiteto nuomone, įgyvendinti tokį pasiūlymą nebūtų galimybių.

PIRMININKĖ. Motyvai. A. Sysas – už pasiūlymą.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, buvo ir kitų pasiūlymų, buvo laipsniškesnis perėjimas, tuo perėjimu būtų atsižvelgta į dabartinės Vyriausybės pažadus prieš rinkimus, kad vaiko pinigai pasieks tokį lygį – 120. Deja, su kiekvienais metais augimas mažinamas, o lieka tik vieni metai, 2020 metai. Aš labai abejoju, kad per vienus metus kiekvienam vaikui surasime dar po 70 eurų. Toks sutapimas, kad balkone turbūt yra apie 50 ar 60 vaikų, jeigu mes paprašytume pakelti rankas tuos, kurie norėtų gauti didesnius pinigus, kaip ir jų tėveliai, tai turbūt nė vieno neatsirastų. Gerbiami kolegos, pažadus reikia tesėti. Jeigu matote, kad negalite skirti 120

vaikui, tai bent jau reikėjo skirti 60 ar 70, tai būtų laipsniškas perėjimas prie tų didesnių pinigų. Iš tribūnų visi sakome, kad vaikai – mūsų ateitis, šeima – mūsų ateitis, bet kai ateiname prie konkrečių sprendimų, mes visą laiką surandame priežasčių nevykdyti. Mes net pasitvirtinome Šeimos rėmimo įstatymą, kuriame daug gražių žodžių, bet darbai yra visiškai priešingi. Todėl apeliuoju į sąžinę, į jūsų meilę vaikams ir kviečiu balsuoti už šitą pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, prašome apsispręsti ir balsuoti už R. Tamašunienės pasiūlymą. Balsuojame už pasiūlymą, pritariame – spaudžiame mygtuką „už“, nepritariame – „prieš“ arba susilaikote. (*Balsai salėje*) Reikėtų tada 2019 metų biudžete 173 mln. eurų, o ne 117, kuris dabar numatytas. Aš paaiškinau, kadangi kolegos prašė.

Balsavo 111 Seimo narių: už – 43, prieš – 15, susilaikė 53. Pasiūlymui nepritarta.

Gerbiami kolegos, dėl viso straipsnio. Nereplikuokite. Kadangi aš pasakiau dėl viso straipsnio, dėl viso 2 straipsnio, ar galime priimti bendru sutarimu su J. Džiugelio jau balsuotu pasiūlymu? Motyvų niekas nenori išsakyti. Prašom balsuoti dėl 2 straipsnio.

Balsavo 118 Seimo narių: už – 104, prieš – 1, susilaikė 13. 2 straipsnis priimtas.

Gerbiamieji Seimo nariai, dėl visų kitų straipsnių iki 13 straipsnio pasiūlymų nebuvo gauta. Galime juos priimti bendru sutarimu? Galime priimti. Dėkoju.

Dėl viso įstatymo projekto už – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, iš tiesų vaikų visiems gaila, vaikus visi nori lepioti, vaikams nieko prieš nepastatysi. Nepastatysi net streikuojančių mokytojų, nepastatysi streikuojančių medikų, nes vaikams reikia skirti pinigų. Man iš tikrųjų labai gaila, kad mes nematome, kad mes vaikų pinigus skiriame net ir toms šeimoms, kurioms visiškai to nereikia, kurios iš tikrųjų gyvena labai pasiturinčiai, turi daug turto, banke sąskaitas, keliauja po visą pasaulį, mes net ir jiems per prievartą įkišame tuos vaiko pinigus. Taip, pati idėja labai teisinga. Taip, labai gerai visus vaikus mylėti vienodai, bet realybė tokia, kad nemokamų pietų nebūna. Jeigu mes skiriame visiems vaikams pinigų, tai mes neturime pakankamai pinigų skirti mokytojų ir medikų atlyginimams didinti. Tai yra tokia realybė. Aš balsuosiu už, nes iš tikrųjų myliu vaikus lygiai taip pat, kaip ir mes visi, ir jūs visi, bet aš dar kartą atkreipsiu dėmesį, kad nediferencijuodami, neskaičiuodami žmonių turto ir pajamų mes netenkame galimybės skirti tiems, kuriems reikia iš tikrųjų dar daugiau.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prieš – A. Maldeikienė.

A. MALDEIKIENĖ (*MSNG*). Aš iš tikrųjų noriu sugražinti visus ant žemės. Aš suprantu, kad traukinys prie Vievio ir aš per vėlav kalbu, bet skurdą mažina vaiko išsilavinimas, visų pirma, ikimokyklinis ir pradinis. Kai mes išsklaidome pinigus, mes žaidžiame labai ir visiškai aiškiai pralošiamą žaidimą. Mes turime tragišką padėtį su mūsų nuolat žemėjančiais išsilavinimo standartais. Visi pabrėžia, kad ypač skurstančiose šeimose vaikai negauna ikimokyklinio ugdymo.

Kas atsitiks, kai tie pinigai pasieks šeimas? Visiškai akivaizdu, kad jie ten bus „pravalgyti“. Aš tikrai menkai tikiu, kad tos skurstančios šeimos, ypač tos, kurios tikrai skursta... jos labiausiai praloš, nes jų vaikams nebus garantuotas geresnis išsilavinimas. Turtingiausios šeimos iš tikrųjų gaus tiesiog kažkokį papildomą pinigėlį, o labiausiai nukentės vidurinis sluoksnis todėl, kad gaus 50 eurų už savo vaiką, ir nuėję į mokyklą sužinos, kad kas mėnesį už mokyklą, kad gautų normalesnį išsilavinimą, reikia mokėti net 100 eurų. Tai yra tiesiog Vilniaus centro praktika, arba 50–60, tai yra realiai gaus minusą. Klasikinis įstatymas, kuris vadinamas švaria demagogija. Taip, ponas M. Majauskas yra elementarus populistas, kuris šneka apie meilę net nepaskaitęs elementariai nė vieno mokslinio tyrimo, kas iš tikrųjų išgelbėja iš skurdo ir kas yra tikroji meilė vaikui. Tikroji meilė vaikui – padaryti jo gyvenimą išsilavinusio žmogaus, mąstančio žmogaus gyvenimu. Aš prieš šitą įstatymą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Kubilius – už.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų džiaugiuosi, kad jūs, valstiečiai ir valdžia, mylite vaikus. Visi mes juos mylime, tačiau aš niekaip nesuprantu, kodėl jūs, valstiečiai, nemylite mokytojų, kurie tuos vaikus turės mokyti. (*Triukšmas salėje*) Taip yra. Faktas! Aš suprantu, kad šeimos, gavusios tuos padidintus vaiko pinigus, juos turės išleisti korepetitoriams. Galų gale aš suprantu, kad realiai iš tikrųjų jūs mylite korepetitorius. Aš negaliu suprasti, kaip galima taip

išbalansuoti savo meilę. Susidaro vaizdas, kad vaikus mylite parodomąja meile, nes tai gali duoti balsų rinkimuose. O mokytojų nemylite, nes išsilavinusi tauta už valstiečius greičiausiai nebalasuotų. Aš iš tikrųjų myliu vaikus, bet negaliu balsuoti už nesubalansuotą meilę. Būtų galima subalansuoti meilę paprastai – pradėti mylėti vaikus po rinkimų, tai yra nuo liepos 1 dienos. Tada liktų pinigų ir meilei mokytojams 60 mln. eurų. Kaip tik tų, kurių reikia.

PIRMININKĖ. Ačiū. Išties įdomus bus balsavimas už meilę.

A. Armonaitė – prieš.

A. ARMONAITĖ (MSNG). Dėkoju. Aš tik noriu atkreipti dėmesį, kad pavasarį buvo panaikintas neapmokestinamasis pajamų dydis tiems žmonėms, kurie augina vaikus, kas reiškia, jog dirbantiems ir auginantiesiems vaikus mokesčiai padidėjo. O šita socialinė parama, kuri yra čia siūloma, užuot nusitaikius į blogiausioje padėtyje esančias šeimas, galbūt labiausiai skurdo paliestas šeimas, yra dalinama visiems. Visiems, net ir tiems, kurie gyvena gerai, kurie uždirba gerai ir kuriems galbūt tos paramos nereikia. Taigi aš vis dėlto pasisakau už pagalbą tada, kada jos labiausiai reikia, ir tiems, kam jos labiausiai reikia. Šita parama yra tiesiog pinigų padalinimas, pinigų lietus visiems, net ir tiems, kuriems tai nėra būtina.

Šitas lietus kainuos būtent 300 mln. eurų mūsų biudžetui. Mes matome, kokios įtampos šiandien kyla dėl mokytojų atlyginimų, kokios įtampos kyla dėl medikų atlyginimų. Ar tikrai šitoje akivaizdoje tokią netaiklią socialinę paramą reikia dalinti?

Taigi, aš esu už pagalbą labiausiai nepasiturintiems, bet tikrai negaliu balsuoti už netaiklią socialinę paramą net ir tiems, kuriems ji nėra būtina, kai valstybės biudžete yra šitokia įtampa, kai mokytojams ir medikams trūksta pinigų pakelti darbo užmokestį, todėl susilaikysiu.

PIRMININKĖ. A. Sysas – už.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Iš pradžių keletą replikų kolegoms, kurie šnekėjo. Noriu pasakyti, kad tikrai šitie pinigai niekam per prievartą nebrukami. Tai yra žmogaus apsisprendimo teisė.

Antras dalykas. Šių pinigų tikslas yra visiškai kitoks. Aš noriu priminti, kad nuo 2005 iki 2008 metų vaiko pinigus gaudavo visi iki 18 metų. Dėl to tikrai blogesni vaikai netapo ir šeimos galėjo pasinaudoti jais. Aš manau, kad tai yra tikslingesnis ir turbūt tiksliausias būdas padėti vaikams, nes kada mes darėme per pajamas, tai tik mažesnė dalis vaikų ir šeimų gavo tuos pinigus. Jeigu mes tikrai norime remti, tai šitas būdas yra geras.

Trečias dalykas. Noriu išduoti paslaptį – vaikai irgi valgo. Ir nieko nepadarysi, juos reikia pamaitinti taip pat, nes kai kam neužtenka pinigų. Man kelia nerimą kitas dalykas. Kodėl aš tečiau siūlymus ir pasisakiau už kolegų pasiūlymą didinti ženkliau? Būtent valstiečiai ir žalieji eidami į rinkimus kalbėjo apie tai, kad vaiko pinigai per ketverius metus pasieks 120 eurų. Mes matome, kad jau bus treči valdymo metai ir iki 120 eurų dar labai toli – 70 eurų. Vadinas, vieno iš pažadų nevykdote. Va dėl to, aš manau, turėsite didelių minusų.

O dėl kolegų plakimo į krūvą ir atlyginimų, tai pakankamų atlyginimų ne tik mokytojai negauna. Aš manau, didžioji dalis tų vaikų tėvelių, kurie dirba biudžetiniame sektoriuje, gauna labai mažus atlyginimus. Visados pasisakysiu, kad geriau didinti atlyginimus, negu mokėti įvairiomis išmokomis. Bet ką padaryti?

PIRMININKĖ. Laikas!

A. SYSAS (LSDPF). Šiuo atveju aš už tai, kad pritartume šiam įstatymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. Žemaitaitis dėl vedimo tvarkos? Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ir dėl vedimo tvarkos, ir dėl kolegų, ypač dėl kolegės A. Kubiliaus. Kolega, vaikai nėra turtingi ir neturtingi, šiaip tai vaikai yra visi vienodi. Ko gero, gal jūs pats pamiršote, kai buvote premjeras, tai kriziniu metu jūs viską nurėžėte – ir vaiko pinigus absoliučiai atėmėte, ir lygiai taip pat vaiko priežiūros. Tiesiog tada, kai mes kalbame dėl motyvų už, prieš, klausosi nemažai žmonių. Tai yra prie vedimo tvarkos. Na, neįžeidinėkim ir neskirstykime žmonių – turtingas, neturtingas ir kieno vaikas. Kokią mes nusiunčiame žinią?

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju. Pasitaikė proga kalbėti po gerbiamojo A. Syso. Priminsiu vieną labiausiai pasiteisusių pasaulyje vaikų tiesioginių išmokų, tai yra Brazilijoje prie socialdemokrato L. da Silva. Tada vadinamoji braziliška *Bolsa Familia* buvo orientuota į lūšnynų gyventojus ir

dalinama vaikams, lūšnynų tėvams, kurie dirba neformalioje ekonomikoje, nemoka mokesčių ir taip toliau. Tikslas buvo išdalinti. Pinigus gaudavo tik tos šeimos, kurių vaikai nepraleisdavo pamokų mokykloje, ir šeimos, kurių vaikai nueidavo bent du kartus per metus pas šeimos gydytoją patikrinti sveikatą. Tai buvo vienas iš sėkmingiausių tiesioginių išmokų vaikams pavyzdžių, kai neformalioje ekonomikoje dirbančioms šeimoms buvo dalinami pinigai. Efektas buvo milžiniškas Brazilijoje, siekiant neturtingiausių šeimų vaikus atvesti į mokyklą ir pas gydytoją.

Ką darome mes šiuo atveju? Mes tiesiog švaistomės pinigais ir tas švaistymasis kainuoja, nes švaistomės pinigais ir turtingoms šeimoms, ir sueikvojame pinigus administravimui. Matėme, ketletą mėnesių buvo užstrigusi gerbiamojo L. Kukuraičio sistema dėl pinigų dalinimo, matėme, šimtus valandų tėvai turėjo sugaišti prie sistemos registruodami savo vaikus, užuot ėmėsi darbo paieškos arba dirbę tiesioginį savo darbą. Gautų šitą neapmokestinamą pajamų dydį ir galėtų motyvuoti save dirbti ir ten nukreipti. Aš manau, Brazilijos pavyzdys daug ko išmoko, jeigu mes turėtume milžinišką juodąją darbo rinką, tada gal ir būtų išmoka reali ir motyvuota. Šiandien mes demotyvuojame legalų darbą, nukreipiame žmones į prašytojo rolę ir prašome pinigų, ir jokios paslaugos neprašome už tai iš tėvų, kad jie garantuotų vaikų atėjimą į mokyklą arba pas gydytojus...

PIRMININKĖ. Ačiū, laikas.

S. GENTVILAS (LSF). ...ar dar kažką. Kviečiu neįsibėgėti su dosnumu.

PIRMININKĖ. Labai dideli šnekoriai. Ačiū už jūsų motyvus. T. Tomilinas – už.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Mane nuoširdžiai stebina opozicijos dviveidiškumas, kiek buvo pasipriešinimo, kiek buvo kritikos dėl vaikų pinigų sistemos, o dabar yra raginama balsuoti už. Aš, aišku, džiaugiuosi, kad mes įtikinome A. Kubilių ir kitus, kad universali vaiko pinigų sistema yra pranašesnė. Aš labai džiaugiuosi, kad Seimas yra aiškiai vieningas šiuo klausimu, ir čia reikia pabrėžti konsoliduojančią Lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos bendruomenę ir organizaciją.

Universali vaiko išmoka, skirtingai nuo to, kaip kalba S. Gentvilas, iš tikrųjų yra labai reikalinga. Ir mums turėtų būti labai gėda, kai mūsų pačių žmonės – lietuviai, dirbantys Vokietijoje, palikę vaikus čia seneliams, gauna vokišką vaiko išmoką, kuri sudaro 190 eurų. Mes buvome viena paskutinių valstybių, atsisakusių universalios išmokos, kaip teisingai pasakė A. Sysas. Šis padidėjimas yra ženklus, skirtingai nuo visų kitų socialinių išmokų, kurias mes galime didinti euru, dviem, trimis, keturiais, dešimčia. Mes didiname 20 eurų, tai yra reikšmingas padidėjimas, tai yra rinkimų pažado tesėjimas. 70 eurų yra vis arčiau šimto. Aš džiaugiuosi, kad nepasiturinčios šeimos, daugiavaikės šeimos gaus 70 eurų.

Universalios išmokos svarbiausias pranašumas yra, kad tėvai gali būti ramūs – kad ir kas atsitiktų: ar jie prarastų darbingumą, ar jie susirgtų ilgesniam laikui, negu numato biuletenis, ar prarastų darbą tam tikru momentu. O kai tai atsitinka Lietuvoje, ypač...

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, laikas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). ...mes turime išmoką, kuri apsaugo vaikus, nepriklausomai nuo bet kokios tėvų aplinkybės – darbo, nedarbo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. A. Matulas – prieš.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš nesu prieš ir balsuosiu tikriausiai už, bet noriu atkreipti...

PIRMININKĖ. Tada jums žodžio nesuteiksime. (*Balsai salėje*) Kolega, jeigu jūs iš karto sakote, kad balsuosite už, kalbėsite prieš, tai tiesiog negarbinga prieš Seimo narius. Prašom. Suteiksime žodį, išsakykite ir apgaukite.

A. MATULAS (TS-LKDF). Aš balsuosiu pagal sąžinę. Nenoriu nieko apgauti, aš tik noriu atkreipti dėmesį, kad kolegos S. Gentvilo pasakytas pavyzdys... Ir Norvegijoje yra panašių pavyzdžių, kai įvairios išmokos vaikams yra susiejamos su tam tikromis pareigomis tėvams. Tai aš tikrai pritariu ateityje pagalvoti, ar tas išmokas gavę tėvai neturėtų įsipareigoti, pavyzdžiui, nuvesti vaiką (kaip Norvegijoje) pas gydytoją odontologą du kartus per metus, kur jie būtų mokomi. Taip jie vaikų dantų kariesą sumažino nuo 8 % iki 80 %. Aš tik linkiu Vyriausybei ir visiems mums ateityje pagalvoti, kaip tas išmokas susieti su tam tikromis pareigomis tėvams.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, o dabar balsuojame dėl Išmokų vaikams įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 115 Seimo narių: už – 109, prieš – 2, susilaikė 4. Išmokų vaikams įstatymą (projektas Nr. XIIIIP-2733(2) skelbiu priimtą. (*Gongas*)

Gerbiamieji kolegos, nepykite, replikuoti žodžio nesuteiksiu, nes mes vėluojame. Dabar jau turi prasidėti Vyriausybės valanda. Buvo iš šalies pasiūlymas daryti pusvalandį ir klaustų opozicija ir Seimo mažuma. Ar bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Bendru sutarimu. Vadinasi, dirbame toliau.

13.05 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 82 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1988(2) (priėmimas)

Skelbiu darbotvarkės 1-6 klausimą – Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 82 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1988(2). (*Balsai salėje*) Paskaitykite Statutą – Mišri Seimo narių grupė ir Seimo frakcijos, nepriklausančios Seimo daugumai. Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 82 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1988(2).

Priėmimas. Gerbiami kolegos, yra du straipsniai. Gautos Teisės departamento pastabos. Komitetas svarstė ir pritarė. A. Gumuliauskas man kaip pranešėjas linksi galvą, kad išties taip yra. Galime pritari. Dėl 1 straipsnio yra pataisa. Jam komitetas pritarė. Antroji pataisa, jai pritarė. Galime priimti? Galime.

2 straipsnį – įsigaliojimo laikas galime pritari? Priimame.

Dėl viso įstatymo projekto – E. Pupinis. Prašom. Nuomonė už.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, įstatymas tikrai geras. Jis buvo smarkiai patobulintas ir nemanau, kad prieštaraus Konstitucijai, tačiau norėčiau atkreipti dėmesį, kad vis dėlto kiekvienam įstatymui reikalingas finansavimas. Kaip tik šie asmenys, kurie galbūt rašys mokslinius darbus, konkuruos su tais, kurie buvo anksčiau valstybės finansuojami. Komitete mes sakėme, kad sveika konkurencija yra labai neblogai, tačiau konkurencija, kuomet trūksta finansavimo, perdėm didelė ir kuomet finansavimą gauti problemiška, tikrai yra nemaža problema. Todėl siūlau ateinančiais metais pasižiūrėti šį įstatymą, prisiminti ir skirti papildomą finansavimą doktorantūros darbams, kad nenukentėtų mūsų mokslininkai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kadangi nėra norinčių kalbėti prieš... Ar būtinai, kolegos, norite išsakyti savo motyvus? (*Balsai salėje*) Galime sutarti? Balsuojame. Dėkoju už supratimą. Balsuojame dėl Mokslo ir studijų įstatymo 82 straipsnio, kuriam prieštaraujančių, norinčių išsakyti motyvus prieš nebuvo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 106 Seimo nariai, vienbalsiai pritarė Mokslo ir studijų įstatymo 82 straipsnio pakeitimui (projektas Nr. XIIIIP-1988(2) įstatymui. (*Gongas*)

Darbotvarkės 1-7 klausimas, bet prieš jį paskelbdama, kolegos, ką tik Sekretoriatas pranešė, kad Pelno mokesčio įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1471(2), kuriam pritarėme po svarstymo (čia dėl protokolo), yra siūloma sujungti su Pelno mokesčio įstatymo projektu Nr. XIIIIP-2716(2), kurio šiandien nesvarstėme. Čia komitetui.

13.08 val.

Valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų, valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo 2019 metais, įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2735(3) (priėmimas)

Skelbiu 1-7 klausimą – Valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų, valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos bazinio dydžio, taikomo 2019 metais, įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2735(3). Priėmimas.

Gerbiami kolegos, yra gauta pasiūlymų. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta, galime priimti? Galime.

2 straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Galime priimti? Galime.

Dėl 3 straipsnio yra gauti G. Skaistės ir A. Syso pasiūlymai. Pagal mūsų Statutą pagal mažiausią ir paskui didėjantį skaičių pirmąjį pateikti pasiūlymą kviečiu A. Sysą. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, grįžtame prie diskusijos apie viešojo sektoriaus darbo užmokestį, nes tai, ką pasiūlė Vyriausybė, manau, neatlaiko kritikos, nes bazinio dydžio didinimas numatytas 1,2 %. Kai mes matome, kas vyksta apskritai Lietuvoje, tai yra vidutinis darbo užmokestis 8–10 %, viešojo sektoriaus darbuotojų darbo užmokestis, tų darbuotojų, kurie paruošia mums visą medžiagą, kurie padeda mums rengti dokumentus, kurie aptar nauja posėdžių metu, taip pat dirba ministerijose, savivaldybėse, kultūros įstaigose, bibliotekose, bazinio dydžio didinimą 1,2 % paprasčiausiai suvalgys dvigubai didesnę infliaciją. Svarstydami makroekonominius rodiklius mes matėme, kad infliacija kitais metais bus 2,5 %. Kad bent jau šitų žmonių darbo užmokesčio... tiksliau, jų perkamoji galia nemažėtų, siūlau, kad tas dydis būtų ne 173, o 175, būtų ženklėsnis padidėjimas.

Jis, aišku, atsilikytų net nuo prognozuojamo vidutinio darbo užmokesčio didėjimo Lietuvoje, bet bent jau dabartinis Seimas ir dabartinė Seimo dauguma neskriaustų viešojo sektoriaus ir nemažintų jų perkamosios galios. Aš teikiau, krizė seniai baigėsi, kad reikėtų atkurti iki 183, prieškrizinį, deja, suprantu, kad taip užgriuvo mokytojai ir kiti su savo problemomis ir reikalavimais, kad Vyriausybė tiesiog neranda, iš kur tą padaryti. Bandoma sudaryti darbo grupes.

PIRMININKĖ. Laikas, kolega.

A. SYSAS (LSDPF). Vienas iš pasiūlymų – padarykime šiek tiek ženklėsnį padidinimą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kol mes apsispręsimė, ar yra 29 Seimo nariai, palaikantys A. Syso pasiūlymą, kad jį svarstytume, kviečiu T. Tomiliną, nes, ko gero, reikės ir komiteto išvados dėl to. Ar bus 29, kad svarstytume šį pasiūlymą? (*Balsai salėje*)

Yra 45 pritariantys.

Komiteto pranešėjas T. Tomilinas. Išsakykite komiteto motyvus.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Socialinių reikalų ir darbo komitetas svarstė minėtus pasiūlymus ir konkrečiai A. Syso pasiūlymą. Socialinių reikalų ir darbo komitetas nepritarė šiam pasiūlymui. Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš nėra, susilaikė 6. Komiteto nuomonė – nepritari.

PIRMININKĖ. Už A. Syso pasiūlymą – E. Pupinis. Prašau, kolega.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų A. Syso pasiūlytas variantas, manau, kaip tik ir buvo pasakyta, tik kompensuos infliacijos dydį ir iš tikrųjų šiek tiek gal žmonės dar išlaikys valstybės tarnyboje. Patikėkite, jei valstybės tarnyba jau faktiškai negali išgyventi iš atlyginimų, tai kokia mes valstybė esame? Valstybės tarnautojai yra irgi žmonės, kuriems reikia kiekvieną dieną vesti į mokyklas savo vaikus, aprūpinti savo šeimą. Jų atlyginimai jau atsilieka. Čia galbūt siūlyti per daug didinti neišeina, bet remiantis ta pozicija, kad bent šiek tiek, kad neatsilikytų gyvenimo lygis nuo dabartinės situacijos, tikrai reikėtų padidinti. Manau, tai yra nedidelė suma. Kiti siūlymai buvo didesniais kiekiais, aišku, mes galimybės turbūt neturėsime, bet čia dėl infliacijos dydžio tikrai siūlau pritari.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prieš – S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Suprantame poreikius, tikrai didinti reikia, bet kad galėtume didinti kad ir tokiu mastu, reikia pinigų, bet viskas yra išnaudota, visos galimybės yra išsemtos. Deja, kitiems metams tokių galimybių tikrai nėra, todėl aš siūlau nepritari A. Syso siūlymui.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, prašome balsuoti už A. Syso pasiūlymą, kuriuo jis pareigūnės algos bazinį dydį vietoj Vyriausybės nustatyto 173 siūlo didinti iki 175. Balsuojantys už pritari A. Syso pasiūlymui.

Balsavo 101 Seimo narys: už – 41, prieš – 26, susilaikė 34. Pasiūlymui nepritari.

Gerbiamieji kolegos, dėl to paties straipsnio yra Seimo narės G. Skaistės pasiūlymas. Gerbiamoji kolega, prašau.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Iš principo, jeigu jau buvo nepritari A. Syso pasiūlymui, tai aš nuoširdžiai abejoju, ar mane išgirsite apskritai. Mano siūlymas susijęs su Seimo nutarimu, kurį mes

priėmėme praėjusiais metais tvirtindami bazinį dydį. Tuomet Seimas davė žodį, įsipareigojo iki 2020 metų, tai yra ateinančių metų, atkurti bazinį 2009 metų lygio dydį. Tai yra mes turėtume patvirtinti kitais metais 183 eurus, kai šiemet siūlomas dydis yra 173. Tikrai netikiu, kad kitais metais kažkaip prisnigs čia aukso vilnos pas mus ir tikrai patvirtinsime bazinį dydį tokį, kokį Seimas yra įsipareigojęs, todėl mano nuostata yra, kad prie kiekvieno sprendimo mes turėtume eiti nuosekliai. Jeigu tikrai Seimas davė žodį atkurti bazinį dydį 2020 metais iki prieškrizinio lygio, tai turėtume to siekti nuosekliai ir šiemet patvirtinti 5 % didesnę bazinį dydį, kad likęs trečdalis būtų likęs kitiems ateinantiems metams.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar yra 29 Seimo nariai, kad svarstytume G. Skaistės pasiūlymą? Yra 40. Komiteto nuomonė dėl minėto pasiūlymo.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Socialinių reikalų ir darbo komitetas analogiškai svarstė G. Skaistės pasiūlymą. Komiteto sprendimas – nepritarti. Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš nebuvo, susilaikė 6.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Už G. Skaistės pasiūlymą kalba A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, siūliu balsuoti už mažesnę, bet norite, tai reikia dabar balsuoti už didesnę. Noriu priminti, kad tai dar vienas valstiečių ir žaliųjų pažadas einant į rinkimus, kai sakėte, kad mes grąžinsime į prieškrizinį lygį bazinį darbo užmokesčio dydį. Gerbiamieji, žinote, žodžiai, kaip paukščiai, išskrenda, ir jau jų nepagausi. Mes jums visą laiką tą priminsime, nes tokie žodžiai buvo, tai buvo parašyta rinkimų dokumentuose ir visuose pažaduose.

Gerbiama Gintarė ir siūlė, kad jūs šitą pažadą lengviau įvykdytumėte, kitais metais nereikėtų 200 mln. eurų vien tik tai bazinio dydžio padidimui iki krizinio lygio. Kad tas išsidėliotų per dvejus metus, reikėtų tik 60 mln. papildomai. Todėl ir pabandykite suvokti, kad pažadus reikia tesėti, nes rinkėjai prisimena jau. Jau jie taip akiai netiki tuo, ką pasako. Jie prisimena, ką jūs sakėte ir ko nepadarėte. Jūs jau šiandien nubalsavote už vaiko pinigų, dėl kurių pažadų neįvykdysite, dabar balsuosite už bazinį dydį, dėl kurio pažadų neįvykdysite. Čia yra dvi didelės, net ne naujos, o surūdijusios viny į karštą. Turėkite omeny – viny, teisingai. Gerbiami kolegos, todėl ir siūlau pritarti G. Skaistės siūlymui didinti iki 180.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Tik primenu, kad šio Seimo kadencija baigsis 2020 metais.

Prieš – S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Iš tų visų tyrimų finansinės archeologijos, ar kaip ją bepavadinsi, išryškėjo dvi priežastys finansų krizės tiek Lietuvoje, tiek pasaulyje, tai yra neatsakinga bankų veikla ir jų nepriežiūra. Kita priežastis, kuri sėdi čia, Seime, tai yra finansinis populizmas. Kas daugiau, be jokios atsakomybės galima siūlyti be galo, o po to ateina krizė. Kai baigsime mokėti tas arba mokesčių mokėtojai baigs mokėti palūkanas dešimt metų obligacijų, kurios baigsis 2021–2022 metais, tai tada ir baigsis viešųjų finansų krizė, tada bus galima atkurti tuos dydžius tvariai į prieškrizinį lygį. Siūlau nepritarti šitam siūlymui.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, balsuojame dėl G. Skaistės pasiūlymo, ji siūlė bazinį dydį padidinti iki 180 eurų. Balsuojantys už pritariate šiam pasiūlymui, balsuojantys prieš arba susilaukę turite kitą nuomonę.

Dėkoju. Balsavo 104 Seimo nariai: už – 41, prieš – 27, susilaikė 36. Pasiūlymui nepritarta.

Dabar dėl viso 3 straipsnio. Galime bendru sutarimu priimti? Galime priimti. Dėkoju pranešėjui. Pastraipsniui priėmėme, o dabar dėl viso įstatymo projekto. Replikos bus po... (*Balsai salėje*) Juk meluojate, ne dėl vedimo tvarkos. J. Olekas – dėl vedimo tvarkos.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Siūlau nevertoti tokių žodžių, kai kolegos...

PIRMININKĖ. Na, jūs šmaikštausite.

J. OLEKAS (LSDPF). ...išėina prie mikrofonų. Mano labai konkretus pasiūlymas dėl vedimo tvarkos.

PIRMININKĖ. Prašau.

J. OLEKAS (LSDPF). Kadangi nebuvo atsižvelgta net į du siūlymus, kurie atspindėtų valstiečių ir žaliųjų programos įgyvendinimą dėl bazinio dydžio atstatymo, frakcijos vardu prašau pertraukos dėl šio įstatymo svarstymo iki kito posėdžio.

PIRMININKĖ. Jūsų valioje. Frakcijos vardu siūlymas iki kito posėdžio daryti pertrauką. Balsuojame. (*Šurmulyš salėje*)

Balsavo 104 Seimo nariai: už – 35. Vienas penktadalis yra. Skelbiama pertrauka dėl šio klausimo priėmimo stadijoje iki kito posėdžio.

Leiskite, kolegos... (*Balsai salėje*) Nereplikuokime. T. Tomilinas – vienas sakinyš.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš noriu padėkoti, kad stebite mūsų programą, bet, kaip šiandien minėjo premjeras, mes ją įgyvendiname ir nedaliname nepagrįstų pažadų. Tuo tarpu jūs savo laikais iš viso neįgyvendinote savo pažadų.

13.22 val.

Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. XIII-198 9 straipsnio, 1, 2, 3 ir 4 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2736(2) (svarstymas)

PIRMININKĖ. Kolegos, nebereplikuojame ir pradedame svarstyti Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo 9 straipsnio ir kai kurių kitų priedų pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-2736(2). Iki Vyriausybės valandos septynios minutės. Daug yra pasiūlymų, bet pradėti pradedame.

Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Dėl 2 straipsnio, atsiprašau, turiu (ne priėmimo, o svarstymo stadija) pakviesti T. Tomiliną perskaityti komiteto išvadą.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Pagrindinis Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitetas svarstė įstatymo projektą. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš – 1, susilaikiusių nebuvo. Projektui pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Bendroji diskusija. Ją pradėsime ir, manau, suspės pakalbėti E. Pupinį. Prašome, kolega. O, kaip ir minėjau, 13 val. 30 min. Vyriausybės pusvalandis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, šiandien turbūt neteko kalbėti dėl paties biudžeto, gana optimistiškai jį nušvietė Ministras Pirmininkas, tačiau turbūt ne laikas džiaugtis kai kuriais skaičiukais.

Pavyzdžiui, kai dega namas, tai nereikia laukti lietaus, faktiškai reikia jį gesinti. Šiuo metu, man atrodo, toks laukimo periodas, kada galvojama, kad susiklostys sėkmingai kažkokia situacija ir viskas išsispręs savaime. Deja, politikoje nebūna taip, kad viskas kažkaip savaime išsispręstų. Visada dėl tam tikrų susidariusių priežasčių valstybei reikia tam tikrų priemonių. Tos priemonės – turbūt greita reakcija į situaciją, kada žmonės ateina, reikalauja bent jau elementaraus dėmesio. Šiuo metu jo trūksta.

Šiandien svarstome įstatymą, susijusį su asmenimis, su žmonėmis, kurie gauna nedidelius atlyginimus. Dalį bando spręsti čia pasiūlymais geriamas A. Sysas. Kaip žinome, bazinis dydis šiandien nebuvo padidintas, tai iš esmės lieka prastesnė situacija, nes, kaip ir buvo minėta, yra infliacija ir valstybės tarnyba negauna tam tikro dėmesio ir atlyginimo. Manau, kad tai atsilies, nes jau vieną kartą turėjome tokių pavyzdžių, kada iš valstybės tarnybos, iš viešojo sektoriaus buvo pradėję masiškai trauktis žmonės. Iš tikrųjų einame prie to paties.

Kaip žinote, valstybės tarnyboje ir viešajame sektoriuje nėra paprasta paruošti pamainą. Jau šiuo metu turbūt matome, kad nėra paklausė nei psichologų pareigybė, nei socialinių darbuotojų. Iš tikrųjų kai kur trūksta žmonių, kai kur netgi ne vien dėl to, kad nepakankamai finansuojami etatai, bet paprasčiausiai žmonės nusivilia sistema ir neina čia dirbti.

Manychiau, iš dalies stengiamasi atkurti tą situaciją kai kuriais siūlymais. Čia ir komiteto pirmininko E. Jovaišo su kolegomis yra tam tikras pasiūlymas dėl direktorių situacijos gerinimo. Pernai priėmėme įstatymus, galvojome, kad čia reformuosime visą švietimo sistemą, padarysime tam tikrą konkurenciją į direktorių vietas, atsistos eilės, bus konkurencija. Deja, šimtai mokyklų neturi direktorių, tai iš tikrųjų tam tikras, nors ir mažas finansavimo padidinimas bent sustabdys situaciją, neblogins jos. Kad ją pagerintų, kad iš tikrųjų kas nors iš esmės pasikeistų ir kad prasiždėtų konkurencija, to nebus, bet kad situacija neblogėtų.

Lygiai tokie patys yra siūlymai mūsų, R. Morkūnaitės-Mikulėnienės ir mano, dėl pagalbos švietimui situacijos pagerinimo – psichologų, logopedų, kurie iš tikrųjų mokymo procese labai

reikalingi asmenys. Kaip žinome, ne visi gali vienodai mokytis, negalima užtikrinti mokymo proceso, jeigu nėra pagalbos švietimui. Nes ne tik aukštos kvalifikacijos mokytojas, bet ir pagalbinis darbuotojas, kuris atkuria gebėjimus mokytis, taip pat yra labai svarbus.

Mūsų siūlymui komitete buvo pritarta, bet, nežinau, šiandien buvo girdėti, kad atsiranda kitų siūlymų galbūt atidėti tą gaisrą, kad tas įstatymas įsigaliotų nuo kitų metų rugsėjo arba liepos mėnesio. Tikrai neužges gaisrai, nes reikia dabar imtis priemonių, jokių atidėjimų. Pernai mes svarstėme mokytojų etatinio apmokėjimo visą sistemą ir buvo taip pat pažadėta, kad jau kitame biudžete mes sugrįšime prie pagalbos švietimui darbuotojų, prie ikimokyklinio ugdymo. Iš dalies tai bus, bet ne tokiais skaičiais, kokiais norėtusi.

Siūlau vis dėlto bent jau po svarstymo pritarti mūsų teiktiems siūlymams, o iki priėmimo, manau, dar galima suspėti pasiderėti ir su pedagogais, nes pedagogų reikalavimuose taip pat yra ne tik etatinio apmokėjimo klausimai, bet ir pagalbos švietimui klausimai, spręsti kompleksiskai ir tikrai neatidėlioti tų sprendimų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Siūlau daryti šio klausimo svarstymo pertrauką. Prasideda Vyriausybės likęs pusvalandis. Diskutuoti užsirašę R. J. Dagys, A. Sysas ir J. Olekas – kitame posėdyje, kai pratęsimė šio įstatymo projekto Nr. XIII P-2736(2) svarstymą.

Dėl vedimo tvarkos – A. Matulas. Prašom, kolega.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, noriu įvykdyti Joniškio gyventojų pavidimą. Mes su V. Gailiumi pirmadienį lankėmės ligoninėje, buvo didelis susitikimas su medikais ir to susitikimo metu buvo įteikti mums 3 tūkst. 500 su viršum parašų dėl to, kad būtų išsaugota ligoninė, kad ji nevirstų slaugos ligonine. Prašė įteikti parlamentui ir Vyriausybei, tad noriu įteikti premjerui. Tikiuosi, kad bus atsakyta įstatymų nustatyta tvarka. Noriu patikinti, kad tuos parašus tikrai rinko ne žalieji žmogeliukai, ne kokie nors kolaborantai, bet paprasti Joniškio žmonės, todėl tikiuosi, kad bus atsižvelgta, nes parašų rinkimas tęsiasi toliau ir, kiek žinau, ne viename rajone. Ačiū.

13.30 val.

Vyriausybės valanda

PIRMININKĖ. Ačiū. Pradedame Vyriausybės valandą. Pirmasis klausia G. Landsbergis. Prašom.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Palauksiu, kol premjeras priims 3 tūkst. parašų iš Joniškio ir galėsiu užduoti jam klausimą.

Gerbiamas premjere, atleistas aplinkos ministras, atleidžiamas aplinkos ministras pasakė, kad dažnu atveju mėgstate slėptis už ministrų nugaros. Šiandien, matant, kas vyksta su streikuojančiais mokytojais, darosi įspūdis, kad slepiatės dabar ir už Prezidentės nugaros – ji nelaukdama Vyriausybės veiksmų ėmėsi pati spręsti susidariusią krizę.

Gerbiamas premjere, aš paklausu, ar tikrai pagarbu yra slėptis už Prezidentės? Kada planuojate nebesislėpti už jos? Ir kiek planuojate tas slėpynes tęsti? Bet kartu noriu priminti ir Darbo kodeksą, kuris sako, kad su streikuojančiais darbdavys, šiuo atveju jūs – Vyriausybė, nedelsiant turi pradėti derybas dėl streiko nutraukimo. Toks yra įstatymas. Žinau, kad kartais jums atrodo, kad įstatymus vykdyti neprivailoma, lydimųjų teisės aktų, kad...

PIRMININKĖ. Dėkoju, bet jau laikas.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Kada ketinate pradėti derybas?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Derybos vyksta, jos niekada nebuvo sustojusios. O kas už ko slepiasi, čia jau jūsų asmeninė nuomonė. Aš manau, kad ministrai gali geriau pasakyti, už kieno nugaros jie slepiasi ir tvirtai jaučiasi. O Respublikos Prezidentė, taip, susitikimo metu buvo aptartos tos pataisos, kurios yra suderintos su profesinėmis sąjungomis, kurios yra pasirašiusios kolektyvinį susitarimą, ir Švietimo ir mokslo ministerijoje buvo pasirašytas susitarimo protokolas. Ten, kur reikia keisti įstatymo projektus, kartu su Švietimo ir mokslo ministerija bei komiteto pirmininku buvo sutarta, kad tas pataisas skubos tvarka pateiks Respublikos Prezidentė. Aš džiaugiuosi, kad vyksta geras valdžios institucijų bendradarbiavimas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. G. Landsbergis nori patikslinti savo klausimą. Prašom.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiamas premjere, gal galėtumėte patikslinti, kas yra įgaliojtas Vyriausybės asmuo vesti derybas? Kada jas pradėjo? Kada vyksta susitikimai ir kada tikimasi rezultatų?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Patikslinsiu ir atsakysiu raštu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Čmilytė-Nielsen, ruošiasi J. Sabatauskas.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Mano klausimas yra teisingumo ministrui. Gerbiamas ministre, prieš kurį laiką... (*Balsai salėje*) Konkrečiai pirmadienį Danijos žiniasklaidoje pasirodė informacija apie tai, kad vyksta derybos su Lietuva dėl naujo kalėjimo statybų, kur danai norėtų kalinti dalį savo kalinių. Kalbėdamas žiniasklaidoje jūs patvirtinote derybų faktą, tačiau pasakėte, kad nutarta šio kalėjimo nestatyti. Tačiau Danijos žiniasklaida vėlgi rašo apie tai, kad derybos vis dar vyksta. Gal jūs galėtumėte tiesiai šviesiai atsakyti, kokia yra situacija, ir patvirtinti arba paneigti šį faktą?

E. JANKEVIČIUS. Ačiū. Tikrai tiesiai šviesiai galiu atsakyti – jokios oficialios derybos nevyksta. Danijos žiniasklaidoje iš tiesų yra pasirodęs toks straipsnis. Danijos teisingumo ministras irgi nepatvirtino šitos informacijos, matyt, tai irgi šį tą reiškia. Tai yra senas klausimas, dar 2017 metais kelios delegacijos buvo atvažiavusios į Lietuvą, kai aš dar nebuvo ministru, ir išreiškė tokį pageidavimą, kad galbūt toks kalėjimas galėtų atsirasti. Į tai Teisės ir teisėtvarkos komitetas, jam tuomet vadovavo J. Sabatauskas, pasakė, kad ne, ir Teisingumo ministerijos atstovai irgi tokio sutikimo nedavė, tik buvo nuspręsta tęsti konsultacijas toliau.

Jokių oficialių susitikimų nebuvo. Ministrų Tarybos metu ministras šnektelėjo koridoriuje priėjęs prie manęs, kad juos ir toliau domintų, aš atsakiau, kad tikrai skeptiškai mūsų parlamentas žiūrėtų į šią situaciją. Tai tiek. Ir jokio kito. Pasakė, gal mes pateiksime kokį kitą pasiūlymą, oficialiai ką nors kita, bet iki šios dienos jokio oficialaus pasiūlymo ir jokio kito pasiūlymo kitais kanalais mes nesame gavę, todėl tikrai paneigiu šią informaciją.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia J. Sabatauskas. Ruošiasi Z. Jedinskis.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Mano klausimas būtų kompleksinis dviem ministrams: ministrui L. Kukuraičiui ir ministrui E. Jankevičiui.

PIRMININKĖ. Tik vienas klausimas. Prašau.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Vienas klausimas, taip, dėl psichologų ir psichiatrų. Ministras L. Kukuraitis vakar dalyvavo komitete, mes svarstėme problemą dėl ikiteisminių tyrimų, susijusių su vaikų smurtu, tiek seksualiniu, tiek kitokiu smurtu prieš vaikus, vaikų dalyvavimą nusikalstamoje veikloje, kad trūksta psichologų, o ypač trūksta psichiatrų ekspertų. Ekspertizės užtrunka, daugiau negu pusę metų vien eilė yra, pasirodo, tų ekspertų yra mažiau negu vienos rankos pirštų. Pinigų, kiek supratome, kad papildomai galėtume samdyti ekspertus, reiktų tik 250 tūkst., kad galėtume samdyti ekspertizę. Teisingumo ministerija ruošė tvarką dar žiemą. Dėl vėl tos pačios psichologų pagalbos ikiteisminio tyrimo metu...

PIRMININKĖ. Kolega, laikas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). ...parinkimo. Ministre, ar negalėtų būti toks pat modelis kaip garantuojamos teisinės pagalbos, kaip advokatai prirėikus samdomi, taip galėtų būti samdomi tie patys psichiatrai arba psichologai? Ir, ministre Kukuraiti, ar tų pinigų būtų tiek daug, aš išvardinau, ar negalėtų rasti Vyriausybė?

PIRMININKĖ. Jūs piktnaudžiaujate, mielas kolega.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Aš nepiktnaudžiauju, čia yra didelė problema.

PIRMININKĖ. Minutė 52 sekundės, nemokame paklausti per minutę, deja. Žinote, kiek yra skiriama. (*Balsai salėje*)

L. KUKURAITIS. Dėkui už klausimą. Iš tiesų labai aktualus klausimas – psichiatrinė ekspertizė. Kaip vakar išsiaiškinome, yra tik trys plius vienas ekspertas, kurie vaiko byloje daro ekspertizę, todėl tos eilės yra didžiulės, pusę metų ir daugiau vėluojama su išvadomis. Tai tas turi būti sprendžiama, tai yra sveikatos apsaugos sistemos dalis, ir čia tikrai reikia aiškaus vadybinio plano ir konkrečių finansų, kuriais būtų galima išspręsti. Mano galva, tas jūsų siūlomas modelis kaip

advokatų, taip pat kaip psichologų, kuriuos kuruoja Teisingumo ministerija, turėtų veikti. Tačiau tam reikia išspręsti labai aiškius probleminius klausimus ir turėti ekspertizę visai kitokią. Mes, kaip ministerija, tame tikrai galime ir norime dalyvauti, nes interesas yra bendras.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Z. Jedinskis. Ruošiasi A. Dumbrava. Ir kreipsimės į kompiuterininkus, kad minutė – ir mikrofonas automatiškai išsijungtų. (*Balsai salėje*)

Z. JEDINSKIJ (LLRA-KŠSF). Ačiū, pirmininke. Aš norėčiau paklausti aplinkos apsaugos ministro, jo šiandien nematau, bet klausimą vis tiek noriu paviešinti. Jeigu premjeras galės pakomentuoti, būsiu dėkingas, jeigu ne, tai lauksime kito karto.

Švenčionių rajone įvyko toks skandalingas įvykis, kai buvo laidojamos autobusų parko teritorijoje ardomo autobuso detalės. Bet problema ne ta, o ta, kad Vilniaus regiono departamento direktorius nedavė leidimo pareigūnams apie savaitę įeiti į šią teritoriją. Visos šitos aplinkybės buvo pateiktos visuomenei pasitelkus nacionalinį transliuotoją LRT. Problema ta, kad iki šiol neįsiimama jokių veiksmų prieš šią vadovą ir prieš tuos pareigūnus.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Tikrai nepakomentuosiu, pirmą kartą girdžiu. Pasidomėsime ir atsakysime jums asmeniškai.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia A. Dumbrava. Ruošiasi A. Armonaitė.

A. DUMBRAVA (TTF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Norėčiau paklausti žemės ūkio ministro. Gerbiamas ministre, taip jau būna, kad ministerijoje trupučiuką keičiasi vadovybė, o problema lieka ta pati ir kiekvieno ministro bandau paklausti, bet nelabai mums sekasi. Dėl Sosnovskio barščių. Dabar yra žiema, tuoj ateis pavasaris, vasara, ta problema yra gana sudėtinga, kai kurios šalys net ekstremalią padėtį paskelbia. Prašom pasakyti, ar nežada Lietuva ko nors, be baudų savininkams, galbūt prisidėtų ir valstybė, kad vis dėlto pradėtume kovoti ir iš esmės kovoti, nes padėtis tampa nebevaldoma? Labai ačiū.

G. SURPLYS. Ačiū jums už klausimą. Aš tikrai *priimu domèn*, bet jūs esate pirmasis, kuris man iškėlė tai kaip labai rimtą problemą. Pasidomėsiu ir tikrai atsakysime jums, jeigu reikia raštu, kaip galima tą problemą spręsti. Bet sakau, nei iš ūkininkų, nei iš aplinkosaugininkų aš to klausimo kaip esminio, pirmos svarbos, nebuvau išgirdęs. Dėkui.

PIRMININKĖ. Ačiū. Prieš suteikiant žodį A. Armonaitėi, dėl vedimo tvarkos – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamoji vicepirmininke, aš nesuprantu, kokių pagrindų jūs „Tvarkos ir teisingumo“ frakciją priskyrėte mažumai. Kaip žinome, jie yra pasirašę specialų koalicinį susitarimą ir neįžeidinėkite jų čia priskirdami prie opozicinės dalies. Matome, kaip jie balsuoja dėl biudžeto, dėl kitų svarbių klausimų. Tai nereikia...

PIRMININKĖ. Dėkoju.

J. RAZMA (TS-LKDF). ...čia žaisti tų žaidimų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Mes sutarėme, kad klausinės išskyrus valdančiajai daugumai priklausančias frakcijas. „Tvarka ir teisingumas“ nėra valdančiosios daugumos frakcija, o susitarimas ir pasirašymas to klausimo nekeičia.

A. Armonaitė. (*Balsai salėje*) Nesipykime!

A. ARMONAITĖ (MSNG). Dėkoju. Aš turiu klausimą...

PIRMININKĖ. Ruošiasi G. Skaistė.

A. ARMONAITĖ (MSNG). ...premjerei dėl švietimo. Nepaisant to, kad viešojoje erdvėje ministrė buvo spirginama kaip reikalas, ir, matyt, ji padarė klaidų, ypač dialogo su mokytojais metu, tas reformas, kurias ji vis dėlto įgyvendino, atnešė būtent valstiečių valdančioji dauguma. Čia, Seimo salėje, 71 Seimo narys balsavo už mokytojų etatinio apmokėjimo įvedimą nuo rugsėjo 1 dienos. Jis sukėlė sumaištį mokyklose ir dabar to pasekmes mes matome.

Taigi aš manau, jog ne tik ministrė, bet ir Seimo dauguma, ir jūs asmeniškai, premjere, esate atsakingi už tai, kas šiuo metu vyksta Švietimo ir mokslo ministerijoje, mokyklose ir kitur. Šiek tiek nesąžininga, ko gero, aukoti tik ministrę, bet neprisiimti atsakomybės patiems. Kaip jūs tai paaiškintumėte?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Pirmiausia tai nėra kažkokia autorystė. Viskas, kas numatyta Vyriausybės programoje, yra vykdoma. Švietimo ir mokslo ministerija ir ministrė vykdo Vyriausybės

programą ir už Vyriausybės programos vykdymą mes prisiimame atsakomybę visi – nuo Ministro Pirmininko iki ministro. Seimo narių palaikymas, priimant naują apmokėjimo modelį, buvo labai svarbus. Mes puikiai prisimename, kaip buvo bandoma kuo ilgiau padaryti procedūriškai, kad nebūtų priimta ir kad būtų kuo mažiau leista pasirošyti. Tačiau šito modelio įgyvendinimas, kaip minėjau, leido daugiau negu 70 % mokytojų gauti didesnę atlyginimą nuo keliasdešimt iki kelių šimtų eurų, padėjo mokytojams sumokėti už tuos darbus, kurie anksčiau nebuvo apibrėžti ir galbūt buvo nemokami, padėjo išvengti situacijos, kuri buvo 2017 metais, kai dėl mokinių skaičiaus mažėjimo net 29 % mokytojų susidūrė su atlyginimų mažėjimu.

Taip buvo atliepta į mokytojų ir mokyklų bendruomenių lūkestį, kad tai yra labai subrendusios bendruomenės, galinčios savarankiškai priimti daug sprendimų, tartis, kad nebūtų to reglamentavimo ir nepasitikėjimo. Buvo tikrai pakankamai tam socialiniam dialogui tarp mokyklų bendruomenės ir administracijos palikta laisvės.

Ne visos mokyklos iš tiesų susitvarkė su tuo iššūkiu. Dabar prašoma, kad būtų vėl daugiau reglamentuota, kaip ir anksčiau. Dėl to yra sutarta Švietimo ir mokslo ministerijos ir ministrės su profesinėmis sąjungomis, kurios pasirašė kolektyvinį susitarimą. Tie pataisymai, kaip šiandien girdėjote, bus teikiami skubos tvarka Respublikos Prezidentės. Tai, kas susiję su poįstatyminiais aktais, taip pat bus sutvarkyta ir atliepti tie lūkesčiai, patobulinta darbo apmokėjimo tvarka.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia G. Skaistė. Ruošiasi J. Baublys.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Laba diena. Mano klausimas premjerui. Išties klausimas yra apie situaciją, kuri susidarė po to, kai išgirdome jūsų sprendimą dėl trijų ministrų ateities. Buvo tam tikri kultūros ministrės pareiškimai, buvo kalbama, kad jinai sulaukė spaudimo iš premjero aplinkos įvairiais klausimais, ypač susijusiais su žiniasklaidos kontrole, ir kad jai reikėjo imtis tam tikros žiniasklaidos gynimo pozicijos. Iš principo mano klausimas būtų, ar jūs išsiaiškinote, kas iš premjero aplinkos tą spaudimą darė? Galbūt tai darė jūsų nurodymu?

Kitas klausimas, susijęs taip pat su ta pačia situacija. Ar jūsų nepasitenkinimas šita situacija yra toks didelis, kad vis dėlto tikrai inicijuotumėte ministrei interpeliaciją, jeigu Prezidentė taip apsispręstų?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Atsakysiu į vieną klausimą, kuris yra užduotas. Ministrė turi galimybę šiandien pati atsakyti, jeigu ją kas nors spaudė viena ar kita forma, tą galėjo padaryti... (*Balsai salėje*) (Leiskite man atsakyti, gerbiamas Jurgi.) ...tą galėjo daryti, jeigu buvo kokių nors menamų spaudimų dvejus metus, ir informuoti mane, bet kažkaip to nedarė, tai aš tiesiog neturi ką šiuo atveju pakomentuoti.

O dėl visų kitų procedūrų, net neabejoju, kad Respublikos Prezidentė pasirašys dekretus ir klausimas bus išspręstas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia J. Baublys. Ruošiasi A. Sysas.

J. BAUBLYS (LSF). Ačiū. Norėčiau kreiptis į sveikatos ministrą. Gerbiamas ministre, viešojoje erdvėje vis pasirodo informacija, kad po savivaldos rinkimų galimai bus uždarnos rajoninės ligoninės, ten yra pateikiami ir sąrašai tam tikrų ligoninių. Sakykite, ar toks planas yra? Jeigu yra, ar galėtumėte pakomentuoti? Ir ar bus atsižvelgta į savivaldybių nuomonę, ar savivaldybės turės sprendimo teisę šiuo klausimu, jeigu toks planas bus vykdomas? Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Labai ačiū. Puikus klausimas, labai susietas su tais parašais, kuriuos šiandien gavome ir kuriuos premjerui įteikė gerbiamas kolega. Tai aš jau vakar tą sakiau Seimo Sveikatos reikalų komitete, kad panika kyla ten, kur opozicijai priklausantys Seimo nariai važinėja po rajonus ir tą paniką sėja. Man toks jausmas, kad jie pristato Lietuvai savo, Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų, naują planą, kuriame įrašyta, kad reikia uždaryti 9,8 tūkst. lovų... aiškiai yra parašyta, kad reikia uždaryti ligonines, tai, matyt, iš ten ir atsiranda ta panika.

Mes tokio plano neturime, jokio sąrašo dėl uždarymų ir ligoninių nėra. Mūsų tikslas yra per tvarkyti srautus taip, kad išliktų įstaigos ir nebūtų uždarytos. Taigi tikrai nėra tokio pagrindo ir nereikia sėti panikos Lietuvos gyventojams. Savivalda galės dalyvauti tuo formatu, kuris bus teikiamas Seimui, tai yra regionų tarybose galės dalyvauti, kai bus planuojamos tos paslaugos ir teikiami siūlymai. Tai savivalda nebus eliminuojama iš šio proceso.

PIRMININKĖ. Ačiū, ministre. Klausia A. Sysas. Ruošiasi J. Džiugelis. Jo nematau, tai M. Adomėnas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas energetikos ministrui. Paskutinį kartą prieš porą savaitių aš jo klausiau dėl socialinio dialogo, kurį visokiais būdais bandoma apeiti Energetikos ministerijoje arba jai pavaldžiose įmonėse, nes ir premjeras šitą žodį šiandien turbūt jau ištarė Vyriausybės valandoje keturis ar penkis kartus. Jūs tada pasakėte, kad po pietų susitiksite su profesinėmis sąjungomis, tai aš labai norėčiau išgirsti, kokie rezultatai, nes aš žinau, kad procesas toliau vilkinamas, ypač įmonių vadovų. Naujieji metai čia pat, kolektyvinės sutarties nėra, viskas daroma, kad jos ir nebūtų. Tai būkite geras, paaiškinkite, dėl kokių nurodymų ar ko jūs susitarėte ir ką darote, kad tas procesas, apie kurį kalba Ministras Pirmininkas, realiai būtų vykdomas ir jūsų pavaldžiose įmonėse?

Ž. VAIČIŪNAS. Gerai, dėkoju už klausimą. Iš tiesų, kalbant apie tą susitikimą, kuris buvo, kurį minėjau praeitą kartą, tai jis įvyko. Užduotis duoda labai aiški – iki šių metų pabaigos turi būti nauja kolektyvinė sutartis. Iš esmės dialogas vyksta labai intensyviai. Šiandien kaip tik viceministrė lankosi Ignalinoje, kartu su profsąjunga tie pokalbiai toliau vyksta. Tikslas, kaip ir minėjau, kad iki metų pabaigos sutartis turi būti suderinta ir pasirašyta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia M. Adomėnas. Ruošiasi M. Majauskas.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Užsienio reikalų ministrui turėjau klausimą, bet atsisakau.

PIRMININKĖ. Atsisakote. Ačiū. M. Majauskas. Ruošiasi E. Gentvilas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Iš pradžių trumpą komentarą. Paprastai, kai nežino atsakymo ministras, tai sako, kad aš jums atsakysiu raštu. Ministras Pirmininkas, atsakydamas į G. Landsbergio klausimą, kas įgaliotas vadovauti deryboms ir kada jos vyksta, sako, kad atsakys raštu, tai aš suprantu, kad iš tikrųjų Ministras Pirmininkas nežino. Jeigu žino, tai galbūt galite vis dėlto patikslinti?

O klausimas būtų toks. Jūs sudarėte komisiją dėl viešojo sektoriaus atlyginimų didinimo iki 2025 metų ir kalbate, kad jeigu būtų staiga atšaukta 2019 metų mokesčių reforma, įvyktų chaosas. Bet mes žinome, kad neapmokestinamasis pajamų dydis yra didinamas ne tik 2019 metams, bet 2020 ir 2021 metams. 2020 metams bus netekimai 210 mln. valstybės biudžete, 2021 metams – 220 mln. netekimas. Mano klausimas, ar įgyvendindami užsibrėžtus tikslus didinti viešojo sektoriaus atlyginimus jūs svarstytumėte siūlymą švelninti neapmokestinamojo pajamų dydžio augimą ar galbūt jį atidėti? Kalbame apie 2020 ir 2021 metus. Ačiū.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Ačiū už klausimą, gerbiamas kolega. Tiesiog reformos, kurios yra planuojamos, kurioms yra pasirengiama iš esmės, atlieka ir įvairius poveikio ekonomikai vertinimus. Kalbant apie tas reformas, kurias mes pristatėme, šešias struktūrines reformas, taip pat ir jūsų paminėtas, buvo atliktas poveikio ekonomikai vertinimas. Cituojame, kad Vyriausybės reformų, ne mes patys tai darėme, supraskite teisingai, didžiausias santykinis efektas dėl bendrojo vidaus produkto bus pasiektas, reforma lems apie 2 % didesnę BVP lygį, arba daugiau negu 1,2 mlrd. eurų didesnę bendrojo vidaus produkto poveikį, lyginant su scenarijumi, jeigu nagrinėjamos reformos nebūtų vykdomos. 2019–2020 metų reformos vidutiniškai lems 0,3 procentinio punkto didesnę metinį augimą. Dėl šių reformų bus sukurta ir išsaugota beveik 26 tūkst. darbo vietų. Aš galėčiau pasakyti, kad šios reformos turi poveikio ekonomikai teigiamą įvertinimą, ir mes manome, kad biudžetą tikrai galėsime ir toliau sėkmingai rinkti ir taip pat finansuoti tas visas sritis, apie kurias mes kalbame kaip apie prioritetines.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia E. Gentvilas. Ruošiasi J. Olekas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas premjere, mes buvome kvietę jus į mūsų frakciją, jūsų sekretoriatas pasakė, kad negalėsite atvykti, šįryt atvykote mums netikėtai su finansų ministru. Tikrai jums abiem ačiū už tą netikėtą apsilankymą. Tačiau, be visų biudžeto dalykų, jūs šiandien atskleidėte, iš esmės jūs taip pasakėte, teisėtai išrinktos valdžios nuvertimo planą, kurį vykdo konservatoriai. Jūs sakėte, kad yra schematika, datos, faktai, ir aš iš principo tikiu, kad jūs visa tai turite. Tačiau man norisi sužinoti, ar jūs pats ten taip su savo patarėjų pagalba atradote tą planą, ar čia Lietuvos specialiosios tarnybos padėjo demaskuoti tą teisėtai išrinktos valdžios nuvertimo planą?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Taip, tikrai kyla tokių įtarimų ir mes kreipsimės, Vyriausybė kreipėsi ir į tarnybas, nes tai, kas daroma mūsų kolegų, tikrai atrodo, kad yra Kremliaus politikos vyk-

dymas, ir yra abejonių, ar tai nėra sąsajų su Rusijos specialiosiomis tarnybomis. Manau, kad mūsų specialiosios tarnybos į tai atsakys, tokias prielaidas galime daryti. O ta schematika yra viešojoje erdvėje, yra prieinama visiems, tai nėra slapta, tai yra dalinamasi, aš jums nedelsdamas ir persiųsiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia J. Olekas. E. Pupinis išėjo, tai D. Kreivys.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas premjere, mes dar birželio mėnesį pastebėjome, kad aplinkos ministras netinkamai vykdo pareigas ir tvarkosi aplinkos sektoriuje. Gaila, kad jums prireikė dar penkių mėnesių tai įvertinti. Jūs tada mūsų nepalaikėte, bet, man atrodo, galime sveikinti jūsų sprendimą. Bet išėjus ar jums taip nusprendus dėl aplinkos ministro, problemos ten nesibaigė. Aš priminsiu, kad buvau kreipęsis į aplinkos ministrą, o prieš pora savaitių į jus dėl to, kad yra sabotuojamas Vyriausybės nutarimas dėl medienos ilgalaikio pardavimo, ilgalaikių sutarčių sudarymo. Atsakymo nei iš ministro, nei iš jūsų dar negavau, galbūt šią dieną galėsite atsakyti. Ačiū už atsakymą.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas kolega, tiesiog bijau, kad mano paklausimas nebūtų vertinamas kaip spaudimas ministrui atsakyti jums į klausimus. Nespausiu ir atsakysiu tiesiogiai jau iš Vyriausybės kanceliarijos, kur tas nutarimas yra paklydęs.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia D. Kreivys. Ruošiasi G. Vaičekauskas.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Gerbiamas premjere, kreipiuosi į jus kaip į Ministrą Pirmininką ir kaip Vilniuje rinktą Seimo narį. Mes matome, kokia yra Vilniaus miesto sporto infrastruktūra, ji man panaši į tuos griuvėsius, stūksančius prie Akropolio. Iš 65 aikščių, esančių prie mokyklų, tik 10 yra tinkamos naudoti. Sporto mokyklos nepriima norinčių sportuoti vaikų. Negali sportuoti nei mėgėjai, nei veteranai. Plaukikai važiuoja į kitus miestus treniruotis, šiandien matome. Tragiškas incidentas įvyko manieže, kai mergaitei pataikė į galvą 6 kilogramų rutulys. Miesto savivaldybė, finansiškai remiama Vyriausybės, už 100 mln. eurų (čia yra 80 ir 20, 20 infrastruktūrai) statys stadioną, vadinamąjį nacionalinį stadioną, kuriame tilps vos 15 tūkst. žmonių.

PIRMININKĖ. Laikas, kolega.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Aš vakar kreipiausi į jus, kad iš tų pinigų galėtume pastatyti 59 objektus visame Vilniuje ir tai iš esmės išspręstų vilniečių problemas. Ar jūs nemanote, kad tai būtų tikslinga daryti Vilniuje?

PIRMININKĖ. Ačiū.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamas kolega, vakar tikrai gavau jūsų raštą, perskaičiau ir atsakysime, be abejo. Pirma tokia pastaba, kad Vilniuje yra statomas ne stadionas, o daugiafunkcinis centras. Matyt, suprantate mano atsakymo potekstę.

Kitas iš to išplaukiantis svarbus dalykas. Jūs suvokiate, kad pagal šią Europos Sąjungos finansinę perspektyvą sporto objektai tiesiogiai negali būti finansuojami. Tačiau tikrai aš, kaip vilnietis, kaip Respublikos pilietis, dar vis tikiu, kad Vilniuje pavyks tas projektas ir pagaliau bus pastatytas nacionalinis stadionas, nors yra tikrai įtempta situacija dėl terminų. Savivaldybės procesas užtruko, įvyko ir teisiniai tam tikri ginčai, ir teismo sprendimai, tačiau savivaldybė nuolat mus informuoja, kad terminai yra dar nepraleisti ir dar galima tą objektą įgyvendinti. Jeigu iškilų grėsmė, kad projektas bus neįgyvendintas arba gali būti, be abejo, mes darysime viską, kad tos lėšos, kurios yra numatytos, būtų panaudotos prasmingai būtent tam tikslui, ką jūs minėjote.

Tikrai džiaugiuosi, kad Vilniuje pavyko padaryti keletą tokių galbūt mažų darbų, tų *pilotinių* projektų. Mes kalbame apie dengtas futbolo aikštes. Jeigu jos pasiteisintų, tikrai būtų postūmis tą daryti visuose šalies miestuose, kad bent rajone po vieną būtų. Manau, kad pasiteisino ir aikštelių, mobilių sporto aikštelių, mikrorajonuose diegimas, ką darėme su Kultūros ir sporto departamentu. Taigi dabar svarbiausia, mano galva, pasiekti tą tikslą dėl nacionalinio stadiono ir suvaldyti rizikas. Jeigu būtų kitaip, tuos pinigus panaudoti tiems tikslams, kuriuos jūs paminėjote.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Paskutinis klausia G. Vaičekauskas.

G. VAIČEKASKAS (LSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas premjere, gal laikas žaisti kates ir peles. Gal galite pasakyti trijų naujų ministrų pavardes? Ačiū.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Tikrai pasakyčiau, bet, matote, dirba du ministrai iki pat galo ir šią dieną toliau eina pareigas. Vienas kažkodėl neatvyko (gal Kęstutis yra, pavėlavo?) dėl nežinomų

priežasčių, nėra Vyriausybės posėdyje. (*Balsai salėje*) Iki sėkmingo. Kol kas pavardžių negaliu pasakyti, nes yra dirbantys, veikiantys ministrai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Paskutinis liko J. Razma. Dar turime porą minučių. (*Balsai salėje*) Negaliu, laikas. Pradėjome porą minučių vėliau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamas premjere, vis dėlto čia labai užsitęsė diskusijos dėl galimų didesnių įplaukų į kitų metų biudžeto projektą, ir bus rezoliucija dar po pietų, galbūt ir jūs dalyvausite ir galėsite irgi išsakyti savo požiūrį. Ar nematote galimybių bent kokius nors dalinius sprendimus daryti dėl tos priimtose mokestinės pertvarkos, kad būtų galima šiek tiek padidinti įplaukas ir vieną kitą jautresnį biudžetinių poreikį išspręsti dar kitais metais? Tai galbūt pašalintų ir tas įtampas, kurios koncentruojasi visuomenėje nebūtinai pagal konservatorių sąmokslus, jūsų kažkokiose schemose matomus.

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Schemos ne mano, viešai prieinamos. Norėčiau atsakyti, kad iš tiesų, kalbant apie tvarkų ir biudžeto priėmimo, ir pasitikėjimo valstybe procesą, mums patiems nereikia jo griauti. Šiandien pateiktas biudžetas atitinka visus mūsų tarptautinius įsipareigojimus, pirmiausia – nacionalinius, yra subalansuotas, yra atliepiantis viso sektoriaus lūkesčius, ne tokius, kokius jie turi, tai irgi natūralu. Mes iš tiesų girdime, darome sprendimus. Matyt, antradienį, jeigu priiminėsime, bus pasiūlymų: kai kuriems bus pritarta, kai kurie bus atmesti (oi oi, nepasisekė).

Tą patį padarėme trečiadienį Vyriausybės posėdyje, kai išgirdome, radome būdų, pasitelkę derybas, su profesinėmis švietimo sąjungomis, kurios pasirašė kolektyvinę sutartį metais anksčiau, negu buvome įsipareigoję, pradėti ikimokyklinio ugdymo įstaigų darbuotojų darbo užmokesčio sulysinimą su pedagogais. Buvo skirta papildomų lėšų, ir kitais metais jos pasieks ikimokyklinio ugdymo įstaigas. Taip, dėl kiekvieno labai atsakingo, konstruktyvaus – bet kokio pasiūlymo man absoliučiai nėra skirtumo, ar kairė, ar dešinė tai siūlo, jeigu tikrai nustatomas ir nurodomas tvarus finansavimo šaltinis. Jeigu mes laikomės savo įsipareigojimų dėl finansinės atsakomybės ir drausmės, apie tai galima ir diskutuoti, ir priimti tokius sprendimus.

Ir dar, naudodamasis proga, noriu patikslinti ir atsakyti į klausimą, kurį uždavė jūsų frakcijos ir partijos pirmininkas. Streikuojantys mokytojai, jeigu kalbėtume apie Darbo kodeksą, dar nėra šiandien kreipęsi su prašymu pradėti kolektyvinės sutarties derybas. Todėl dėl to, kas numatyta Darbo kodekse, mes negalime skirti savo derybininkų, kalbant apie tą įstatymo raidę, kas yra numatyta Darbo kodekse, bet nepaisant to derybos nuolat vyksta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Paklausė visi norintys paklausti. (*Balsai salėje*) Na, deja, bet tiek, kiek buvo skirta laiko. Taip, iš tikrųjų atsiprašome. Sėkmės Vyriausybei darbe įrodant, kad iš tiesų dirbate atsakingai ir dėl žmonių. Ačiū, kad jūs esate. Sėkmės. Baigėme Vyriausybės valandą ir rytinį posėdį. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 241 STENOGRAMA

2018 m. gruodžio 6 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
I. DEGUTIENĖ, J. LIESYS ir I. ŠIAULIENĖ*

PIRMININKĖ (I. DEGUTIENĖ, TS-LKDF). Gerbiami kolegos, pradėdame gruodžio 6 dienos vakarinį plenarinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 82 Seimo nariai.

Popietinė yra opozicinių Lietuvos socialdemokratų partijos ir Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijų darbotvarkė.

Opozicinių Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos ir Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos darbotvarkė

Pirmas popietinis klausimas. Taip. A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke, aš norėčiau vis dėlto pasiaiškinti, ką mes darome su rytinio posėdžio klausimais, kad visiems būtų aišku. Jie yra pakibę, vienas išvis... tik vienas žmogus pasisakė. Tai arba mes aiškiai susitariame, kad svarstysime pirmadienį per neeilinę sesiją ar antradienį per eilinę, bet kad žinotume, kad nebūtų kada nors 18 ar 20 valandą... sugalvotume svarstyti tuos klausimus. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui, kolega, kad priminėte. Iš tikrųjų pagal Statutą yra opozicinė darbotvarkė ir mes nieko negalime dabar įterpti tol, kol nepasibaigs opozicinės darbotvarkės klausimai. Jeigu tai atitiks laiką pagal numatytą ir balsuotą Seimo darbotvarkės laiką, tai tada posėdis bus arba pratęstas, arba pasibaigęs. Taigi tie klausimai iš rytinės darbotvarkės gali būti tik po opozicinės darbotvarkės.

Gerbiamas K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aš tik noriu atkreipti dėmesį, kad rytinėje darbotvarkėje yra klausimas – Mokesčių už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimo projektas, ir yra surinkti 47 parašai. Lygiai taip pat yra ir opozicijos pasirašiusių daug narių. Yra tiesiog prašymas pagal galimybę irgi įtraukti.

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, galiu tą patį pakartoti. Nepaisant to, kad yra 47 ar daugiau parašų, opozicinę darbotvarkę sudaro opozicinių frakcijų seniūnai. Ir mes, Seimas, negalime jo koreguoti, taip yra Statute, todėl šitas klausimas bus po to, kai baigsime opozicijos klausimus pagal darbotvarkę.

15.04 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl 2019 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų projekto ir kritinės padėties Lietuvos viešajame sektoriuje“ projektas Nr. XIIIIP-2940 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

O dabar kviečiu G. Landsbergį pateikti Seimo rezoliucijos „Dėl 2019 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų projekto ir kritinės padėties Lietuvos viešajame sektoriuje“ projektą Nr. XIIIIP-2940.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Išties nepaprastai džiaugiuosi turėdamas progą iš trečio karto pristatyti konservatorių parengtą rezoliuciją dėl kritinės padėties viešajame sektoriuje.

Keletas žodžių apskritai, kaip ta rezoliucija gimė. Įdomiausia yra tai, kad rezoliucija gimė gerokai prieš streikus, prieš mokytojų nepasitenkinimą, išneštas sofas, atleistus ministrus ir visą tą suirutę, kuri dabar valstybėje vyksta.

Žinau, kad pasigirdo kaltinimų, kad konservatoriai yra Kremliaus agentai. Išties priimame tą su dideliu optimizmu. Iš tikrųjų labai smagiai skamba iš kolegų, kurie patys turi šiokių tokių iššūkių su Kremliumi, bet tebūnie.

Iš tikrųjų problemos yra rimtos ir jos matyti seniai. Kai buvo pristatyta mokesčių pertvarka, kuri, planuojama, iš kitų metų biudžeto išbrauks daugiau negu 300 mln. eurų, ministras džiaugdamasis pasakė, kad jisai milijonui žmonių padovanos 1 mlrd. eurų. Ne savo pinigų padovanos. Kolegos, atrodė, kad tai skambėjo kaip utopija, prasideda nauja era.

Jau tuomet kėlėme klausimą, mieli kolegos, ar tikrai išmintingai elgiatės, ar tikrai žinote, ką darote? Įdomiausia, kad nebuvo vieni. Šiandien kai kurie balsai yra pritilę ir aš žinau, kad buvęs premjeras A. Butkevičius buvo vienas iš garsiausiai kalbančių, prieštaraujančių Seimo narių būtent šiai mokesčių pertvarkai. Labai apgailestauju, kad jis, kaip aš suprantu, dėl sveikatos sutrikimų negali būti šiandien čia su mumis ir pasisakyti, ir išsakyti savo nuomonę, kurią jisai sakė tuomet, kai buvo diskutuojama apie mokesčių pertvarką. Jisai sakė: kiekviena mokesčių pertvarka turi būti pristatoma drauge su biudžetu, nes tik tokiu atveju mes matysime visą vaizdą. Tai nebuvo padaryta.

Akivaizdu, kad didžioji problema šiandien yra ne padalinti 1 mlrd. eurų milijonui žmonių, tai nėra šiandien didysis Lietuvos iššūkis. Didysis Lietuvos iššūkis šiandien yra prismaugtas, ba-daujantis viešasis sektorius, ir tai matyti plika akimi.

A. Kubilius, kuris kalbės, neabejoju, vėliau, turėjo fantastišką lentelę, kurią jisai galėtų irgi jums kiekvienam parodyti, kaip augo vidutinis atlyginimas Lietuvoje privačiame sektoriuje ir kaip kreivė skiriasi nuo to atlyginimo, kurį gauna mokytojai. Kreivės pradėjo skirtis 2008 metais ir dabar situacija yra dramatiška. Tai reiškia (skėsčioti rankomis galėsite šiek tiek vėliau, kai turėsite progą pasisakyti), kad situacija yra dramatiška – mokytojų atlyginimai atsilieka nuo vidutinio šalies atlyginimo.

Ką tai reiškia? Kaip jaučiasi mokytojas šiandien? Jis jaučiasi taip, kad jo atlyginimas ne tik kad nepasiveja infliacijos – jis atsilieka nuo to, kurį galima uždirbti privačiame sektoriuje. Skurdo jausmas ir išginė mokytojus į gatves. Skurdo jausmas privertė mokytojus užimti ministeriją ir skurdo jausmas telkia visą viešąjį sektorių šį sekmadienį dalyvauti renginyje, kuris iš tikrųjų sukels didžiules mases žmonių.

Buvo atkreiptas dėmesys, kad, kolegos, gerbiamieji, susitelkime, ieškokime sprendimų, kaip šitą situaciją būtų galima spręsti, bet tuomet buvome neišklausyti. Tikimės, kad paskutinis šansas yra dar šiandien. Dėl to mes kreipiamės šia rezoliucija į gerbiamą ir mielą Seimą, nors Seimo Pirmininkas, aš tikiuosi, dar neišbraukė šito žodžio iš Lietuvos kalbos žodyno, sakydami susiprotėkite, atsikvošėkite, mielieji. Iš tikrųjų problema yra didelė ir jos sprendimo reikia jau šiandien.

Mes siūlome labai aiškiai susitarti dėl to, ką mes norime pasiekti. Mes visi, neabejoju, ar kai-rėje, ar dešinėje, norime pasiekti vieną dalyką – kad viešojo sektoriaus atlyginimai pasiektų ne tik šalies vidurkį, bet turėtų aiškų ir tvarų kelią pirmyn, kad galų gale Lietuva pasiektų tas valstybes, į kurių bendruomenę mes įstojome šiemet. Aš kalbu apie EBPO valstybių grupę. Ir tai įmanoma pasiekti, tai įmanoma padaryti, jeigu mes atliktume keletą žingsnių, kurie, aš suprantu, skamba baugiai.

Aš suprantu, kad skamba baugiai, kai mes kalbame apie moratoriumą, arba mokesčių politikos sustabdymą, mokesčių reformos sustabdymą. Bet mes kalbame tik apie vieną dalį. Mes kalbame tik apie tą dalį, kuri kalba apie neapmokestinamąjį pajamų dydį, kuris buvo išplėstas į papildomus mokesčius. Toks sustabdymas, grąžinimas atgal į pradinę situaciją, pradinę stadiją, į kitų metų biudžetą grąžintų 300 ar netgi daugiau milijonų eurų. Visi, kuriems šiandien svarbus viešasis sektorius, tie, kurie einate derėtis su mokytojais, tie, kurie kalbėsute su medikais, tie, kurie kalbatės su ugniagesiais, tie, kurie kalbatės su bibliotekų darbuotojais ir visais kitais, turėtumėte tvirtą ir aiškų užnugarį, apie ką kalbėti. Aš (...) žinau, kad politikai, kurie bus anksčiau ar vėliau... Premjeras sakė, kad vyksta derybos, aš manau, kad jis apsiriko arba buvo neteisingai informuo-

tas, mano žiniomis, jokių derybų nevyksta. Derybos vykti negali dėl to, kad nė vienas derybininkas, neturėdamas pinigų už savo nugaros, negali derėtis su jokiais profesinėms sąjungomis, nes nėra ką joms pažadėti. Pažadėti gali tik premjeras arba finansų ministras, kuris be premjero, deja, irgi nieko negali padaryti.

Taigi, kolegos, palaikydami mūsų rezoliuciją, pradėdami diskusiją dėl pinigų gražinimo į biudžetą, mes iš tikrųjų bendrai visam Seimui suteiktume galimybę sustabdyti tai, kas prasidėjo šiandien, su realiu pažadu žmonėms, kurie ruošiasi išeiti į gatves, kad, mielieji, mes turime galimybes garantuoti jums tvarų ir aiškų atlyginimų augimą ne tik kitiems metams, bet ir metams į priekį. Tai būtų tikrai labai stipri žinia, dėl kurios, aš manau, laimėtojų visi. Dėl to aš labai kviečiu įsiklausyti. Aš suprantu, kad turbūt jūsų balsų nelaimėsiu, tai yra aišku, bet tikiuosi, kad galiu laimėti jūsų minčių ir jūsų supratimo, kad jūsų diskusijoje atsirastų mintis, kad galimybė yra, nepasikliauti vien tik tais, kurie sako, kad nieko negalima padaryti, nepasikliauti tais, kurie sako, kad čia yra kokios nors suirutė. Ne, taip nėra.

Deja, jūs šiandien esate finansų ministro, galbūt premjero įvaryti į kampą, nepalikti jums jokie instrumentai, kurie padėtų situaciją spręsti iš esmės. Mes siūlome išeitį iš šios situacijos, išeitį jums, kaip politikams, išeitį profesinėms sąjungoms, kurios atstovauja savo žmonėms iš savo sąjungų, išeitį mokytojams, kad jie galų gale galėtų drąsiai ir aiškiai pasitraukti iš ministerijos žinodami, kad jų laukia šviesi, aiški ir tvari ateitis. Ačiū, mieli kolegos!

PIRMININKĖ. Dėkui, jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmasis – M. Majauskas.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Aš norėjau paprašyti, kad kai registravomės, neveikė mano kortelė. Prašau įskaityti. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Gerai. M. Majauskas klausia.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, aš norėjau paklausti. Kodėl vis dėlto valstiečiai, valdančiosios daugumos atstovai, balsuoja už šį biudžetą? Puikiai supranta ir girdi, jog priėmus mokesčių reformą mažėja galimybės finansuoti viešąjį sektorių, mažėja galimybės tinkamai finansuoti savivaldybes, mažėja galimybės įgyvendinti regionų politiką, o atvirkesčiai – skatinamas privatus sektorius, kuris paprastai turi reikšmingas pozicijas būtent didmiesčiuose? Kodėl valdančiosios daugumos Seimo nariai, suprasdami ir atstovaudami kairiajai ideologijai, vis dėlto balsuoja už biudžetą, kuris mažina mokesčius, mažina viešąjį sektorių, skatina privatų sektorių ir toliau skatina urbanizaciją?

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Turbūt reikia atskirti keletą dalykų. Pirmas dalykas yra finansų ministras, kuris, nuoširdžiai kalbant, galėtų būti bet kurios Liberalų partijos ne tik narys, bet, ko gero, ir vadovas. Turbūt mes nesame turėję finansų ministro, kuris geriau atstovautų liberaliajai ideologijai. Aš nieko prieš neturiu, aš suprantu, kiekvienas mes esame tam tikros ideologijos atstovas. Štai finansų ministras, kalbėdamas apie mažą valstybę, apie mažą biudžetą, apie papildomą paramą ir pagalbą verslui, iš esmės yra puikus, klasikinis ideologinis liberalas. Jį mes suprantame.

Dabar visiškai kitas klausimas yra dėl frakcijos, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos, kuri nuolat kartoja, kad atstovauja centro kairei. Aš suprantu, kad tai turėtų kelti visiškai šizofreniškus jausmus, absoliučiai priešingus dalykus kalbėti ir už priešingus dalykus balsuoti. (*Balsai salėje*) Tikrai turbūt yra labai sudėtinga. Bet aš manau, kad tai yra įkvėpta nuolatinės kovos būklės – mes privalome kovoti, tik tokiu būdu mes būsime matomi. Aš manau, kad tai yra didžioji problema.

PIRMININKĖ. Kolega, jūs labai ilgai kalbate. Laikas atsakyti.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Aš tik pabaigsiu paskutinę mintį. Aš manau, kolegos, yra proga nustoti kovoti, nustoti kovoti ir išgirsti vieniems kitus. Iš tikrųjų šiandien galime susitelkę atrasti sprendimus, kurių reikia visuomenei, tiek mokytojams, tiek kitoms grupėms, aš tą sakau labai nuoširdžiai.

PIRMININKĖ. Klausia G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Iš principo, svarstant bazinį dydį, visai neseniai, rytinio posėdžio metu Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas mūsų siūlymus padidinti bazinį dydį išvadino tam tikru finansiniu populizmu. Dabar, matant tą situaciją, kai valdantieji nenorėjo tartis tuomet, kai buvo daroma mokesčių reforma, mažinamos biudžeto pajamos ateinantiems trejiems metams,

dabar Ministras Pirmininkas siūlo susitarimą, kaip čia viešojo sektoriaus atlyginimus išspręsti būtent 2020–2025 metais. Ar nebūtų tai laikytina iš principo finansiniu populizmu, kai jau pinigų ištaškei, o tada bandoma kažkaip tą problemą spręsti, iš principo spręsti tada, kai jau bus, ko gero, kita valdžia? Ar tai nebūtų, jūsų nuomone, tiesiog taip, nesitikime laimėti rinkimų, tai jūs problemas išspręskite jau po to, kai ateisite, kai mūsų nebebus?

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas ištis yra labai keblioje situacijoje. Žmogus, balsavęs prieš mokesčių pertvarką, pasisakęs prieš ją visais būdais, kovojęs prieš ją, ir vyko tai, ko gero, ideologiškai, vis dėlto turi pripažinti pralaimėjimą, kad jisai, būdamas daugiau centristinių pažiūrų, pralaimėjo liberaliam finansų ministrui. Deja, taip atsitinka politikoje ir po to tenka tiesiog suktis iš padėties organizuojant apkaltas ir rengiant įvairias komisijas Seime. Ką padarysi, čia tebūnie jau žmogaus asmeninė drama, kurią jis aprašys memuaruose, tikrai tuo galima neabejoti.

Dabar bėda yra dėl susitarimų po 2020 metų. Mielai kolegos, tai yra antikonstitucinis veiksmas. Konstitucinis Teismas yra išaiškinęs, kad valdžia, einamoji valdžia, negali priimti nurodymų kitai valdžiai, kuri bus po 2020 metų, arba jie bus niekada neįpareigojantys. Vienintelis būdas yra susitarti šiandien dėl šio biudžeto ir tęstiniu būdu pereiti per 2020 metus. Tai reiškia, kad mes galime susitarti dėl 2018, dėl 2019, 2020, 2021, 2022 metų, kaip pavyzdys. Mes negalime susitarti dėl 2020–2025 metų. Todėl aš manau, kad tai yra tikrasis populizmas, tai yra problemos nukėlimas į ateitį ir, tiesą sakant, premjero pastangos yra nenuoširdžios ir siekiančios paprasčiausiai išvengti tikros diskusijos ir tikrų derybų su profsąjungomis, kurios kelia reikalavimus.

PIRMININKĖ. M. Navickienė. Nematau. E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas pranešėju, iš tiesų čia jau, žiūriu, prasidėjo sąmokslų teorijos. Ar neapkaltins mūsų ir už šitą dokumentą kaip dėl vieno iš perversmo fragmentų? Ką jūs galėtumėte į tai pasakyti, nes, kaip matyti, jau Vyriausybė ieško kažkokių priešų ir stengiasi rodyti, kad ne ji nesprendžia problemų, o čia jau vos ne Maskvos ranka. Ačiū.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Žiūrėkite, visi mes turime vieną ligotos vaizduotės žmogų, kuris dažnai švaistosi įvairiausiais kaltinimais, šneka per šoninį mikrofoną įvairiausius kludiesius ir taip toliau, aš pirštais nebadysiu. Vienintelis yra įdomus dalykas, kad tas žmogus sugeba užkrėsti kitus. Yra sunku suvokti, kad premjeras užsikrečia tuo tikroju *gražulizmu* ir pradeda kalbėti tuos pačius dalykus, į kuriuos mes dažniausiai žiūrime su šypsena. Aš tikiuosi, kad tai toli neplis. Tiesą sakant, aš norėčiau dar priminti. Geru žodžiu paminėjau premjerą A. Butkevičių, jis prieš savo premjero karjeros pabaigą taip pat visur matė sąmokslą, jis sakė, kad valstybėje gresia pučas, kurį organizuoja STT agentai. Jis kalbėjo, kad jam išvažiavus atostogų prieš jį rengiamas maištas ir įvairūs kiti dalykai. Žinome, karjera baigėsi. Tai gresia ir kitiems pučą įžvelgiantiems ir matantiems premjerams.

PIRMININKĖ. N. Puteikis. Nėra. E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas ar mielas kolega.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Mielas tinka.

E. GENTVILAS (LSF). Aš irgi nenoriu ištrinti to žodžio „mielas“ kolega. Daug kur galima su tikti ir nereikia manyti, kad liberalai džiūgauja dėl tos, vadinkime, liberalios mokesčių reformos, mes ten matome daug problemų. Bet tiek to, žvilgsnis į ateitį.

Galima kalbėti apie ilgalaikes pasekmes, kurias jūs gražiai dėliojate, bet trumpalaikės pasekmės. Priėmus jūsų teikiamą rezoliuciją, neišvengiamai atidedamas biudžeto tvirtinimas kitų metų sausį, o gal ir vasarį, gyvename pagal 1/12. Kaip jūs atsakytumėte į tą argumentą, kad finansuojant 1/12 kitais metais nuo šių metų sumos Vyriausioji rinkimų komisija gauna sumažintas pinigų dozes ir tikrai nesugeba organizuoti bent jau savivaldybių rinkimų? Kaip jūs žiūrite į tą grėsmę, kurią neišvengiamai sukeltų jūsų rezoliucijos priėmimas?

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Mielas Eugenijau, iš tikrųjų rezoliucijos priėmimas savaime nesukelia šitų pasekmių, nes rezoliucija nėra įpareigojantis dokumentas. Tai yra politinės nuostatos išsakyimas. Mes šiandien pasiūlymą teikėme anksčiau. Rytinio posėdžio metu, kai buvo balsuojama dėl biudžeto priėmimo datos, mes pasiūlėme tai padaryti savaitę vėliau. Mano asmeniniu įsitikinimu, savaitės užtektų atsakingoms ir rimtoms deryboms su profesinėmis sąjungomis, kurios

dabar kelia reikalavimus. Per tą savaitę būtų galima suderėti, atsakyti į esminius klausimus, pataisyti biudžetą ir jau pataisytą biudžetą priimti šiais metais, kad mes nepereitume į 1/12 režimą. Jeigu neišeitų 18 dieną, tai, kolegos, yra dar 12 dienų. (*Balsai salėje*)

Aš žinau, šventės, aš suprantu, bet šiandien gerbiamas E. Jovaiša pasakė, gali būti, kad mokytojai šventes sutiks mokykloje, atsiprašau, ne mokykloje, ministerijoje. Tai reiškia, kad mes galėtume sutikti Seime lygiai taip pat ramiai taisydami biudžetą, priimdami svarbiausias pataisas. Kolegos, tikrai nieko neatsitiktų, jeigu mes čia ir šventinėmis dienomis dirbtume, ir rastume atsakymus į tuos klausimus, kuriuos šiandien kelia mokytojai. Tai nebūtų tragedija. Taip, aš lygiai taip pat, kaip ir visi, ir lygiai taip pat pritardamas jums, nemanau, kad mums reikėtų pereiti į 1/12 režimą. Bet tai yra šiandien Vyriausybės rankose. Jeigu Vyriausybė rastų savyje stiprybės ir jėgų susiderėti, atkreipti dėmesį į tuos žmones, kurie kelia klausimus, aš manau, kad ta problema nekiltų.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia R. J. Dagys. Nėra. Tada A. Kubilius. Ai, yra. O kur tavo kortelė? Kortelės nėra įdėtos. R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, ar jums neatrodo, kad stinga tam tikros valios išvis kompleksiskai spręsti visą šią problemą, nes yra ir mokytojų reikalai, ir daugelio kitų sričių. Ir tikrai gal ir politinės partijos galėtų susitarti dėl tokios perspektyvos, kaip mes sprendžiame viso viešojo sektoriaus – socialinių darbuotojų, kultūros darbuotojų, kad tikrai būtų galima pasiekti sutarimą, kad mūsų žmonės jaustų stabilumą artimiausiu laikotarpiu, nes traukiant po vieną problemą sprendžiama, bet lieka neišspręstų dalykų. Turbūt turėtume atsakingai žiūrėti. Matyt, galėtų būti toks partijų susitarimas?

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Gerbiamas Rimai, visiškai pritariu. Bet čia esminis dalykas yra tas, kad klausimas, kiek yra svarbus viešasis sektorius, atsiremia į vieną svarbiausių ideologinių klausimų: kokios, kokio dydžio valstybės mes norime? Šiandien jau centro dešinėsios partijos sako, kad mes suprantame, kad valstybė turi būti didesnė, ji turi turėti galimybę užtikrinti geresnį švietimą, geresnį aukštąjį mokslą ir tam reikia pinigų, o tuo tarpu valstiečių valdoma Vyriausybė šiandien yra ultraliberali, ji sako: žiūrėkite, maža valstybė yra mūsų ateitis.

Akivaizdu, kad tai yra tiesiog atskiri poliai, visiškai kategoriškai priešingos ideologijos. Ir aš bijau, kad surasti kokį nors kompromisą gali būti labai sudėtinga. Galbūt atsirastų politinės valios, ir aš žinau, kad yra žmonių, kurie norėtų jos ieškoti, bet, kolegos, tai turi būti geros valios parodymas. Kol kas mes matome užimtas atskiras stovyklas ir daugiau opozicijos apšaudymą negu bendrų taškų ieškojimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolega. Dabar aš noriu priminti, kad po rezoliucijos pateikimo – diskusija. Viskas, jūs galite eiti. Prašom. V. Bakas.

V. BAKAS (LVŽSF). Gerbiama pirmininke, jūs tikrai viena išmintingiausių Seimo posėdžių vedėjų, bet objektyviai pasižiūrėkime. Tokia svarbi rezoliucija tikrai visiems Lietuvos žmonėms, ir pozicijai net neleisti užduoti nė vieno klausimo?! Aš tikrai norėčiau įsigilinti į šitą rezoliuciją. Gal galima paklausti nors vieną klausimą?

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, gerbiamas Bakai, aš iš eilės, kaip buvote užsirašę, visiems ir suteikiau žodį. Deja, taip išėjo, kad jūsų klausimai yra pabaigoje.

V. BAKAS (LVŽSF). Tai gal bent pagal frakcijas po vieną klausimą? Nė vieno negalime užduoti klausimo?

PIRMININKĖ. Ne, ne, gerbiamas kolega.

V. BAKAS (LVŽSF). Tai kaip balsuoti dabar?

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, ačiū už komplimentus, bet aš galiu pasakyti, kad pagal Statutą, esant rezoliucijai, Seimo nutarimui, įstatymo pateikimui, klausimai užduodami eilės tvarka. Tik Vyriausybės valandos metu yra užduodama pagal frakcijų skaičių ir pagal jų dydį. Arba sutariame – tik opozicija. Taigi šiuo atveju jokio Statuto pažeidimo nėra, o jūs gal galite dalyvauti diskusijoje, bet irgi esate užsirašę, tai gal ir užteks laiko. Jeigu frakcijos vardu, labai prašau. (*Balsai salėje*) Ir dabar susitariame, kiek laiko skiriame diskusijai. Kokių yra siūlymų, kiek laiko skiriame diskusijai? (*Balsai salėje*) Negirdžiu siūlymų. Yra užsirašę diskutuoti septyni Seimo nariai. (*Balsai salėje*) Septynis dauginame iš penkių – 35 minutės. Tinka? Vieni sako taip, kiti ne, tai gal tada balsuojame. Siūlymas yra 35 minutės, balsuojate už, kitas siūlymas – 15 minučių, balsuojate prieš. Alternatyvus balsavimas.

Užsiregistravo 111 Seimo narių: už – 46, prieš – 65. Diskusijai skirta 15 minučių.

Frakcijos vardu kalbės V. Bakas. (*Balsas salėje: „Aš – taip pat!“*) Neužrašyta.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerbiamoji pirmininke, aš sakiau, kad jūs išmintinga ir rasite būdą. Bet tikrai aš sutinku, kad keliami labai svarbūs klausimai ir abejingai nė vienas negali žiūrėti į mūsų mokytojų poziciją, abejingai žiūrėti į viešojo sektoriaus problemas taip pat negalime.

Aš tiesiog naudodamasis proga noriu kaip nors improvizuoti pasitarti. Pirma, tai, kas dabar yra siūloma, – atidėti biudžetą, atidėti visas reformas, reikštų ką? Reikštų didžiulį chaosą valstybėje, reikštų tai, kad mes atimtume viltį iš žmonių, apie milijono žmonių, kurie tikisi geresnės savo vaikų ateities, kurie tikisi solidesnių pensijų. Jūs manote, kad jeigu mes sustabdysime šitą biudžetą, žmonės dar lauks, kol mes čia aiškinsimės?

Kitas klausimas. Aš suprasčiau, jeigu jūs būtumėte, tarkime, šiuo atveju Tėvynės sąjunga Seimo naujokai, na, kaip Valstiečių partija: staiga buvote kur nors Laplandijoje ir po dešimties metų pamatėte, kaip viskas blogai Lietuvoje, taip? Bet, kolegos, viešojo sektoriaus degradacija yra ilgametės politikos pasekmė. Aš šiek tiek papasakosiu apie tai, kaip ponas A. Kubilius girdėjo socialinį dialogą, nes tuo metu organizavome visų pareigūnų akciją.

Papasakosiu tikrą istoriją apie derybas, apie derybas su ponu A. Kubiliumi. Bet kol kas palaukime, aš noriu pono Gabrieliaus, tikrai mes darėme tyrimą, opozicija... Dirbome labai konstruktyviai, bet tie žmonės, kurie rašo tokias rezoliucijas, kokia yra jų sveikata, kokia yra sveikata apskirtai, apie ką jie mąsto? Pagal teisėkūros principus mes turime įvertinti riziką viešojo saugumo požiūriu, ekonomikos požiūriu, kokią reikšmę, įtaką padarytų štai šita rezoliucija, kurią mes šiandien priimtume? Išėitų ne tūkstančiai, dešimtys tūkstančių į gatves. Jūs turite smegenų teikdami tokią rezoliuciją balsuoti Seimui? Ir dar svarstymas, ir priėmimas tą pačią dieną! Aš prašiau, ponas... Iš tikrųjų, jeigu dėl šitos rezoliucijos būtų nubalsuota, aš prašyčiau, kad NSGK būtų pagrindinis komitetas, nes tai išbalansuotų visą valstybę. Jūs mąstykite, ką darote. Mes galime politikuoti, bet truputį mąstom galva!

Dabar apie socialinį... (*Balsai salėje*) Neprivaloma. Tai mes labai rimtai žiūrime į jūsų rezoliucijas. Yra raginama stabdyti. Jeigu nestabdys Vyriausybė, jūs raginsite eiti į gatves. Aš ir sakau, ar mąstome galva siūlydami tokias rezoliucijas, kai Lietuvoje yra viena didžiausių socialinių atskirčių ir vienas didžiausių skurdas Europos Sąjungoje.

O dabar apie tai, kaip... (*Balsas salėje*) Leiskite man pabaigti, pone Gabrieliau. Aš juk nešūkavau iš vietos, aš gerbiu...

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, būkite malonūs!

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerai. Dabar apie socialinį dialogą. 2007 metų pabaiga, 2008 metų pradžia. Ponas A. Kubilius rėžia taip tiek kariuomenei, tiek teisėsaugai, kiek nerėžia nė viena Baltijos šalis. Aš atėjau kaip profesinės sąjungos pirmininkas po to, kai surengėme basų pareigūnų akciją, nes niekas negirdėjo. Dabar premjeras, ministrė ateina šeštadienį su tortu, kalbasi su žmonėmis, sėdi naktį žmonės. Tais laikais buvo tokia arogancija valdžios, kad pas ministrą pakliūti... Kai atvažiuo tūkstantis pareigūnų į mitingą, ministras taip ir neišėjo. Jūsų Vyriausybės ministras. Ponas A. Kubilius išėjo tada, kai mes nusiavėme batus. Aš pono A. Kubiliaus prašiau pats kaip vadovas. Sakau: pone Kubiliau, mes suprantame – krizė, mes suprantame, bet duokite šviesą tunelio gale, priimkite įstatymus, kurie leis reformuoti viešąjį sektorių, – Valstybės tarnybos įstatymą, statutą. Ką nors duokite žmonėms, kad neitų į gatvę. Nusipjauti buvo ponui A. Kubiliui.

Dabar pasakysiu, kaip atrodė... Aš tuo metu nežinojau, kas vyko galingiesiems, ponas D. Mockus su savo „MG Baltic“... 2008–2012 metų laikotarpis tai buvo „MG Baltic“ klestėjimo laikotarpis, tuo pat metu, kai A. Kubilius veržė visiems kaklus, diržus, buvo atiduodamos ištiesos valstybės įmonės tam, kad galėtų šeimininkauti oligarchai ir koncernai. Taip. Mes tą atskleidėme parlamentinio tyrimo metu. Jūs čia kalbate apie prorusiškumą, pone Kubiliau. J. Tamulis, kuris atstovauja „Rosatomui“ ir to neslepia, pas jus koja duris atidarinėjo. Apie ką jūs šnekate? (*Šūksniai, plojimai*) Apie ką jūs šnekate? (*Plojimai*) Aš tiesiog norėjau pasakyti, kaip atrodė krizė, ir aš galvoju, kad šita krizė... Aš nesu finansininkas, bet šitą krizę sukėlė korumpuoti politikai ir oligarchai. Dėl to žmonės iki šiol negali atsigausti nuo jos. Jums pasisekė tik dėl to, kad mes turime bestuburę prokuratūrą, kuri nesiima tirti nusikaltimų, nesiima ir dabar. Jums dėl to sekasi. Normalioje šalyje,

pavyzdžiui, Rumunijoje buvo tokių pavyzdžių, tūkstančiai žmonių išėjo į gatves dėl korumpuotos valdžios. Lietuvoje išeina velniai žino dėl ko. Dėl to, kad papolitikuotų, kad jus vėl iš naujo gražintų į valdžią. Apsaugok, Viešpatie, nuo tokios valdžios Lietuvą.

Aš sutinku, kad valstiečiai galbūt daro klaidų iš nepatyrimo, bet kaip jie elgėsi... Aš nesakau, kad visi konservatoriai, bet dalis jūsų žmonių yra cinikai, yra tokie cinikai, kad aš nelinkėčiau net iš toli pajauti dabartiniams mokytojams. Tai, ką šiandien srebiamė, ką šiandien mokytojai daro, tai yra, pone Kubiliau, jūsų vadybos pasekmės. Ir apie tai dar rašys vadovėliai. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. A. Kubilius. Prašau. Frakcijos vardu.

Dėl vedimo tvarkos – gerbiamas B. Matelis. (*Balsai salėje*)

B. MATELIS (*MSNG*). Aš norėčiau dėl vedimo tvarkos trumpą repliką. Čia prieš tai gerbiamas kolega P. Gražulis sakė, kad nori kalbėti frakcijos vardu, tai noriu pasakyti, kad jis nėra nei prašęs, nei gavęs leidimo kalbėti Mišrios grupės...

PIRMININKĖ. Supratome. (*Balsai salėje*) Prašau. A. Kubilius – frakcijos vardu.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš poną V. Baką laikiau ir laikau rimtu politiku, bet tą sunku darosi daryti. Galima čia šnekėti ką nori, galima sąžinės jokios neturėti ir kalbėti visiškų niekus, aš į tai nereaguosiu, ir kaip J. Tamulis ten duris atidarinėjo, – na, nemeluokite tiesiog, pone Bakai. Jūs galite paklausti savo pono R. Karbauskio, kaip jis dirbo „Rosatomui“ referendume, ką už tai po to gavo ir taip toliau, bet ne apie tai kalbame.

Grįžkime prie realybės. Politikuoti čia galime kiek norime, bet šiandien yra mokytojai, kurie streikuoja ketvirtą savaitę ir kurie neturi ir nemato jokios perspektyvos, kurie išgirdę jūsų kalbas supranta, kad tos perspektyvos nematys dar dvejus metus, nes jums tai nerūpi. Jūs pats labai gražiai kalbėjote, kaip jūs protestavote krizės laikotarpiu, ne 2007–2008 metais, o iš 2008 į 2009 metus. Taip, protestavote ir jūs turėtumėte suprasti, ką reiškia tiems žmonėms, kurie išeina protestuoti.

Tada buvo krizė, jūs tą kažkaip užmirštate. Pasaulinė krizė. Dabar štai ponas S. Jakeliūnas tiria, užuot tyręs, ką toliau daryti, jis tiria, kas buvo prieš dešimt metų. Gerai, tirkite. Gerai. Neturite ką daugiau veikti? Mokytojai protestuoja – jūs tiriote dešimtmečio praeitį. Na, toks požiūris jūsų. Aš neturiu ką daug pasakyti, aš neturiu jokios vilties, kad jūs pakeisite savo požiūrį, bet mokytojai protestuoja ir protestuoja todėl, kad jūs padarėte sprendimus šių metų birželį, jūs patvirtinote mokesčių reformą, jūs paėmėte iš kitų metų biudžeto 300 mln. eurų visiškai nepagalvoję, kaip tą skylę padengti. Mes tada jus raginame: pasižiūrėkite, pasižiūrėkite į skaičius, paprašykite, kad jums suplanuotų biudžetą. Ne, jūs arogantiškai pervarėte tą mokesčių reformą, o dabar sakote – A. Kubilius dėl jos kaltas.

Galite tą kartoti kiek norite, A. Kubilius kaltas nuo prigimimo, manęs tai visai nestebina, bet ar jūs įsivaizduojate, kad tai dar veikia žmones? Gal dar liko kokie keli rinkėjai, kurie tuo tiki, bet mokytojai tuo nebetiki, ir kai jie girdi tokias kalbas, jie dar labiau netiki. Kai čia jau premjeras aiškina, kad konservatoriai yra Kremliaus agentai ir sukėlė krizę, kai aš matau, kad krizė, mano įsitikinimu, kilo dėl premjero veiksmų, pats premjeras ir jūs patys taip balsuodami esate patys didžiausi savo priešai, tai aš pradedu galvoti, negi jūs esate mūsų ar galbūt Kremliaus agentai? Aš tuo netikiu – nes jūs sukėlėte savo krizę.

Gerbiamieji, gal grįžkime prie rimtesnių dalykų. Mes siūlome paprastą dalyką. Mes siūlome jums pagaliau atsitokėti, pasižiūrėti patiems į veidrodį, pasižiūrėti, ką jūs čia pridirbote, spustelėti stabdį, sustabdyti mokesčių reformą bent metams, taip atsiras 300 mln., kurie leis išspręsti ir mokytojų problemą, ir gydytojų, ir kultūros darbuotojų, kurių atlyginimai taip pat yra visiškai menki, o per tuos metus bus galima labai racionaliai, jums jau gal pasimokius iš savo klaidų, tartis dėl to, kaip nepalikti biudžeto tokios skylės, nes ta skylė... Čia štai ponas S. Jakeliūnas kalba, kiek kainavo krizė ir kiek daug mokame dabar palūkanų. Tai tuos skaičius jūs palyginkite su tuo, kiek jūs dabar paimate savo sprendimais iš būsimųjų trejų metų biudžeto.

Noriu priminti, kad yra... Net jūs patys gal nežinote, kokie ten skaičiai, ir mums sunku susigaudyti, nežinau, kas gali juos pasakyti, bet vienas iš variantų, kad jūs per trejus metus paimsime 1 mlrd. 800 mln. eurų iš valstybės biudžeto, vadinasi, tiek pinigų negaus tas pats viešasis sektorius. Aš noriu priminti, kad kai krizė buvo, ne mūsų sukelta, nors kai kam atrodo, kad A. Kubilius sukėlė krizę, 2009 ir 2010 metais biudžetas bendra suma dėl krizės, dėl to, kad stojo ekonomi-

ka, sumažėjo 1,5 mlrd. eurų. Jūs patys savo sprendimais paimate iš biudžeto 1 mlrd. 800 mln. eurų. Tada mes galėjome sakyti, kad „Lehman Brothers“ yra kaltas ir pasaulio globali ekonomika yra kalta, ir gyvename krizėje, ir policininkai turėjo vaikščioti basi, ir taip toliau, ir ieškojome sprendimų, ir langai dužo, ir taip toliau, ir taip toliau. Kas dabar kaltas, kad lygiai tiek pat, kiek tada per krizę sumažėjo biudžetai, jūs dabar mažinate biudžetą?

Kas čia ištiko Lietuva? Niekas daugiau neištiko, tik valstiečių valdžia.

Gerbiamieji, gal pagaliau pradėkime kalbėtis? Aš būčiau galvojęs ir būčiau vertinęs gerbiamą V. Baką, jeigu jis būtų sušaukęs komiteto posėdį prasidėjus streikams, iš anksto prognozuodamas, kaip gali toliau vystytis visa situacija, būtų pasikvietęs partijų vadovus, frakcijų vadovus ir taręsis, ką toliau daryti. Mes šitą rezoliuciją įregistruojame lygiai prieš mėnesį, siūlydami tiesiog paprastus dalykus: pristabdyti mokesčių reformą, nukelti ją metams, turėti pinigų, ramiai užgesinti visas viešojo sektoriaus problemas ir ramiai tartis dėl to, kaip po metų lygiai tą pačią mokesčių reformą įgyvendinti, bet su papildomomis pajamomis, pavyzdžiui, iš nekilnojamojo turto.

Sako, ne, jūs kalti, jūs čia visiškai nieko nesuprantate, viską mes patys žinome. Žinote – bijote eiti derėtis su mokytojais, net to bijote. Premjeras net negali paskirti derybininkų, negali pradėti normalaus derybų proceso, o jūs kalbate apie darną, apie tai, kad naujas Darbo kodeksas, kur ponas T. Tomilinas? – profsąjungos čia, visi mes čia labai gerai... kad čia viskas vystosi. Tai pradėkite gyventi ir dirbti pagal įstatymą pagaliau ir turėkite bent kiek sąžinės dėl savo valdžios padarytų sprendimų prisiimti visą atsakomybę. A. Kubilių apkaltinti spėsime, dar yra laiko. Premjeras pažadėjo daboklę, ponas V. Bakas pažadėjo prokurorus. Pasižiūrėkite į veidrodį.

PIRMININKĖ. Gerbiamas T. Tomilinas – dėl vedimo tvarkos.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš paminėsiu, kad ponas V. Bakas minėjo tik faktus iš jūsų premjeravimo laikotarpio, o aš, jūsų ką tik paminėtas, ką tik grįžau iš susitikimo su streikuojančiais ministruose mokytojais. Kas čia apie sąžinę turėtų kalbėti? (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. P. Gražulis – dėl vedimo tvarkos.

P. GRAŽULIS (MSNG). Dėl vedimo tvarkos. Kadangi buvo nuspręsta frakcijų atstovams, aš ne frakcijos vardu, kitų frakcijų atstovų nėra, o kiti jau kartojasi, tai prašau man suteikti žodį.

PIRMININKĖ. Mes laiką fiksuojame 15 minučių, tai dabar aš negaliu, jūs ne frakcijos vardu. (*Balsai salėje, triukšmas salėje*) Kokios jūs frakcijos vadovas? (*Balsai salėje*) Atsiprašau, diskusijos laikas baigėsi. Deja, patys nusprendėte, kad užtenka 15 minučių, tai ir baigiame. (*Balsai salėje*)

Gerbiami kolegos, dabar pagal Statuto 184 straipsnį po rezoliucijos projekto svarstymo, mes turėsime apsispręsti, ar priimti rezoliuciją be pataisų, todėl dabar keturi – už, keturi – prieš rezoliucijos projektą. M. Majauskas – už.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, čia buvo daug įvairiausių diskusijų, bet visi puikiai suprantame, kad dėl mokesčių reformos viešieji finansai reikšmingai nukentės. Aš žinau, kad mes vieni kitiems pradedame atsibosti, kalbėdami tą patį per tą patį, bet faktas tas, kad mums bekalbant mokytojai streikuoja. Aš neabejoju, kad ir medikai jungsis į streikus, galbūt ir kitos profesinės sąjungos išreikš savo poziciją. Man atrodo, kad tai yra rimtas signalas ir galbūt toks žadintuvo skambutis, galbūt kažkam ir paskutinis skambutis, bet nereaguoti į tai negalime.

Čia yra istorinis šansas, kaip kalbėjo ir finansų ministras, kad yra tokia galimybė, langas padaryti reformas, man atrodo, kad tai yra langas nepadaryti labai didelės, lemtingos klaidos, kurią vėliau ištaisyti gali trukti ne vienus metus. Mes puikiai suprantame, sumažinus mokesčius, juos vėliau pakelti bus be galo nepopuliaru. Vadinas, mes turėsime laukti ne vienus metus, kad auganti ekonomika sugebėtų sugeneruoti tokias papildomas pajamas, kuriomis mes galėtume išspręsti viešojo sektoriaus problemas. Viešasis sektorius nėra tik mokytojai, nėra tik medikai, bet turime ir socialinius darbuotojus, turime ir kultūros darbuotojus, daug kitų valstybės tarnautojų, kuriems atlyginimai nedidėjo, kaip jie turėjo didėti dar nuo krizės laikų. Taigi kviečiu pritarti šiai rezoliucijai ir labai rimtai pažiūrėti į visas įmanomas priemones, užtikrinti viešojo sektoriaus tinkamą finansavimą. Ačiū.

PIRMININKĖ. T. Tomilinas – prieš.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, kaip ir minėjau atsakydamas ponui A. Kubiliui, aš ką tik grįžau iš susitikimo su tais mokytojais, kurie vis dar yra Švietimo ir mokslo ministerijoje.

Aš sakau savo subjektyvią nuomonę, neturėjau daug laiko, nes Seimo posėdis. Man atrodo, kad mokytojai nenori kelti chaoso valstybėje, skirtingai nei mūsų mielieji konservatoriai, kurie tikrai nori kelti chaosą. Stabdyti biudžetą jo priėmimo metu yra mažų mažiausiai neatsakinga. Socialinis dialogas visame pasaulyje iš tikrųjų vyksta pavasarį. Prieš tai didžiosios interesų grupės, kaip mokytojai, medikai ir kiti, susitaria dėl pagrindinių tarifų, dėl pagrindinių skaičių, kiek didės jų algos. Aš norėčiau, kad šioje valstybėje tokie susitarimai taptų normalia praktika. Nei jūsų valdymo laikotarpiu nebuvo tokios praktikos, dabar tai irgi sunkiai tampa normalia praktika. Ir todėl politinės partijos prieš biudžeto priėmimą bando daryti sau pigų *piarą*, reklamą ir naudotis, iš esmės naudotis viena ar kita grupe. Šiandien jūs norite pasinaudoti mokytojais.

Žinia yra paprasta, derybos vyksta ir vyks. Mes kalbame apie viešojo sektoriaus algų didinimą ir mokytojai jau daug pasiekė. Nekelkite chaoso, kolegos.

PIRMININKĖ. Už – E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, tikrai nemalonu sėdėti čia, kai, aišku, suprantu, premjeras nervinasi, bet, žiūriu, pradėjo nervintis Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas. Iš tikrųjų tai niekur neveda, kai trauki Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto vėzdą, pradedi mojuoti ir kalbėti, kad čia visi priešai. Iš tikrųjų tai yra nesolidu.

O dabar apie reikalus. Suprantu, geram būti labai gera valdiškais pinigais. Suprantu jūsų politinį sprendimą pažarstyti visur pinigėlių po šiek tiek, po truputį, galbūt patiksite nemažai rinkėjų, tačiau jūs visiems žarstydami pamiršote dalį dirbančių žmonių. Čia yra problema. Gali pažarstyti tiek, kiek turi, o ne daugiau. Čia ir prasideda visos problemos. Nemanau, kad koks nors ilgesnis padiskutavimas dėl biudžeto, galbūt ir šiek tiek vėliau, to yra ir parlamentuose buvę, ir savivaldybėse yra buvę, kai nesusitardavo, tai nieko blogo... Bet jei jūs neįsiklausysite ir nepadarysite tam tikrų sprendimų, apskritai įvėlsite visą valstybę į krizę, nes žmonės reikalavus atlyginimų, nepriklausomai nuo to, kad jie dirba valstybės tarnyboje. Jie negali kentėti todėl, kad ir jiems reikia uždirbti, ir mokytojams reikia uždirbti, ir kultūros darbuotojams reikia uždirbti, ir jūs norite išspręsti viską savo kažkokiais čekiais, vaučeriais. Neveiks tie vaučeriai. Tikrai žmonių neužkišite jais. Tai yra taip pat politinė demagogija. Iš tikrųjų reikalingas sprendimas šiuo metu. Mes ne vieną kartą sakėme, kad pradėti tokią etatinio apmokėjimo reformą su 17 mln. keturiems mėnesiams – tai yra savižudybė. Ir ankstesnės vyriausybės apie tai galvojo, bet neturėjo pinigų ir to nepradėjo. Jūs įsivėlėte į tokią didžiulę problematiką visais frontais, dabar nežinote, ką daryti. Iš tikrųjų tai ir siūloma rezoliucijoje: galbūt šiek tiek pabandyti susigrąžinti pinigų atgal į biudžetą ir išspręsti esmines problemas, kurios dabar nesprenžiamos. Na ir kas kad T. Tomilinas nuėjo pas mokytojus pasikalbėti.

PIRMININKĖ. Laikas, Pupini!

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Tai daug kas mes galime kalbėtis, bet reikia spręsti ir priimti sprendimus. Iš tikrųjų rezoliucija ir siūlo pristabdyti visus šiuos procesus ir bandyti išeiti iš situacijos.

PIRMININKĖ. J. Bernatonis – prieš.

J. BERNATONIS (*LSDDF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos Seimo nariai, man labai patiko Gabrieliaus pranešimas. Jeigu būčiau Gabrieliaus mokytojas, už demagogiją parašyčiau dešimtuką. Bet turinys, manau, atskleidžia tam tikrus konservatorių kėslus. Kad ir kaip būtų, jei tokiai rezoliucijai būtų Seimo pritarta, tai sutrukdytų sklandų biudžeto priėmimą. Aš manau, konservatoriai puikiai žino, kad kitais metais bazinė pensijos dalis mokama iš biudžeto. Vadinasi, norite sukelti chaosą, kad pensininkai negautų pensijų. Aš suprantu, A. Kubiliaus tai neliečia, nes jis gauna Seimo nario atlyginimą, jam pensija nesvarbu, bet mes kalbame apskritai apie visus žmones. Dar kartą konservatoriai įrodo, kad nenori balsuoti už 2 % krašto gynybai, kad jų visi išpareigojimai tik, taip sakant, pasirašyti ant popieriaus, o *dūšioje* jie kaip galima kovoja prieš šio biudžeto priėmimą. Todėl aš manyčiau, kad rezoliuciją būtina redaguoti.

PIRMININKĖ. J. Olekas – už.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Iš tikrųjų reikėtų numalšinti šiek tiek aistras, nes, man atrodo, čia kai kurie žodžiai liejasi su įžeidimais ir maišomos datos, kas kada dirbo ir kas kada basas vaikščiojo, ir reikalavo iš krašto apsaugos atimti pinigus.

Pažiūrėkime, kas rašoma rezoliucijoje. Rezoliucijoje yra prašoma pateikti Seimui tam tikrą informaciją dėl sveikatos apsaugos, socialinių paslaugų, valstybės tarnybos, teisėsaugos darbuotojų, dėl jų, viešojo sektoriaus darbuotojų, perspektyvos gauti žinią apie jų būsimus atlyginimus 2019, 2020, 2021 metais. Kai kurie įsipareigojimai jau yra patvirtinti parašais. Aš priminsiu, kad dėl medikų, gydytojų sveikatos ministras yra pasirašęs susitarimą su medikų darbuotojų profesinėmis sąjungomis, kad 2020 metais darbo užmokestis sieks tris vidutinius atlyginimus.

Šiandien ką tik buvo pateiktas 2019 metų biudžeto antras variantas, kuriame tie žingsniai visiškai neatspindi to, kas yra pasirašyta. Jeigu mes sakom, kad kitais metais žadame padidinti 10 %, o po to liks maždaug dar 70 ar 60 % šuolis, tai iš tikrųjų jokio pagrindo nėra.

Aš manau, kad mums reikėtų labai ramiai pritarti šiai rezoliucijai. Niekas nesako, kad reikia sustabdyti biudžeto priėmimą metams ar kiek ir gyventi iš 1/12. Reikia gauti tam tikrą informaciją, kad galėtume labai neapgaulingai žmonėms pateikti informaciją, ką mes galėsime daryti. Todėl aš kviečiu pritarti rezoliucijai.

PIRMININKĖ. K. Mažeika – prieš.

K. MAŽEIKĄ (LVŽSF). Kolegos, buvo daug išsakyta. Aš tiesiog netempdamas laiko raginu balsuoti prieš. Pradėkime vieną kartą dirbti darbus.

PIRMININKĖ. G. Skaistė už.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Labai geras paraginimas – pradėkime galų gale dirbti. Atrodo, kad dėl šiandieninio biudžeto kalti būtent konservatoriai, kurie šešerius metus yra opozicijoje, tačiau dėl visko, kas valstybėje bloga per paskutinius šešerius metus atsitiko, yra kalti konservatoriai. Tiesą sakant, atrodo absoliučiai juokinga, kai kalbant praėjusiais metais apie bazinį dydį buvo priimtas nutarimas, kad jis 2022 metais bus atkurtas. Šiomet nutarimas vėl didinti 1,29 %, kas iš principo yra juokinga, turint omeny, kad lyja pažadais, kas 2020 metais turėtų nutikti viešojo sektoriaus darbuotojams. Medikams atlyginimai turėtų tapti trijų vidutinių atlyginimų dydžio, viešojo sektoriaus bazinis dydis turėtų padidėti dar 10 eurų, kas papildomai kainuoja apie 200 mln., na, ir visiems kitiems taip pat kažkodėl turėtų prilyti būtent 2020 metais.

Dabartinis premjero siūlomas susitarimas nustatyti, kaip turėtų augti viešojo sektoriaus atlyginimai 2020–2025 metais, yra niekas kitas kaip tik veidmainystė. Priimti mokesčių reformą, kuomet nustatoma, kad kasmet biudžeto įplaukos mažėja apie 300 mln. eurų, ir užkrauti našta didinti atlyginimus jau kitai valdžiai, kuri bus po jūsų, iš principo yra ne kas kita kaip paprasčiausiai veidmainiškas noras išjoti pažadais ant kitų kupros.

Man tai atrodo visiškai juokinga, man atrodo, kad pagaliau pradėkime dirbti, nes aš patekau į Seimą, tiesą sakant, pirmą kadenciją ir man prisiimti kažkokius nuopelnus už kažkokius menamus jūsų nuodėmių pasvarstymus yra absoliučiai juokinga. Jeigu norime iš tikrųjų gerinti žmonių gyvenimą, praėjo dveji metai, gal pagaliau pradėkite gerinti viešojo sektoriaus darbuotojų darbo užmokestį dabar, o ne 2025 metais, kai, jūsų nuomone, turėtų dingti krizė pagaliau Lietuvoje.

PIRMININKĖ. Dėl vedimo tvarkos – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Kadangi buvo paminėta mano pavardė, kad aš važiauvau ir nieko nepadariau, noriu pasakyti, kad aš važiauvau su konkrečiu socialinio dialogo normalizavimo planu. Jame yra konkretūs skaičiai ir įsipareigojimai, konkretūs pasiūlymai. Aš ir šiandien paminėsiu iš tribūnos apie tai. Taip pat linkėjimai ir A. Tapinui. Aš tikrai Gintarei norėčiau pasakyti: yra pasirašyta dėl 2019 metų bazinio dydžio. Prašau gerbti socialinį dialogą ir jo procedūras. Didžiausios profesinės sąjungos yra pasirašiusios ir išsiderėjusios tokį bazinį dydį, koks jaisi numatomas. Dėl 2020 metų mes galime pradėti derybas nedelsiant, bet 2019 metų susitarimai jau yra. Todėl gerbkite žmones ir jų pastangas. Ačiū.

PIRMININKĖ. P. Gražulis – prieš.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, aš užregistravau dėl Seimo konservatorių rezoliucijos pataisas, todėl siūlyčiau pritarti mano pataisoms ir tikrai koreguoti šią rezoliuciją.

Dabar dėl konservatorių kaltinimo. Gerbiamieji, jūs dešimčiai metų skolinote pinigų po 10 % metinių palūkanų ir šiandien tą našta neša Lietuva ant savo pečių. Kiekvienais metais tai biudžetui kainuoja daugiau kaip 200 mln. eurų. Tiek, kiek reikia mokytojams. Trūkumas. Jūs gi dešimčiai metų išnuomojote Suskystintųjų dujų terminalą, kurio nuomos kaina per dešimt metų kainuos tiek, už kiek du naujus suskystintųjų dujų terminalo laivus galima nupirkti. Jūs suderėjo-

te didžiulę dujų kainą už didelę sumą, perkate jas brangiai, o pardudate pigiai. Tai Lietuvai kiekvienais metais kainuoja 100 mln. eurų. Jūs taip pat prikūrėte, pristatėte saulės baterijų ir mokate tiems verslininkams po 1 eurą... buvo 1 Lt 50 ct, perverskite į eurus. Ir tai vėl kainuoja biudžetui daugiau kaip 20 mln. eurų.

Gerbiamieji, jūsų valdymo pasekmės ir šiandien jaučiamos. Todėl negalima padidinti atlyginimo tiek, kiek nori pedagogai. Kodėl jūs keliate isteriją, aš jums atsakysiu. Artėja Prezidento rinkimai. Jaučiate, kad premjeras gali kandidatuoti į Prezidentus ir jūs keliate riaušes, darote pučą Lietuvoje, bet suorganizavote tik vieną profsąjungą.

PIRMININKĖ. Laikas, kolega!

P. GRAŽULIS (MSNG). Kitos jūsų profsąjungai nepasidavė. Jūs esate pučistai. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Dėl vedimo tvarkos – G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Kadangi mano vardas buvo paminėtas T. Tomilino, o jis spekuliuoja šiek tiek profesinių sąjungų nuomone, aš tiesiog norėčiau priminti, ką jisai pats sakė, kad paprastai socialinis dialogas vyksta pavasarį ir pagal įstatymą yra numatyta, kad tokia sutartis turi būti pasirašyta iki liepos 1 dienos. Kada iš tikrųjų profesinės sąjungos pasirašė šitą susitarimą ir ar jos nebuvo spaudžiamos galų gale susitarti dėl to, kas buvo pasiūlyta Vyriausybės? Aš iš principo manau, kad toks dialogo vystymas yra labai nekorektiškas.

Kitą dalyką noriu pasakyti, kad ne visos profesinės sąjungos pasirašė šitą susitarimą. Antra pagal dydį Lietuvos profesinė sąjunga „Solidarumas“ šitą susitarimą pasirašyti atsisakė. Tai nespekuliuokite, kad tai yra bendras sutarimas, yra kažkoks palaiminimas iš visuomenės dėl jūsų bazinio dydžio nustatymo. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, gal abudu, Tomilina su Skaiste, galite komitete išsiaiškinti arba už durų kviečiu išsiaiškinti.

Dabar balsuojame. Kad priimtume rezoliuciją be pataisų, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš.

Balsavo 115: už – 38, prieš – 60, susilaikė 17. Be pataisų nepritarta. (*Balsai salėje*) Dabar turime apsispręsti, ar redaguoti rezoliucijos projektą, ar atmesti rezoliucijos projektą. (*Balsai salėje*) P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiama posėdžio pirmininke, yra mano rezoliucija suredaguota ir balsuokime už mano variantą, pataisytą konservatorių, labai geras variantas. Todėl siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Gerbiamasis kolega, aš laikausi Statuto, jeigu Seimas apsispręs redaguoti, tai tada bus pateikta jūsų redaguota rezoliucija. Jeigu Seimas apsispręs atmesti, vadinasi, bus atmesta.

Dabar alternatyvus balsavimas. Kad redaguotume rezoliucijos projektą, balsuojate už, už tai, kad atmestume rezoliucijos projektą, balsuojate prieš.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 20, prieš 78. Atmestas rezoliucijos projektas. Repliką po balsavimo – N. Puteikis. Prašau.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Kam nors gal susidarė įspūdis, kad Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija palaiko mokytojų streiką, tai aš noriu išsklaidyti šitą klaidingą įsitikinimą. Praeitą savaitę Mokytojų namuose vyko mokytojų suvažiavimas, du Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos atstovai labai aiškiai ir kategoriškai pasisakė prieš streiką, tiesa, mokytojai juos nušvilpė.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, mes ne apie streiką dabar šnekame, rezoliucija buvo visiškai kitokio turinio ir gal šiuo klausimu baigiam. Dar repliką P. Urbšys...

P. URBŠYS (MSNG). Reaguodamas į tai, ką išdėstė Seimo tribūnoje V. Bakas, tikrai reikia pripažinti, kad liko neatsakyti... (*Šurmulys salėje*)

PIRMININKĖ. Dėmesio ir tylos! Aš, pavyzdžiui, negirdžiu, ką Povilas kalba.

P. URBŠYS (MSNG). Reaguodamas į tai, ką išsakė gerbiamas Seimo narys V. Bakas, galiu paliudyti, kad yra neatsakytų klausimų, kiek lėmė sandėriai su „MG Baltic“, kai vien tik „Lietuvos geležinkeliuose“ tai buvo nei daug, nei mažai – apie 1 mlrd. litų, ir tai buvo susiję su jų įtaka tam, kad padėtų išsaugoti tuometiniam premjerui A. Kubiliui trapią daugumą. Bet kartu nebūtų visiškai sąžininga, jeigu pas mus, Lietuvoje, koncernai būtų skirstomi į gerus ir blogus tik pagal tai, ar jie turi stogą Seime, ar jau jo nebetenka.

PIRMININKĖ. Gerbiamasis kolega, bet čia tikrai jūs visiškai ne į temą kalbate.

V. Juozapaitis – replika po balsavimo, bet prašyčiau visų kalbėti į temą.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Priminkite, kokia šio vakaro tema?

PIRMININKĖ. Ne šio vakaro, o šio klausimo. Seimo rezoliucija dėl...

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Aš nežinau, tas žmogus, kuris sėdi pirmoje eilėje priešais mane, čia puolė aiškinti, kas buvo mokytojų suvažiavime, tai buvo jau ne į temą.

Bet aš patvirtinsiu, kad tas žmogus, kuris ruošiasi būti Lietuvos Prezidentu, tame suvažiavime labai aiškiai ragino mokytojus streikuoti ir nepasiduoti šitai valdžiai. Jeigu aš meluoju, pone N. Puteiki, paneikite, bet ten buvo labai daug liudininkų. Tai, ką jūs darėte būdamas valdančiosios partijos atstovu Seime, yra tikrai nusikalstama ir tai, ką jūs davėte tiems žmonėms – kažkokius lūkesčius, na, jūs už tai turėsite atsakyti visa apimtimi.

PIRMININKĖ. K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš tokiems kaip N. Puteikis norėčiau paaiškinti, kad konservatoriai palaiko tvarką valstybėje ir ieško priemonių, kaip išspręsti problemas, o jūs kartu su rusais stengiatės tas problemas įdiegti, įžiebt.

16.05 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl pedagogų darbo užmokesčio, derybų dėl mokytojų streikų užbaigimo ir atlyginimo už prarastą darbo užmokesčių streikuotojams užtikrinimo“ projektas Nr. XIIIIP-3019 (priėmimas)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, dirbame toliau. Dar viena Seimo rezoliucija „Dėl pedagogų darbo užmokesčio, derybų dėl mokytojų streikų užbaigimo ir atlyginimo už prarastą darbo užmokesčių streikuotojams užtikrinimo“ projektas Nr. XIIIIP-3019. Pranešėjas – A. Kubilius.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, jums pateikta rezoliucija labai trumpa ir aiški. Seimo senbuviams ji turėtų būti labai pažįstama. Gaila, štai buvo kolega G. Kirkilas, ką tik mačiau salėje, dabar jo nėra. Bet rezoliucijos tekstas yra visiškai identiškas, žodis žodin, taškas taškui, tokią rezoliucijai, kokia buvo priimta 2008 m. balandžio 6 d., ir po ja buvo Č. Juršėno parašas.

Kas šiek tiek prisimename to meto laikotarpį, tai atsimename, kad tuo metu mokytojai taip pat protestavo, streikavo, kilo gana didelė sumaištis. Vyriausybė nerado būdų, kaip tą problemą išspręsti, ir tada realiai iniciatyvos ėmėsi Seimas. Seime buvo parengta trumpa rezoliucija, ją parengė to meto Darbo frakcija. Rezoliucijai buvo pakankamai vieningai pritarta. Joje buvo tokie žodžiai: „Seimas ragina Vyriausybę: pirmas punktas, skubiai imtis veiksmų ir priimti konkrečius sprendimus dėl pedagogų darbo užmokesčio didinimo; antras punktas, skubiai pradėti derybas su streikuotojais dėl streikų užbaigimo; trečias punktas, siekti, kad streikavusiems mokytojams derybomis būtų užtikrintas atlyginimas už prarastą darbo užmokesčių.“

Štai šiandien, deja, yra susiklosčiusi situacija, kad turime visiškai tokią pačią situaciją, kokia buvo prieš dešimt metų. Turime patirtį, kuri tuo metu leido tokią problemą, kilusią visuomeninę krizę, išspręsti. Mes kėlėme klausimą ir šiandien per Vyriausybės valandą, kada Vyriausybė, kurios ministrė J. Petrauskienė yra atstatydinta iš pareigų, pagal galiojantį Darbo kodeksą paskirs įgaliotus derybininkus tam, kad būtų pradėtos derybos su konkrečia švietimo darbuotojų profsąjunga dėl streiko užbaigimo. Iš premjero supratome, kad tokių derybininkų iki šiol nėra paskirta, nes jis pasakė, kad į tokį klausimą jis gali atsakyti tik raštu. Ponas T. Tomilinas iš tikrųjų ne pirmą kartą lankosi pas streikuotojus, tačiau mes taip ir nežinome, ar jis lankosi asmeniškai, ar jis turi kokius nors, kaip numato Darbo kodeksas, Vyriausybės įgaliojimus vesti derybas.

Taigi situacija, kuri yra besiklostanti šiuo metu visuomenėje ir valstybėje, iš tiesų kelia susirūpinimą. Matome, jog Vyriausybė, deja, elgiasi neišmintingai, nežinau, dėl kokių priežasčių, ar dėl artėjančių rinkimų, ar dėl kokio charakterio, bando rodyti tvirtą kumštį, daužyti kumščiu į stalą ir šitokiu būdu kalbėtis ne tik su Seimo opozicija, prie ko Seimo opozicija yra jau įpratusi, bet ir su tais pačiais streikuotojais. Toks būdas, toks kelias, mūsų įsitikinimu, veda niekur ir gali kelti tik vis didesnes problemas ir tas chaosas, kaip cunamis, gali tik augti ir didėti.

Todėl, mūsų manymu, iš tikrųjų protingiausia būtų, jeigu ir šį kartą, po dešimties metų, Seimas imtųsi iniciatyvos ir pasiūlytų, paragintų Vyriausybę pradėti elgtis išmintingiau ir taip, kaip reikalauja įstatymai, pradėti oficialias ir teisiškai sutvarkytas derybas. O tai reikštų – paskirti derybininkus, tai reikštų – nustatyti derybų grafiką, tai reikštų – apsibrėžti, kokiais klausimais vyks derybos ir kartu, pakeliui, spręsti dar porą dalykų, ką mes šitoje rezoliucijoje ir sakome, tai yra tartis, kaip numato Darbo kodeksas, ir dėl atlyginimo streikuojantiems mokytojams, ir taip pat labai aiškiai parodyti, kaip bus atsižvelgta į jų vieną iš pagrindinių keliamų klausimų, tai yra dėl jų atlyginimų kėlimo kitais metais spartesniais tempais, tai taip pat įrašant ir į kitų metų biudžetą.

2008 metais tokia rezoliucija padėjo rasti sprendimą. Mes siūlome nebeieškoti kokių nors kitų būdų, kaip spręsti problemą, bet pasinaudoti ta patirtimi, vėlgi tokią pat rezoliuciją svarstyti Seime ir visiems kartu tą rezoliuciją patvirtinti. Aš noriu tik dar kartą priminti, kad ir valdžios rūpestis, ir viso Seimo rūpestis turėtų būti vienas ir labai aiškus – santarvės visuomenėje paieška. Tai, ką matome dabar, deja, einama priešinga linkme, ne santarvės ieškoma, o ieškoma būdų, kaip dar labiau didinti susipriešinimą. Tai ne tas kelias, kuriuo turėtų eiti Lietuva, tai ne tas kelias, kuriuo turėtų vesti Lietuvą dabartinė valdžia.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*LSDDF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamasis ekspremjere, išties jūs teisingai pacitavote išmintingąjį Č. Juršėną, bet šiek tiek norėčiau dar aštuonetą metų grįžti atgal... ne dešimt, o aštuoniolika metų ir prisiminti tuos laikus. Sakykite, kai po jūsų premjeravimo Biudžeto ir finansų komitete su ištiesiomis rankomis stovėjo, kaip pamenate, pedagogai, po pusę metų negavę algų, kai jūs buvote premjeru būtent tuo valdymo laikotarpiu 1996–2000 metais, kaip tada atsitiko? Žmonės algų apskritai negavo, nekalbant apie tai, kad dabar atlyginimai pedagogams didėja, galbūt ne tiek didėja, kiek jie nori. Tai gal jūs pakomentuotumėte ir pasiremtumėte ne Č. Juršėno, o savo patirtimi?

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Tiesą sakant, man tas špagavimasis, o ypač su ponu A. Skardžiumi, atrodo visiškai nevertingas. Tik noriu priminti, kad 1999–2000 metais, kai man teko būti premjeru, man teko spręsti dėl kitos krizės, vadinamosios Azijos ar Rusijos krizės, kilusias problemas. Jas pavyko taip pat suvaldyti. Lygiai taip pat, kaip pavyko suvaldyti ir 2008–2012 metų problemas.

Dabar yra kitos problemos. Nėra jokių krizių, nėra jokių ekonomikos smukimų. Vienintelis dalykas, sukėlus visą chaosą, – tai neapgalvoti sprendimai dėl mokesčių reformos, neapgalvoti sprendimai dėl etatinio mokytojų darbo apmokėjimo ir po to visiškai neišmintinga laikysena prasidėjus mokytojų streikui. Trys problemos, kurios yra sukeltos šiais metais ir sukeltos dabartinės valdžios. Galime grįžti kiek norime, iki 2000, iki 1999 metų, iki septynioliktųjų metų, ten ieškoti kokių nors priežasčių, bet tai visiškai nesprensdžia realiai tų problemų, kurios yra šiandien. Špagavimasis žodžiais niekur neveda. Arba mes pradėsime suprasti, kad yra realių problemų, yra realūs streikuojantys žmonės, jau savaitę budintys ministerijoje, arba toliau čia smaginsimės, kas smagiau pašnekės.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, kviesčiau kalbėti apie realybę, realijas ir ateitį, o ne apie praeitį, kuri buvo prieš dvidešimt ar dar daugiau metų. Dabar G. Skaistė klausia.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Mano klausimas tikrai apie dabartį. Mane asmeniškai labai nustebino premjero pareiškimas pasakymas, kai krizė buvo išsivysčiusi iki savo apogėjaus, kad dabar profesinė sąjunga turės kompensuoti darbo užmokestį streikuojantiems mokytojams, tuo tarpu Darbo kodekse numatyta, kad darbo užmokestį kompensuoja arba susiderėjusios pusės, tai yra darbdavys, arba galima steigti tam tikrus fondus, kurie galėtų kompensuoti darbo užmokestį. Realiai profesinė sąjunga neturi jokios prievolės, bet tik galimybę finansuoti.

Ar jums neatrodo, kad tokie pareiškimai, kad profesinė sąjunga privalo ką nors daryti, tai iš principo yra daugiau noras suskaldyti besivienijančius mokytojus, negu spręsti problemą iš esmės?

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Kaip suprantu, Darbo kodeksas numato, kad derybose dėl streiko užbaigimo galima tartis ir dėl to, kaip bus kompensuojamas negautas atlyginimas. Tada, 2008 metais, rekomendavo Seimas, lygiai tą patį gali rekomenduoti ir dabar. Nebent valdantieji nenori, kad taip būtų sprendžiama problema. Aš suprantu tam tikra prasme premjerą, kuris suprantą, kad problemos gali nesibaigti vien tik su mokytojais. Kai iš biudžeto paimi 300 mln. eurų ir kai

palieki visą viešąjį sektorių *ant bado dietos*, tai būdamas premjeru tu labai gerai supranti, kad bandydamas išspręsti mokytojų iškeltą problemą ir jiems ką nors pažadėdamas tu automatiškai gali sukelti lūkesčius ir visų kitų viešojo sektoriaus darbuotojų mintyse, kad ir jie gali taip pat pradėti streikuoti ir reikalauti tokių pat rezultatų. Bet arogantiškas atsakymas ir bandymas tariamai neleisti išsiplėsti streikams į kitus sektorius tokiais būdais, kaip tai daro dabar Vyriausybė, mano manymu, yra visiškai neprotingas ir, priešingai, kaip tik paliekamas visas viešasis sektorius be jokios vilties. Viešasis sektorius skatina prisijungti prie dabartinio mokytojų streiko ir dėl to tas chaosas tik plinta ir auga, dar sykį kartoju, kaip cunamis. Mano manymu, ką turėtų šiandien daryti Seimas, Seimo komitetai, aš tikrai kviečiau ir tą patį poną V. Baką, nepaisant to, ką jis kalba, ir Biudžeto ir finansų komiteto pirmininką, ypač T. Tomiliną, kviesti bendrą pasitarimą, kaip šitą besiplečiantį gaisrą būtų galima suvaldyti ir sustabdyti. Bet jeigu tam nėra sveiko proto arba tam nėra laisvės nuo kažkokių aukščiau esančių viršininkų ir jų komandų, tai, deja, mūsų pastangos tada iš tikrųjų telktis visiems ir stabdyti šito chaoso plėtrą, matyt, gali būti ir beviltiškos.

PIRMININKĖ. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Norėčiau jūsų paklausti taip. Kai pradeda pleškėti namas, tai ir kaimynas, su kuriuo pykdavaisi, geras talkininkas ir tegu padeda. Kodėl dabar, kai pleška valstybės namas, valstiečiai taip beatodairiškai atmetinėja visus racionalius mūsų siūlymus? Ar galite tą kaip nors suprasti ir paaiškinti?

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Na, man sunku paaiškinti. Aš čia matau kolegą R. Karbauskį, jeigu aš teisingai suprantu, tai Valstiečių frakcijoje yra priimtas sprendimas, kad viešai dėl šito streiko ir chaoso, kilusio klausimo komunikuoja tik R. Karbauskis, tai laisvės, na, čia visur taip skamba, aš suprantu, kad Valstiečių frakcija neturi laisvės ką nors svarstyti ir priimti kokius nors racionalesnius sprendimus. Tada aš kviesčiau R. Karbauskį ateiti čia į tribūną, ateiti čia į tribūną, aš matau, kad dabar gal susigėdęs yra sąmoningai nusisukęs, aš kviesčiau R. Karbauskį ateiti į tribūną ir čia paaiškinti, kaip planuoja valstiečiai spręsti šitą iš tikrųjų valstybės ir visuomeninę problemą – mokytojų streiką, sekmadienį organizuojamus renginius, kokia yra jūsų strategija ir taktika? Jūsų išdėstėte keturių punktų ultimatumą visiems mokytojams, tai jeigu yra tokia taktika ir pasirinkta tokia strategija nesikalbėti, nesiderėti, nieko neduoti, išvaikyti, tai tada iš tikrųjų mes turbūt turime svarstyti čia jau ne mūsų pasiūlymą, rezoliuciją, o svarstyti valstiečių pasirinktą strategiją. Aš tokiai strategijai nepritariu, nes, mano manymu, tai yra žibalo pylimas į dabar degantį laužą. Pasekmes už to laužo įkūrimą dar plačiau turėsite prisiimti jūs, įskaitant ir R. Karbauskį. Arba R. Karbauskis turi čia stovėti ir atsakyti į mūsų klausimus, ką toliau planuoja daryti valstiečiai šioje krizinėje situacijoje, nes aš suprantu, kad ir premjeras, ir visa Valstiečių frakcija neturi jokios laisvės priimti kokių nors kitokių, racionalesnių, sprendimų šioje situacijoje.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Tais metais, kai jūs dirbote premjeru, o aš tuo metu mokytojavau, taip pat nukentėjau nuo jūsų politikos, kai beveik pusę metų nebuvo mokami atlyginimai, ir mes, mokytojai, turėjome eiti, važiuoti, dirbti kitus darbus kartu mokydami mokinius ir tos žalos atlyginimo mes iš jūsų nesulaukėme. Konstitucinis Teismas pripažino, kad jūs premjeravimo laikais nurėžėte pensininkams pensijas, ir pripažino, kad buvo atliktas antikonstitucinis veiksmas. Juk taip pat yra didžiulis nusikaltimas, pinigų jūs taip pat negražinote. Noriu paklausti, ar yra adekvatu dabar stovėti ir kalbėti, kai pats taip padarėte ir negražinote žmonėms pinigų?

Pabaigai. Dabar eina iš visų pusių gandai, jog profsąjungos pirmininkas A. Navickas yra konservatorių sąrašuose kaip besiruošiantis dalyvauti Europos Parlamento rinkimuose. Ir taip naudojatis tyliai, dar neskelbdami viešai, nes tai yra naudinga dėl reitingų, įtraukus mokytojus į sąrašus. Toks būtų klausimas jums.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Man gaila, tiesą sakant, kad tik tiek ir tesugebate paklausti. A. Navickas, kandidatas į Europos Parlamentą, yra štai čia, sėdi dabar specialiai atsiskyres, ir mes džiaugiamės, kad jis yra mūsų kandidatų sąrašė. Ar jisai sugeba transformuotis fiziškai į kitą A. Navicką, kurį matome televizijos ekranuose kaip streiko lyderį, na, galbūt, bet aš abejočiau dėl ryškaus masių skirtumo. Bet galbūt tai ir pavyksta kaip nors.

O rimčiau, žiūrėkite, jūs man primenate laikotarpį... Aš suprantu, jūs čia turbūt kalbėjote apie 2008–2012 metų laikotarpį, kai man teko vadovauti Vyriausybei, ir aš didžiuojuosi, kad mums pavyko suvaldyti krizę. Ir aš didžiuojuosi, kad 2009 metais mes, nepaisant krizės, palikome mokytojų atlyginimus, kokie buvo sutarti dar G. Kirkilo Vyriausybės laiku, ir mokytojų atlyginimai buvo 30 % didesni nei vidutinis atlyginimas. Tas buvo padaryta. Vėliau, gilėjant krizei, mes turėjome mažinti šiek tiek ir atlyginimus, ir pensijas, bet noriu priminti, kad jūs klystate ir klaidinate žmones.

Konstitucinis Teismas pripažino keistą tiesą. Jis pasakė, kad galima mažinti ir pensijas, galima mažinti ir atlyginimus per krizę, bet jis pasakė, kad negalima mažinti tokiu būdu, kaip mažino Vyriausybė, nes Vyriausybė didesniu procentu mažino didžiausius atlyginimus ir pensijas, mažesniu procentu mažino mažesnes pensijas ir mažesnius atlyginimus. Mes manėme, kad mūsų sprendimas, kokį mes įgyvendinome, buvo socialiai teisingas, o Konstitucinio Teismo sprendimas iš tikrųjų sukėlė mums daug nesupratimo.

PIRMININKĖ. Kolega, laikas!

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Jeigu mes būtume įgyvendinę... Baigiu tuoj pat. Jeigu mes būtume mažinę atlyginimus taip, kaip rekomenduoja Konstitucinis Teismas, tai premjero atlyginimas, mano atlyginimas, būtų sumažintas net ne 40 %, bet tikrai kokių 20 %, o tuo tarpu eilinio valstybės tarnautojo atlyginimas, kurį sumažinome gal 5 %, būtų sumažintas taip pat 20 %. Jeigu jūs manote, kad tai būtų buvę teisinga, tai aš su jumis nesutinku.

Dabar kviečiu grįžti prie dabarties ir spręsti dabarties problemas. Siūlau dar kartą R. Karbauskiui ateiti čia, į tribūną, ir paaiškinti, kaip jie planuoja spręsti šią problemą.

PIRMININKĖ. Dėkui, kolega.

Gerbiami kolegos, sutariame, gal diskusijai vėl 15 minučių. Ar tinka 15 minučių? Gerai. 15 minučių. Fiksuoju. T. Tomiliną kviečiu diskutuoti į tribūną.

Prašau. Dėl vedimo tvarkos – R. Karbauskis.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Aš labai norėčiau pono A. Kubiliaus paprašyti, kad jis pasakytų, nes aš nežinau, ką aš gavau iš „Rosatomo“. Ką tik buvo paminėta, kad aš gavau kažką iš „Rosatomo“. Neturiu to kažko, tai ir pasakykite man. Gal aš kur nors palikau? (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Taip. Kubiliau, ar žinote, ką paliko?

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Tą klausimą mes buvome uždavę remdamiesi spaudoje skelbtais duomenimis. Tą klausimą mes buvome uždavę... (*Triukšmas, šūksniai salėje*) Minutėlė! Buvome uždavę ir premjerui, prašydami jį atsakyti, ar nėra taip, kad R. Karbauskis, kuris labai aktyviai dalyvavo referendume prieš Visagino atominę elektrinę ir po to gavo „Rosselmašo“ technikos pardavimus Lietuvoje, žinant, kad „Rosselmašui“ vadovauja žinomas Rusijos oligarchas K. Babkinas – artimas V. Putinui ir finansavęs Krymo užėmimą, taip pat pavaldus D. Rogozinui, kuris tuo metu taip pat vadovavo ir „Rosatomui“, ar čia nėra kokių nors sąsajų, kad „Rosselmašo“ technikos pardavimai po referendumo prieš Visaginą, kuriame aktyviai dalyvavo R. Karbauskis, atiteko R. Karbauskiui. Tas klausimas lieka kaboti ore, niekas jį neatsako. R. Karbauskis neatsakinėja į tą klausimą. Premjeras, kai mes jam uždavėme tą klausimą, irgi išvengė atsakymų. Lieka tikrai tą retorinį klausimą ir toliau laikyti iškeltu.

PIRMININKĖ. Gerai. Gerbiami kolegos, dirbame toliau. Kviečiu T. Tomiliną į tribūną.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš labai dėkoju gerbiamam ponui A. Kubiliui už rūpestį dėl demokratijos mūsų frakcijoje, bet aš tikrai laisvai išsakysiu savo nuomonę dėl šios situacijos sprendimo, dėl socialinio dialogo normalizavimo. Man nereikia gauti kokio nors leidimo. Jūs geriau susirūpinkite žodžio laisve vieno garsaus politiko ir švietimo oligarcho mokyklose, kai tėvams negalima pasakyti savo nuomonės apie mokymosi kokybę tose mokyklose.

Aš šiandien išgirdau iš mokytojų, kad jie nenori kelti chaoso valstybėje, ir tai buvo svarbiausias mano įspūdis. Aš taip pat paklausiau mokytojų viešai, kai tas garsus švietimo oligarchas buvo pas juos, ar jis padėjo jiems už tai, kad biudžetas jau daugelį metų finansuoja jo šeimos verslą? Bet čia retorinis klausimas.

Dabar dėl socialinio dialogo normalizavimo. Negali pusė, kuri nori socialiniam dialogui sukelti destruktiją, kuri siekia chaoso, kartu siūlyti jos normalizavimo rezoliucijos. Sutinku, pone

Kubiliau, susitikime kuriame nors forume už šios salės ribų ir pradėkime kartu rengti naują rezoliuciją. Pagrindus galėčiau dabar padėti būtent šiuo taikos planu – socialinio dialogo normalizavimo planu, aš važiuoju pas mokytojus ir svarbiausius punktus aš jums čia išsakysiu.

Taigi derybos dėl bazinės algos, dėl viešojo sektoriaus finansavimo 2020 metais prasidės nedelsiant – pirmadienį – su tomis profesinėmis sąjungomis, kurios tik nori, taip pat ir tomis, kurios turi kolektyvinius susitarimus, su tomis, kurios neturi, tai yra premjero reakcija. Aš labai džiaugiuosi, kad tas dialogas prasidėjo, preliminariai profsąjungų vadovai sutinka tą dialogą tęsti.

Mes turime susitarti dėl bazinio dydžio indeksavimo mechanizmo, jeigu jau susitarėme dėl minimalios algos indeksavimo, dėl pensijų indeksavimo, ačiū šiai valdžiai, ačiū buvusiai valdžiai, kurios tuos indeksavimo mechanizmus sukūrė. Šiandien mes galime sukurti bazinės algos indeksavimo mechanizmą, ir ekspertai, aš paminėsiu J. Mundeikį, jau beveik mėnesį dirba su pasiūlymais, mes nuolat komunikuojame, ir čia niekaip nesusiję su streiku, bet streikas, spaudimas gali pagreitinti procesus, aš tuo labai džiaugiuosi.

Antras punktas nepatiks liberaliai švietimo politikos pusei, taip pat ir konservatoriams. Aš manau, kad mes turime išgirsti streikuojančių mokytojų reikalavimą dėl mažesnių klasių. Jokio radikalumo nereikia, bet mažesnės klasės būtų ta žinia iš Seimo, iš Vyriausybės, ir ji nuramintų dešimtis tūkstančių mokytojų, nes iš tikrųjų reforma sukėlė nerimą, bet dar didesnę nerimą jau daugelį metų kelia demografija. Ir, manau, labai kokybiškas ir normalus atsakas yra mažesnis krūvis, mažesnės klasės. Tai taip pat žinia regionams, kuriuos taip skuba nurašyti ir liberalūs ekspertai, ir dešinioji pusė.

Taip pat aš siūliau ir pasiūliau prieš kelias dienas Seimo vadovybei, Seimo Pirmininkui sukurti darbo grupę, kuri gerintų šitų susitarimų, daromų Vyriausybėje, parlamentinę priežiūrą. Į tą darbo grupę siūliau pakviesti streikuojančių mokytojų atstovus.

Ir paskutinis to taikaus plano pasiūlymas, skirtas visuomenės lyderiams, aktyviai besireiškiantiems ir dabar norintiems savo populiarumą galbūt padidinti mokytojų sąskaita, – susitelkti į streikuojančių mokytojų finansines problemas, aš siūliau A. Tapinui tikrai pasinaudoti Seimo priimtu sprendimu...

PIRMININKĖ. Kolega, laikas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). ...dėl vieno procento skyrimo nuo gyventojų pajamų mokesčio, skyrimo būtent tai streikuojančiai profesinei sąjungai. A. Tapinas gali kreiptis į savo turtingus draugus, kad jie deklaruotų savo pajamas kitais metais ir skirtų tą procentą būtent A. Navicko streikuojančiai profesinei sąjungai. Tai būtų, man atrodo, labai racionalus ir optimalus sprendimas šiuo metu.

PIRMININKĖ. Laikas. Gerbiami kolegos, kadangi trumpai diskutuojame, tai dabar iš skirtingų frakcijų kviesiu diskutuoti. Gerbiamas Nagli, aš jums žodžio dabar nesuteiksiu, nes jūs iš tos pačios frakcijos, o kviečiu P. Gražulį iš Mišrios grupės.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, pažiūrėkite, kaip konservatoriai moka iš visiškai mažos problemos sukurti milžinišką problemą, ir šiandien vien tik rezoliucijos, nežinau, gal dar trečia užregistruota, svarstyti šią klausimą ir gaišinti Seimą.

Suprantama, kai buvo mokytojams mažinami atlyginimai, vidaus statutiniams darbuotojams, kad žmonės piketavo. Jie reikalavo, kadangi po pusę metų negavo atlyginimų. Tai yra logiška, tai buvo A. Kubiliaus valdymo laikai. Dabar mokytojams atlyginimas keliamas, beveik 200 mln. eurų biudžete skiriama papildomai pinigų. Kas suorganizavo šią streiką, tai yra suorganizavo, sukurstė? Gerbiamieji, aš noriu pasakyti, kad nuo pat pirmos dienos, kai išrinko valstiečius ir susiformavo valdančioji dauguma, nuolatos, nuo pirmų dienų, pradėjo jus graužti, niekinti, žeminti, kurstyti tarpusavyje, kad tik jūs iširtumėte, sudraskytų jus ir kad susiformuotų A. Kubiliaus ir Landsbergių valdančioji dauguma. Jiems iki šios dienos tas nepavyko. Jūs šią egzaminą atlaikėte.

Dabar yra lemiama kova iki Prezidento rinkimų. Kiek dar privalvos visokiausių niekšybių, piketų, visokių valstybės griovimo kokių nors streikų ar ko, neaišku, jie yra išradingi. Man atrodo, kad jie mokosi iš V. Putino, iš Maskvos, kaip organizuoti mitingus, piketus, lygioje vietoje sukelti streiką. Jie, kaip pavyko seneliui perduoti anūkiui partiją, taip nori prezidentūrą, Prezidento postą paveldėjimui atiduoti savo kandidatui. Čia yra žūt būt būtina kova. Jeigu šito nepavyks ir nelaimės konservatorių kandidatas, šita Landsbergių Lietuvoje sukurta imperija žlugs. Jūs tai supras-

kite, čia esminis dalykas, kodėl kurstomi mokytojai, kodėl, kad ir 20 mokytojų švietimo ir mokslo ministerijoje, ir iš visų profsajungų tik viena piketuoja, o keliamas toks triukšmas. Piketuojama tik dėl to, kad ji kurstoma, kad ji kurstoma tai daryti, ir bandoma padaryti, kad vyksta valstybės perversmas, kad valstybė pavojuje, kad reikia stabdyti biudžetą, keisti valdančiąją daugumą, kaip pasakė A. Kubilius, G. Landsbergis, – turi būtina atsistatydinti premjeras! Štai, ko jie siekia. Siekia, jeigu kartais Prezidento rinkimuose dalyvautų premjeras S. Skvernelis, kad jis, kiek būtų galima, būtų sutryptas. Ar jūs šito nematote, čia yra šaknys šitos visos esmės, ką daro konservatorių klika! Aš sakau – klika, jie ne Lietuvai tarnauja! Ne veltui Seimas juos pripažino teroristine organizacija – atitinka absoliučiai visus teroristinės politinės organizacijos bruožus. Jie užvaldę teisėtumą, kaip ir pasakė ponas V. Bakas, net prokuratūra jiems nekelia ikiteisminių tyrimų, nes jie valdo prokuratūrą. Jie užvaldę žiniasklaidą, kaip klasikinis modelis, ir kai reikia, čia susikviečia kokį 20 kamerų. Kai jie mosteli rankute, nė vieno laisvo žurnalisto nėra. Štai kaip yra.

Mato visuomenė šiuos reiškinius. Kas vyksta Lietuvoje, mato visuomenė. Bet slysta, ponai konservatoriai jums ir ponas Landsbergi, sukurta imperija iš po kojų. Slysta. Jūs dėl to *esate isterijoje*. Griebiatės už šiaudo. Imate mokytojus, juos darote įkaitais. Keliate chaosą Lietuvoje, ten, kur nebūtų galima sukelti, kad tik, kaip sakoma, paveldėtų postą jūsų Prezidentas...

PIRMININKĖ. Laikas, kolega, laikas!

P. GRAŽULIS (MSNG). ...jūsų kandidatas į Prezidentus.

PIRMININKĖ. Kviečiu K. Masiulį.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, taip, čia geras ėjimas pasiūlyti sprendimą, kuris praityje buvo priimtas. Priimtas pačių socialdemokratų rankomis, dabar jie suskilę, bet tada buvo vienoje partijoje. Būtent šis sprendimas buvo reikalingas ir geras ir dabar tas sprendimas bus lakmuso popierėlis. (*Balsai salėje*) Ne P. Gražuliui, kuris tą patį anekdotą jau tūkstantį pirmą kartą kartoja. Petrai, bet kai trečią kartą kartoji tą patį anekdotą, gauni į liūlį. Nebejuokinga. Atsiprašau. Netrukdyk kalbėti. (*Balsas salėje*)

PIRMININKĖ. Petrai, nešauk! (*Balsai salėje*) Na leiskite žmogui kalbėti.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ar galima, Petrai, kalbėti? Aš manau, kad yra geras sprendimas pakartoti tai, kas gydė anksčiau. Priimti tą vaistą, kuris anksčiau gydė. Juo labiau kad vaistas ne mūsų siūlytas, o Č. Juršeno. Mes išdrįstame siūlyti socdeminį vaistą valdžioje esantiems *socialdarbiečiams* sąjungoje su valstiečiais. Ar išdrįsite jūs jį priimti ir bandyti eiti tuo keliu, kuris gydo valstybėje krizę, tuoj pamatysime. Aišku, galima nekreipti dėmesio, kad jūsų emisarai, tokie kaip N. Puteikis, laksto pas tuos, kurie streikuoja, ir tik kelia gaisrus. O mes siūlome, kaip tą gaisrą užgesinti. (*P. Gražulis: „Jūs ir sukūrėte tą gaisrą.“*)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, diskusijos laikas baigtas. Dabar turime apsispręsti. Gali vienas – už, vienas – prieš, ar priimti rezoliuciją be pataisų. Atsiprašau, keturi – už, keturi – prieš. Už – P. Urbšys.

P. URBŠYS (MSNG). Gerbiamieji Seimo nariai, norėčiau jums pacituoti Lietuvos švietimo profsajungų priimtą pareiškimą 2009 m. gegužės 14 d., pavadinimas „Savivaldybėse prasideda teroras prieš mokytojus“.

„Lietuvos Respublikos Seimas šių metų gegužės 7 dieną patvirtino Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymą. Šiuo įstatymu sumažintas mokinio krepšelio dydis 36 litais. Maždaug 95 % mokinio krepšelio sudaro mokytojų atlyginimas. Kai kuriose mokyklose, ypač ten, kur nėra profsajungų, jau prasidėjo tikras teroras prieš mokytojus ir kitus švietimo darbuotojus. Verčiama savanoriškai eiti į nemokamas atostogas, nebemokama už pavadavimus, mažinami atlyginimai, Vyriausybė vis dar nenori vadovautis socialinės partnerystės principais. Svarbių švietimo darbuotojams socialinių, ekonominių klausimų eilinį kartą nederino su socialiniais partneriais. Grasinama atleidinėti žmones iš darbo, jei jie atsisakys paklusti.“

Štai tas veidas, kai jūs, kurie dabar teikiate šitą projektą, turėjote valdžios galias. Bet bet koku atveju aš siūlau valdantiejiems: nesivadovaukite principu, kas siūlo, bet įsiklausykite, ką siūlo, nes politikoje atsivertimas yra įmanomas, nesvarbu, kad jis įvyktų, kai esi opozicijoje. Bet iš tikrųjų valdančioji dauguma, kuri nori įtikinti, kad ji turi kitokį socialinį jautrumą negu iki jų bu-

vusieji... Tikrai pinigų papildomai nereikia, nes tai yra tie pinigai, kurie buvo nepanaudoti. Kai kas gali pasakyti, palaukite, mes tokiu būdu skatinsime, bet, man atrodo, mes kartu, pripažindami klaidas, parodysime savo jautrumą ir būtent parodysite jūs, valdantieji, kad jūs esate kitokie.

PIRMININKĖ. Prieš – K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Mieli kolegos, šiandien skamba toks įdomus palyginimas ar čia epitetas, ar kaip. Iš tiesų klausiau rezoliucijos ir atkreipsiu dėmesį į paties autoriaus pasakymą, kad ši rezoliucija yra žodis žodin nurašyta nuo kažkada anksčiau pateiktos rezoliucijos. Ar nėra paradoksalu, kai kalbame apie švietimą ir lygiagrečiai kalbame apie plagiatą, kuris buvo pateiktas šiandien? Turiu tik pasakyti, kad mes nekalbame apie mokytojų krizę, bet kalbame apie kolegų konservatorių krizę, kai yra ne tik plagijuojami rezoliucijos tekstai, dėl ko jie patys visada baiminasi, bet lygiai taip pat matyti iš klausimų, kai, pateikus rezoliuciją, pirmiausia klausia savi kolegos. Tai iš tiesų atrodo, kad frakcijoje vyrauja absoliuti krizė ir jie neišsikalba per frakcijos posėdžius, yra kažkokia baimė ar dar kas nors. Išties, kolegos, kviečiu nepalaikyti šio plagiato ir pagaliau tikrai pradėkite dirbti.

PIRMININKĖ. N. Puteikis – už.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Gerbiami kolegos valstiečiai, jūs galvojate, kad aš, balsuodamas už Tėvynės sąjungos parengtą rezoliuciją, remiančią streikuojančius mokytojus, pilu vandenį ant Tėvynės sąjungos malūno, bet jūs ką tik girdėjote, kai K. Masiulis labai aiškiai pasakė, kad mano agitacijos už streiką yra Kremliaus įtaka arba galimai kartu su Kremliumi aš čia veikiu. Noriu pasakyti, kad aš visada agitavau už didesnę algą. Kiek esu politikoje, pradėjau kaip savivaldybės tarybos narys, kiek esu Seime, aš visada tai dariau nuosekliai, dėl 2018 metų biudžeto projekto taip pat teikiau tokius pasiūlymus. Jūs, gerbiamieji kolegos valstiečiai, atmetėte mano pasiūlymą, todėl aš balsavau prieš 2018 metų biudžeto projektą.

Ir dabar ruošiuosi lygiai tą patį daryti, jeigu nebus numatyti padidinti viešajam sektoriui atlyginimai, kuriais galėtume vyti Lenkijos, Estijos ir Latvijos vidutinius atlyginimus. Jų ekonominė galia, BVP vienam gyventojui yra toks pat kaip ir Lietuvoje. Vadinasi, tiesiog neteisingai paskirstomas biudžetas. Jeigu jūs, visi Seimo nariai, galėtumėte pabūti ministerijų kancleriais nors tris dienas, jūs rastumėte kiekvienoje ministerijoje milijonus, kurie per daugelį metų susikaupė ir atiduodami geriems draugams, o ne viešajam sektoriui. Tai tuos milijonus reikia paimti iš nereikalingų viešųjų pirkimų ir atiduoti viešojo sektoriaus algoms didinti.

Todėl šitai rezoliucijai aš pritariu, bet tie, kurie galvojate, kad čia yra Tėvynės sąjungos renginys ar Tėvynės sąjungos organizuojamas mitingas, tai noriu pasakyti, kad sekmadienį mitinge jokie politikai jokių kalbų sakyti negaus, todėl sekmadienio mitingas nėra Tėvynės sąjungos renginys. Tuo labiau, kaip minėjau, K. Masiulis mano, kad mokytojų streikai yra Kremliaus inspiruoti. Bet už šią rezoliuciją reikia balsuoti, mes turime parodyti poziciją, kad remiame tai, kad viešojo sektoriaus algos būtų didinamos.

PIRMININKĖ.S. Jakeliūnas – prieš.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Skambėjo čia jau tos demagogijos, jau dveji metai girdime jas, bet tai, kas skamba šiandien, yra kulminacija turbūt. Kurstyti, skatinti, agituoti, inspiruoti ir sakyti: tai jūs nuraminkite streikuojančius, išspręskite problemas, o pakeliui sakyti, kad prie tų streikuojančių, tikimės, prisidės ir kiti, ir Medikų sąjūdis, ir kiti viešojo sektoriaus darbuotojai, yra veidmainystės ir demagogijos viršūnė. Kai tokie politikai susilieja su dalimi žiniasklaidos atstovų, kai per šiandien radijo transliacijas taip pat informuojama ir skatinama dalyvauti tose akcijose, kai susiliejava su šališkomis ir tendencingomis profsąjungomis... Ar normalu, kad švietimo sektoriuje yra šešios ar septynios profsąjungos? Apie kokį atstovavimą mes galime kalbėti, apie kokį dialogą ir su kuo mes galime kalbėti? Gal reikėtų susitarti, kad gali būti sektorinė profsąjunga arba kelios, bet turi būti kokia nors konfederacija, kad turi būti normali institucinė sąranga tų profsąjungų. Finansavimo klausimus mes sprendžiame ir išsprendėme pirmą kartą istorijoje tų profsąjungų, bet institucinės sąrangos dar neišsprendėme. Tai galima padaryti 20, 50, 100 tų profsąjungų, jas papirkinėti, jas agituoti ir taip spręsti savo politinės darbotvarkės problemas. Prieš tokias rezoliucijas, kurios inspiruotos ir yra tokių ketinimų... aš manau, negalima pasisakyti ir už jas balsuoti. Todėl siūlau elgtis atsakingai ir sąžiningai prieš save ir prieš tas pačias profsąjungas.

PIRMININKĖ. J. Olekas – už.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, aš iš tikrųjų kviečiu šiek tiek ramiau pasižiūrėti į tą situaciją. Netapsime bendresni, netapsime labiau tarnaujantys Lietuvos žmonėms, jeigu stengsimės kuo daugiau įžeisti vienas kitą. Pažiūrėkite, kas šitoje rezoliucijoje yra parašyta: įpareigoti kreiptis į Vyriausybę priimti konkrečius veiksmus dėl derybų pradžios, siekti, kad streikuojantiems mokytojams būtų atlyginta, ir priimti konkrečias priemones. Ar iš tikrųjų yra kas nors blogo? Aš tikrai galvoju, kad būtų... prisimindamas tą dešimties metų istoriją, kai buvo nelengva, irgi buvo streikuojama ir buvo priimta šita rezoliucija. Iš tikrųjų kaip institucija Seimas parodė tam tikrą kryptį. Šiandien premjeras, kalbėdamas ir per Vyriausybės valandą, taip pat kalbėjo apie galimas dedamas pastangas kažkaip tą krizę suvaldyti. Jeigu mes dabar nutrinsime ir pasakysime, kad čia ne tie pateikė rezoliuciją, užtai balsuojame prieš, tikrai įpilsime tam tikros alyvos į ten streikuojančių žmonių nuotaikas. Aš manau, kad mes... Tiesiog negirdžiu, nes tai, ką gerbiamas T. Tomilinas kalbėjo, šitoje rezoliucijoje tie dalykai atsispindi. Jis turėjo konkretesnių pasiūlymų, jis kalbėjo apie mokinių, klasės mažinimus, bazinio atlyginimo indeksavimą. Vargu bau ar bazinio atlyginimo indeksavimas šiuo metu veiktų, kadangi mes jau labai iškraipėme koeficientus ir mums reiktų juos, ko gero, koreguoti ir žiūrėti, bet šita rezoliucija niekam tam neprieštarauja. Todėl aš vardan tos šiokios tokios taikos ir santarvės čia, Seime, kviesčiau priimti šitą rezoliuciją ir dirbti toliau kartu tų žmonių labui.

PIRMININKĖ. P. Gražulis – prieš.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiami Seimo nariai, aš manau, kad visiems labai akivaizdu, jeigu norime, kad mokytojai nestreikuotų, priėmus šitą rezoliuciją tikrai streikas, sukurstytas konservatorių, nesibaigs. Jeigu yra tikrai nuoširdus G. Landsbergis, paimkite telefoną, paskambinkite profesinių sąjungų lyderiui, sakykite: sudarė premjeras S. Skvernelis darbo grupę, prašau dalyvauti ir nutraukti streiką. Ir šiandien tą pačią valandą streikuotojai tikrai liausis streikuoti. Taip. Bet, deja, kai sako, kursto, kaip ir kalbėjo ponas S. Jakeliūnas, per žiniasklaidą, per visas priemones, važinėja Seimo nariai po mokyklas ir agituoja, kad mokytojai nesiliautų streikavę, aš manau, tai yra kenkimas Lietuvos valstybei, griovimas jos pamatų ir, be abejonės, taip elgtis negalima. Tai pati geriausia cinizmo, veidmainystės politika. Tik man gaila, kodėl Lietuvos žmonės beveik per 30 nepriklausomybės metų niekaip neatpažįsta konservatorių melo. Niekaip! Kada tauta prarėgės? Konservatoriška propaganda žmones veikia beveik taip pat kaip sovietinė propaganda. Gal dar jinau klastingesnė, gudresnė. Sovietai nebuvo tokie klastingi, kaip dabar klastingi yra konservatoriai.

PIRMININKĖ. K. Masiulis – už.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Senovės kinai turėjo tokį priežodį, kad jeigu miniai ką nors labai aiškiai aiškini, tai atsiras bent vienas žiopylis, kuris nieko nesuprato arba suprato viską atvirkščiai. Tai štai, aš norėčiau N. Puteikiui paaiškinti, kad Rusija stengiasi Europos Sąjungos valstybėse ir Amerikoje kelti chaosą. Visai inspiruoja radikalus ir, aišku, ten, kur yra neramumų, ten padės kokiais nors veiksmais tuos neramumus toliau kelti.

Aš nesakau, kad mokytojai neturi dėl ko streikuoti. Aš sakau, kad jie turi dėl ko streikuoti, bet jūs ten eiti ir fotografuoti prie mokytojų, juos raginti tai tikrai neturite ko. Jūs tikrai parazitujete mokytojų streiku, daugiau nieko kito nedarote.

Lygiai taip pat norėčiau tokiam veikėjui kaip K. Mažeika paaiškinti, kad vadyboje, medicinoje reiktų stengtis būti neoriginaliam ir kopijuoti gerąją praktiką. Tai čia, mielas, netaisykite kūrybos sričių ir nevartokite „plagiato“ ir kitokių sąvokų tai terpei, kuriai jie netinkami. Plagijuokite, labai plagijuokite gerąją praktiką, kuri yra Europoje ir visur kitur. Mes siūlome nuplagijuoti gerąją Č. Jursėno praktiką ir tiek.

PIRMININKĖ. Prieš – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, aš labai rimtai siūlau įkurti tarp frakcijų darbo grupę dėl socialinio dialogo normalizavimo Lietuvoje, tikrai kviečiu ir konservatorius, ir liberalus, ir visus kitus. Dirbkime sistemiškai, tikrai vienos rezoliucijos, vieno teksto nepakaks nuraminti žmones. Toks jausmas, kad jūs norite tiesiog atsikratyti naštos.

Aš tik noriu priminti, kad jums, mieli konservatoriai ir šiaip įtakingi Lietuvos žmonės, dažnai pasirodantys antraštėse, niekada nerūpėjo profesinės sąjungos. Jūs niekada per daug nekalbėjote apie derybas. Žinote, kai mes priėmėme gyventojų mokesčio subsidiją profesinėms sąjungoms, prisiminkime, kas labiausiai tam priešinosi? Kiek atsimenu, ir ponas D. Kreivys, ir kiti įtakingi konservatoriai labai priešinosi tam. Šiandien tai gali būti vienintelė iš tikrųjų racionali galimybė padėti streikuojantiems mokytojams finansiškai. Ir aš dar kartą raginu žinomus Lietuvos žmones kreiptis į visuomenę, kad ji pradėtų tą procentą streikuojančiai profsąjungai aukoti.

Mūsų profsąjungos yra skirtingos – vienos moka komunikuoti gerai, kitos galbūt prasčiau, bet jos derasi, jos kalbasi, jos deda parašus. Mes turime gerbti ir tuos, kurie padėjo parašus, kurie dalyvavo darbo grupėse. Galbūt jie nesugebėjo pritraukti į savo posėdžius A. Tapino ir netapo tokie žinomi, bet, kolegos, nevaidinkite, kad jums kada nors rūpėjo profesinės sąjungos. Aš tikiuosi, kad pradės rūpėti ateityje, ir siūlau dirbti kartu.

PIRMININKĖ. Tokia gera gaida pabaigus pasisakymą gal ir balsuojame. (*Balsai salėje*) Kas už tai, kad priimtume rezoliuciją be pataisų, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš. Alternatyvus balsavimas. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, sako, kad paprastas.

Balsavo 93: už – 41, prieš – 44, susilaikė 8. Nepritarta.

Dabar alternatyvus balsavimas. Kas už tai, kad redaguotume rezoliucijos projektą, balsuojate už, kas už tai, kad atmestume rezoliucijos projektą, balsuojate prieš.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 45, prieš – 48. Rezoliucijos projektas atmestas. Replika po balsavimo – N. Puteikis.

N. PUTEIKIS (*LVŽSF*). Gerbiamas Kęstutis Masiuli, aš tikrai vaikštau pas mokytojas, nakvojančias ministerijoje. Aš tikrai tai darau kas naktį. (*Plojimai*) Niekada gyvenime gali nebūti progos nakvoti su 15 moterų, bet aš tai darau po 24 valandos, kai išeina visi žurnalistai, todėl mano nuotraukų šitose scenose jūs nepamatysite. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. P. Urbšys – replika.

P. URBŠYS (*MSNG*). Gerbiami Seimo nariai, mes kitą savaitę svarstysime etatinio mokytojų darbo apmokėjimo tobulinimą, nagrinėsime tuos projektus ir tikrai priimsime sprendimus. Priimdami sprendimus ir valdantieji pripažins, kad buvo padaryta klaidų. Suvesti vien tik į siaurą politinį interesą (kad mokytojai yra kvaili kaip avinų banda), kuri gali kelti viena ar kita politinė jėga, yra mokytojų pažeminimas. Ir dar kartą mes, politikai, parodome, kad esame nepakaltinami. Aš sutinku, kad dabar kažkas bando pasišildyti tuos politinius sumuštinis, – tai akivaizdu, bet negalima taip tyčiotis iš mokytojų ir žeminti juos Seimo posėdžių salėje.

PIRMININKĖ. E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų tai buvo rimtas dalykas, nes mokytojai patys kelia klausimą, ar tikrai bus kompensuotos tos dienos, per kurias jie nedirbo, bet nedirbo dėl problemų, kurios buvo sudarytos čia, parlamente. Rezoliucijoje buvo pakankamai rimtų dalykų, kurie būtų palengvinę ir pačiai Vyriausybei sprendimus. Jūs pažiūrėjote į tą visai normalią rezoliuciją kažkokiu kitokiu požiūriu – neva ją pateikė ne tie. Ir jūs galite registruoti tokią rezoliuciją ir palengvinti problemos sprendimą. Siūlau viską vertinti objektyviai, o ne iš pozicijos.

PIRMININKĖ. Dėkui. Gerbiami kolegos, toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas J. Liesys.

16.58 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. XIII-1482 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-2982 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

PIRMININKAS (J. LIESYS, LSF). Laba diena, mieli kolegos. Tęsiame posėdį. Siūlau svarstyti Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. XIII-1482 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektą Nr. XIII-2982. Priėmimas. Pristato gerbiamas J. Olekas.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, gerbiamas pirmininke, gal po šitų įnirtingų mūsų ir debatų galėsime surasti kiek bendresnę kalbą. Aš noriu pristatyti Seimo nutarimą dėl įtraukimo į

darbotvarkę Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo Nr. VIII-385 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą.

Kaip žinote, šis projektas yra apie tai, kad iki 2018 metų egzistavo tvarka, kai savivaldybės dėl Seimo ir Vyriausybės priimtų sprendimų netekdavo gyventojų pajamų mokesčio dalies, joms tą dalį centrinė valdžia – Vyriausybė kompensuodavo. Šiais metais tvarka buvo pakeista ir kompensuojama tik pusė prarastų lėšų. Manau, kad jūs kiekvienas turėjote galimybę, ypač vienmandatininkai, pasikalbėti su savo merais, susitikti ir išsiaiškinti tą situaciją dėl priimanų ir čia mūsų jau diskutuotų sprendimų, net ir mokytojų problemų, kai dalis mokyklų darbuotojų, kaip profesorius K. Glaveckas nurodė, beveik pusė, kurie dirba mokyklose, nėra pedagogai. Jiems iš klasės krepšelio darbo užmokestis nemokamas, todėl mokama iš savivaldybės biudžeto. Mes matome, kad daugiausia būtent tiems žmonėms tas atlyginimas ne didėjo, o net kartais ir mažėjo dėl to, kad visos buvusios mokinio krepšelio lėšos, dabar virtusios klasių krepšeliais, skiriamos mokytojų atlyginimams.

Todėl tikrai, man atrodo, negalime praleisti progos ir galimybės pataisyti šią situaciją. Juo labiau kad visų savivaldybių merai, Lietuvos savivaldybių asociacija rado tokį kompromisą, kurį siūlo, kad ne visos šimtu procentų netektos lėšos būtų kompensuojamos, bet jie sutinka, matydami valstybės biudžeto situaciją, prisiimti 20 % našta savivaldybėms ir prašo bent 30 % daugiau kompensuoti tų praradimų.

Girdėdami, kas čia dedasi, ir girdėdami tas kalbas, kad yra įtampų, kad reikėtų kaip nors sumontizuoti ir parodyti gerą valią, aš manau, mes tikrai turėtume bent pradėti svarstyti šį projektą. Galų gale kaip dar didesnę kompromisą galėtume sakyti, kad tokia tvarka grįžtų ne nuo 2019, o nuo 2020 metų. Todėl aš labai prašau jūsų leisti pateikti šį projektą, nes kitaip mes tą priešpriešą didinsime ir tikrai nesulauksime nei mūsų rinkėjų palaikymo, nei mūsų žmonių supratimo, kodėl mes negalime padaryti tų darbų, kurie, atrodo, buvo daromi, buvo labai logiški. Todėl kviečiu po pateikimo pritarti šiam nutarimo projektui.

PIRMININKAS. Gerbiamasis, nepalikite tribūnos, jūsų užsirašė klausti J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, kaip jūs manote, kieno didesnės galimybės dėl kompensavimo? Šiandien numatyta 50 ir 50, vadinasi, tiek valstybės, tiek ir savivaldybės galimybės lyg ir sulygintos. Kokios būtų galimybės valstybės, lyginant su savivaldybių biudžetais?

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, kolega, už klausimą. Faktinė situacija yra tokia, kad savivaldybių biudžetas konsoliduotoje biudžeto dalyje sudaro mažiau negu 20 %. Tai padalyti netektį per pusę, man atrodo, yra neteisinga. Tas, kas turi didesnę dalį, tas didesne dalimi turėtų prisidėti ir prie tų netekčių. Juo labiau kad tai, kaip sakiau, susidaro ne dėl savivaldybių sprendimų. O ši pasiūlyta proporcija, aš manau, yra kompromisinė bent iš dalies ir galėtume su tuo mes sutikti.

PIRMININKAS. Ačiū. Dar vienas nori jūsų paklausti, gerbiamas S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Dėkui. Gerbiamas kolega, žinome rūpestį ir visiems jis suprantamas, kad savivaldybės neturėtų kažkokių problemų, netekčių, nes neapibrėžtumas ekonomikos šioks toks tikrai yra ir jis galbūt dides. Bet šiandien priešpriešai buvo pristatytas projektas, jam buvo pritarta, Biudžeto ir finansų komitete mes bendru sutarimu per pietų pertrauką taip pat jam pritarėme. Ar jūs nemanote, kad bent jau šiuo etapu, artimiausiems metams problemos yra išspręstos, o ilgai, kaip metodiką tobulinti, keisti, yra sudaryta Seimo valdybos sprendimu tarpinstitucinė, tarpfrakcinė darbo grupė, galbūt joje galima dalyvauti ir jūsų siūlymus, ir kitus siūlymus ten aptarti? Ar nemanote, kad galbūt šis jūsų pasiūlymas galėtų net sutrikdyti procesą, nes laiku jau sunku besuspėti būtų prašyti išvadų, vertinimų ir jungti ar nejungti, nes gali kilti problemų greitai priimti galutinai tą, ką mes jau čia nusprendėme?

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas kolega. Šiandien priimtas sprendimas, už jį aš taip pat balsavau, manau, yra teisingas sprendimas, bet jis kalba tik apie pačią smulkiausią dalį, kur po keliolika ar keliasdešimt tūkstančių yra sumažėjimas, nes jis nesprenžia gyventojų pajamų mokesčio netekčių. Jis sprenžia tik išlyginimą, kad tos 48 savivaldybės, kuriose buvo jau ne tik kad ne augimas, bet ir sumažėjimas, (...). Mano siūlymas ir prašymas jums leisti pateikti šitą projektą, kad jūs turėtumėte oficialų pasiūlymą ir komitete galėtumėte apsvarstyti, nes kol projektas nepateiktas, jūs tokių projektų net nesvarstote.

Todėl aš siūlau turėti siūlymą, kuris ateina ne iš mano kokios nors asmeninės autorystės, bet ateina iš Lietuvos savivaldybių asociacijos, tų žmonių, kurie dirba, kad mes sugrįžę į savo rinkimų apygardas, ypač, kaip sakau, vienmandatininkai, galėtume pasakyti – taip, mes svarstome ir tokį variantą. Koks bus galutinis sprendimas, pamatysime, ir aš sakiau, ir jūs sakėte, kad galbūt ateityje, jeigu tikrai pamatysite komitete, kad negalima to padaryti, nes dabar dar yra ta stadija, kada dar galima svarstyti, dar mes turime iki biudžeto priėmimo laiko ir kaip tik dabar tų dalykų yra svarstymo metas.

Būtų buvę, aišku, geriau, jeigu aš būčiau tą padaręs praeitą savaitę jums leidus, deja, tokio sutikimo praeitą savaitę aš negavau, dar būtume turėję papildomo laiko. Todėl kviečiu šiandien sutikti su projekto pateikimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamieji, dėl vedimo tvarkos. Prašau.

A. DUMBRAVA (TTF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, mes dabar kalbame tik dėl programos, ar ne?

PIRMININKAS. Taip.

A. DUMBRAVA (TTF). O dabar suprantu, kad gerbiamas J. Olekas atsakinėja į tą klausimą, kuris jau būtų teikiamas siūlymu. Tai kiek laiko mes prarandame ir Seimo nariai turėtų būti atidesni žiūrėdami, ką mes svarstome. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū už pastabą. Motyvai. Gerbiamas E. Pupinis – už.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, praeitą kartą mes negražiai pasielgėme, tiksliau, dauguma negražiai, nes neleido netgi pateikti įstatymo projekto. Šiandien siūlau nedaryti tokios klaidos, būkime vieni kitiems pakantūs, bent šiek tiek gerbkime vieni kitus ir leiskime bent jau pateikti. Siūlau priimti šį nutarimo projektą ir svarstyti po to iš esmės įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamas S. Jakeliūnas – prieš.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). J. Olekas paminėjo čia ir savivaldybių pozicija iš esmės išreiškta, savivaldybių pozicija žinoma, ji dalyvauja toje darbo grupėje ir ten šitas siūlymas ir kiti siūlymai bus aptariami. Kviesčiau J. Oleką ir kitus prisijungti. Kadangi biudžeto priėmimas bus už kelių dienų, mes tikimės, todėl logistiškai ir dėl laiko neįmanoma to integruoti. Be abejo, problemas reikia spręsti, geriau turėti tinkamo laiko dėl jų diskutuoti ir išspręsti, kad nebūtų skubos. Todėl siūlau šiandien nepritarti.

PIRMININKAS. Dėl sesijos darbų programos papildymo buvo pateikimas. Balsuojame, nuomonės išsiskyrė. Vyksta balsavimas.

Užsiregistravo 81 Seimo narys, balsavo 81: už – 34, prieš – 31, susilaikė 16. Po pateikimo nepritarta.

E. Gentvilas. Prašau.

E. GENTVILAS (LSF). Aš noriu atkreipti dėmesį į pono S. Jakeliūno repliką. Ji gal ir teisinga, kad dabar mes nebespėjame, nes gruodžio 11 dieną biudžeto priėmimas, bet buvo du šansai suspėti, jeigu mes būtume norėję. Vienas variantas – svarstyti biudžetą gruodžio 18 dieną, kitas šansas – reikėjo praėjusią savaitę pradėti svarstyti šitą J. Oleko, mano ir kitų pateiktą projektą, tai tikrai būtume suspėję. Dabar gi atmetė praėjusią savaitę ir sako – laiko nebeliko. Laiko buvo, va, lios svarstyti nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū. Yra alternatyvus siūlymas: ar atmesti, ar siūlyti teikėjams tobulinti. Jeigu balsuojame už, tai tobuliname, jeigu turime kitą nuomonę, spaudžiame kitaip. Balsuojame, vyksta balsavimas. Kolegos, rimties!

Užsiregistravo 80, balsavo 77: už – 37, prieš – 40. Projektas atmetas.

J. Sabatauskas – dėl vedimo tvarkos?

J. SABATAUSKAS (LSDPF). ...balsavimo. Replika po balsavimo, gerbiamas pirmininke.

PIRMININKAS. Replika po balsavimo.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, žiūrėkite, už ką mes dabar balsavome. Tie, kurie nepritarė net tai galimybei pristatyti projektą, atmetė net, kad įrašytume į darbų programą, paliko 48 savivaldybėms bado dietą. Šiandien mes svarstėme ir kitą savaitę žadame priimti biudžetą, pagal kurį dėl GPM nustatytų lengvatų kitais metais savivaldybės neteks, įvairiais skaičiavimais, nuo 300 iki 500 mln. Pagal šią metodiką nustatoma, tai dabar

Vyriausybė siūlo, kad netektų pajamų 50 % kompensuoja pačios savivaldybės, o tik 50 % valstybė, bet dėl valstybės priimtų sprendimų, dėl Seimo ir Vyriausybės priimtų sprendimų savivaldybės neteks šitų pajamų. Vadinasi, negalės... Galbūt padidins mokesčių už vaikų popamokinių ugdymą, už treniruotes, už muzikos mokyklą, dailės mokyklą, už kitas viešąsias paslaugas, kurioms trūks pinigų.

PIRMININKAS. Dėkojame Juliui už nuomonę.

17.12 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. XIII-1482 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-2946 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas projektas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. XIII-1482 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-2946. Pranešėja – G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Laba diena. Aš pasistengsiu trumpiau. Pristatau nutarimo projektą, kad įtrauktume į sesijos darbų programą Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Jeigu pritarсите, pristatysiu patį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausimų nėra, dėl motyvų nėra. Galime pritari bendru sutarimu? Galima. Ačiū, pritarta.

Svarstymas. Nėra, irgi nėra. Galime bendru sutarimu pritari? Ačiū, pritarta.

Kartoju, priėmimas. Nėra užsirašiusių. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 85: už – 43, prieš – 12, susilaikė 30. Pritarta. Atsiprašau, priimta. (*Gongas*)

Gerbiama Skaiste, prašom pateikti Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo projektą Nr. XIIIIP-2904.

17.15 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2904 (pateikimas)

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš tik noriu priminti, nes visai neseniai turbūt daugelis iš Seimo narių gavote kreipimąsi iš tam tikro gyventojų, kuris kreipėsi dėl jį ištikusios bėdos. Jis verčiasi individualia veikla, tačiau pasunkėjus piniginei situacijai kreipėsi į savivaldybę dėl socialinės pašalpos gavimo ir taip pat dėl nemokamo maitinimo savo vaikams. Jam buvo pasakyta, kad jo individualios veiklos pajamos yra didesnės nei nustatytas dydis pašalpai gauti, ir nemokamo vaikų maitinimo jis taip pat negavo. Kreipimosi pagrindas buvo tas, kad iš tikrųjų, kai nustatoma, ar žmogus turi teisę gauti piniginę socialinę paramą gaudamas atlyginimą, žmogus vadovaujasi tuo, kokio dydžio atlyginimą jisai gauna, o įskaitant į pajamas individualios veiklos pajamas, įskaitomos visos pajamos, kurias jisai gauna. Individualios veiklos pajamos išties yra pinigų srautas, kuris ateina į žmogaus sąskaitą, tačiau tai nėra atlyginimas, kuris žmogui lieka. Toks labai paprastas pavyzdys. Jeigu, pavyzdžiui, žmogus užsiima gėlių prekyba, parduoda gėlių už 500 eurų, tačiau 300 eurų išleidžia toms gėlėms nupirkti, kad vėliau jas galėtų parduoti, tai iš tikrųjų tas, kas jam lieka pragyvenimui, yra ne 500 eurų, kurie būtų laikytini jo individualios veiklos pajamomis, tačiau tie 200 eurų, iš kurių jam iš tikrųjų yra sunku pragyventi.

Todėl tas kreipimasis buvo natūralus, kad iš tikrųjų tai diskriminuoja žmones, besiverčiančius individualia veikla, o ne dirbančius pagal darbo sutartį. Išties, jeigu imtume pavyzdį, kaip yra tvarkomasi pagal kitus įstatymus, tai, pavyzdžiui, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas traktuoja apmokestinamąsias pajamas taip: yra imamos individualios veiklos pajamos ir iš jų arba atimamos sąnaudos pagal faktą žmogui pateikus dokumentus arba pasirenkamas kitas variantas, lengvesnis, tai yra leidžiama atskaityti 30 % individualios veiklos pajamų kaip sąnaudas, ir tam

nebūtina pateikti jokių dokumentų. Šiuo atveju buvo galima, suvienodinant sąlygas besiverčiančių individualia veikla ir gaunančių pajamas pagal darbo sutartį, buvo turbūt galima pasirinkti du modelius: arba paprašyti, kad žmogus pateiktų savo sąnaudas pagrindžiančius dokumentus, arba tiesiog pasirinkti tą modelį kaip gyventojų pajamų mokesčio atveju – tiesiog leisti atskaityti 30 % tų pajamų, nepateikiant jokių dokumentų.

Iš principo pasirinktas būtent šitas modelis, nes žmogus savo sąnaudas deklaruoja praėjus metams, pateikdamas Gyventojų pajamų mokesčio deklaraciją, o pinigine socialine parama yra skiriama atsižvelgiant į vos pastarųjų kelių mėnesių gyventojų pajamas ir pateikti sąnaudas pagrindžiančius dokumentus būtų pakankamai sudėtinga, todėl siūlome suvienodinti sąlygas: leisti atskaityti 30 % individualios veiklos pajamų, traktuojant jas kaip sąnaudas, tiesiog nustatyti, kad žmogaus pajamomis laikytinos 70 % individualios veiklos pajamų, kad iš tikrųjų sunkiai besiverčiantys žmonės galėtų pretenduoti į pinigine socialinę pašalpą ir taip pat į nemokamą maitinimą savo vaikams.

PIRMININKAS. Ačiū už pristatymą. Jūsų nori paklausti du Seimo nariai. V. Ačienė.

V. AČIENĖ (LVŽSF). Gerbiama pranešėja, jūs ką tik minėjote, kad vykdant individualią veiklą pajamos yra apskaitomos dvejopai. Viena, kai iš pajamų yra išminusuojamos išlaidos, susijusios su vykdoma veikla, ir lieka grynasis rezultatas, antrasis atvejis, kai yra apskaičiuojama 30 % pajamų nuo gautų pajamų. Yra du atskaitymo būdai, tačiau jūsų siūlymas yra tik vienai kategorijai, vykdančiai individualią veiklą. Kodėl būtent tik vienai kategorijai? Tuo tarpu kita kategorija žmonių, kurie taiko kitą apskaitos būdą, lieka kaip ir nuskriausta?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Jinai nėra nuskriausta, tačiau abiem jiems būtų taikomas 30 % atskaitymo modelis, tiek vieniems, tiek kitiems. Tiems, kurie deklaruoja sąnaudas metų pabaigoje, ir tiems, kuriems atskaitoma, tiesiog pasako, kad 30 % yra jų sąnaudos. Toks modelis pasirinktas, kaip minėjau, dėl to, kad paprasčiausiai labai sunku administruoti, kadangi pinigine socialine parama yra skiriama atsižvelgiant į pastarųjų kelių mėnesių žmogaus pajamas, tuo tarpu žmogus deklaruoja metų pabaigoje kitais metais savo praėjusių metų sąnaudas. Todėl iš tikrųjų nustatyti per pastaruosius kelis mėnesius jo patirtas sąnaudas būtų labai sudėtinga, reikėtų turbūt sukurti naują administracinį mechanizmą, kuris, mano nuomone, būtų perteklinis. Todėl geriau pasirinkti modelį taikyti tą 30 % atskaitymo principą.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti J. Baublys.

J. BAUBLYS (LSF). Gerbiama pranešėja, ar jūs nemanote, kad reikėtų čia galbūt plačiau pažiūrėti? Ir tie terminai labai painiojami. Daugelis painioja pajamas su įplaukom, kas ir čia yra. Įplaukos – visa tai, kas už tą veiklą įplaukia į sąskaitą arba ta veikla užsiimančio žmogaus gaunama už tą veiklą. O pajamos – tai jau viskas, atskaičius, kaip jūs ir minėjote, visas išlaidas. Bet čia yra buhalteriskai labai dažnai vartojama vienodai. Ar nereikėtų pagalvoti, kaip atskirti tuos du dalykus, tuos du terminus? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Iš principo, kai mes pasiūlėme šitą įstatymo projektą, įregistravome, taip, iš ekonomistų irgi atėjo pasiūlymas, kad vertėtų visuose įstatymuose aiškiau apibrėžti pajamų sąvoką, nes tikrai labai daug žmonių painioja, kas yra pajamos, kas yra įplaukos ir kas yra iš tikrųjų žmogaus atlyginimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausimai baigėsi, liko motyvai. Už – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, problema tikrai labai reali, šita vieta yra nesutvarkyta iki galo, todėl siūlau pradėti svarstymą. Man atrodo, ir Vyriausybė pareikš savo nuomonę, ir tikrai tą problemą reikia spręsti, nes tai yra ne vieno žmogaus prašymas.

PIRMININKAS. Ačiū už pateiktą nuomonę. Gerbiami kolegos, galime priimti bendru sutarimu? Pritarta. Ačiū. Po pateikimo pritarta, lieka apsispręsti dėl laiko. Kito nėra, kaip tik pavasario sesija. Ar galime bendru sutarimu pritarti pavasario sesijai? Galime. Ačiū, pritarta.

Dabar komitetai. Pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Per šoninį mikrofoną repliką sako gerbiamas T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Pirmiausia aš norėčiau padėkoti kolegei už tikrai gerą iniciatyvą, mes visi linkėdami pritariame. Tiesiog noriu paprašyti Vyriausybės išvados, kadangi tai yra ekonominis, finansinis klausimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl Vyriausybės išvados pritariame bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

17.23 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1554(2) (pateikimas)

Kitas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1554(2). Pranešėjas – gerbiamas J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, tai jau gana senokai mūsų nagrinėjama tema, šitas įstatymo projektas buvo registruotas net sausio mėnesį. Šiandien turbūt girdėjote finansų ministro pranešimą, kad kitų metų biudžeto projekte yra numatyta 9 mln. kompensuoti pridėtinės vertės mokesčio nesurinkimą dėl medienos ir medienos atliekų, naudojamų kūrėti individualius gyvenamuosius namus.

Kaip žinote, pernai panašiu laiku mes priėmėme lengvatos pratęsimą centriniam šildymui. Ir dėl to, kad beveik pusė vartotojų naudoja ne centrinį šildymą, o kūrena patys namuose, yra siūloma, kad pridėtinės vertės mokesčio lengvata, lengvatinis 9 % tarifas, būtų taikomas ir medžio ir medžio atliekų bei kitų biokuro rūšių kurui. Todėl kviečiu pritarti pateiktam įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū, kad pristatėte. Turime klausimų. S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Kolega, jeigu neklystu, analogiškas pridėtinės vertės mokesčio siūlymas jau buvo apsvarstytas ir mūsų komitete. Aš asmeniškai skeptiškas dėl visų tų lengvatų, bet jau sprendimai kaip ir priimti. Gal jūs galėtumėte prisijungti prie tos iniciatyvos, nes ten ir sąvokos patikslintos, ir panašiai? Ar čia ko nors aš nesuprantu, kuo skiriasi šie projektai?

J. OLEKAS (LSDPF). Gerbiamas kolega, projektai yra panašūs. Vardinimas, kurios kuro rūšys yra įtraukiamos... Pirmajame variante mes buvome įrašę daugiau: medžio briketus ir malkinę medieną, ir atliekas, bet Teisės departamentas pataisė arba siūlė mums pataisyti savo variantą. Kaip sakiau, mūsų variantas buvo registruotas sausio mėnesį. Kitas variantas, apie kurį jūs kalbate, buvo užregistruotas birželio mėnesį. Dabar, mano žiniomis, taip pat Teisės departamentas siūlo priartėti prie mūsų varianto, tad aš siūlyčiau dabar pritarti ir mūsų jau artimesniam Teisės departamento pasiūlymui, jo pritartam variantui, galbūt jūsų komitete suderinti ir pateikti vieną, kad nebūtų ginčų dėl autorystės ir panašių dalykų.

PIRMININKAS. Ačiū. Nori klausti J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, Teisės departamentas netgi papildomai atkreipė dėmesį, kad PVM direktyvos 98 straipsnio 1, 2 dalyse numatyta, kad valstybės narės gali taikyti lengvatinius tarifus tiekiant nustatytų kategorijų prekes ir teikiant paslaugas, ir ne tik dėl medžių pjuvenų, bet ir grūdinių atliekų, kultūrų atliekų, spalvių, šiaudų ir taip toliau. Aš suprantu, kad direktyvai šis projektas neprieštarauja, atvirkščiai.

J. OLEKAS (LSDPF). Kaip sakiau, mes bandėme pataisyti pagal Teisės departamento išvadas. Dar galbūt galima labiau jį apibendrinti, bet aš galvoju, kad komitete tai būtų galima padaryti – suderinti abu projektus, dėl kurių Teisės departamentas turėjo tam tikrų pastabų.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiama pranešėjui. Motyvai už – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, aš manau, vienas projektas kitam netrukdo. Jeigu šiek tiek šis projektas papildo aną projektą, juos svarstymo stadijoje ar pagaliau priėmimo stadijoje galima sujungti, čia didelių problemų nesudaro nei pagrindiniam komitetui, kuris svarstys, nei pagaliau Seimui. Bet didžiulė nauda būtų tiems žmonėms, kurie šiandien turi mažas pajamas ir šildo būstą patys tais produktais, kurie išvardinti įstatymo projekte. Manau, kad tai bus ypač didelė paspirtis kaimo vietovėse, pagaliau ir miestuose, miesteliuose gyvenantiems žmonėms, kurie priversti patys gaminti šilumą, nes miesto ar rajono savivaldybės nesugeba užtikrinti jiems centralizuoto šildymo. Čia būtų didelė pagalba tiems žmonėms, kurie gyvena ant skurdo ribos.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė prieš – S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Aš tikrai pripažįstu autorystę arba bendraautorystę šitos iniciatyvos – ir J. Oleko ir kitų kolegų, tačiau, kolegos, kad nebūtų atvirkščiai. Vėlgi dėl to paties laiko riboji-

mo dabar nežinau, ar mes bespėtume komitete apsvarstyti. Jeigu pradėtume tą procesą, kad neat-sitiktų kokių nors techninių arba juridinių kliūčių ir kad šis priėmimas apskritai galėtų sustoti... Negalime priimti biudžeto nepriėmę mokestinių įstatymų. Kadangi iniciatyva iš esmės sutampa, dėl tam tikrų detalių galbūt galima būtų diskutuoti ateityje, jeigu reikėtų dar ką nors tikslinti, ki-toje sesijoje, tai šiuo atveju, jau pripažinus, kad iniciatyva įgyvendinama, būtent konkrečiai šiam siūlymui nebepritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsiskyrė. Balsuojame. Vyksta balsavimas.

Užsiregistravo 79, balsavo 79: už – 31, prieš – 22, susilaikė 26 Seimo nariai. Po pateikimo ne-pritarta.

Siūlau balsuoti alternatyviai – ar mes siūlysimė iniciatoriams tobulinti, ar atmesime. Už to-bulinti balsuojate už, jeigu turite kitą nuomonę, balsuojate kitaip.

Užsiregistravo 79, balsavo 79: už – 31, prieš – 48. Projektas atmestas.

Kitas projektas – Nr. XIIIIP-3005 dėl Seimo V sesijos darbų programos, bet aš nematau prane-šėjo gerbiamos A. Bilotaitės. Yra. Mes negalime jums leisti pristatyti, nes nutarimą pasirašė tik A. Bilotaitė ir nėra surinkta parašų dėl kito, dėl kurio reikia 29 Seimo narių parašų.

17.32 val.

Lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2399 (pateikimas)

Lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2399. Pra-nešėjas – gerbiamas J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, jūsų teismui teikiamas Lobistinės veiklos įstatymo projektas. Šiuo metu galiojančio įstatymo redakcijoje yra išlikę dar ne-mažai neaiškių nuostatų, o praktikoje faktiškai dauguma nesilaiko įstatymu nustatytos lobistinės veiklos deklaravimo tvarkos. Įstatymo vykdymą, kaip žinote, prižiūri Vyriausioji tarnybinės eti-kos komisija ir tokią situaciją iš esmės toleruoja, ir nesiima veiksmų, todėl yra keistinos šios įsta-tymo nuostatos.

Yra labai plačiai apibrėžtas asmenų, kuriems gali būti siekiama daryti įtaką, ratas – ne tik politikai, bet ir žmonės, kurie priima administracinius sprendimus. Labai platus pats lobistinės veiklos apibrėžimas. Lobistinės veiklos, kaip žinome, negalima vykdyti neįregistravus lobistų ir nesumokėjus nedidelio mokesčio. Jei lobistinė veikla vykdoma neįregistravus lobistui, yra pa-traukiama administracinė atsakomybė. Kita vertus, nėra numatyta pareigos patiems politikams deklaruoti ir viešai skelbti apie veiklą, kuria buvo siekiama jiems daryti įtaką.

Mūsų Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, išnagrinėjęs (kaip komisija veikdamas) įvairią įtaką, galimą daryti politikams, pabrėžė, kad būtina tobulinti Lobistinės veiklos įstatymą. Deja, praėjo pusę metų ir tokio naujo pasiūlymo nėra, todėl remdamasis „Transparency Interna-tional“, Vilniaus politikos analizės instituto siūlymais teikiu jums šį įstatymo projektą ir prašau pritarti po pateikimo.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjui. Jūsų nori klausti V. Bakas. Deja, nematau. Nori klausti J. Sa-batauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, nors jūsų projek-tas yra įregistruotas ir pateiktas remiantis „Transparency International“ Lietuvos skyriaus siūly-mais, žiūriu, Teisės departamentas vis tiek suabejojo, kad atseit tas ratas asmenų, kuriems būtų laikoma pareiga deklaruoti arba, tiksliau, prieš kuriuos lobistai galėtų... kurie būtų laikomi, kad lobistai jiems daro įtaką, tas susiaurinimas kažkodėl šiek tiek kritikuojamas. Kaip jūs manote, ko-dėl jūsų projektas yra geresnis negu dabartinis būtent šiuo aspektu?

J. OLEKAS (LSDPF). Jeigu iš tikrųjų šiuo aspektu mes vertiname, pernelyg dideliame rate tiems, kuriems taikomas Lobistinės veiklos įstatymas, paskėstama, nes pagal dabar galiojančią įsta-tymą, jeigu žmonės dalyvauja, sakykim, diskusijoje Seime, tai jie visi turėtų deklaruoti kaip lobis-tinį poveikį, jeigu yra darbuotojai, tie, kurie daro. Jeigu kreipiamasi dėl tam tikrų, sakykim, licen-cijų, leidimų pratęsimo, vėlgi jau yra lobistinė veikla. Toje daugumoje kreipimūsi, daugumoje in-

formacijos iš tikrųjų tos lobistinės veiklos mes ir nematome. Todėl siūlymas yra, kaip minėjau, ateinantis ir iš tarptautinių organizacijų, vis dėlto apsibrėžti tą ratą, kad mes galėtume efektyviai kontroliuoti ir turėti didesnę skaidrumą sprendimų priėmimo metu.

PIRMININKAS. Ačiū už atsakymą. Jūsų nori klausti G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Aš norėjau paklausti pranešėjo. Jūs tikriausiai nežinote, kad pusę metų su ta pačia organizacija „Transparency International“ Teisingumo ministerija, nevyriausybininkai, pramonininkai ir visos kitos suinteresuotos institucijos dirbo prie šio įstatymo projekto, kuris bus pateiktas kitą savaitę.

Bet užbėgdama už akių aš noriu paklausti, kodėl vis dėlto jūs išplečiate įvairių interesų grupių, pavyzdžiui, deklaravimą prisidengiant viešojo intereso gynimu? Juk visos nevyriausybines organizacijos, pavyzdžiui, asociacija „Berželis“ gali kažką padaryti, bet ji turės ir deklaruoti kažkokius pseudosantykius?

J. OLEKAS (LSDPF). Ne, pseudosantykių tikrai nereikia deklaruoti. Reikia deklaruoti tuos santykius, kuriais daromas poveikis įstatymo priėmimo arba įstatymo stabdymo... ir tokiu atveju, kaip aš sakiau, mes turime atvirksčią priekaištą, kad mes susiauriname ir nesakome, kad kiekvieną kartą reikia šį kontaktą deklaruoti.

O dėl to, kad galbūt kas nors pateiks ateity, galbūt, bet vėlgi mūsų projektas registruotas jau turbūt keletas mėnesių ir jis laukia pateikimo. Galbūt kam nors ta registracija padėjo, nes šią dieną mes matėme, kad projektas paguli užregistruotas Seime tris, keturis mėnesius ar pusę metų, tada atsiranda kitas ir tas kitas keliauja čia, į Seimo plenarinių posėdį. Tokia dabar yra valdančiųjų mada, kas nelaikoma plagiatu.

PIRMININKAS. Jūsų klausia gerbiamas A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (LSDDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, išties jūs turite turbūt vieną didžiausių patirčių parlamentinės veiklos. Šiuo atveju atstovaujama valdžią bandoma atriboti nuo delegavusios ją visuomenės, taip pat ir verslo subjektų. Dabar būsime užsidarę, apsiptvėrę spygliuota viela, išsikasę apkasus, patys sau protingi, negirdėsime visuomenės, kuriai atstovaujame. Ir vien dėl tos priežasties, kad reikės ir vienai, ir kitai pusei deklaruoti. Mes tada priimnėsime teisės aktus pagal savo supratimą, o tikrasis lobizmas, anksčiau darytas medžioklėje, teniso kortuose, galbūt daromas apskritai ne Lietuvoje, už Lietuvos ribų, tikrasis lobizmas. Mes turime įvairių iš ten ateinančių interesų, o čia dabar bandome mušti patys save – ar neatrodo jums, kad tai yra sadomazochizmas? – bandome izoliuoti, apriboti parlamentinės valdžios apskritai funkcijas, uždėdami jai papildomą našta.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, kolega, už klausimą. Nežinau, ar jūs suspėjote perskaityti projektą, bet šiuo projektu kaip tik stengiamasi šiek tiek sumažinti ir ratą, ir įtaką, ir, kaip jūs sakėte, mažiau apsiversti, ir mažiau save plakti, bet ne per mažai, tiek, kiek reikia, kad informacija būtų pateikiama skaidriai.

PIRMININKAS. Gerbiamas A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, mums, kaip Seimo nariams, rašo daug labai aktyvių piliečių, pavyzdžiui, ponas G. Gemskis aktyviai dalyvauja. Ar, priėmus šitą įstatymą, jis turėtų registruotis kaip lobistas?

J. OLEKAS (LSDPF). Žiūrint, ką rašo. Jeigu jis bandys daryti... Manau, kad kiekviena iniciatyva, jeigu tai yra piliečio iniciatyva, yra ne lobisto iniciatyva. Lobistinė veikla yra tada, kada atstovaujama tam tikros grupės interesams ir bandoma paveikti viešąjį... Bet kiekvienas pilietis turi iniciatyvos teisę taip, kaip turi kiekvienas Seimo narys teisę. Manau, kad tokiu atveju mes kaip tik pagal šitą įstatymo projektą būtent išvengtume tokio biurokratizmo kovoje su korupcine veikla.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Motyvai už – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų siūlau pritarti įstatymo projektui, kuriuo būtų patikslintas tiek lobistinės veiklos apibrėžimas, tiek asmenų, kuriems daromas lobistų poveikis, kuriems stengiamasi daryti įtaką, tiek patikslinama pačių lobistų... užsakovo apibrėžimas. Ir to nesugalvojo Seimo nariai patys, o būtent tas buvo aptarta su tarptautinės organizacijos „Transparency International“ Lietuvos skyriaus atstovais. Čia būtent jų siūlymai tokie, jie mato iš to didelę naudą. Manau, kad nuo to bus tik geriau. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė prieš – V. Bakas. Nematau. V. Simulikas.

V. SIMULIK (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Mieli kolegos, aš noriu atkreipti dėmesį, kad teks labai rimtai padirbėti identifikuojant mums rašančius elektroniniu būdu, paprastuoju būdu žmones. Manau, kad visi pažįsta gerbiamą G. Gemškį, tai lobistas aštuntuoju kubu, nežinau, kaip jį reikės mums identifiкуoti, nes jis daro spaudimą visiems Seimo nariams. Kiek Seimo nariai pasiduoda tam spaudimui, arba jo įtakai, registruodami įvairias įstatymo pataisas, tiek spaudimo ir yra. Noriu pabrėžti, kadangi čia vyksta didžiuliai debatai, kad aš, kaip komiteto pirmininkas, kreipiausi į Informacijos analizės skyrių ir gavau pirmą informaciją, tikrai su visais pasidalinsiu. Plius jie atlieka analizę, kaip yra Europos Sąjungos institucijose, kaip yra Europos Parlamente, kaip yra kitose moderniose, šiuolaikiškose vakarietiškoje valstybėse. Tikrai, kolegos, gausite tą informaciją visi elektroniniu būdu, čia nėra jokia paslaptis. Siūlyčiau susipažinti ir pasigilinti į tai. Laukiu rezultatų. Gal neskubėkime niekur? Nereikia savęs daryti šventesniais už Popiežių, bet kuriuo atveju atsiras daug problemų, skundų vienas kitu, tą mes jau matome. Gerbkime vienas kitą.

PIRMININKAS. Ačiū, nuomonės išsiskyrė. Balsuojame.

Užsiregistravo 82 Seimo nariai. Balsavo 79 Seimo nariai: už – 20, prieš – 29, susilaikė 30. Po pateikimo nepritarta.

Apsisprendžiam, ar dabar siūlome iniciatoriams tobulinti, ar projektą atmetame? Jeigu tobulinti, balsuojate už, jeigu turite kitą nuomonę, kitaip balsuojate.

Užsiregistravo 80 Seimo narių. Balsavo 79 Seimo nariai: už – 33, prieš – 46. Projektas yra atmestas.

17.46 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 24, 31, 33 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2974 (pateikimas)

Kitas – Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 24, 31, 33 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2974. Pranešėjas – A. Strelčiūnas. Prašom.

A. STRELČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiamieji Seimo nariai...

PIRMININKAS. Gerbiamas Strelčiūnai, sekundėlę. Replika po balsavimo, aš nepastebėjau, gerbiamas J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Atsiprašau, gerbiamas pranešėjau, vienas sakiny. Labai gaila, kolegė G. Burokienė išsidavė, kad balsavo ir ragino kitus balsuoti taip, kad nebūtų pritarta šitam projektui, nes turbūt analogišką projektą registruos pati arba kiti jos kolegos, nes vėl, kaip pasakė, kad tarėsi su ta pačia organizacija „Transparency International“, kad tik opozicija nedirbtų konstruktyviai. Kaip norisi, kad opozicija būtų destruktivi, bet mes siūlome konstruktyvius pasiūlymus, kuriuos, deja, jūs atmetate.

PIRMININKAS. Gaila, prakalbinote G. Burokiene.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Taip, dabar tikrai gaila. Labai ačiū, pirmininke. Gaila, bet mes plagiatais neužsiimame. Yra visai nauja koncepcija padaryta ir visai naujas projektas. Jūs tiesiog parašėte, labai paprastai paėmėte ir pažiūrėjote. O mes paėmėme tikrą, gerą ir dalyvavo labai daug žmonių, Seime vyko ne viena diskusija apie tai ir jūs kažkodėl nė vienas neprisijungėte. Su „Transparency International“ taip pat dirbome pusę metų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū už nuomones. Gerbiamas pranešėjau, prašom pristatyti savo projektą.

A. STRELČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai, šis įstatymo projektas yra labai paprastas, bet vietos savivaldai jis yra labai reikalingas. Esminis dalykas, kad dabar įstatyme nėra apibrėžta, kad būtinai privalomos steigti seniūnijos. Šiuo projektu yra siūloma, kad savivaldybėse būtinai būtų seniūnijos. Dabar jūs žinote, kad kiekvienoje savivaldoje privalomi seniūnaičiai. Šią funkciją būtų žymiai lengviau vykdyti seniūnams ir būtų operatyvesnis jų darbo atlikimas. Siūlyčiau pritarti šiam projektui.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjui. Jūsų nori klausti gerbiamas A. Vinkus.

A. VINKUS (LSDDF). Gerbiamas kolega Seimo nary, gerbiamas Strelčiūnai, sveikinu, kad jūs norite priartinti vadovybę prie žmonių. Seniūnijose yra daug vyresnio amžiaus, stipriai pagyve-

nusių žmonių ir invalidų, žodžiu, ekonomiškai skurdžiai gyvenančių. Vien jau to seniūno lankymasis, žinojimas savo teritorijos, žinojimas žmonių gyvenimo... Jie tai labai jautriai priima. Kad jūs tą klausimą tobulinate, sveikinu. Tačiau norėčiau jūsų paklausti, kiek reikėtų įvesti papildomų etatų, jeigu žinote, nors orientaciškai, jeigu esate pasidomėjęs, ir naujų finansinių išteklių?

A. STRELČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Dabar pagal Vietos savivaldos įstatymą šias funkcijas turi vykdyti bet koks savivaldybės padalinys. Tai resursų nereikėtų. Galvočiau, tik pagerėtų pati situacija tų paslaugų teikimo.

PIRMININKAS. Gerbiamas A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, pažįstu jus kaip tyrą demokratą. Kodėl toks įstatymo projektas, griežtai reikalaujantis įkurti? Ar šiandien uždrausta įkurti seniūnijas? Aš atsakau: neuždrausta. Vieni miestai turi seniūnijas, kiti neturi. Iš kur jūsų tas noras drastiškai įvesti visiems privalomai seniūnijas?

A. STRELČIŪNAS (*TS-LKDF*). Pirmiausia noriu pasakyti, kad nuo 2017 metų mes patvirtinome Seime, kad seniūnijos galėtų būti dviejų formų: biudžetinės įstaigos ir filialas. Bet keista, nė vienas meras nesiryžta seniūnijoms suteikti teisių ir įkurti biudžetines įstaigas. Todėl mano projektu tiesiog merai paraginami, kad vis dėlto turėtų įsteigti.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti gerbiamas K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas panašus kaip ir kolegos, prieš tai klausiusio, noriu patikslinti. Jūs aiškinamajame rašte nepateikėte, kiek finansinių išteklių reikės, pareikalaus jūsų projektas. Ir ar nemanote, kad toks įstatymo projektas bus našta savivaldybėms? Kai mes kalbame apie savivaldų savarankiškumą – leisti apsispręsti, nutarti, nes tam tikras lankstumas šiandien yra, ar nemanote, kad mes (...) prieš savivaldą, kad varžome jų teises?

A. STRELČIŪNAS (*TS-LKDF*). Geras jūsų klausimas. Galiu pasakyti, dar kartą pakartoti, kad vis dėlto tos funkcijos yra atliekamos. Tik tie patys žmonės bus seniūnijoje, gali tik tas skaičius būti. Mes nesakome, kiek jų reikia. Aš tikiuosi, kad tikrai pagerės ta situacija. Žmonės skambina iš tų rajonų, kur nuo gyvenamųjų rajonų centro yra 20–30 kilometrų, ir tie pagyvenę žmonės tikrai ta paslauga naudosis. Ypač tos funkcijos, kurios bus suteiktos socialinės rūpybos srityje, tikrai tik pagerės. Aš galvoju, kaip tik būtų sveikintinas toks priimtas sprendimas.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamaam pranešėjui, dėkojame už atsakytus klausimus.

Motyvai už – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*LSDDF*). Ačiū, pirmininke. Mes nuolat kalbame, kad stiprinsime savivaldą, o savivalda vis dėlto sueina į tai, kad vietinė valdžia turi būti arčiau žmonių ir labiau pasiekama. Ši idėja iš vienos kadencijos keliauja į kitą ir niekada nepasiekia seniūnijų, kad jos turėtų realias galias ir galėtų tinkamai atstovauti. Mes tokį pavyzdį, kurio siekiame, ir puikiai veikiančią sistemą turime visai netoli – Lenkijoje. Todėl reikalingas tik funkcijų ir lėšų delegavimas, viskas būtų tuo išspręsta.

Tačiau kažkodėl savivaldybės nenori funkcijų atiduoti, nuolatos priešinasi ir per savo deleguotus, išrinktus vienmandatėse Seimo narius, bet valstybės mastu tai būtų ištis žingsnis į priekį ir dėl pačios savivaldos stiprinimo. Turbūt pačiai savivaldybės administracijai ir merui būtų mažiau galvos skausmo, jei tos problemos būtų sprendžiamos vietoje, nes ten geriausiai ir žino, ko reikia žmonėms, tiek socialinės funkcijos, tiek mokesčių administravimo funkcijos. Nebūtų nei piktnaudžiavimo, nei veltėdžiavimo, dėl ko dažnai mums priekaištaujama, kad asocialūs asmenys sušluoja visą paramą. Aš tikrai sakyčiau, kad reikėtų palaikyti, pradėti svarstymą ir galbūt galų gale mes pasiektume tam tikrą rezultatą.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamieji, gal mes galime bendru sutarimu pritarti projektui? (*Balsai salėje*) Galime. Pritarta. Siūloma svarstyti gruodžio 18 dieną. Pagrindinis komitetas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Galime pritarti? Ačiū, pritarta.

K. Mažeika turi repliką. Prašom.

K. MAŽEIKA (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Atsižvelgdamas į Teisės departamento išvadą, tikrai prašyčiau Vyriausybės išvados. Manau, būtų tikslinga, nes tikrai kai kurios seniūnijos, miestų seniūnijos yra didesnės pagal gyventojų skaičių negu viso kito rajono seniūnijos. Manau, tikrai tikslinga būtų...

PIRMININKAS. Ar galime pritarti dėl Vyriausybės išvados? Pritariame. Ačiū.

17.55 val.

Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-2686 (pateikimas)

Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-2686. Pranešėja – gerbiama R. Popovienė.

R. POPOVIENĖ (LSDPF). Gerbiami kolegos, pristatau Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo siekiama gerinti nacionalinio transliuotojo televizijos programų prieinamumą klausos ir regos negalia turintiems asmenims. Kaip gimė šis įstatymo projektas? Pirmiausia klausos ir regos negalia turinčių žmonių bendruomenės kreipėsi ir į mane, ir į Kultūros reikalų komitetą dėl didesnio informacijos prieinamumo televizijos programų laidoje.

Rengiant šį įstatymo projektą buvo sudaryta darbo grupė, kuriai teko vadovauti. Mes dirbome pakvietę šių bendruomenių narius, dalyvavo ir LRT administracijos žmonės, ir tarybos nariai. Kvietėme ir universitetų dėstytojus, kure taip pat išsakė savo pasiūlymus, kaip geriau parengti įstatymo projektą. Rengdami atkreipėme dėmesį ir į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą, kuri yra parengta 2010 metais. Joje yra nurodoma, kad žmonės su negalia turi teisę naudotis audiovizualinės žiniasklaidos paslaugomis, tokiomis kaip gestų kalba, garsinis vaizdavimas ir subtitravimas. Taip pat turi teisę siekti, kad toks naudojimas būtų palaipsniui didinamas.

Kaip yra šiuo metu, kokia dabar yra situacija? Rengdami šias įstatymo pataisas taip pat atlikome tyrimą, kaip yra kitose Europos Sąjungos šalyse, kaip tai yra reglamentuojama. Kitose Europos Sąjungos šalyse taip pat yra reglamentuojama įstatymais arba poįstatyminiais aktais, bet dažniausiai būna įstatymais. Įvairių programų subtitravimas siekia nuo 20 % iki 100 %, gestų kalba – maždaug nuo 2 % iki 20 % ir garsinis vaizdavimas regos negalia turintiems apima nuo 2 % iki 20 %. Tai liečia, žinoma, ir nacionalinius, ir komercinius transliuotojus, bet vis dėlto nacionaliniam transliuotojui yra nustatomi griežtesni reikalavimai.

Lietuvoje atlikus ir įvertinus situaciją, šiandien yra taip, kad nacionalinio transliuotojo programose yra apie 5,8 % subtitruojamų laidų, 5,3 % verčiama į gestų kalbą ir visiškai nulis, visiškai nepritaikytas regos negalia turintiems žmonėms yra garsinis vaizdavimas. Kaip teigia patys Silpnaregių ir aklųjų sąjungos nariai, nėra būtinybės jiems pritaikyti visą televizijos programų tinkelį, nes šiems žmonėms informacinės, muzikinės laidos, sporto varžybos ir kitos yra gana gerai prieinamos, tačiau jiems „pamatyti“ meninius, dokumentinius, publicistinius... ar laidas, skirtas vaikams, yra išties nelabai įmanoma. Tuomet, kai kalbama vaizdais, jiems tai yra neprieinama.

Šiandien garsinis vaizdavimas, paprasčiau aiškinant, yra nebylių scenų įgarsinimas. Kaip tai realiai padaryta, mes šiandien galime pamatyti tik atsidarę mediateką ir pamatę kino filmą „Gražuolė“. Jį regos negalia turintiems žmonėms pritaikė studentai ir dėstytojai. Tai yra tokia privati iniciatyva.

Taigi, šiandien turėdami tokią situaciją, mes siūlome, kad palaipsniui būtų didinamas prieinamumas, ir siūlome, kad ne mažiau kaip 50 % būtų titruojamų laidų, ne mažiau kaip 20 % būtų verčiamų į gestų kalbą ir iki 10 % būtų pritaikyta programos laidų regos negalia turintiems žmonėms. Bet šis maksimumas turėtų būti pasiekiamas palaipsniui, atsižvelgiant į LRT technines galimybes. Taigi išdėstėme, kad kasmet subtitravimas būtų didinamas 5 %, gestų kalba po 1 % ir garsinis vaizdavimas – 0,5 %.

Labai tikiuosi, kolegos, kad jūs pritarсите šitam įstatymo projektui ir tikrai bus panaikinti barjerai, ir bus lygios galimybės dėl didesnio informacijos prieinamumo kurtiesiems ir regos negalia turintiems žmonėms.

PIRMININKAS. Ačiū už pristatymą. Jūsų norėtų klausiti penki Seimo nariai. Gerbiamas J. Džiugelis. Nematau. J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, jūsų projektas, sakyčiau, dar labai kuklus, nes tik 50 % siūlote programų su subtitrais ir tik 20 % su vertimu į gestų kalbą. Ar galėtumėte suprantamai paaiškinti mums ir tiems kolegoms, kurie nėra susidūrę su kurčiųjų problemomis, dėl gestų kalbos, nes kai, pavyzdžiui, klausiamo, kokia gimtoji kalba yra

kurčių asmenų, daugelis turbūt nė nemirktelėję pasakytų, kad jeigu gyvena Lietuvoje, tai lietuvių. Ir jie nesupranta, kad tos lietuvių kalbos jie gyvenime nėra girdėję, kad būtent gestų kalba yra ta jiems labiausiai suprantama kalba, todėl jinai jiems gyvybiška kaip oras. Ar aš ne per...

PIRMININKAS. Laikas!

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ne per daug pasakiau. Jūs galbūt daugiau pasakysite. Ačiū.

R. POPOVIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Iš tiesų kurtiesiems gestų kalba yra gimtoji kalba. Aš taip supratau, kad jūs klausiate dėl procentų, kodėl ne 100 %. Kaip aš minėjau, mes dirbome darbo grupėje gana ilgą laikotarpį ir labai norėjome surasti konstruktyvų dialogą ir sutarimą, kuris tiktų visiems. Atsižvelgdami vis dėlto į mūsų visuomeninio transliuotojo techninius dalykus, šiandien priėmėme tokį sprendimą, kad siektume tokio vidurkio, atsižvelgdami į Europos Sąjungos šalis, kaip yra kitur, nes, kaip aš ir minėjau, ir kitose šalyse yra maždaug nuo 20 % iki 100 %. 100 % yra, tarkim, Švedijoje, Norvegijoje, kitur – Čekijoje, Slovakijoje yra apie 60–70 % subtitruojamų laidų. Gestų kalba maždaug yra irgi taip nuo 15–20 % ir regos negalią turintiems žmonėms yra maždaug apie 10 %. Atsižvelgdami į tas technines galimybes, mes tikrai labai derinome, nes iš tiesų visuomeninis transliuotojas turėtų dar parengti ir tokį išmanų takelį, kur mes galėtume nusistatyti, ar mums reikia subtitruojamų laidų, ar be subtitrų, todėl tokie procentai buvo pasirinkti. Bet šiandien labai paprastai mes galime pasakyti, kad...

PIRMININKAS. Prašyčiau trumpinti atsakymus. Nori jūsų paklausti B. Matelis.

B. MATELIS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, dažnai būna Seime tokių atvejų, kai kažkas pristato įstatymą ir sako, taip, mes derinome su interesų grupėmis, su tomis organizacijomis, bet vėliau išaiškėja, kad kažkas kažkam pristatė, bet tokio tikro derinimo kaip ir nebuvo. Sakykite, ar jūs atsižvelgėte į visas pastabas ir LRT, ir kitų organizacijų, ką jie siūlė jums? Sakykite, ar jums derinant šį įstatymo projektą buvo kalbama apie tai, kiek lėšų papildomai reikės, sakykim, LRT? Ar tai nedidins kažkokių asignavimų iš biudžeto papildomai? Kiek tas viskas kainuos papildomai?

R. POPOVIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Žinoma, bet kokie papildomi darbai reikalauja tam tikrų finansinių resursų. Kaip aš ir minėjau, taip, mes dirbome daugiau negu pusę metų ir norai ir pačių bendruomenių tikrai buvo galbūt ir didesni, ir LRT taip pat buvo sakoma, kad finansavimo reikės jiems gana nemažo. Preliminariais skaičiavimais, jie buvo pateikę, kad beveik 1,5 % nuo biudžeto penkerių metų įgyvendinimo laikotarpiu jiems reikėtų, tiek finansų. Bet aš manau, kad svarstymo stadijoje turėtų rasti tikri bendri sprendimai, kurie padėtų įgyvendinti šią iniciatyvą ir taip reikalingą šitos informacijos prieinamumą šiems žmonėms.

Dar kartą pakartosiu, kad palaiptis prieinamumo didėjimas yra nurodytas ir direktyvoje, iš tiesų Lietuva turėtų tą įgyvendinti.

PIRMININKAS. Ačiū už atsakymą. Jūsų nori klausti A. Palionis.

A. PALIONIS (LSDDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama Raminta, aš noriu paklausti dėl regos negalią turinčių žmonių. Minėjote, kad iki 10 % programų. Ar tikrai verta įstatymo projekte nurodyti lubas? Gal geriau nurodyti minimalų skaičių programų ir po pusę procento kasmet tą kėlimą, kuris būtų privalomai pasiektas?

R. POPOVIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą ir pasiūlymą. Galbūt, kai svarstysime, jeigu bus pritarta šiam įstatymo projektui, bus galima apie tai pagalvoti. Tiesiog norėjome įstatyme apibrėžti būtent tą procentą, kad bendruomenės jaustųsi saugiau, nes ir dabar turime tam tikrą planą, kuriame yra nurodyta, tarkim, siekiamybė, kad 2019 metais tiek ir tiek valandų būtų subtitruojama, gestuojama (garsinio vaizdavimo išvis neturime), tačiau tai nėra įgyvendinama, todėl tas maksimumas procento, iki kiek pasiekti, manėme, galbūt reikalingas kaip siekiamybė, kad nestovėtų me vietoje.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjai už pranešimą, pateikimą ir atsakymus į klausimus.

R. POPOVIENĖ (LSDPF). Ačiū.

PIRMININKAS. Dėl motyvų gerbiamas J. Sabatauskas – už. (*Balsai salėje*)

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Aš atsisakau.

PIRMININKAS. Atsisako žodžio. Ar mes galime bendru sutarimu pritariti po pateikimo? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta. Siūlome svarstyti pavasario sesijoje. Pagrindinis komitetas – Kultūros komitetas.

Gerbiamasis G. Vasiliauskas. Prašau.

G. VASILIAUSKAS (LVŽSF). Kadangi tai tiesiogiai siejasi su negalia turinčiais žmonėmis, siūlyčiau kaip papildomą Neįgaliųjų teisių komisiją.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti? (*Balsai salėje*) Pritarta, ačiū.

18.07 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 20, 21 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1335 2 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1558(2) (*pateikimas*)

Kitas projektas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 20, 21 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1558(2). Pranešėjas – A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, tęsiu prieš daug metų pradėtą darbą, kad mūsų įstatymuose, mokesčių įstatymuose, vis dėlto atsirastų europiniai gyventojų pajamų mokesčio tarifai. Tikrai nuoširdžiai turiu padėkoti Seimo daugumai, kuri po 28 metų pagaliau mūsų mokesčių sistemoje grįžo prie kelių tarifų, nes tam tikru laiku tie tarifai buvo panaikinti, tai yra mūsų naujoje mokesčių sistemoje yra 20 ir 27 tarifai.

Bet kodėl aš teikiu įstatymo pataisą, aš pabandysiu trumpai paaiškinti. Viena aktualiausių problemų išlieka skurdas ir atskirtis, pajamų nelygybė ir būtent progresiniais mokesčiais kitos Europos Sąjungos valstybės bando sumažinti tą nelygybę, kuri atsiranda dėl mokesčių, kuriuos moka gyventojai.

Priimtas įstatymas, kuris įsigalios nuo sausio 1 dienos, lubas, nuo kurių mokėti, užkėlė tokias aukštas, tai yra 104 tūkst. vidutiniškai pajamų per metus reikia gauti, kad nuo daugiau kaip tų pajamų būtų pradėti mokėti 27 %, tai yra 7 % daugiau. Tokių žmonių Lietuvoje šiandien yra keletas šimtų. Aišku, įstatyme yra numatytas ketverių metų pereinamasis laikotarpis ir net po ketverių metų ta riba, nuo kurios mokėti, yra 5 tūkst. Daugiau kaip 5 tūkst. šiandien gauna mažiau kaip 5 tūkst. gyventojų. Galbūt po ketverių metų, kad gautų iki 5 tūkst., ir pasieksime, o gal gaus 6 tūkst. Mano galva, mes susiduriame su biudžeto lėšų trūkumu pirmiausia būtent dėl nelygybės augimo, tai ir siūlau. Noriu pasakyti, kad ne nuo 2019 metų, suprantu, kad mokestiniai metai prasideda labai greitai, yra mūsų mokesčių įstatymų leidybos praktika, kad mokesčiai įsigalioja po metų, po pusės metų, priėmus įstatymą.

Antras dalykas, mūsų siūlymas išlieka, kad reikia mokėti ne tik nuo darbo pajamų, bet ir nuo gyventojų kitokių pajamų, kurios sudaro beveik 1/3 visų pajamų, kurias gauna Lietuvos piliečiai. Tai būtų gana didelė biudžeto suma, kurios didžioji dalis pirmiausia atitektų savivaldybėms, nes gyventojų pajamų mokestis yra mokamas savivaldybių, ir valstybės biudžetui. Kadangi savivaldybėms mes krauname vis daugiau įvairių darbų, jos turi ir finansuoti. Vėl svarstysime įstatymą dėl ikimokyklinio ugdymo, mokytojų darbo apmokėjimą mes bandome iš sutaupyto socialinėms reikmėms... Aš manau, kad jeigu tas įstatymas įsigaliojotų 2020 metais, būtų viskas normalu, ir pasirengimas būtų, manau, ir dalį tų išpareigojimų, tų norų, kuriuos mes norime išspręsti, būtų galima įgyvendinti.

Mano siūlymas skiriasi nuo to, kas šiandien egzistuoja, nes bandau nuleisti kartelę, ir pasakyti kodėl. Pagal „Sodros“ duomenis, pagal Mokesčių inspekcijos duomenis, pirmiausia noriu pasakyti, kas yra gyventojų grupės pagal metines pajamas, pagal 308-ąją deklaraciją. Žinote, kad mes tokią pildome. Tai labai didelės pajamas gaunančių gyventojų grupė, vidutiniškai apie 13 tūkst. gyventojų, kurių pajamos yra daugiau kaip 10 VDU. Didelės pajamas gaunančių žmonių grupė skirstoma į dvi grupes. Maždaug 14 tūkst., tai yra pajamos nuo 6 iki 10 tūkst. vidutinio darbo užmokesčio, arba mes galime, žinome, kad tai yra maždaug 900, tai yra nuo 4 iki 10 tūkst... Ir antroji didelės pajamas gaunančių grupė yra tie, kurie gauna daugiau kaip 2 tūkst. ir iki 4 tūkst. Pati Finansų ministerija vidutinės pajamas gaunančių žmonių grupei kaip tik priskiria didžiausią grupę, tai yra 410 tūkst., jų pajamos yra nuo 770 iki daugiau kaip 2 tūkst., 2 tūkst. 400.

Mano siūlymas – vidutinės pajamas gaunantiems jokių mokesčių nekeisti, tai yra palikti 20 %, o didinti mokamas į biudžetą pajamas būtent tų, kurių mėnesinės pajamos šiek tiek viršija 2 tūkst. ir 3 tūkst., arba metinės 24 tūkst. Pervedant į vidutinį darbo užmokestį, tai būtų maždaug 26 tūkst.

ir 36 arba 39 tūkst. Šiandien, galbūt ne šiandien, gal šių metų pradžioje tokių žmonių, kurie gauna daugiau kaip 24 tūkst., yra daugiau kaip 100 tūkst., iš jų 77 tūkst. susieti su darbo santykiais. Tų, kurie gauna daugiau kaip 36 tūkst. per metus, yra daugiau kaip 35 tūkst., iš jų 22 gauna pajamas iš darbo santykių. Mano siūlymas, kad būtų apmokestinamos visos pajamos. Sakau, tai būtų socialiai teisingiau ir mes nedidintume toliau gyventojų pajamų nelygybės. Tai įsigaliojūt nuo 2020 metų. Pasiruošęs atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū už pateikimą. Jūsų nori klausti trys Seimo nariai. Gerbiamas J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs gana išsamiai pateikėte, kiek yra įvairiose gyventojų grupėse suskirsčius pagal pajamas. Bet ar šis projektas pareikalaus papildomų biudžeto lėšų? Arba paklausiu priešingai, ar šis projektas sukels biudžeto netekimą? O jeigu taip, koki? O gal priešingai? Gal bus papildomų pajamų į biudžetą?

A. SYSAS (LSDPF). Būtent. Gyventojų pajamų mokesčiai... Tai tikrai valstybė dėl to jokių papildomų pajamų išleisti neprivalo, kaip tik atvirkščiai. Jeigu mes apmokestintume ne tik gyventojų pajamas iš darbo santykių, bet ir kitas pajamas, tai biudžetas gautų pakankamai lėšų, aš dabar nepasakysiu tiksliai, kiek tai būtų. Aš manau, kad dabartinės Vyriausybės programoje yra įrašytas vienas punktas, aš jums pasakysiu, jis skamba taip: „Mažinsime pajamų nelygybę, sieksime pertvarkyti mokesčių sistemą ir įvesti progresinius mokesčius, kai tam bus palanki visuomenės nuomonė.“ Jau įvedėme. Vienus metus mes pažiūrėsime, kad progresinių mokesčių įvedimas nesukelia cunamio ar žemės drebėjimo, kad tie 200 žmonių, kurių pajamos viršija 104 tūkst., sumokės galbūt kokių 20 tūkst. ar daugiau įmokų į biudžetą. Bet aš noriu priminti, kad mes priėmėme sprendimą panaikinti lubas, ir bent jau 2019 metais balansas tų žmonių, kurie mokės daugiau, ir tų, kurie gaus dėl lubų įvedimo, yra pliusinis, nes jiems lieka beveik 40 mln. papildomai iš socialinio draudimo lėšų. Šiuo atveju balansas bus net čia ir tiems žmonėms teigiamas.

O nuo 2020 metų, aš manau, mes turėtume eiti ryžtingiau, nes išpareigojimų yra labai daug. Bet papildomų biudžeto lėšų tikrai nereikės.

PIRMININKAS. Ačiū. E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Lubas pasiekti – tai dar jos labai aukštai yra. Iš tikrųjų pasakykite, kodėl aš turėčiau investuoti, pavyzdžiui, Lietuvoje, jeigu mano atlyginimas mokamas kažkur kitur ir nesiekia tų lubų? Iš tikrųjų ar neatbaidysite čia investicijų, kur gaminami produktai kažkokios aukštesnės pridėtinės vertės, arba kokių nors paslaugos centrų, kurie galbūt nenorėtų mokėti tokių mokesčių, norėtų mokėti didesnius atlyginimus žmonėms?

A. SYSAS (LSDPF). Dar kartą galiu pakartoti statistiką šių metų kovo, tai yra pirmo ketvirčio, iki balandžio 1 dienos statistika, kokius atlyginimus gauna Lietuvoje susiję su darbo santykiais. Nuo kitų pajamų mes matome tik metų pabaigoje, kai deklaruoja, tai aš tų negaliu. Tai virš 5 tūkst. gauna 4, beveik 5 tūkst., ne visi. Tarp 4 ir 5 tūkst. – 3 tūkst., nuo 3 iki 4 tūkst. – 10 tūkst. ir nuo 2 iki 3 tūkst. – 34 tūkst. Tai reiškia, kad virš 2 tūkst. mėnesinių pajamų Lietuvoje, o dirbančių yra 1 mln. 400 tūkst., gauna tikrai ne visi 40 tūkst. Labai paprasta aritmetika. Kaip aš sakiau, pati Finansų ministerija suskirstė, nes dažnai pasigirsta, kad vidurinė klasė nukentės, tai vidurinė klasė kaip tik Finansų ministerijos apibrėžimu laikoma ta, kuri gauna nuo vidutinių pajamų iki trijų koeficiento, tai yra, sakykime, nuo 900 eurų iki 3 tūkst. eurų. Šiai grupei mokesčiai nesikeičia.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų klausia gerbiama I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Gerbiamas Algirdai, čia jūs taip seniai šitą klausimą keliate, kad jau tikrai turėtumėte žinoti...

A. SYSAS (LSDPF). Pražilau.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). ...kad progresiniai mokesčiai yra tada, kada visos pajamos, išskyrus labai retas išimtis, dividendus, palūkanas, turto pardavimo, yra skaičiuojamos į vieną krūvą ir apmokestinamos nustatytais progresinio tarifo laipteliais. Tai gal jūs man galite pasakyti, kodėl jūs vadinate tai, ką priėmė valdančioji dauguma, progresiniais mokesčiais?

A. SYSAS (LSDPF). Na, aš noriu įtikti. Tai yra vis tiek pirmas žingsnis dviejų laiptelių atsiradimo link, ko nebuvo nuo 2001 metų, man atrodo, kai buvo panaikinti tie laipteliai, kurie buvo. Noriu priminti, mes turėjome keturis, rodos. (*Balsai salėje*) Tai va, mes turėjome ir 33, ir 27, ir 24, daug laiptelių turėjome, ir nuo to niekas per daug nenukentėjo.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamaam pranešėjui už atsakytus klausimus. Na, dėl įtikimo čia nematyti labai aiškaus pozityvo.

Dėl motyvų gerbiamas J. Sabatauskas – už.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, aš tikrai manau, kad reikėtų balsuoti už ir netgi bendru sutarimu galbūt, nereikėtų balsuoti. Pirmas dalykas, šiuo atveju atkreiptu dėmesiu, opozicija siūlo pagalbą pozicijai įgyvendinant Vyriausybės programą, o Vyriausybės programoje aiškiai pasakyta įvesti progresinius mokesčius. Kaip ką tik gerbiama Ingrida paaiškino, kad progresiniais vadintini tik tie mokesčiai, kuriais apmokestinamos visos pajamos, o ne vien tik darbo užmokestis. Tai būtų iš tikrųjų plius papildomas įnašas į biudžetą, nebūtų jo praradimų dėl GPM nelygumų. Sakysim, dabar tikrai nuo 104 tūkst. 27 % tarifas atsiranda. Realiai tai yra saujelė žmonių, kuriems tektų. Vadinas, biudžetas pernelyg nepraturtės, o atvirkščiai.

Taigi, manau, čia kaip oras reikalingas Lietuvai projektas. Daugiau kaip 60 % žmonių gyvena labai sunkiai, o prie skurdo ribos tikrai yra pernelyg didelis skaičius žmonių. Mes jiems turime padėti, galime padėti tik šitokiu būdu.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – gerbiamas S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Dėkui. Mūsų birželio mėnesį priimta mokesčių reforma įvairiai čia linksniuota. Jeigu būtų pritarta šiandieninei rezoliucijai, kad stabdome tuos visus mokesčius dalykus ir pradėdame vėl iš naujo diskutuoti, nežinau, kaip gyventų žmonės kitais metais. Galima pasvarstyti tokį dalyką, tačiau kaip tai integruotųsi į dabar jau priimtus sprendimus, kol kas jie nėra atšaukti ir neįsivaizduoju, kaip juos būtų galima atšaukti – neapmokestinamojo pajamų dydžio keitimą ir taikymo plėtimą, kuriam aš su išlyga pritariau, kai kuriems dalykams ir nepritariau, na, aš net fantazuodamas negaliu įsivaizduoti. Gal kokie nors genijai gali sugalvoti, kaip tai integruotųsi į jau priimtus sprendimus.

Todėl linkiu socialdemokratams toliau šitą idėją realizuoti, galbūt laimėjus Prezidento ar kitus rinkimus naujoje kadencijoje. Tikrai palinkėsiu sėkmės ir galbūt prisijungsiu, o šį kartą siūlyčiau nepritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Kadangi nuomonės išsiskyrė, balsuojame.

Užsiregistravo 73, balsavo 72: už – 15, prieš – 25, susilaikė 32.

Yra pasiūlymas siūlyti tobulinti arba projektą atmesti. Kas nori tobulinti, balsuoja už, turintys kitą nuomonę balsuoja kitaip. (*Balsai salėje*) Balsavimas parodys.

Užsiregistravo 70, balsavo 68: už – 26, prieš – 42.

Gerbiamas Algirdai, reikės projektą, matyt, pagal S. Jakeliūną, toliau teikti. Per šoninį mikrofoną. Prašau.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Na, iš tiesų gerai, kad jūs sustojote, bet gerbiamas Algirdas turbūt norėjo atsakyti: galės tobulinti. Aišku, galima tobulinti, nesvarbu, kad Seimas atmetė, ir teikti po šešių mėnesių. Gerbiamas S. Jakeliūnas turbūt sąmoningai nekalbėjo, kad siūloma, kad šis įstatymo projektas įsigaliotų nuo 2020 metų. Jis neįsivaizduoja, kaip galėtų integruotis į tą sistemą. Nereikės integruotis. Tiesiog reikės įgyvendinti. Būtent ten, tose Vakarų Europos valstybėse, kur didžioji dalis taiko progresinį pajamų mokesčių... Aiškinamajame rašte parašyta: vienos šalyse dviejų tarifų, trijų ar daugiau, keturių, penkių tarifų jis yra taikomas ir būtent ten, kur mūsų tautiečių daugiausia emigruoja – Jungtinėje Karalystėje, Norvegijoje ir kitose valstybėse. Ten yra taikomi būtent tie progresinių mokesčių tarifai ir būtent tai užtikrina galimybę mažinti skurdą ir socialinę atskirtį, faktiškai pirmąją Europoje. Kiek suprantu, valdančioji dauguma nesiruošia kovoti su skurdu ir nemažins socialinės atskirties. Labai gaila.

PIRMININKAS. Ačiū.

18.31 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. XIII-1482 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-3018 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. XIII-1482 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-3018. Pranešėjas – gerbiamas J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, išanalizavęs tarptautinę Europos Sąjungos valstybių narių patirtį, prašau jūsų leisti pateikti Politinių partijų įstatymo Nr. I-606 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti gerbiamas E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Atsiprašau, aš ne dėl...

PIRMININKAS. Nepataikė. Taip.

Motyvai. Nėra. Galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Balsuojame.

Užsiregistravo 70. Balsavo 70: už – 21, prieš – 34, susilaikė 15. Nepritarta. Gražiname tobulinti. Kas mano kitaip? Balsuojame. Kartoju. Kas už tobulinimą – už, kas nori atmesti, balsuoja kitaip.

Balsavo 65: už – 23, prieš – 42. Projektas atmestas.

Gerbiamieji... Po balsavimo gerbiamas J. Olekas. Prašau.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke, už gražų pirmininkavimą. Aš noriu kreiptis į valdančiosios pusės kolegas. Čia mane provokuoja kolegos paklausti, koks tai būtų buvęs įstatymo projektas, jeigu būtų buvęs nutarimas priimtas, bet aš tik noriu pasakyti: per 22 metus, kuriuos dirbu, tarnauju čia, Seime, man atrodo, vieni iš pirmųjų, jeigu ne pirmieji, valdantieji neleidžia net pateikti įstatymo projekto. Nesvarstome, nediskutuojame, bet neleidžia įtraukti į darbotvarkę. Teisę tokią turite, bet tai niekuo nesusiję su demokratija, tai niekuo nesusiję su tuo, į ką mes norime lygiuotis, kai negalima pateikti, išsakyti kitą nuomonę, kuri iš tikrųjų labai svarbi daug kam. Svarbi savivaldybėms, bet negalima pasižiūrėti, kiek jos netenka, nuostolių, ką jos gali finansuoti. Svarbi jauniems žmonėms, kurie turbūt ateina ir susitinka su jumis, kad jie nori aktyviau dalyvauti politinėje veikloje. Iš tikrųjų labai gaila, praėjo daugiau kaip pusė kadencijos, bet mes nesuprantame, kad galima diskutuoti Seime ir priimti sprendimus net ir turint skirtingas nuomones.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamieji, rytinio posėdžio, atsiprašau, opozicinė darbotvarkė baigta, bet liko dar rytinio ir kitų nepabaigtų posėdžio darbų.

18.31 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų, 2020 metų ir 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projektas Nr. XIIIIP-2718(2) (svarstymo tęsinys)

Siūlau Seimo nutarimo projektą Nr. XIIIIP-2718(2). Svarstymo tęsinys. Kviečiamas diskutuoti R. J. Dagys. Jonas jau nenori kalbėti, ne, kalbės. Prašau. Ruošiasi A. Matulas.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aišku, įdomiai čia mes dabar tęsiame diskusiją dėl rodiklių trejiems metams, tai tiesiog, taupydamas mūsų laiką ir panašiai, atkreipsiu dėmesį tik į dvi problemas, į kurias tikrai verta atkreipti. Iš principo mes planuojame tam tikrus rodiklius trejų metų laikui ir reikia žiūrėti, ką mes čia sau, kokius išipareigojimus padarėme.

Pirmiausia pensinė sistema. Tai, ką mes šiuo metu patvirtinome, pagal tuos rodiklius santykinai šiais metais pensijos bus mažesnės 2 %. Jeigu lygintume pagal naujo skaičiavimo tvarką nuo 52 iki 50 % krenta, kitais metais sistemiškai taip pat mažėja, dar mažiau. Vadinas, mūsų siekio, kad tos pensijos būtų adekvačios, ne tik kad nepasiekiamo, o einame į minusą. Tai viena problema. O rezervų iš tikrųjų turėtume – už 300 mln. būtų galima 40 eurų per mėnesį pensijas kelti.

Kita problema yra mūsų bazinis dydis, kuris iš tikrųjų pagal tai, kaip mes užprognozavom... Viešojo sektoriaus pajamos, santykinės pajamos, apie tai būtų galima kalbėti, nes čia, kai pradeda žongliuoti absoliučiais skaičiais, santykinės pajamos... Dar labiau nuvertės viešojo sektoriaus darbo užmokestis, lyginant su kitais, nes infliacija suvalgys. Tai ar mes čia teisingai tuos suplanavome, spręskite patys. Aš manau, kad mes net ir nedidelės vilties tiems sektoriams nesuteikėme.

PIRMININKAS. Atsiprašau, mieli kolegos. Dėl vedimo tvarkos buvo du pasiūlymai. Prašome, gerbiamas K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Pirmininke, frakcijos vardu noriu paprašyti pertraukos, o priežastis tokia, kad nėra mūsų kelių kolegų ir nėra beveik visų konservatorių. Prašau pusės valandos pertraukos. (*Balsai salėje*) Taip, pasakiau.

PIRMININKAS. Ačiū už pasiūlymą. Gal ir Jurgio toks pasiūlymas? (*Balsai salėje*)

J. RAZMA (TS-LKDF). Ne dėl pertraukos čia atsistojau ir be reikalo čia kolega taip prevenciškai tą siūlo, aš galiu viešai pasakyti, kad pertraukos neprašysiu, jūs galite atsiimti tą savo siūlymą persigalvojęs. Bet aš keliu klausimą, kokių pagrindų šis projektas apskritai atsirado darbotvarkėje? Aš dar galiu suprasti dėl tų projektų, kurių nespėjome pateikti ar apsvarstyti rytiniame posėdyje, ar tų, kur rezerve buvo. Dėl šito projekto mes padarėme pertrauką iki kito posėdžio.

Į opozicinį posėdį niekaip negali tokiu būdu projektai pakliūti. Šito projekto svarstymas, mes manome, yra neteisėtas ir tikrai, jeigu bus tęsiamas svarstymas, mes kreipsimės į Etikos ir procedūrų komisiją. Dėl tų projektų, kurių nespėjome, sakau, dar kažkaip galima suvokti, bet čia buvo pertrauka ir ji turi keliauti toliau.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamas Jurgi, manau, kad mes baigėme opozicinę darbotvarkę ir turime teisę tęsti nebaigtus darbus. R. Baškienei. (*Balsai salėje*)

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas Jurgi, mieli kolegos, ne pirmą kartą ir puikiai žinome, kai baigiasi opozicinė darbotvarkė ir jeigu Seimas nusprendžia, grįžta. O kadangi pertrauka buvo padaryta jūsų, kolegos, iniciatyva, tęsiame. Seimas nusiteikęs dirbti, ne taip, kaip jūsų pusėje sėdintys. Manau, kad viskas yra teisinga, dirbsime toliau.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiama R. Baškienei. Lieka gerbiamojo K. Mažeikos siūlymas dėl šio klausimo skelbti pertrauką. Ar galime bendru sutarimu, ar balsuojame? Balsuojame. Bendru sutarimu skelbiama dėl šio klausimo pertrauka pusės valandos, toks buvo prašymas. Ačiū. (*Balsai salėje*)

18.36 val.

Valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų, valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo 2019 metais, įstatymo projektas Nr. XIII-2735(3) (priėmimo tęsinys)

Einame toliau. Kitas įstatymo projektas Nr. XIII-2735(3) – Valstybės politikų, teisėjų... (*Balsai salėje*) Yra likę motyvai iš rytinės darbotvarkės. (*Balsai salėje*) Atsiprašau. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Pirmininke, aiškiai pasakykite, ar opozicinė darbotvarkė dar tęsiama šiuo metu, ar galbūt Seimo valdyba sušaukė neeilinį posėdį?

PIRMININKAS. Aš pasakiau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Galbūt Seimo valdyba galėjo sušaukti, aš nieko prieš.

PIRMININKAS. Gerbiamas Jurgi.

J. RAZMA (TS-LKDF). Bet fiksuokite, ar toliau vyksta opozicinės...

PIRMININKAS. Gerbiamas Jurgi, aš pasakiau, kad opozicinė darbotvarkė baigta.

J. RAZMA (TS-LKDF). Tai koks tada posėdis vyksta?

PIRMININKAS. Posėdis nebaigtas, tik opozicinė darbotvarkė.

J. RAZMA (TS-LKDF). Vakariniame posėdyje, rodos, buvo tik opozicinė darbotvarkė.

PIRMININKAS. Jūs paprašėte pertraukos ir yra... Dabar motyvai. Kaip ir paskelbiau, projektas Nr. XIII-2735(3). Už – T. Tomilinas. Atsiprašau, dar yra gerbiamojo K. Mažeikos.

K. MAŽEIKAI (LVŽSF). Gerbiamas pirmininke, aš siūlyčiau, frakcijos vardu prašau pusės valandos pertraukos ir gerbiama M. Majauską, kuris prieš tai prašė pertraukos, galbūt bus galima surasti per tą pusvalandį.

PIRMININKAS. Ar mes galime pritarti bendru sutarimu pertraukai? Pritarta. (*Triukšmas salėje*) Balsuojame? Prašom.

Užsiregistravo 67 Seimo nariai. Balsavo 65 Seimo nariai: už – 51, prieš – 10, susilaikė 4. Pusės valandos pertrauka.

18.38 val.

Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. XIII-198 9 straipsnio, 1, 2, 3 ir 4 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2736(2) (svarstymo tęsinys)

Diskusijos tęsinys – projektas Nr. XIII-2736(2). Gerbiamas R. J. Dagys. Kviečiame į tribūną. Atsisako žodžio. Gerbiamas A. Sysas. Frakcijos vardu – septynios minutės.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiami valstiečiai, dėmesio! Kaip ir jūs, ir aš galiu dirbti ilgai, aš įpratęs, mes čia dirbdavome ir naktimis, esant kai kurioms valdžioms, ir ne vieną naktį, ir šimtus įstatymų priėmėme. Taigi nėra problemos. Tik patys užlipsite ant grėblio. Jūsų irgi nėra 71, kai kuriuos įstatymus reikės priimti. O dabar apie įstatymą, kurį mes svarstome.

Noriu priminti, koks buvo pirminis šito įstatymo tikslas, nes iš jo dabar jau padaryta tokia lietuviška mišrainė su burokėliais, su agurkais – visko ten primesta.

Gerbiami kolegos, kai nuo sausio 1 dienos padidino minimalų mėnesinį atlyginimą, dalis valstybės tarnautojų automatiškai pateko į minimalaus mėnesinio atlyginimo apmokėjimo grupę, tada eina saliamoniškas sprendimas, kad reikia žirklių apatinę ribą šiek tiek pakelti, nes mūsų Darbo kodekse aiškiai kalbama apie tai, kad tik už nekvalifikuotą darbą reikia mokėti minimalų atlyginimą, o valstybės tarnautojams, biudžetinio sektoriaus darbuotojams, kuriems reikia turėti ir specialybę, ir kvalifikaciją, ir patirtį, reikia mokėti daugiau. Įstatymo idėja ir buvo tokia – pakeliame žirklių apatinę ribą šiek tiek ir takoskyra kvalifikuoto ir nekvalifikuoto tampa 15 eurų. Čia yra Lietuvos riba, ką reiškia turėti kokią nors specialybę, ilgai mokytis, kad gautumei atlyginimo skirtumą 15 eurų.

Manau, mums visiems tai turėtų būti didelė, didelė gėda, nes šis Seimas priėmė sprendimus kai kuriems (atskiroms grupėms) padidinti darbo užmokestį ne 10, ne 15, o, galima sakyti, 100 procentų. Turiu omenyje, jums labai nepatinka, bet prokurorams mėnesinis atlyginimas buvo padidintas nuo 600 iki 1 tūkst. eurų, panašus didinimas buvo STT, žvalgybai, visai neseniai balsavote už teisėjų atlyginimo padidinimą nuo 125 iki 250. Tai mano siūlymas buvo padidinti visiems koeficientus. Suprantu, kad gal nebus finansinių galimybių, bet bent morališkai tie žmonės bus lygiai taip pat įvertinti, tai yra jų koeficientas bus padidintas. Deja, Vyriausybė nuėjo paprasčiausiu keliu – didina tik apatiniu būdu.

O dabar tai, ką aš vadinu mišraine, kuri padaryta šiame įstatyme. Aš noriu atkreipti dėmesį į pasiūlymus, kuriuos teikia kai kurie Seimo nariai ir grupės. Labai noriu prisiminti čia *koliojusius* mane prieš porą metų, kai aš sakiau, kad etatinį darbo apmokėjimą reikia įvesti anksčiau, nuo sausio 1 dienos. Visi pasakė, kad susitvarkysime rugsejo 1 dieną įvedę. Matome, kas įvyko – net ministerija užgrobtą vien dėl to, kad laiko neužteko, nes nebuvo kontrolės.

Kai mes svarstėme Darbo apmokėjimo įstatymą, tie patys kolegos, sėdintys šiandien Seime, pasakė, kad šiame įstatyme švietimo darbuotojų neturi būti ir juos iškelė į Švietimo įstatymą. Ir tada, kaip lietuvių liaudies pasakoje: tam davė, tam davė, tam davė, o kažkam neužteko. O neužteko specialiesiems pedagogams, logopedams, surdopedagogams, tiflopedagogams, paprasčiausiai neužteko. Dabar ką daro? Dabar iš Švietimo įstatymo juos atgal kelia į šitą įstatymą ir bando padidinti tarifus, koeficientus. Aš visiškai pritariu, kad tie žmonės lygiai taip pat dirba mokyklose ir jų atlyginimas turi būti didesnis, nes jie dirba su vaikais ir dirba su neigaliais vaikais. Bet tas blaškymasis, kai sako, kad mes turėsime savo įstatymą ir viską padarysime teisingai, akivaizdžiai parodė, kad nesusitvarkote su tuo, ką darote.

Ir pats kontroversiškiausias pasiūlymas – tai gerbiamojo akademiko E. Jovaišos ir kolegų, aš nematau pono akademiko, padidinti atlyginimus mokyklų vadovams. Kai mokytojai streikuoja, kad jiems trūksta atlyginimų, tada eina pasiūlymas dėl vadovų. O kodėl pasiūlymas, koks argumentas? Argumentas labai paprastas: kadangi Seimas iš didelio rašto išėjo iš krašto – įtvirtino rotaciją ir kadencijas, šiandien niekas neina į mokyklų vadovų postus, nes atsakomybė didelė, o atlyginimai maži. Ar ne tą mes sakėme, kai balsavote už rotaciją ir už kadencijas, kad taip bus?

PIRMININKAS. Salėje prašau rimties, triukšmas per didelis. (*Šurmulyš salėje*)

A. SYSAS (LSDPF). Aš labai noriu, kad jūs galvotumėte, ką jūs darote, nes vienas sprendimas... (*Skambinama varpeliu*) paskatina kitą, tada patys sau prieštaraujate ir teikiate pasiūlymus. Tai dabar tokiu laiku, kai streikuoja mokytojai, kai trūksta visam švietimo sektoriui pinigų, mes, arba jūs, Seimas, aš tikrai nebalsuosiu už tokį, nutarėte padidinti atlyginimus vadovams. Kokią reakciją jūs sukelsite? Aš manau, tikrai neigiamą, nes turbūt ne to iš jūsų laukė mokytojai. Kadangi mes šiandien ryte komitete svarstėme šitą įstatymą, tai sugalvojo komitetas, kad nedidinsime viršutinės šakutės, padidinsime tik apatinę. Tai aš klausiu, o kam didinti apatinę, nes mokytojai neina dėl

viršutinės į vadovus, ne dėl apatinės? Gerbiamieji, arba reikia didinti visiems, o ne segmentiškai atskiroms grupėms, kaip padarėte su prokurorais, STT, žvalgybininkais, teisėjais, nes tada visi kiti ateis sekmadienį į aikštę ir reikalaus irgi nors dalies pinigėlių, kuriuos galėtų gauti. Vien todėl negaliu pritarti šitam įstatymui.

PIRMININKAS. Jūs išnaudojote tiksliai, tiksliai, ačiū, visą laiką. Gerbiamas J. Olekas. Prašyčiau salėje rimties ir tylos, nes aktualus ir labai svarbus klausimas.

J. OLEKAS (LSDPF). Aš noriu pasakyti, skanaus, kolegos, nes matau, kad jau daug kas pavargę. Vakariene neatsitraukiant iš darbo vietų.

Mieli kolegos, iš tikrųjų šiandien ne kartą mes jau kryžiautom ietis dėl darbo užmokesčio didinimo. Kolega T. Tomilinas atėjo ir kalbėjo apie taikos susitarimą, pasiūlymą dėl bazinio atlyginimo indeksavimo. Čia mes turime kitą variantą, kai patys iškraipėme, valdančioji dauguma pasiūlė atskiroms grupėms ženkliai padidinti koeficientą. Tada mes pamatėme skriaudą kitoms sritims, įskaitant ir švietimo darbuotojus, gydytojus, kurie finansuojami iš valstybės biudžeto, visuomenės sveikatos specialistus, kuriems tas atlyginimų skirtumas labai stipriai badė akis. Šiandien vėl turime variantą, kai daliai valstybės įstaigų ir vadovų, ir pavaduotojų, ir kitų mes siūlome tuos koeficientus keisti. Ir vėl yra daliniai sprendimai, kurie tiesiog provokuoja tuos, kurie lieka už šitų sprendimų ribos. Mūsų pasiūlymas, kuris buvo pateiktas, deja, nepriimtas, aš manau, kad mes vėl galėsime jį pateikti net ir toms darbo grupėms, kurios čia bus sudarytos, kad reikia grįžti prie tos tvarkos, kai koeficientai yra sutarti tarp įvairių specialybių, tarp įvairių visuomenės grupių, ir yra bazinė alga, kurią, esant galimybėms, po truputį didiname ar tam tikru koeficientu, indeksacijos, ar kitais būdais, bet tolygiai. Tada tie žmonės, kurie dirba panašų atsakingą darbą, nesvarbu, kurios srities, ar švietimo, ar medicinos, ar valstybės tarnybos, savivaldybėje ar ministerijoje, žino, kad atsiradus valstybėje galimybei jų atlyginimas taip pat vertinamas pagal tas padidėjusias galimybes.

Šiandien pateiktame įstatymo projekte mes matome atskiras grupes ir, kaip mano kolega minėjo, sukeliame tokią iliuziją, kad atseit padidės atlyginimas, nes pakils apatinė koeficiento riba. Iš tikrųjų atlyginimas tokiu atveju nedidėja, nes didžioji dalis žmonių, kurie dirba tose pozicijose, gauna ženkliai daugiau negu ta minimalioji riba. Minimalioji riba iš tikrųjų dabar priartėjusi prie padidinto minimalaus atlyginimo ir nieko netenkina. Mes turime suprasti, kad žmonės dėl išsilavinimo, dėl išsimokslinimo, dėl savo kompetencijos iš tikrųjų dirba įvairiose srityse. Čia mes Seime esame susirinkę taip pat įvairių specialybių žmonės ir mes niekaip negalime pasakyti, kad, na, didiname vieniems, o kitus paliekame užmiršę. Nežinau, kokį jūs turite matą pasverti, kad švietimo įstaigos vadovas yra geriau negu gydymo įstaigos vadovas. Na, tai turime sudėti į tą vieną lentelę vadovus dėl tam tikrų užimamų pareigų, dėl kompetencijos, dėl patirties.

Ar jis vadovauja vienos srities įstaigai, ar kitos, jis turi gauti tą atlyginimą. Čia yra didžiausia problema, didžiausias nesutikimas. Aš manau, kad mokytojų nepasitenkinimas taip pat yra susijęs iš dalies su tuo, kai mato, kad didiname kitų sričių specialistams, darbuotojams atlyginimą, o šitai sričiai nedidėja.

Mūsų prašymas ir siūlymas – sugrįžti prie to sisteminio požiūrio ir, jeigu valstybėje turime tam tikrą galimybę, didinti visus koeficientus – ir apatinius, ir viršutinius taip, kaip padidinome kitų sričių, kurioms jau padidinome. Aš nenoriu tiesiog priešinti žmonių, dabar minėti tas specialybes, kurioms mes padarėme, nesikoncentruoti tiksliai į tokias siauras dalis. Todėl kviesčiau, kad iš tikrųjų pažiūrėtume sistemiškai, pažiūrėtume visus ir duotume labai aiškų signalą. Valstybė turi didesnes galimybes, tomis galimybėmis gali pasinaudoti visi žmonės, kurie to nusipelnė. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar kviečiamas į tribūną gerbiamas T. Tomilinas. Kai bus priimtas įstatymas, tada automatiškai, matyt, bus ir pasiūlymas dėl pavadinimo, pasikeis.

Eisime pastraipsniui. Dabar dėl 2 straipsnio yra A. Syso pasiūlymas. Prašom pristatyti dėl 2 straipsnio. (*Balsai salėje*) Prašau, Algirdai Sysai.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, gerbiamas pirmininke, mano siūlymas, ką aš sakiau iš tribūnos, dėl 2 straipsnio, tai yra valstybės ir savivaldybių įstaigų vadovų ir jų pavaduotojų didinti pareiginės algos pastoviosios dalies koeficiento ne tiksliai apatinę ribą, bet visiems didinti

20 %, kaip jūs padidinote mano minėtoms grupėms žmonių. Jų visų koeficientai buvo padidinti vidutiniškai 20 %.

Man atrodo, tada būtų išspręstas klausimas ir dėl pasiūlymų, kuriuos teikia Seimo narių grupė, nes šitos žirkklės būtų taikomos visiems. Aš manau, tai yra logiškesnis dalykas, negu kiekvieną kartą bėgti tikrai nuo minimalios mėnesinės algos, padidinant apatinę tarifo ribą trimis dalimis, penkiomis ar šešiomis. Todėl kviečiu pritari ti mano pasiūlymo 2 straipsniui.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – nepritarti.

PIRMININKAS. Nepritarti. Balsuojame. Atsiprašau.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Komitetas pritarė įstatymo projekto iniciatorių pateiktam įstatymo projektui. Toks yra komiteto motyvas. Nepritarti.

PIRMININKAS. Nepritarti, taip.

Motyvai. Už – J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, nors jau ir vakaras, bet pagalvokime. Motyvas dėl to, kad nepritarė. Aš manau, kad labai sunku jums atremti tą logiką, nes jeigu mes didiname tam tikroms specialybėms 20 % atlyginimą, koeficientų dydžius, dar tiesiog ne patį atlyginimą, o tik koeficientus, kuriais galima pasinaudoti esant toms galimybėms, tai kodėl mes uždarome lygiai tą pačią galimybę kitose srityse? Kodėl mes sustojome ties apatine riba, kuri faktiškai yra tikrai pakėlimas dėl to, kad padidėjo minimalus atlyginimas? Vienoms sritims mes sakome, jums didiname ir jūs galite gauti, nors jūsų kvalifikacija, patirtis, gebėjimai yra visiškai tokie pat kaip kitose srityse dirbančių žmonių.

Man atrodo, socialinė teisybė, teisingumas reikalauja, kad jeigu žmonės turi tą patį išsilavinimą, tuos pačius gebėjimus, tai jiems už tą patį darbą turi būti taip pat teisingai atlyginta. Jeigu mes randame lėšų didinti vienose srityse ženkliai daugiau, tai negalima tyčiotis iš tų žmonių, kurie dirba kitose srityse, nes tada mes matome perėjimą darbuotojų iš vienos srities į kitą arba išvykimą iš Lietuvos ir paskui stebimės, kodėl taip yra. Taip yra dėl to, kad mes priimame neteisingus, netolygius sprendimus, tiesiog diskriminuojame žmones pagal jų profesiją. Todėl, kolegos, kviečiu pritari Algirdo teikiamam pasiūlymui, nes šiuo atveju toks sprendimas nereikalauja lėšų, tik sudaroma galimybė.

PIRMININKAS. Ačiū. Kas už tai, kad būtų pritari ta A. Syso pasiūlymui, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 69, balsavo 69: už – 17, prieš – 35, susilaikė 17. Nuomonei nepritarta.

Dėl 3 straipsnio yra A. Syso pasiūlymas. Algirdai Sysai, prašau pristatyti.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, 3 straipsnis reguliuoja valstybės ir savivaldybių įstaigų vadovų, taip pat jų pavaduotojų pareiginės algos pastoviąją dalį. Man toks vaizdas susidaro, kad tie žmonės, daug metų dirbantys savivaldoje ar valstybinėse įstaigose, tik degradoja, nes jų atlyginimas nedidėja – nuo krizės laikų yra beveik neišaugęs. Jų perkamoji galia per tuos metus ženkliai sumažėjo. Aš tai sakiau svarstant ir kitą įstatymą, kad didinimas... Na, pasižiūrėkime, paimkime netgi A kategorijos vadovaujančio patirtį, jo koeficientas 9,23. Padidinus 15 % jo koeficientas būtų 11, tai yra 1,7 daugiau. Ką reiškia 1,7 daugiau, kai jūs siūlote padidinti bazinį dydį 1,7 euro. Padauginkite šituos skaičius ir ką jūs gausite? Kad vadovas, aukščiausios kategorijos specialistas, prie algos gaus 3 litais, atsiprašau, eurais daugiau. Ir dėl šito kategoriškai jokios net kalbos negali būti ir nesvarstoma. Aš noriu, kad jūs matytumėte ne tik tai, kad pataisą siūlo A. Sysas, bet pasižiūrėtumėte, būtent ką aš siūlau ir kokie skaičiai, kas slepiasi už tų skaičių. Tai yra žmonės, kurie dirba ilgus metus valstybinėse įstaigose, savivaldybės įstaigose, ir jiems išaldytas atlyginimas.

PIRMININKAS. Laikas! Komiteto nuomonė?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – nepritarti. Motyvas yra analogiškas, aš tik pridėsiu, kad visiškai suprantu tuos nuogaštavimus, bet nepamirškime, kad yra paskutinė biudžeto priėmimo stadija, ir tam tikru požiūriu jūsų pasiūlymai prieštarauja jūsų pačių išsakytai minčiai, kad su baziniu dydžiu reikia dirbti ir jį reikia kelti. Apsispręskime, ką vis dėlto darome. Komitetas siūlo nepritarti.

PIRMININKAS. Dėl motyvų – gerbiamasis J. Olekas už.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Aš noriu gerbiamam pranešėjui atsakyti. Su bazinio dydžio didinimu buvo galima, reikėjo dirbti, kai mes pradėjome dirbti, kai nebuvo keičiami kitų specialybių, kitų pozicijų koeficientai. Deja, jūsų, kaip valdančiųjų, sprendimas buvo, kad mes paimsime atskiras grupes, atskirus segmentus ir jiems didinsime koeficientus, o bazinio dydžio nedidinsime. Tai dabar ir atsiradęs yra tas atlyginimų iškraipymas. Ir čia, kai kalbame apie vadovaujančius specialistus, apie vadovus... Aš manau, kad kiekvienas jūsų sugrįžtate į savo rinkimų apygardas, į savivaldybes, pasikalbate su įstaigų vadovais, su ten dirbančiais žmonėmis ir matote, kad jie iš tikrųjų palikti povaikio vietoje. Nors dirba atsakingai, nors atsidavę savo pozicijai, savo specialybei, nors turi kvalifikaciją, jiems atlyginimas yra nedidindamas. Todėl man atrodo, kad visiškai logiškas siūlymas, kad mums reikia atkurti koeficientų santykį tokį, koks buvo. Jeigu jūs turite kokių nors pasiūlymų, patobulinimų... Ta sistema egzistavo ir dėl kiekvienos pozicijos buvo maždaug jau apsispręsta, susigyventa, kad vienas koeficientas yra vadovui, kitas – pavaduotojui, ir santykis ar viena vadovo pozicija, ar kita yra analogiškas. Tai dabar, kai mes ženkliai sukėlėme kai kurių vadovų atlyginimus... Prisiminkite, Algirdas tiesiog vardino vienas pozicijas, kitas pozicijas. Dabar, kai svarstome, žmonėms, kurie dirba arčiau žmonių, mes sakome, ne, jums negalima pakelti. Man atrodo, kad reikia pritarti pateiktam pasiūlymui.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, balsuojame. Kas pritaria A. Syso siūlymui, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 69 Seimo nariai. Balsavo 69 Seimo nariai: už – 18, prieš – 33, susilaikė 18. A. Syso siūlymui nepritarta.

Gerbiami kolegos, mus ištiko bėda – baigėsi posėdžio laikas. Ką dabar darome? Laukiu jūsų pasiūlymų. (*Balsai, šūksniai salėje*) Pratęsti posėdį iki... (*Balsai salėje*) Kol baigsime darbotvarkę. Kas už šitą pasiūlymą, prašom balsuoti, kas mano kitaip, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 68 Seimo nariai. Balsavo 68 Seimo nariai: už – 51, prieš – 11, susilaikė 6. Posėdis pratęstas, kol baigsime šios dienos darbotvarkę.

Žygiuojame toliau. 4 straipsnis, gerbiamojo A. Syso siūlymas. Dabar norime paklausti komiteto... Atsiprašau, A. Sysas pristato siūlymą.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, 4 straipsnis, tai yra trečio priedo keitimas, jame yra išdėstyti valstybės ir savivaldybių įstaigų A ir B lygio specialistų pareigybinės algos pastovios dalies koeficientai. Tai yra branduolys to paties Seimo kanceliarijos, ministerijų, savivaldybių, kur specialistai padaro visą darbą. Man gėda matyti tuos skaičius, kuriuos siūlė Vyriausybė, kuri padidino A ir B specialistams koeficientus, kad jų kvalifikuotas darbas nuo minimalaus nutoltų per 15 eurų. Čia jau galima, tikrai, kaip sakė A. Kubilius, rašyti knygas, kaip tvarkomas atlyginimas. Vėlgi laikaisi sisteminio požiūrio, darbo užmokestis – ne nuo Dievo, čia nuo valdžios, o valdžios dažniausiai būna blogos, per blogi sprendimai, kad šitie žmonės pajautų, kad tikrai mūsų ekonominis augimas duoda rezultatus. O tai šnekam, šnekam apie ekonominį augimą, o jų atlyginimai, kaip buvo išaldyti, taip ir yra išaldyti, nebent už stažą nubyra po vieną procentą. Mano siūlymas sistemiškai jų atlyginimų koeficientus pastoviosios dalies padauginti iš 15 % ir prilyginti kitų jūsų jau priimtų sprendimų panašioms dalykams. Viskas sistemiškai. Todėl kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Komiteto nuomonė.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Komitetas siūlo nepritarti. Dar nuo savęs pridėčiau, kad sunku ginčytis su jūsų argumentais, bet biudžetą formuoja Vyriausybė ir priimti tokie sprendimai. Manau, kad augant žmonių derybinei galiai augs ir atlyginimai.

PIRMININKAS. Dėl motyvų – gerbiamasis J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Gerbiamasis kolega, tam Seime ir svarstome, kad galėtume suteikti tam tikrą postūmį ir Vyriausybės sprendimams. Aš manau, kad jūs čia pristatėte labai formaliai komiteto nuomonę, tikiu, kad širdyje ir galvoje turite kitą nuomonę ir mielai palaikytumėte kolegos teikiamą pasiūlymą, nes jau šiandien ne kartą pats kalbėjote apie tai, kad mes turime prisidėti prie to, kad Lietuvoje turinčių išsilavinimą, gebančių žmonių darbai būtų įvertinti.

Mes negalime Seime labai paprastai pasakyti: žinote, čia yra kolektyvinių derybų reikalas, socialinio dialogo, kaip susitarsite, taip ir turėsite. Mes matėme šių metų Trišalės tarybos derybas dėl bazinio atlyginimo ir matėme, kad laikas buvo pratemptas, profesinėms sąjungoms buvo vis žadamas kažkoks progresas, susitarimas, o *ant galo* liko Vyriausybės pozicija kaip darbdavių ir jokio arbitražo, jokio teisėjavimo, nebuvo. Buvo pasakyta, kad lieka toks ir toks. Kur dar tiems žmonėms kreiptis? Kur jiems rasti tam tikrą atstovavimą?

Aš manau, kad parlamentas, Seimas, ir yra ta vieta, kur mes galime ištaisyti klaidas, kurias kartais padaro vienos ar kitos vyriausybės. Todėl Algirdo pateiktas pasiūlymas naudoti sisteminių požiūrį ir visiems vienodai procentais padidinti koeficientus yra... tiesiog negalima sukritikuoti. Galima tik užsimerkti, užsirišti akis ir pasakyti, kad ne, mes balsuojame kitaip.

Aš kviečiu pritarti pateiktam pasiūlymui ir didinti vienodai, vienodu koeficientu.

PIRMININKAS. Laikas. Ačiū. Dabar dėl A. Syso siūlymo balsuojame už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate kitaip, nes komiteto ir A. Syso nuomonės išsiskyrė.

Balsavo 65 Seimo nariai: už – 17, prieš – 26, susilaikė 22. A. Syso nuomonei nepritarta. Atsiprašau, A. Syso siūlymui nepritarta.

Dėl 5 straipsnio yra A. Syso siūlymas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, atėjome į pačią žemiausią lygį – biudžetinių ir valstybės įstaigų darbuotojų apmokėjimą. Tie žmonės uždirba mažiausius atlyginimus, tai yra kvalifikuoti darbuotojai, kurių vėlgi yra visose įstaigose, Seime taip pat. Jų apatinė kartelė yra 338 eurai. Jeigu jūs padauginsite iš to, ką šiandien nubalsavote – 173, jūs gausite, koks jų atlyginimas popieriuje. O aš noriu priminti, kad transformavus minimalų atlyginimą į naują mokesčių sistemą, minimalus atlyginimas yra 555 eurai, trys penkiukės, tai jų yra vos vos didesnis.

Todėl vėlgi sistemiškai, skirtingai nuo komiteto pranešėjo, kuris stovi tribūnoje, aš sistemiškai siūlau didinti ir koeficientus, ir bazinį dydį. Ko aš siekiu? Ne atskirai, kaip ponas iš tribūnos šneka, o sistemiškai, nes pirmiausia reikia padidinti šituos koeficientus, sulygtinti ir tada didinti bazinį dydį. Tada bus sąžininga, nes kiekvienas didinimas atskirai šiandien toms žmonių grupėms, kurioms jūs gerokai padidinate atlyginimus, atneša kur kas daugiau pinigėlių negu šitiems kvalifikuotiems darbuotojams, kurie dirba visose šitose įmonėse, Seime taip pat. Čia paliksiu jūsų sąžinei, balsavimo protokolai liks amžiams.

PIRMININKAS. Ačiū. Komiteto nuomonė.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Komitetas siūlo nepritarti analogiškai, kaip ir dėl kitų siūlymų. Aš dar pridėsiu, kad suprantu jūsų sisteminių požiūrį, jūs jį dažnai išsakote ir ginate, labai jį gerbiu, tikrai galima su daug kuo, ką kalbėjo ponas J. Olekas, sutikti, bet nepamirškime, kad Vyriausybė yra paprašiusi Seimo vis dėlto užbaigti viešojo valdymo reformą ir tam reikia pinigų, tam reikia pertvarkų. Manau, kad, didėjant derybinei galiai ir stiprėjant spaudimui didinti bazinį dydį, mes pasieksime geresnių rezultatų. Šiandien šis pasiūlymas yra socialiai jautrus, bet jis kainuoja, nes didžioji... kaip jūs sakote, branduolys visų mūsų viešojo sektoriaus darbuotojų yra labai dideli pinigai. Taip, mes apie biudžetą kalbėjome jau nemažai, bet šiandien yra paskutinė stadija.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – gerbiamas J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Aš dar kartą pranešėją kviesčiau... (*Balsas salėje: „Pamoralizuokite dar.“*)

...kviečiu bendram darbui, stokime bendron greton ir pamėginkime pajudinti tuos dalykus, nes šis stabtelėjimas, aš manau, tam tikra prasme yra ir provokacinis. Iš tikrųjų jūs pats sakote, kad dar su didesne galia, su didesniu spaudimu. Tai dabar, kai išėjo mokytojai su didesniu spaudimu, man atrodo, visiems skauda galvas ir matome, kas darosi. Tai gal kaip tik mes čia, Seime, padarykime tą darbą, kad tiems žmonėms nereikėtų eiti į ministerijas, į gatves, protestuoti? Matydami, kad yra būdas, kaip tas problemas spręsti, susitarti, ir praneškime tą gerąją kalėdinę žinią, kad Seime, nors turime kai kurias skirtingas pozicijas dėl kai kurių klausimų, bet matome, kad socialinę įtampą didina tokia neteisinga darbo užmokesčio sistema. Ta neteisybė dabar didėja, kai vieniems yra padidinta, o kiti turi likti prie tos tam tikra prasme suskilusios geldos. Aš manau, kad ne viską galėjome padaryti, bet dėl tos bazinės dalies tų žmonių, kurių atlygis labiausiai priartėjo prie minimalios ribos, mes negalime sutikti, nes žmonės, dirbantys tą darbą, gautų

beveik minimalią algą. Pabandykime priimti tokį sprendimą, kuris iš tikrųjų duotų tą pirmą stimulių tokiam sisteminiam požiūriui ir kelio atvėrimui. Aš kviečiu pritarti pateiktoms kolegų pataisoms.

PIRMININKAS. Ačiū. Siūlau balsuoti, kadangi komiteto nuomonė išsiskyrė su gerbiamo A. Syso siūlymu. Kas pritaria A. Sysui, prašom balsuoti už, kas mano kitaip, balsuoja kitaip. (*Balsas sa-lėje*) A. Syso siūlymui, aš ir sakau.

Balsavo 67: už – 16, prieš – 26, susilaikė 25. Siūlymui nepritarta.

Gerbiamieji, 6 straipsnis. Seimo narių siūlymas. R. Morkūnaitė-Mikulėnienė ir E. Pupinis dėl 6 straipsnio. Prašom, kas pristatys? R. Morkūnaitė-Mikulėnienė. E. Pupinis. Prašau. E. Pupinis.

Toliau pirmininkaus gerbiama I. Šiaulienė.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, turbūt atsiliėpdami į tai, kad problemyčių yra su specialiuju pedagogų, logopedų, surdopedagogų, tiflopedagogų atlyginimais, iš tikrųjų mes siūlėme pakelti koeficientus ir džiaugiuosi, kad komitetas šiam siūlymui pritarė. Manau, būtų galima sutikti su tokiu pritarimu.

PIRMININKĖ (I. ŠIAULIENĖ, LSDDF). Gerbiami kolegos, ar bus 10 Seimo narių, remiančių siūlymą? Yra. Paremti nori...

T. TOMILINAS (LVŽSF). Komiteto išvada.

PIRMININKĖ. Komiteto išvada.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Šį kartą mes turime Socialinių reikalų ir darbo komiteto pritarimą šiai nuomonei. Replikuoju ponui J. Olekui. Komitetas šį kartą neatsispyrė pagundai padaryti pats, nors iš tiesų mes labai dažnai šitame Seime žaidėme su koeficientais ir atsiliėpėme į tuos prašymus. Geras kelias yra tada, kai ir visuomenė jungiasi į grupes, ir profsąjungos, ir pati spaudžia, ir kai mes padedame, nes vien tik tai mūsų sprendimais, mūsų tais pabarstymais reikalai ilgalaikiu požiūriu nebus išspręsti. Komitetas siūlo balsuoti už.

PIRMININKĖ. Ar galima bendru sutarimu?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Galima.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Toliau, kolegos, yra Seimo narių E. Jovaišos, G. Steponavičiaus ir A. Gumuliausko siūlymai. Kas pristatysite? Eugenijus. Prašom.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, šitas prašymas yra sisteminis. Praeitais metais mes priėmėme mokyklų vadovų įstatymą, kaip žinote, ir jau nuo 2019 m. sausio 1 d. prasideda konkursai mokyklų vadovų vietoms užimti. Tų konkursų pakankamai daug, paskaičiuota, kad kitais metais bus apie 400. Deja, kaip ir reikėjo laukti, tų kandidatų į mokyklų vadovus nėra taip gausiai, kaip norėtūsi. Todėl šitas žingsnis yra derintas su Švietimo ir mokslo ministerija. Šitas žingsnis žengiamas, kad mokyklų vadovų atlyginimai nors kiek ženkliu skirtųsi nuo, sakykim, mokytojo eksperto, turinčio pakankamą darbo stažą. Taigi prašytume jūsų palaikyti ir balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Paremti nori R. J. Dagys. Oi, komiteto nuomonė, atsiprašau. Prašom.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Socialinių reikalų ir darbo komitetas pritarė iš dalies šitam pasiūlymui. Komitetas pritarė pavadinimo pakeitimui ir minimalių atlyginimų koeficientų ribos didinimui. Nepritarė didinti viršutinę koeficiento ribą. Ji paliekama tokia, kokia yra šiuo metu galiojančiame įstatyme.

Taip pat, kadangi siūlyme naujai išskirtos vadovų grupės, kurios vadovaus 200–400 ir 1 tūkst., ir daugiau mokinių turinčioms mokykloms, ko nėra šiuo metu galiojančiame įstatyme, jų atlyginimų koeficientų viršutinė riba taip pat nėra didinama ir paliekama tokia, kokia yra artimiausiam pagal mokinių skaičių priklausančiame atlyginimų koeficientų maksimalios ribos intervale. Komitetas atitinkamai išdėstė 6 straipsnį, kuris keičia priedą, papildė įstatymo 5 priedą nauja 43 dalimi ir atliko dar kitus pakeitimus.

PIRMININKĖ. Taigi, kolegos, mes turėsime apsispręsti, ar pritariame taip, kaip išdėstė komitetas. Paremti nori R. J. Dagys. Prašom.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, komitetas neturėjo Vyriausybės išvados, rėmėsi tik tai žodine informacija iš ministerijos, kad iš principo tam kaip ir pritarė, bet tai reikalauja nemažai lėšų. Teoriškai žiūrint, patys teikėjai suskaičiavo beveik 5 mln., jeigu visus metus tas būtų at-

liekama, bet kadangi nuo rugsėjo mėnesio ir per apatinę ribą, suma yra mažesnė. Jeigu tos aukštesnės ribos nekoreguosime, tai ten jau kalbama ir apie pusę milijono ar 600 tūkstančių.

Komitetas tokiam siūlymui pritarė, kad įsigaliotų nuo rugsėjo mėnesio. Tai iš tikrųjų žingsnis į priekį, bet be Vyriausybės nuomonės komitetas tikrai nesiryžo daryti didesnių pakeitimų, nes lėšos tikrai yra gana didelės.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Joks čia sisteminis požiūris, čia absoliučiai nesisteminis požiūris. Dar kartą noriu priminti, patys švietimiečiai išbraukė švietimo darbuotojų atlyginimus iš šito įstatymo ir nukėlė į Švietimo įstatymą. Ten privėlė, pridarė velnias žino ką. Dalis mokytojų negauna tiek, kiek padidėjo kitiems. Dabar su dviem atskirais pasiūlymais grįžote į šitą įstatymą, kiti liko aname įstatyme. Čia yra didžiausias jovalas, jokios čia sistemos nėra.

Dabar, kalbant apie pačią esmę, noriu pasakyti – Vyriausybės pritarimo nebuvo. Finansų ministerija rašte parašė, kad šito klausimo nesvarstė, tam pinigų nėra skirta. Kieno sąskaita tai bus daroma? Kai reikėjo padidinti A ir B specialistams arba mažiausiai uždirbantiems, tai jūs nubalsavote prieš, bet kadangi dabar siūlo jūsų kolega, tai turbūt balsuosite už, bet ar tai yra sisteminis požiūris?

Kai priėmėte sprendimą dėl rotacijų ir kadencijų, tai reikėjo pagalvoti, nes opozicija tada sakė: nebus žmonių, norinčių eiti į tas pareigas. Mieste – taip, konkurencija yra, rajonuose tos konkurencijos nėra. Jeigu norite atleisti kokį daug metų sėdintį vadovą, tam yra kiti įstatymai – Darbo kodeksas, kvalifikacijos patikrinimas ir visi kiti dalykai. Nuėjote lengviausiu keliu, padarėte kadencijas, dabar ateinate ir skundžiatės, kad pagal tas kadencijas trūksta žmonių. Įdomiausia, kad trūksta todėl, kad negalite daugiau mokėti. Komitetas dabar priėmė, sakau, sprendimą pakelti apatinės žirkles. Aš manau, kad vadovai gauna pagal viršutines, ne pagal apatines. Nė vienas vadovas ir neis. Aš manau, čia ir matyti, koks nesisteminis požiūris į viską, kas vyksta.

Gerbiamieji, nebalsuokite. Streikuoja mokytojai, kuriems nėra pinigų.

PIRMININKĖ. Laikas! Per šoninį mikrofoną – profesorius E. Jovaiša. Prašom.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiami kolegos, su Švietimo ir mokslo ministerija buvo derinta. Atsakingi žmonės pasakė labai aiškiai, kad pinigų šitam dalykui bus surasta iš Švietimo ir mokslo ministerijos biudžeto. Norėčiau paprašyti, kad balsuotumėte už komiteto nuomonę. Čia, šioje salėje, visiems jau tiesiog ausys nulinkusios nuo sisteminio požiūrio teigimo ir vienintelio žmogaus, kuris supranta tą sisteminį požiūrį. Atleiskite, bet niekas čia nesiskundžia, niekas čia neaimanuoja, o tiesiog dirba savo darbą, kai mato, kad vis dėlto reikia tą darbą daryti, norint pakelti ir direktorių prestižą. Štai ir viskas.

PIRMININKĖ. Kadangi buvo suteiktas žodis E. Jovaišai, tai dabar privalau suteikti ir A. Sysui. Prašau per šoninį mikrofoną.

A. SYSAS (LSDPF). Labai ačiū, pirmininke. Aš manau, kai praeitais metais čia svarstėme prokurorų atlyginimus, aš jau girdėjau, kad papildomų lėšų nereikės. Tada sakiau, kad reikės. Jūs galite dabar pasitikrinti, atverskite biudžetą ir pasižiūrėkite, nes buvo pasakyta: iš savo lėšų mes dabar padidinome 5 mln., bet dar 3 mln. trūksta. Lygiai taip pat bus ir su mokyklų vadovais. Mokyklose neauga medeliai, nuo kurių galima skinti eurus, nėra tokių medelių. Medeliai auga Finansų ministerijoje, eurus sunėša mokesčių mokėtojai.

PIRMININKĖ. Dėkoju, supratome.

Gerbiamieji, balsuodami apsispręsimė. Kas pritariate komiteto nuomonei, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 66 Seimo nariai: už – 59, prieš – 1, susilaikė 6. Komiteto nuomonei yra pritarta.

Kitas siūlymas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Komiteto nuomonei pritarti iš dalies. Aš jau pristačiau.

PIRMININKAS. Taip, kaip siūlė komitetas. Kitas R. Morkūnaitės-Mikulėnienės ir E. Pupinio siūlymas. Kuris pristatysite? Prašom, gerbiamasis Pupini.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiami kolegos. Ačiū, kad pritarėte anai daliai švietimo darbuotojų, dirbančių su pagalba švietimui. Dabar kitoje dalyje yra psichologų asistentų, psichologų, socialinių pedagogų ir švietimo pagalbos įstaigose dirbančių specialiųjų pedagogų, logopedų, sur-

dopedagogų, tiflopedagogų pareiginių algų pastoviosios dalies koeficientų didinimas. Siūlau pritarti, nes iš esmės nebūtų logiška atskirti šituos specialistus nuo anų.

PIRMININKĖ. Prašom, komiteto nuomonė.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Komitetas pritarė pasiūlymui. Atkreipiu dėmesį, kad pritaria opozicijos pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Tai viskas gerai, galime bendru sutarimu pritarti? Pritariame bendru sutarimu.

Kitas siūlymas yra Seimo narių E. Jovaišos, G. Steponavičiaus ir A. Gumuliausko. Prašom, profesoriau, pristatyti. Čia yra dėl įsigaliojimo.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Įsigaliojimo data yra 2019 m. sausio 1 d. Komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKĖ. Komiteto nuomonė.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Pritarti.

PIRMININKĖ. Pritarta. Ar bendru sutarimu galime pritarti? (*Balsai salėje: „Galime!“*) Dėkoju.

Dabar motyvai dėl viso. Už kalba R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, oponuojantys šitam įstatymui, aš tikrai gerbiu A. Syso nuomonę – ji visą laiką nuo neatmenamų laikų tokia pati. Bet jo partijos nuomonė dažniausiai būna kita, kai būna opozicijoje. Taip pat atkreipiu dėmesį. Dabar jie energingai gina tą sisteminį požiūrį, bet to sisteminio požiūrio nelabai mes matydavome. Algirdas visą laiką nuo sekus tuo atveju.

O dabar man tikrai nepatinka tas supratimas, kad mes turime nieko nedaryti, jeigu kas nors padarė blogai. Aš irgi taip pat manau, kad mes sugriovėme sistemą, ji yra sugriauta, aš turiu omeny valstybės tarnybos sistemą, bet yra realios žmonių problemos toje sugriautoje sistemoje gyventi dabar, nelaukiant, kol visi susiprotės ir ją pataisys. Kada tas bus, aš nežinau, žmonėms gyventi reikia dabar.

Čia yra pateiktas vienas galimas sprendimų variantas, kaip spręsti tas problemas, nes už to stovi gyvi žmonės. Kad ir nedidelis pakoregavimas, vis tiek yra plusas. Su tomis išlygomis, aš tikrai manau, reikia balsuoti už, nes sprendžiamos problemos, ne tokiu mastu, kaip mes norėtume, ne per bazinį dydį, ne per sisteminį dalyką, bet vis dėlto tie dalykai yra sprendžiami, nes jeigu šito nepadarysime, šitos grupės apskritai bus visiškai nuskriaustųjų pusėje, mes jiems nieko tiesiog nepakoreguosime. Aš manau, kad komitetas šiuo atveju padarė tai, ką galėjo, esančioje realybėje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Jeigu būčiau žurnalistas, iš karto rytoj pirmuose puslapiuose būtų fantastinis straipsnio pavadinimas: „Kas streikuoja, o kam didinamas atlyginimas“. Akivaizdu. Kolegos, kontekstas truputį ne tas. Jeigu būtų kitas kontekstas, aš suprasčiau. Bet kontekstas visiškai nevykęs. Pagalvokite apie priežastys, dėl ko atėjo šitas siūlymas. Niekas nenori eiti į vadovo poziciją, nes mažėja atlyginimai. Dabar komitetas nepritarė viršutinės kartelės didinimui, nes jie visi *ant viršutinės kartelės jau sėdi* ir norėtų gauti dar didesnius. Sutinku, kad visi gauna mažus atlyginimus, bet Seimas turi matyti visus, ne tik vadovus. O dabar mes matome atskiras grupes, šituos pamatėme, o kitiems, duos Dievas, gal ką nors padarysime, o Dievas neduos, tai valstiečiai nuspręs, kad ir nereikia. Aš manau, taip neturėtų būti. Taip neturėtų... Šiomis pataisomis priežasčių nesprenđžiame, kodėl (...) vadovai, nes atlyginimai jiems nepadidės, negalima bus padidinti. Nežinau, jeigu viršutinė kartelė dar neišnaudota, tai mokėkite viršutinę kartelę, o ne apatinę.

Ir dar atkreipiu dėmesį. Aš matau, kad daugelis neskaitė to įstatymo. Ten yra lentelės, bet dar po lentele yra papildomas punktas – 5 priedo nauja 43.3 dalis, ji skamba, kad gali leisti padidinti 20 % darbo užmokestį. Kolegos, mes atveriamė galimybę kai kam pasididinti dar daugiau atlyginimus ir pinigų poreikio biudžete nenumatyta. Tą patvirtino Finansų ministerija. Aš nežinau, kaip jūs gerbiate biudžetą, kurį patys teikiate?

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti. Prašom balsuoti po svarstymo dėl viso įstatymo. Pritariantys balsuojate už, turintys kitą nuomonę – prieš arba susilaikote.

Balsavo 69 Seimo nariai: už – 63, prieš – 2, susilaikė 4. Taigi po svarstymo įstatymo projektui yra pritarta.

Seimo Pirmininkas šį įstatymą teikia skubos tvarka. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prašom balsuoti. Pritariantys skubai balsuoja už.

Balsavo 69 Seimo nariai: už – 63, prieš – 4, susilaikė 2. Skubai yra pritarta.

19.33 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-167 54 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3009 (pateikimas)

Gerbiami kolegos, imsimės rezervinio 4 klausimo, nes laukia viceministras G. Kazakevičius. Jis pateiks mums Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 54 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-3009. Prašom, viceministre.

G. KAZAKEVIČIUS. Labas vakaras, gerbiamieji Seimo nariai. Teikiame Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-167 54 straipsnio (yra spausdinimo klaida) pakeitimo įstatymo projektą, kurį prašome svarstyti kaip susijusį su Lietuvos Respublikos 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu.

Įstatymo projekto tikslas – sudaryti prielaidas savivaldybėms dalį nepanaudotų savivaldybių biudžetų lėšų piniginei socialinei paramai skaičiuoti ir mokėti skirti švietimo pagalbai. Parenkimo motyvai yra tokie, kad didėjant mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių skaičiui, švietimo pagalbos mastai kiekvienais mastais vis didėja. Didėja ir finansavimo poreikis. Nors švietimo pagalba yra savarankiškoji savivaldybių funkcija, tačiau savivaldybės kol kas nepajėgios skirti reikiamo finansavimo jai įvykdyti. Švietimo pagalbos specialistams skiriamo finansavimo neužtenka jau ilgą laiką, trūksta lėšų psichologų, socialinių pedagogų, specialiųjų pedagogų ir kitų specialistų veiklai. Didžioji lėšų dalis švietimo pagalbai yra skiriama iš valstybės biudžeto dotacijos ugdymo reikmėms finansuoti, tačiau to nepakanka realiems poreikiams patenkinti.

Pasiūlymas tam, kad savivaldybės turėtų daugiau galimybių užtikrinti savarankiškosios funkcijos – švietimo pagalbos deramą įvykdymą. Siūloma pakeisti Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 4 straipsnio 5 dalį ir papildyti ją nuostata, leidžiančia savivaldybėms dalį nepanaudotų savivaldybių biudžetų lėšų piniginei socialinei paramai skaičiuoti ir mokėti, skirti socialinei pedagoginei, psichologinei, specialiajai pedagoginei ir specialiajai pagalbai mokiniams teikti.

Siūloma nuostata dėl lėšų skyrimo švietimo pagalbai galiotų vienerius metus nuo 2019 metų sausio 1 dienos. Papildomų lėšų įstatymo projektui įgyvendinti neprireiks, nes pagal siūlomas nuostatas tik sudaroma galimybė švietimo pagalbai skirti nepanaudotas lėšas. Turimais duomenimis, būtiniausiems švietimo pagalbos poreikiams užtikrinti reikėtų papildomai apie 20 mln. eurų. 2019 metams apie 10 mln. eurų esame išipareigoję numatyti papildomai tikslindami mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašą. Likusią dalį poreikio savivaldybės galėtų padengti pritarus teikiamam įstatymo pakeitimui.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pateikimą. Jūsų nori klausiti keletas Seimo narių. Pirmasis klausia J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, man keistoka, kad į socialinės srities kišenę jūs kišate ranką, o ne patys Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos žmonės čia stovi tribūnoje.

Jeigu pažiūrėsime pagal įstatymo struktūrą, į 12 pastraipą, kurioje nurodoma, kam galima naudoti savivaldybių socialinei veiklai skirtas lėšas, tai ar jūs galvojate, kad viskas sutvarkyta socialinėje srityje savivaldybių, ar jums teko būti ir pasižiūrėti, kaip gyvena neįgalūs žmonės arba tie, kuriems tos pagalbos reikia?

Mes šiandien siūlėme palikti savivaldybėms prarandamas lėšas dėl Vyriausybės ar Seimo sprendimais priimtų nutarimų mažinant gyventojų pajamų mokestį. Su tuo buvo nesutikta. Dabar jūs siūlote dar kartą atimti dalį tų lėšų iš socialinės srities. Ar galvojate, kad iš tikrųjų tai sąžininga tų nuskriaustų žmonių atžvilgiu?

G. KAZAKEVIČIUS. Iš tiesų siūlymo atimti ar paimti nėra, tik savivaldybėms suteikiama teisė naudoti ir tai veiklai. Juo labiau kad tame 11 punktų sąrašė yra ir su švietimu susijusių panašių

pozicijų, tokių kaip prevencinėms programoms įgyvendinti. Jeigu kalbėtume apie piniginę socialinę paramą nepasiturintiems gyventojams, mano galva, socialinė pagalba, kuri teikiama per mokyklas, iš tiesų labai stipriai koreliuoja ir su šeimos ekonominiu statusu.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aš čia tikrai nematau nieko bendro su socialine apsauga. Gerbiamas viceministre, gerbiu jus, viskas gerai, jūs vykdate Vyriausybės užduotį, jūs atėjote čia, į tribūną, bet noriu jums pasakyti, kad tai yra tikslinės lėšos, skirtos socialinei apsaugai. Tikslinės. Ir šita funkcija perduota savivaldybėms.

Dar daugiau. Noriu pasakyti, kad pernai iš sutaupytų 115 mln. eurų darbo užmokesčiui padidinti, toks straipsnis yra, vienas iš punktų, socialiniams darbuotojams, netgi du, buvo skirta 1,5 %. Mokate skaičiuoti? Iš 115 mln. eurų tik 1,5 %. Kai kurios savivaldybės, tokių yra per dešimt, neskyrė nė vieno euro papildomai prie atlyginimų tiems žmonėms, kurie ir padarė šitą ekonomiją. Ar jūs dabar tikėtės, kad, įrašius dar 12 punktą – skirti švietimo sistemai, merai puls su džiaugsmu ir pradės skirti šitoms reikmėms?

G. KAZAKEVIČIUS. Nežinau, aš lyg ir atsakydamas į gerbiamo J. Oleko klausimą irgi bandžiau susieti tą socialinį aspektą su švietimo aspektu. Kartais mes negalime labai tiesiogiai atskirti šitų reikalų, nes iš tiesų, sakykim, socialinės paslaugos, kurios greičiausiai yra mokyklose, jau galbūt ir nelabai koreliuoja su edukacija ar švietimu tiesiogiai. Dėl to, sakykim, tas bendradarbiavimo sektorius, man atrodo, šita sinergija kaip tik galėtų duoti tik geresnį rezultatą.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas viceministre, suprantu, šių metų situacija gana sudėtinga, kadangi reikia pinigų – 20 mln. trūksta. Čia kaip gėsinimo toks variantas. Šiek tiek duoda iš Švietimo ir mokslo ministerijos ateinančiame biudžete, o kita susiraskite, savivaldybės, pačios. Ar manote, kad bus sistemiškai, ar kitais metais jau vis tiek pradėsite galvoti apie naują biudžetą ir tą problemą išspręsite valstybės biudžeto lėšomis, kadangi, kaip suprantama ir čia sakė, kad tos lėšos vis dėlto kitiems reikalams buvo numatytos? Jos buvo numatytos ir paliktos dėl to, kad savivaldybės efektyviai tvarkytųsi, kad liktų tos lėšos, kad efektyviai tvarkytųsi su ta tam tikra socialine parama, kuri išeidavo dideliais kiekiais dėl išmokų. Ar jūs ir toliau taip atiduosite savivaldybėms spręsti problemas, ar vis dėlto dar dėl to 10 mln. skirtumo bandysite spręsti bent kitame biudžete?

G. KAZAKEVIČIUS. Aš, man atrodo, pristatydamas minėjau, kad šio įstatymo pataisos nuostatos galiotų vienus metus – nuo 2019 m. sausio 1 d. iki metų pabaigos, o 2020 metai jau eitų savo ruožtu.

PIRMININKĖ. Klausia T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš pritarisiu šiam pasiūlymui tik iš pagarbos Vyriausybei, nes tai tikrai nėra sisteminis pasiūlymas. Mes, viena vertus, reguliuojame, kur savivaldybės turi išleisti jų savarankiškus pinigus, kita vertus, apsiribojame tik konkrečia grupe ir bandome labai reguliuoti.

Mano klausimas bendrinis. Ką jūs, kaip jau, sakykim, kadenciją baigiančios komandos narys, galvojate apie socialinio dialogo kokybę Švietimo ir mokslo ministerijoje ir kaip ją būtų galima pagerinti, nes čia yra akivaizdžiai kažkokio socialinio dialogo pasekmė – mūsų socialinės srities nuolaida švietimo sričiai, nors socialinė sritis yra finansuojama daug mažiau negu Europos vidurkis Lietuvoje, lyginant su švietimo sistema.

G. KAZAKEVIČIUS. Iš tikrųjų, ko gero, klausimas nėra tiesiogiai susijęs su teikimu to projekto, kad bet kurio pokyčio ar judėjimo metu yra daromos ir tam tikros galbūt klaidos, iš jų mokomasi, tai tą tenka pripažinti. Iš tiesų audringai aptarinėjamas buvo ir etatinis, tai mes jau rugsėjo mėnesį fiksavome tam tikrus dalykus, dėl kurių reikėtų tartis, kad viskas stotų į savo vietas. Iš tiesų dėl kai kurių, dėl beveik 10 punktų, yra su beveik visais socialiniais partneriais sutarta, kaip galima būtų greituoju būdu tą sistemą skaidrinti, ją daryti konkretesnę ir panašiai. Dėl kitų galbūt gebėjimų tartis ir susitarti, aš, matydamas tam tikrą chronologiją įvykių iš arti, manyčiau, kad kai yra tam tikra priešprieša arba tam tikras nesutarimas, tai nėra niekada, kad tik viena pusė yra teisi ar kita pusė yra tikrai teisi. Iš tiesų klaidų darėme, daro, ko gero, abi pusės, čia reikia rasti vardiklį, kuris tas puses suvestų kuo arčiau.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visų Seimo narių, norinčių klausti, klausimus. Motyvai. Motyvus už išsako E. Jovaiša. Prašom.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, aš norėčiau truputėlį paaiškinti, dėl kokių sisteminių sprendimų atsirado ši problema. Reikalas štai koks yra. Kaip žinome, pagalbos mokiniui specialisto apmokėjimas jau yra nuo seno – dešimtys metų ir panašiai, bet kaip savivaldybės apmokėdavo šitos pagalbos mokiniui specialistus? Ogi labai paprastai. Jie turėdavo perskirstymo fondą 6–7 % ir iš tų 6–7 %, jeigu neužtekdavo, tai dar giliau eidavo. Bet svarbiausia yra tai, kad tai užtikrindavo mokytojų sąskaita. Gerbiamieji, pabrėžiu, mokytojų sąskaita. Iš mokytojų atlyginių buvo paimti pinigai. Dabar kai kurių labai nesisteminių sprendimų štai ką sako: mes neleidžiame kišti rankos į mokytojų kišenę, būkite malonūs, 80 % mes finansavimą paskyrėme tiesiai mokyklai, tai yra ugdymo planui padengti, ir neleidžiame įlįsti. Taip, 2 % paskirti perskirstymui, kad galėtų savivaldybės, bet susidūrėme su sisteminiu buvusio požiūrio nesisteminė pabaiga. Nebėra pinigų, nes ta sistema leido paimti pinigus, o šita sistema nebeleidžia ir nori padėti mokytojui. Štai, gerbiamieji, mes, suprasdami savivaldybių sunkumus, suradome būdų, kaip iš Švietimo ir mokslo ministerijos gauti 10 mln. ir čia sudaryti galimybę, galimybę savivaldybėms prisidėti prie pagalbos mokytojų finansavimo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Sysas. (*Balsai salėje*)

A. SYSAS (LSDPF). Tik dvi minutes, gerbiamas Sergejau. Ačiū, pirmininke.

Gerbiami kolegos, aš manau, kad tokius įstatymus pirmiausia turėtų pristatyti Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, bet aš žinau, kad rankos išsukinėtoms, ir ateina švietimo viceministras, kuriam baigiasi kadencija. Pagarba jums už darbą, ačiū.

Gerbiami kolegos Seimo nariai, ar jūs girdėjote svarstant biudžetą, kad socialinei apsaugai būtų skirta papildomų lėšų? Aš negirdėjau, net trūksta, jeigu pasižiūrėtume į biudžetą, vaiko pinigų trūksta 50 mln., taip parašyta biudžeto popieriuose. Neįgaliųjų integracijai trūksta, perkvalifikavimui, vaiko teisių pagrindų užtikrinimui trūksta 300 mln., perkvalifikavimui trūksta. Bet aš girdžiu ir jūs turbūt girdėjote, kad švietimo sektoriui yra skirta papildomų lėšų, net šimtais milijonų. Tai kodėl, kai kitiems metams švietimo sistemai yra skiriama dešimtimis ir šimtais milijonų papildomų lėšų, reikia kišti ranką į socialinės apsaugos kišenę? Na, kažkas tada yra nenormalu. Arba tada yra meluojama, kad yra pakankamai skirta švietimui, arba kažkas ne taip? Kas sako netiesą Lietuvos piliečiams ir čia Seimo nariams? Man kažkaip nesisieja šitai. Kai svarstėme biudžetą, tai švietimui pridalinome ten ir dar duosime šimtą, jeigu reikia, sakė po pasitarimo, o imame iš socialinės apsaugos.

Gerbiami kolegos, palikime tai savivaldai. Savivaldai ir taip mes krauname, pinigų daugiau neduodame. Dabar duodame dar vieną punktą, kur jie galėtų panaudoti. Jie visada panaudoja, tai nedraudžiama, bet aš labai norėčiau, kad jūs pažiūrėtumėte struktūriškai, kaip 2017–2018 metais savivalda panaudojo tuos pinigus. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti, prašome apsispręsti dėl teikiamo įstatymo po pateikimo. Pritariantys balsuojate už, turintys kitą nuomonę – prieš arba susilaikote.

Balsavo 65 Seimo nariai: už – 59, prieš – 1, susilaikė 5. Taigi įstatymo projektui Nr. XIII-3009 po pateikimo yra pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Svarstymo data – gruodžio 18 diena.

Gerbiami kolegos, dar per šoninį mikrofoną pageidauja komiteto pirmininkas E. Jovaiša.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Švietimo ir mokslo komitetas taip pat turėtų būti.

PIRMININKĖ. Jūs pageidaujate būti papildomu komitetu?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Pageidaučiau pagrindiniu komitetu, bet, žinau, kad negalima.

PIRMININKĖ. Pagrindiniu komitetu? Seniūnų sueiga yra apsisprendusi, kad tai bus Socialinių reikalų ir darbo komitetas.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerai, tai papildomu komitetu.

PIRMININKĖ. Kolegos, ar sutinkate, kad papildomas bus Švietimo ir mokslo komitetas?

Per šoninį mikrofoną – S. Jakeliūnas. Prašom.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Kadangi Švietimo ir mokslo komitetas nori dalyvauti, o čia yra socialinės apsaugos sistema ir jos lėšos, tai mes norime pasiūlyti jiems suderinti šituos dalykus.

Valstybės biudžeto čia dalyvavimo nėra arba jis yra prognozuojamas, todėl norėtume pasiūlyti atsisakyti svarstyti papildomai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos...

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Aš labai atsiprašau, padariau klaidą. Turiu atsisakyti savo pasiūlymo.

PIRMININKĖ. Bet jūs papildomu komitetu liekate? (*Balsai salėje*) Ne, visiškai. Lieka tik Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Abu komitetai būti papildomi atsisakė.

Gerbiami kolegos, grįžtame...

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Labai atsiprašau, jeigu pirmininkas kartais leistų, tai gal skubos tvarka būtų galima tą daryti?

PIRMININKĖ. Prašote skubos tvarkos. Seimo Pirmininkas siūlo. Pritariame? Dėkoju.

19.49 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų, 2020 metų ir 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projektas Nr. XIIIIP-2718(2) (svarstymas)

Gerbiamieji kolegos, grįžtame prie pagrindinės darbotvarkės. 1-2.2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų, 2020 metų ir 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projektas Nr. XIIIIP-2718(2). Padaryta projekto svarstymo pertrauka. A. Matulas. Nėra diskusijos. Prašom, motyvai.

Už kalba A. Skardžius. Nėra? Stovi A. Skardžius. Nekalbėsite. Motyvai prieš. M. Majausko nematau.

Gerbiami kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu? Balsuojame. Prašom balsuoti.

Balsavo 62 Seimo nariai: už – 54, prieš – 6, susilaikė 2. Po svarstymo yra pritarta.

19.53 val.

Valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų, valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo 2019 metais, įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2735(3) (priėmimo tęsinys)

Gerbiami kolegos, taip pat buvo pertrauka dėl darbotvarkės 1-7 klausimo. Valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų, valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo 2019 metais, įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2735(3).

Motyvai. Motyvai už, regis, buvo išsakyti T. Tomilino. Motyvai prieš – G. Skaistė. Nėra. Gerbiami kolegos... (*Balsai salėje*) Keturi, čia priėmimo stadija. A. Anušausko nematau. N. Puteikio nėra. Lieka E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Apie ką čia? Ačiū. Gerbiami kolegos, čia, atrodo, valstybės politikų ir pareigūnų apmokėjimo tvarka. Siūlau pritarti įstatymo projektui. (*Balsai salėje*) Bazinis dydis? Su-pratau. Atsiprašau. Bazinis dydis. Atsiprašau, ne taip užsirašiau, suklydau. Atsiimu žodį.

PIRMININKĖ. Atsiimate. Gerbiami kolegos, R. J. Dagys, bet jau bus penktas ar šeštas. Prašom.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Jeigu kitų nėra, tai aš tampu pirmas.

PIRMININKĖ. Prašom kalbėti.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tikrai vargu ar už tokį projektą būtų galima balsuoti. Čia mes labai daug kartų kartojome žodį „sisteminis“. Sistemos dabar jokios nėra. Mes praėjusį kartą priėmėme tokį sparnuotą sprendimą, kad bazinį dydį turime atkurti iki 2020 metų. Konstitucinis Teismas vienareikšmiškai pasakė, kai tik krizė baigiasi, iškart viską reikia atkurti. O kadangi įstatymo, kuris krizę pratęsė, niekas nepratęsė, vadinasi, mes jau dabar turėjome jį priimti, vadovaudamiesi Konstitucinio Teismo sprendimu, pabrėžiu, ne koku nors mūsų prasimanymu, o tiesiog Konstitucinio Teismo sprendimu. O mes net pereinamojo plano nepadarėme. Iššaudome toliau bazinius dydžius ir dabar mėginame kai kam šiek tiek patampyti sistemą, kam nors pagerinti, truputį pritraukti, paliekame dalį nesureguliuotų dalykų. Čia tikrai nesisteminis ir Konstitucinio Teismo sprendimą pažeidžiantis dalykas, todėl frakcija nusprendė, kad tikrai tokia sprendime dalyvauti negali.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti. Bet, deja, turime tik 62 registruotus Seimo narius. Balsavimas dėl priėmimo lieka kitam posėdžiui.

19.56 val.

Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3001 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-10 klausimas – Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3001. Pateikimas. Kviečiu K. Mažeiką. Prašom.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, įstatymo projektas buvo parengtas susiklosčius aplinkybėmis, kai gavome tikrai didelių nuogastavimų iš savivaldybių, iš regioninių atliekų tvarkymo centrų apie planuojamus didinti mokesčius gyventojams už atliekų išvežimą. Tai susiję su nepavojingų atliekų šalinimu sąvartynuose.

Pabrangimą sąlygojo jau anksčiau priimtas įstatymo projektas, kurio tikslas buvo, kad nuo šių metų pabaigos ir kitais metais jau veiktų deginimo įrenginiai. Dėl to projekto, vadinkime, formuluotė yra tokia, kad tą mokesčių paliktume dar šiemet ir kad nuo kitų metų įsigaliojūt tas mokesčio padidėjimas. Kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausti pora Seimo narių. Pirmoji klausia V. Vingrienė.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėkojame, gerbiama pirmininke. Gerbiamasis pranešėjas, suprantamas siūlymas, kad nebūtų perkeltas ant vartotojų pečių mokesčiai už aplinkos teršimą, nors iš tiesų Europos Komisija reikalauja apmokestinti šalinimą sąvartynuose mokesčiais, kad tai būtų mažiau populiaru. Bet kitas aspektas: mums turbūt reikėtų žengti kitą žingsnį ir paskatinti perdirbimą, tai yra aukštesnes atliekų tvarkymo pakopas. Tai būtų itin svarbus aspektas. Greičiausiai pasikeitus ministerijos vadovybei ledai pajudės žiedinės ekonomikos aspektu.

Bet kaip jūs matytumėte dėl kito klausimo? Jūs dabar minėjote dėl atliekų deginimo jėgainių, kai mokesčiai už atliekų deginimą yra imamas pačių atliekų deginimo operatorių, kaip ir į savo įplaukas... Gal reikėtų pareikalauti, kad atliekos būtų deginamos neatlygintinai, nes šiuo metu mokesčiai už šalinimą sąvartynuose bus mažesnis negu atliekų deginimo, jis, beje, net ne į biudžetą patenka.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Pritariu.

PIRMININKĖ. Klausia J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aš tik noriu pasitikslinti. Ne nuo sausio 1 dienos, bet nuo 2020 m. sausio 1 d. grės ta pati grėsmė, nes, kaip suprantu, jūs pratęsiate šį terminą tik metams, o po to jau įsigalios ta tvarka, kuri dabar yra net didesnė, negu buvo numatyta 2019 metais, – ne 21, o 27 eurai.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Taip, kolega, iš tiesų. Ir tai sąlygoja būtent pajėgumų atsiradimas, ką ir kolegė akcentavo, kad iš principo atliekų deginimas ir ypač šalinimas sąvartyne yra blogas dalykas, ir tai rodo kiekvienos valstybės ir savivaldybės negebėjimą tvarkytis. Deginimas taip pat nėra prioritetas, todėl manome, kad per tą laiką tikrai atsiras ir daugiau atliekų perdirbimo galimybių. Žinome, kad tikrai bus atidaryta bent jau viena kogeneracinė elektrinė, tad bent tas pajėgumas atsiras ir bus galima kuo mažiau atliekų šalinti sąvartyne.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visų norinčių klausti Seimo narių klausimus. Ar galime motyvų neišsakyti, Virginija? (*Balsai salėje*) Dėkoju. Ar galime bendru sutarimu? Yra siūloma skuba. Bendru sutarimu? Dėkoju.

Ir komitetai. Pagrindiniu komitetu siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas. Matau, kad Biudžeto ir finansų komitetas nepageidauja būti papildomas. Pritariame? Svarstymo data – gruodžio 18 diena.

20.00 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 15³ ir 15⁴ straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-2401 (svarstymas)

Gerbiami kolegos, imamės darbotvarkės 1 rezervinio klausimo – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 15³ ir 15⁴ straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-2401. Svarstymas. Kviečiu pateikti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą komiteto pirmininkę A. Širinskienę.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Statuto pataisas lapkričio 28 dieną. Pritarėme patobulintam komiteto variantui, pritarėme gerbiamo Seimo nario S. Jakeliūno pataisoms ir komitetas buvo vieningas balsuodamas bendru sutarimu – 10 balsų už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, siūlymų neturime. Diskusijose niekas nenorėjo dalyvauti. Motyvus pageidauja išsakyti J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Dėl darbotvarkės balsavimo čia jau buvo skelbiama, kad nepalaikome to projekto. Manau, pagal balsavimą dėl darbotvarkės negalima spręsti apie poziciją. Tikrai palaikyčiau tą projektą, jis yra logiškas, visur koeficientus taisėme, po to, kai yra daromi tie mokestiniai reformavimai, tai, be abejo, reikia pataisyti tuos dalykus ir savo virtuvėje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Prašom balsuoti po svarstymo dėl Seimo statuto 15³ ir 15⁴ straipsnių pakeitimo projekto.

Balsavo 58 Seimo nariai: už – 53, prieš nėra, susilaikė 5. Taigi po svarstymo projektui Nr. XIIIIP-2401 pritarta.

20.03 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2965 (pateikimas)

Gerbiami kolegos, imamės 5 rezervinio klausimo – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2965. Pateikia R. J. Dagys. Prašau.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, maksimaliai trumpai norėčiau pristatyti mūsų komiteto narių užregistruotą įstatymo projektą, kurio esmė yra ta: 2019 metais įsigalioja pensijų sistemos reformos naujoji tvarka, ten yra numatyta, kad motinystės socialinio draudimo išmokoms yra netaikomos lubos, tuo tarpu socialinio draudimo įmokų lubas įvedėme. Mokesčius mokame mažesnius, negu išmokame. Tai buvo neapsižiūrėjimas ir siūloma tvarką suvienodinti – nuo tiek, kiek mokame, tiek ir gauname.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausti nori J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, atsisakau.

PIRMININKĖ. J. Liesys.

J. LIESYS (*LSF*). Taupydamas laiką, taip pat atsisakau.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar po pateikimo bendru sutarimu galime pritarti? Dėkoju.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomo nenumatoma. Siūloma svarstymo data... ir prašo skubos tvarkos. Galime bendru sutarimui? Frakcija prašo, ar ne? (*Balsai salėje*) Šiaip komitetas. Bendru sutarimu. Gerai? Skubos tvarka, nes įsigaliojimo data yra 2019 m. sausio 1 d. Svarstymo datą nurodome gruodžio 18 dieną. Gerai?

20.05 val.

Seimo savaitės (2018-12-10–2018-12-14) – 2018 m. gruodžio 11 d. (antradienio) ir 13 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Liko paskutinis rezervinis klausimas – savaitės, prasidedančios gruodžio 10 diena, posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Kviečiame Seimo Pirmininką pateikti darbotvarkę. (*Balsai salėje*) Dar negirdėjote, o jau pritariate.

V. PRANCKIETIS. Gerbiami kolegos, darbotvarkė, kuriai pritarėme Seniūnų sueigoje, pasikeitė, kadangi yra jau valdybos sprendimas rengti nenumatytą posėdį pirmadienį 12 valandą, todėl dalis darbotvarkės klausimų iš tų, kurie jau buvo patvirtinti Seniūnų sueigoje, yra perkelti į valdybos nustatytą darbotvarkę, o kiti darbotvarkės klausimai lieka darbotvarkėje.

Antradienį pagrindinis klausimas – tai biudžeto priėmimas, dauguma klausimų. Tiesa, ir Vaiko teisių apsaugos abu įstatymai atkeliauja antradienį, o ketvirtadienį, gruodžio 13 dieną, taip

pat yra priėmimas tų įstatymų, kuriuos svarstysime ir pirmadienį. Dar sugrįšime prie komisijų išvadų, prie komisijos išplėtimo ir... (*Balsas salėje*) Matyt, jau per vėlu užsirašyti. Paklauskite taip.

PIRMININKĖ. Dėkojame, gerbiamas Pirmininke. Jūsų nori paklausti pora Seimo narių. Pirmininkas klausia J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamas Pirmininke, prisimenu, kaip jūs neseniai kreipėtės oficialiai į Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkę, kad galų gale ten būtų apsvarstytas Seimo narių garantijas nustatantis įstatymo projektas. Ar jūsų galios čia jau atsimuša į sieną ir to projekto šioje kadencijoje mes neišvysime, visais metais vėluodami, lyginant su ta data, kuri buvo numatyta, kai projektas buvo pateiktas?

V. PRANCKIETIS. Dėkoju už jūsų bendrą rūpestį. Manau, kad priminimas taip pat yra labai svarbus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. R. J. Dagys. Prašom. Ar atsisakote?

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Pirmininke, aš noriu priminti vieną įstatymo projektą, kuris nors ne su biudžetu susijęs, bet jį irgi turbūt reikia priimti iki sausio 1 dienos. Tai Seimo nutarimas dėl patariančiosios institucijos – Šeimų tarybos prie Seimo, nes ją turi pradėti formuoti nuo sausio 1 dienos. Nežinau, nebūtinai kitą savaitę, bet vis tiek mes turime ją patvirtinti po svarstymo ir pradėti ją tiesiog formuoti. Nebūtinai su biudžetu, bet reikia spėti iki Naujųjų metų.

V. PRANCKIETIS. Po biudžeto. Gerai.

PIRMININKĖ. J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Pirmininke, aš noriu paprašyti. Esu minėjęs, sausio 13-ąją nukentėjusiems žmonėms dėl daugiabučių renovavimo įstatymo. Aplinkos apsaugos komitetas pritarė po svarstymo, galbūt irgi ar ateinančią savaitę, ar dar, būtų gražu, kad mes iki sausio 13 dienos tą sprendimą būtume padarę.

V. PRANCKIETIS. Ar turime Vyriausybės išvadą?

J. OLEKAS (*LSDPF*). Taip, yra apsvarstyta Aplinkos apsaugos komitete, viskas perėję.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiama kolegose, visi norintys paklauskite. Ar pritariame kitos?.. (*Balsai salėje*) Dėkoju. Bendru sutarimu.

Taigi, gerbiamieji, ačiū už darbingą nuotaiką posėdžio gale. Prašom registruotis. Primenu, kad pirmadienį nenumatytas posėdis prasidės 12 valandą.

Užsiregistravo 56 Seimo nariai.

Gruodžio 6 dienos vakarinis Seimo posėdis yra baigtas. (*Gongas*) Gero vakaro!

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Ačienė Vida 31, 70
Adomėnas Mantas 44
Anušauskas Arvydas 94
Armonaitė Aušrinė 12, 16, 20, 34, 42
- Babkinas Konstantinas 61
Bakas Vytautas 22, 51, 52, 53, 54, 57, 60, 63, 72, 74
Baškienė Rima 7, 25, 82
Baublys Juozas 43, 70
Bernatonis Juozas 9, 55
Bilotaitė Agnė 72
Burokienė Guoda 73, 74
Butkevičius Algirdas 48, 50
- Čerčilis Vinstonas (Churchill Winston) 27
Čmilytė-Nielsen Viktorija 32, 41
- Dagys Rimantas Jonas 15, 40, 51, 70, 81, 82, 88, 90, 94, 96, 97
Degutienė Irena 7, 8, 10, 47
Dumbrava Algimantas 42, 68
Džiugelis Justas 31, 32, 33, 44, 76
- Gailius Vitalijus 40
Gemskis Gediminas 73, 74
Gentvilas Eugenijus 28, 44, 50, 68
Gentvilas Simonas 28, 29, 34, 35
Glaveckas Kęstutis 8, 14, 15, 18, 26, 27, 67
Gražulis Petras 8, 9, 20, 29, 53, 54, 56, 57, 62, 63, 65
Grybauskaitė Dalia 17
Gumuliauskas Arūnas 36, 88, 90
- Jakeliūnas Stasys 7, 8, 10, 16, 23, 25, 37, 38, 53, 64, 65, 67, 68, 71, 80, 93, 96
Jankevičius Elvinas 41
Jarutis Jonas 16
Jedinskij Zbigneŭ 41, 42
Jovaiša Eugenijus 39, 51, 83, 88, 89, 90, 93, 94
Juozapaitis Vytautas 8, 11, 58
Juršėnas Česlovas 8, 58, 59, 63, 65
- Kamblevičius Vytautas 49
Karbauskis Ramūnas 53, 60, 61
Kazakevičius Gražvydas 91, 92
Kirkilas Gediminas 8, 58, 61
Kravčionok Vanda 32
Kreivys Dainius 45, 66
Kubilius Andrius 9, 14, 15, 16, 17, 22, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 33, 34, 35, 48, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 86
Kukuraitis Linas 35, 41
Kupčinskas Andrius 28
- Landsbergis Gabrielius 10, 13, 16, 40, 41, 44, 47, 49, 50, 51, 63, 65
Liesys Jonas 47, 66, 96
- Majauskas Mykolas 12, 13, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 33, 44, 49, 54, 82, 94
Maldeikienė Aušra 33
Marksas Karlas (Marx Karl) 29
Masiulis Kęstutis 30, 58, 60, 63, 64, 65, 66
Matelis Bronislovas 53, 77
Matulas Antanas 35, 40, 81, 94
Mažeika Kęstutis 47, 56, 64, 65, 75, 81, 82, 95
Mockus Darius 52
Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 39, 88, 89
Mundeikis Justas 62
- Navickas Andrius 60, 62
Navickienė Monika 50
- Olekas Juozas 9, 16, 25, 28, 30, 38, 40, 44, 45, 55, 65, 66, 67, 68, 71, 72, 73, 80, 81, 84, 85, 86, 87, 88, 91, 92, 95, 96, 97
- Palionis Andrius 9, 16, 77
Petrauskienė Jurgita 58
Popovienė Raminta 76, 77
Pranckietis Viktoras 7, 96, 97
Puidokas Mindaugas 9
Pupinis Edmundas 28, 36, 37, 39, 45, 50, 55, 66, 68, 79, 81, 88, 89, 92, 94
Puteikis Naglis 9, 13, 14, 50, 57, 58, 63, 64, 65, 66, 94
Putinas Vladimiras (Putin Vladimir) 61, 62
- Razma Jurgis 7, 9, 14, 16, 22, 42, 46, 82, 96, 97
Rogozinas Dmitrijus (Rogozin Dmitrij) 61
- Sabatauskas Julius 16, 19, 41, 67, 68, 71, 72, 73, 74, 76, 77, 79, 80
Silva Lula da (Silva Lula da) 34
Simulik Valerijus 74
Sysas Algirdas 7, 9, 10, 28, 31, 32, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 43, 44, 47, 73, 75, 78, 79, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 92, 93
Skaistė Gintarė 13, 37, 38, 42, 43, 49, 56, 57, 59, 69, 70, 94
Skardžius Artūras 59, 73, 75, 94
Skvernelis Saulius 21, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 63, 65
Steponavičius Gintaras 88, 90
Strelčiūnas Algis 74, 75
Surplys Giedrius 42
- Šalaševičiūtė Rimantė 31, 32
Šapoka Vilius 11, 13, 14, 15, 28, 29, 30

- Šarknickas Robertas 60
Šiaulienė Irena 47, 88
Šimonytė Ingrida 24, 79
Širinskienė Agnė 95, 96
- Tamašunienė Rita 32, 33
Tamulis Jonas 52, 53
Tapinas Andrius 56, 62, 66
Tomilinas Tomas 10, 35, 37, 38, 39, 54, 55, 56, 57, 58,
60, 61, 62, 65, 70, 82, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 92, 94
- Urbšys Povilas 25, 57, 63, 66
- Vaičekauskas Gintaras 45
Vaičiūnas Žygimantas 44
Vasiliauskas Gediminas 78
Veryga Aurelijus 43
Vingrienė Virginija 95
Vinkus Antanas 74
- Žemaitaitis Remigijus 16, 34

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*